

2e voortgangsrapportage 2023

15-09-2023

INHOUDSOPGAVE

Inhoudsopgave	2
Algemeen.....	3
Hoofdpijnen	3
Leeswijzer.....	11
Programma's	12
0. Bestuur en ondersteuning	12
1. Veiligheid	34
2. Verkeer, vervoer en waterstaat	41
3. Economie	52
4. Onderwijs.....	63
5. Sport, cultuur en recreatie	68
6. Sociaal domein.....	86
7. Volksgezondheid en duurzaamheid	102
8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	118
Financiën.....	130
Algemeen	131
Overzicht financiële mutaties in de ze voortgangsrapportage	132
Overzicht van baten en lasten	164
Bijlagen.....	166
Overzicht begrotingswijzigingen tot de ze Voortgangsrapportage	167
Investeringsoverzicht	172

ALGEMEEN

HOOFDLIJNEN

BESTUURLIJKE HOOFDLIJNEN

Met deze rapportage leggen we verantwoording af over de voortgang van de meerjarenbegroting en geven wij u een prognose van het resultaat over 2023. De rapportage dient eveneens als mogelijkheid voor uw raad om (bij) te sturen.

We liggen goed op schema om de doelstellingen van het coalitieakkoord en het collegeprogramma te behalen. Het overgrote gedeelte van de resultaten in deze voortgangsrapportage verlopen volgens plan en zijn groen gemarkeerd. Extra inspanningen of bijsturing zijn nodig voor de resultaten met de kleuren oranje en rood.

Bij het aantreden van dit college waren de gevolgen van de oorlog in Oekraïne dagelijks voelbaar. Oorlogsvluchtelingen moesten snel worden opgevangen en energieprijzen bleven maar stijgen. Als gemeente hebben we onze verantwoordelijkheid voor de opvang van Oekraïense vluchtelingen genomen. Ook hebben we compensatie voor de scherp gestegen energiekosten kunnen bieden aan inwoners en ondernemers. Vooral nog is een einde van het conflict nog niet in zicht. De gevolgen ervan zijn helaas nog steeds merkbaar. Zo blijven de inflatie en grondstofkosten hoog, wat gevolgen heeft voor de bestaanszekerheid van onze inwoners en de haalbaarheid van onze ambities.

Stijgende kosten zien we in meerdere sectoren terug. Hoge bouwkosten en energiekosten, krapte op de arbeidsmarkt en de gestegen hypotheekrente vormen een uitdaging voor onze woningbouwambitie. Ook de kosten in het sociaal domein blijven stijgen, zowel voor gemeenten door het hele land als onze maatschappelijke partners. We zijn inmiddels gestart met een vervolgtraject naar aanleiding van de aangekondigde tekorten in de kadernota.

Daar komt bij dat de landelijke politieke situatie grillig is. Door de val van kabinet Rutte-IV en de aanstaande Tweede Kamerverkiezingen krijgen gemeenten met onzekerheid te kampen. Het is de vraag hoe lang beslissingen over de aanpak van de stikstofproblematiek, de energietransitie en de Hervormingsagenda Jeugd op zich zullen laten wachten en welke keuzes hierin worden gemaakt. Ook is het de vraag hoe een nieuw kabinet de financiële verhoudingen met gemeenten zal gaan invullen.

We blijven toegewijd aan de doelstellingen uit het coalitieakkoord en het collegeprogramma. De onzekere binnenlandse politieke situatie en de tragisch voortslepende oorlog op het Europese continent vragen om bewuste keuzes. Daarom zullen we alert blijven op risico's en ontwikkelingen die impact kunnen hebben op onze financiële positie.

FINANCIËLE HOOFDLIJNEN

Inleiding

In dit hoofdstuk geven wij u op hoofdlijnen inzicht in het verloop van de begroting en de actuele financiële ontwikkelingen. In het hoofdstuk Financiën vindt u een uitgebreide specificatie van de financiële effecten van deze 2e voortgangsrapportage.

Exploitatie (bedragen x € 1.000)	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Primitieve begroting 2023-2026	-392	3.709	5.508	-1.948
1e voortgangsrapportage 2023	-5.521	-1.630	-1.502	382
Kadernota 2024	0	-3.916	-3.791	-3.359
Wijzigingen tot de 2e voortgangsrapportage 2023	0	-47	-47	-47
Stand tot de 2e voortgangsrapportage	-5.912	-1.883	168	-4.971
1. Autonome ontwikkelingen	-589	-146	512	-1.382
2. Actualisatie bestaand beleid	-285	-1.653	357	408
5. Vervolgtraject kadernota	866	804	524	437
Totaal mutaties 2e voortgangsrapportage	-7	-994	1.393	-537
Begrotingssaldo na de 2e voortgangsrapportage	-5.920	-2.878	1.562	-5.508

Toelichting financieel meerjarenbeeld

Het saldo in de primitieve begroting 2023 was € 392.000 negatief. Na de begroting 2023-2026 is de 1e voortgangsrapportage 2023 vastgesteld met een negatief effect van € 5.521.000. De mutaties die volgen uit deze 2e voortgangsrapportage komen in 2023 uit op een nadeel van totaal € 7.000. De mutaties groter dan € 100.000 leest u in onderstaande tabel. Dit leidt tot een nieuw negatief begrotingssaldo voor 2023 van € 5.920.000. Ook in 2024 en 2026 zien we voor nu een negatief begrotingssaldo. Het jaar 2025 is een positieve uitzondering, grotendeels als gevolg van de algemene uitkering.

In het meerjarensaldo in deze 2e voortgangsrapportage zitten zowel incidentele als structurele baten en lasten. Het structurele begrotingssaldo presenteren we in de meerjarenbegroting 2024-2027, die u kort na deze voortgangsrapportage ontvangt.

De kadernota 2024-2027 is vastgesteld met een negatief begrotingssaldo 2024 van € 1.837.000. Op basis van de toezichtvoorschriften van de provincie moet minimaal óf het jaar 2024 óf het laatste jaar 2027 structureel en reëel sluitend zijn. De kadernota voldeed hier niet aan. Gelet op dit negatieve saldo en gezien de onzekerheid omtrent de meicirculaire 2023 is de wens uitgesproken om naar mogelijkheden te zoeken om minimaal 2024 sluitend te krijgen, met hierbij in eerste instantie de focus op de korte termijn (2024 en 2025), maar met oog voor de jaren 2026 en 2027.

Begin juni 2023 hebben wij, onder de noemer "vervolgtraject kadernota", een plan van aanpak opgesteld om dit doel te bereiken. De insteek hierbij was om het voorzieningenniveau op peil te houden waarbij de maatregelen zo min mogelijk impact hebben op de maatschappij. We hebben hierbij onder meer gekeken of er rek in reeds beschikbare gestelde budgetten zat, of het noodzakelijk was om alle budgetten te indexeren, er dekking uit reserves mogelijk was en of er sprake was van planningsoptimisme.

Met alle budgethouders zijn 1-op-1 gesprekken geweest, en per domein is er, voor de integraliteit, een bijeenkomst geweest waarin met de afdelingshoofden de voorstellen zijn besproken. Dit heeft geresulteerd in diverse voorgestelde maatregelen.

Hoewel we één vervolgtraject kadernota hebben ondernomen hebben we er toch voor gekozen om de maatregelen hieruit te verwerken in twee documenten (2e voortgangsrapportage 2023 en de meerjarenbegroting 2024-2027). Een deel van de voorgestelde wijzigingen heeft namelijk al effect op het lopende jaar, waar we u in deze 2e voortgangsrapportage over informeren. Maatregelen die vanaf 2024 of later tot een financieel effect leiden hebben we opgenomen in de meerjarenbegroting 2024-2027 en ziet u niet terug in deze rapportage. De resultaten van het vervolgtraject kadernota voegen we gebundeld als één bijlage toe aan de meerjarenbegroting.

Het vervolgtraject kadernota heeft een positief effect op het begrotingsresultaat vanaf 2023. De effecten hiervan leest u enerzijds terug in deze 2e voortgangsrapportage voor een bedrag van ruim 8 ton in 2023 aflopend naar ruim 4 ton in 2026, en anderzijds in de meerjarenbegroting. Het volledige effect met nieuw begrotingsbeeld leest u in het meerjarenbeeld van de aankomende begroting 2024-2027. Alhoewel de begroting gevoeliger is geworden voor onvoorziene en onverwachte ontwikkelingen, denken wij dat het vervolgtraject een verantwoorde afweging is geweest. In de paragraaf weerstandsvermogen in de meerjarenbegroting is het bijbehorende risico opgenomen.

Mutaties met een financieel effect van € 100.000 of meer:

Hieronder vindt u een tabel waarin de mutaties met een budgettair effect op de begroting van meer dan € 100.000 worden gepresenteerd. Daarna worden deze mutaties toegelicht.

Bedragen x € 1.000

Mutatie omschrijving	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
<i>Overzicht van de mutaties >= € 100.000</i>				
1. Autonome ontwikkelingen	-396	-137	444	-1.374
Aanpassing rente grondexploitatie Zevenaar-Oost bedrijven	148 V	o V	o V	o V
Actualisatie budgetten sportbedrijf	-143 N	o V	o V	o V
Actualisatie uitkeringslasten en -baten (BUIG)	-160 N	o V	o V	o V
Afrekening ESF (Europees Sociaal Fonds) subsidie RSD 2020-2022	336 V	o V	o V	o V
Bijdrage Scalabor	-167 N	-178 N	-203 N	-203 N
Dividend Ataro B.V.	-138 N	o V	o V	o V
Meicirculaire 2023	-372 N	201 V	567 V	-1.251 N
Meicirculaire 2023 hervormingsagenda jeugd	o V	-260 N	-20 N	-20 N
Overheveling middelen combinatiefuncties	100 V	100 V	100 V	100 V
2. Actualisatie bestaand beleid	-416	-1.400	445	439
Actualisatie afschrijvingslasten programma o	114 V	o V	o V	o V
Actualisatie reisdocumenten en rijbewijzen	100 V	o V	o V	o V
Actualisatie rentekosten en rentetoerekening aan taakvelden	337 V	o V	o V	o V
Bezuinigingsopgave vastgoed - actualisatie planning	-260 N	-723 N	445 V	439 V

Extra inzet energiearmoede	-111 N	o V	o V	o V
Fasering dorpendeal Lathum	275 V	-275 N	o V	o V
Inhuur bij afdeling vergunningverlening, toezicht en handhaving	-120 N	o V	o V	o V
Juridische zaken - inhuur	-300 N	o V	o V	o V
Nieuwe visie en integrale beleidsnota sociaal domein	-173 N	o V	o V	o V
Parkeren	-145 N	o V	o V	o V
Project zorg & veiligheid	-175 N	o V	o V	o V
RID - doorontwikkeling en informatiebeveiliging	-387 N	o V	o V	o V
Structurele kwaliteitsimpuls maatschappelijke dienstverlening	-275 N	o V	o V	o V
Uitvoeringskosten klimaatakkoord	244 V	-244 N	o V	o V
Vrijval drie budgetten economische zaken	115 V	o V	o V	o V
Vrijval stelpost indexatie 2023	386 V	o V	o V	o V
Warmtenet stad Zevenaar fase 4	158 V	-158 N	o V	o V
WOZ afhandeling bezwaarschriften	-200 N	o V	o V	o V
5. Vervolgtraject kadernota	310	270	135	135
Geraamde frictiekosten laten vervallen	110 V	110 V	110 V	110 V
Pensioenvoorziening wethouders	100 V	100 V	25 V	25 V
Uitvoeren beleidskader vrijetijdseconomie Zevenaar	100 V	60 V	o V	o V

(V = Voordeel; N = Nadeel)

Toelichting mutaties > € 100.000

1. Autonome ontwikkelingen

Aanpassing rente grondexploitatie Zevenaar-Oost bedrijven 148.000 V
De ramingen van de grondexploitatie Zevenaar-Oost bedrijven zijn aangepast op basis van de herziene grondexploitatie per 1 januari 2023 zoals vastgesteld in de raadsvergadering van 28 juni 2023. Door een hogere boekwaarde van de grondexploitatie Zevenaar-Oost bedrijven wordt meer rente toegerekend aan deze grondexploitatie wat een voordeel betekent voor het begrotingssaldo.

Actualisatie budgetten sportbedrijf 143.000 N
In juni 2023 is het voorschot ontvangen voor de specifieke uitkering (SPUK) 'stimulering sport 2023'. Het aangevraagde bedrag is niet volledig gecompenseerd doordat het totaalbedrag van alle aanvragen landelijk hoger is dan het vastgestelde uitkeringsplafond.

Actualisatie uitkeringslasten en -baten (BUIG) 160.000 N
De raming van de uitkeringslasten en de baten van de BUIG bijdrage van het rijk zijn geactualiseerd. Hierbij is uitgegaan van de prognose volgens de rapportage van de RSD. Het incidenteel nadeel bedraagt € 160.000.

Afrekening ESF (Europees Sociaal Fonds) subsidie RSD 336.000 V
De definitieve rapportage voor de ESF-subsidie is bekend. Hierdoor heeft de RSD het volledig toegezegde subsidie ontvangen en daarnaast is nog een extra bijdrage toegezegd omdat andere gemeenten deels subsidie onbenut hebben gelaten. Voor Zevenaar een voordeel van € 336.000.

Bijdrage Scalabor 167.000 N
De hogere lasten voor de uitvoering van WSW, de sociale werkvoorziening, voor de begeleiding en ontwikkeling van SW-medewerkers, worden veroorzaakt doordat abusievelijk onjuiste bedragen zijn opgenomen in de Kaderbrief 2023. Een deel van de hogere bijdrage is een gevolg van een hoger aantal fte dan het aantal waar oorspronkelijk rekening mee is gehouden.

Dividend Ataro B.V. 138.000 N
We melden een nadeel van € 138.000 in de afrekening van het dividend over 2021 en 2022 van Ataro. In de aandeelhoudersvergadering van 16 juni 2023 is besloten 85% van het dividend uit te keren. Daarnaast is door lagere bedrijfsresultaten minder dividend uitgekeerd.

Meicirculaire 2023 372.000 N
De meicirculaire 2023 laat in alle jaren een groei zien. De groei van de algemene uitkering bestaat voor een groot deel uit compensatie voor inflatie. Vooruitlopend op een nieuwe financieringssysteem heeft het rijk vanaf 2027 een structurele rijksbijdrage van € 2.175.000 toegekend. Eerder was hiervoor in 2026 al een incidentele bijdrage beschikbaar gesteld. Daarnaast wijzigt de algemene uitkering door taakmutaties. De gemeente krijgt meer of minder geld als er taken bijkomen of af gaan. Per saldo resteert een netto resultaat van de algemene uitkering van € 372.000 negatief (2023), € 201.000 positief (2024), 567.000 positief (2025), € 1251.000 negatief(2026).

Meicirculaire 2023 hervormingsagenda jeugd 260.000 N
In de meicirculaire 2023 is de hervormingsagenda jeugd een jaar uitgesteld. De begrote inkomsten in de vorm van eigen bijdragen komen daardoor ook niet binnen. Deze post is overigens budgettair neutraal omdat het uitstel door het rijk in de algemene uitkering is gecompenseerd.

Overheveling middelen combinatiefuncties 100.000 V
De middelen voor de Brede Regeling Combinatiefuncties zijn overgeheveld van een algemene uitkering (decentralisatieuitkering) naar een specifieke uitkering. Het rijk heeft gelijktijdig de co-financiering voor dit onderdeel gewijzigd. Dit betekent per saldo een voordeel van € 100.000.

2. Actualisatie bestaand beleid

Actualisatie afschrijvingslasten programma o 114.000 V
De afschrijvingslasten van de investeringsbudgetten voor mobiele hardware ramen we in 2023 af. De investering staat gepland in 2023 en de bijbehorende lasten doen zich een jaar later voor. Dit levert een eenmalig voordeel op van € 114.000.

Actualisatie reisdocumenten en rijbewijzen 100.000 V
Wij zien nog steeds dat door het vrijlaten van de corona maatregelen een inhaalslag plaatsvindt voor het vernieuwen van de reisdocumenten en rijbewijzen. Daarnaast zien we dat door de Brexit er een toename is in het vernieuwen van de paspoorten. Voor 2023 levert dit een voordeel op van € 100.000.

Actualisatie rentekosten en rentetoerekening aan taakvelden 337.000 V
De fasering van de investeringen veroorzaakt een rentevoordeel. Ook zijn de rentepercentages gestegen. We verwachten een voordeel van € 337.000.

Bezuinigingsopgave vastgoed - actualisatie planning 260.000 N
 Ontwikkelingen op het vlak van ruimtelijke ordening leiden ertoe dat de verkoop van locaties op Reisenakker en de Engeveldweg wordt uitgesteld. Vermoedelijk zijn de opbrengsten pas in 2025 haalbaar. Daarnaast worden de panden op andere locaties pas verkocht als het bestemmingsplan onherroepelijk is en de gronden bouwrijp zijn gemaakt. Hierdoor verschuiven we de opbrengsten met betrekking tot Markt 8 Lobith naar 2025 en van Steenhuizen 6 Zevenaar en Nieuwe Komstraat 19 Lobith naar 2026. De bijbehorende afschrijvingslasten zijn hier op aangepast. Per saldo resulteert deze wijziging in 2023 en 2024 in een nadeel van respectievelijk € 260.000 en € 723.000 en in 2025 en 2026 in een voordeel van respectievelijk € 445.000 en € 439.000.

Extra inzet energiearmoede 111.000 N
 In de algemene uitkering zijn aanvullende middelen beschikbaar gesteld om een stapeling van sociale en maatschappelijke problemen als gevolg van hoge inflatie te voorkomen. De beschikbaar gestelde middelen worden gebruikt voor extra inzet op het gebied van vroegsignalering en om gemeenten tegemoet te komen in het verwachte extra beroep op bijzondere bijstand. Per saldo budgettair neutraal.

Fasering dorpendeal Lathum 275.000 V
 Er is een start gemaakt met een dorpenplan Lathum waarvoor door de provincie Gelderland een subsidie is toegekend van € 400.000. Deze subsidie loopt tot en met 31 december 2024. Het project is ondertussen van start gegaan en zal ook in 2024 doorlopen. Om die reden hevelen wij budget over naar 2024. Per saldo een voordeel in 2023 van € 275.000 en een nadeel in 2024 van € 275.000.

Inhuur bij vergunningverlening, toezicht en handhaving 120.000 N
 Bij de afdeling VTH wordt, als gevolg van het niet ingevuld krijgen van vacatures en begeleiding van junioren, gebruik gemaakt van inhuur. De kosten van inhuur liggen door de krapte op de arbeidsmarkt aanzienlijk hoger dan dat aan budget beschikbaar is. Om de vereiste werkzaamheden uit te kunnen blijven voeren is extra budget nodig: € 120.000 in 2023.

Juridische zaken - inhuur 300.000 N
 We zijn genooddaakt de externe inhuur op juridische zaken voort te zetten. Het betreft capaciteit in de komende maanden op de dossiers klachten, bezwaar en beroep, raadsenquête, afhandeling WOO en regievoering op een aantal complexe en intensieve dossiers. Hiernaast moeten de reguliere werkzaamheden ook doorgaan. Met de aanhoudende druk op de capaciteit bij juridische zaken borgen we met deze inzet een basis in de juridische kwaliteit van gemeentelijke diensten en producten. Een deel van de kosten dekken wij af met vacaturruimte echter er blijft alsnog een verwacht nadeel over van € 300.000.

Nieuwe visie en integrale beleidsnota sociaal domein 173.000 N
 In 2023 loopt van een aantal beleidsdocumenten binnen het sociaal domein de geldigheidsduur af, waaronder de visie sociaal domein. In plaats van alle documenten apart te herijken geven wij de voorkeur aan het opstellen van een nieuwe visie en integrale aanpak binnen het sociaal domein voor 2024 e.v.. Een gewenste doorontwikkeling zowel op beleid als uitvoering. De totale kosten van het vorm geven van deze nieuwe visie en integrale aanpak bedragen € 173.000.

Parkeren 145.000 N
 Naar verwachting zullen de inkomsten van de parkeergelden over 2023 lager zijn. De markt is tijdelijk verplaatst geweest en de parkeerplaats op de Didamsestraat is gedeeltelijk afgesloten geweest. De aanschaf en implementatie van de nieuwe applicatie voor parkeervergunningen heeft tot meerkosten geleid. Oorzaken zijn de extra externe inhuur, uitgevoerde audits en het aanschaffen van licenties. We verwachten een tekort van € 145.000.

Project zorg & veiligheid	175.000 N
Dit jaar is gestart met het project zorg & veiligheid. Zorgprofessionals moeten goed samenwerken met hun veiligheidspartners in het belang van veiligheid en leefbaarheid. Deze taak wordt nu projectmatig opgepakt, maar zal structureel ingebed moeten worden. Voor 2023 verwachten wij projectkosten van € 175.000.	
RID - doorontwikkeling en informatiebeveiliging	387.000 N
De 1e tussenrapportage van SDL laat voor de RID een incidenteel nadeel zien van € 765.000. In hoofdzaak betreft het de doorontwikkeling van de RID, zoals in de 1e voortgangsrapportage reeds aangekondigd. De bestaansonzekerheid van de RID heeft geleid tot een grote uitstroom waarvoor tijdelijk personeel wordt ingehuurd. Daarnaast komen extra kosten naar aanleiding van de Brief van Van Zanen in het kader van de informatiebeveiliging. Ook stijgen de huisvestingslasten. Voor Zevenaar melden we in totaal een nadeel van € 387.000.	
Structurele kwaliteitsimpuls maatschappelijke dienstverlening	275.000 N
Dit jaar zetten we in op de kwaliteit van de toegang te optimaliseren zowel rechtmatig als doelmatig. Dit doen we met de ontwikkeling naar Sterke Lokale teams. We investeren in professionalisering van de consultants met extra ondersteuning bij complexe casuïstiek en de nodige deskundigheidsbevordering. Voor dit project vragen wij om een budget van € 275.000.	
Uitvoeringskosten klimaatakkoord	244.000 V
In de meicirculaire is € 294.000 opgenomen voor de uitvoeringskosten van het klimaatakkoord. Wij zetten in 2023 in op het opstarten van burgerberaad en een klimaatcampagne. Hiervoor is in totaal in 2023 € 50.000 nodig. Het resterende bedrag van € 244.000 schuiven wij door naar 2024. Een voordeel in 2023 van € 244.000, een nadeel in 2024 van € 244.000	
Vrijval drie budgetten economische zaken	115.000 V
De budgetten voor samenwerking in een toekomstig centrum, de Liemers economische visie en de Liemerse Ambassade vallen gedeeltelijk vrij. Een voordeel in 2023 van € 115.000.	
Vrijval stelpost indexatie 2023	386.000 V
In de meicirculaire 2023 is compensatie ontvangen voor de gestegen inflatie. Dit bedrag laten we nu vrijvallen ter compensatie van overschrijdingen die zich voordoen in deze 2e voortgangsrapportage. Het gaat om een bedrag van € 386.000.	
Warmtenet stad Zevenaar fase 4	158.000 V
Vanwege de landelijke ontwikkelingen op het gebied van het publieke aandeel bij warmtenetten zijn de onderhandelingen met het warmtebedrijf (Vattenfall) on-hold gezet. Voor het warmtenet stad Zevenaar zijn we een alternatief aan het onderzoeken. Dit zijn extra werkzaamheden die doorlopen in 2024. Om die reden schuiven we € 158.000 door naar 2024. Een voordeel in 2023 van € 158.000, een nadeel van € 158.000 in 2024.	
WOZ afhandeling bezwaarschriften	200.000 N
Het aantal ingediende bezwaar- en beroepschriften loopt in 2023 verder op naar meer dan 1.000. De toename van bezwaren zien we met name bij de no-cure-no-pay bedrijven die namens belastingplichtigen bezwaren indienen. De gemeente betaalt zo'n bureau een verplichte proceskostenvergoeding indien het bezwaar of het beroep gegrond is. Uiteindelijk betaalt de gemeenschap dan de kosten van die bureaus. Het zorgvuldig en tijdig behandelen van het grote aantal bezwaar- en beroepsschriften vergt veel capaciteit. Hiervoor zijn wij genooddaakt externe ondersteuning en inhuur in te zetten.	

5. Vervolgtraject kadernota

Geraamde frictiekosten laten vervallen

110.000 V

Er zijn nog frictiekosten opgenomen voor een was- en strijkservice in het kader van de Wmo. Wij stellen voor om deze specifieke frictiekosten te laten vervallen. Op het moment dat er nieuwe plannen aan de orde zijn, leggen wij dit separaat voor aan uw raad.

Pensioenvoorziening wethouders

100.000 V

Voor de huidige en voormalige wethouders die nog niet de pensioengerechtigde leeftijd hebben bereikt is een voorziening gevormd. Eén van de grondslagen die gehanteerd wordt bij de berekening van het benodigd doelvermogen van de pensioenvoorziening is de rekenrente, afgeleid van de marktrente. Jaarlijks ramen we € 100.000 toevoeging aan de voorziening. Nu de rente volgens prognose nog stijgende is, is het aannemelijk dat de toevoeging aan de voorziening lager uit valt. Dit levert in 2023 en 2024 een voordeel op van € 100.000 en in 2025 en verder een voordeel van € 25.000.

Uitvoeren beleidskader vrijetijdseconomie Zevenaar

100.000 V

In de meerjarenbegroting 2023-2026 heeft de raad besloten om het totale bedrag dat wordt ontvangen voor toeristenbelasting in te zetten voor het uitvoeren van het beleidskader vrijetijdseconomie. Pas begin 2023 konden we starten met het invullen van de uitgebreide uitvoeringsagenda. Daarnaast lopen diverse projecten vertraging op omdat met veel partijen overlegd moet worden en de planning uit loopt. Om die reden laten wij voor 2023 eenmalig € 100.000 en voor 2024 eenmalig € 60.000 vrijvallen.

LEESWIJZER

Inleiding

Wij hebben deze voortgangsrapportage opgebouwd volgens de inrichting van de begroting 2023-2026. De peildatum van de rapportage is 1 augustus 2023.

Naast de papieren versie wordt deze voortgangsrapportage ook digitaal gepubliceerd. U kunt de digitale versie vinden op ons [planning en control portal](#). De opbouw van de voortgangsrapportage is als volgt:

- Algemeen

Na het voorwoord krijgt u inzicht in de bestuurlijke en financiële hoofdlijnen. Hier staan de belangrijkste bestuurlijke, beleidsmatige en financiële ontwikkelingen.

- Programma's

Bij de programma's komen de 3 W-vragen terug: Wat willen we? Wat doen we? Wat kost het?

Op programmaniveau hebben wij ook de vastgestelde beleidskaders opgenomen. U kunt deze via de digitale voortgangsrapportage direct openen. Daarmee hebt u per programma het meest relevante vastgestelde beleid direct beschikbaar.

Het onderdeel 'Wat doen we?' beginnen we met een totaaloverzicht van de resultaten binnen dit programma. Achter het resultaat presenteren wij de stand van zaken met een kleur. Op basis hiervan kunt u in één oogopslag zien wat de stand van zaken is van de betreffende activiteit. De kleuren betekenen het volgende:

Lichtgrijs	Met dit resultaat is nog niet gestart, dit past binnen de vastgestelde planning.
Groen	Dit resultaat loopt op schema binnen de gestelde kaders (beleidsdoel, tijdsplanning en financieel).
Oranje	Dit resultaat dreigt óf qua beleidsdoel óf qua tijdsplanning óf financieel uit de pas te gaan lopen, bijsturing is noodzakelijk.
Rood	Dit resultaat loopt uit de pas, dit geldt voor 1 of meer indicatoren (beleidsdoel, tijdsplanning en financieel). Corrigerende maatregelen zijn noodzakelijk.
Donkergrijs	Dit resultaat is behaald en wij stellen voor deze af te sluiten.

- Financiën

Voor een overzicht van alle financiële mutaties verwijzen wij naar het overzicht 'financiële mutaties in de 2e voortgangsrapportage'. Dit overzicht geeft een totaalbeeld van alle mutaties inclusief de toelichting. De toelichting op de financiële mutaties is een toelichting op gesaldeerde (netto) bedragen, dat wil zeggen de baten en lasten samengeteld. Dit geldt voor de toelichting in de programma's en bij het overzicht "financiële mutaties" achterin deze rapportage.

Vanwege afronding op € 1.000 kunnen afrondingsverschillen ontstaan in de (sub)totalen van financiële tabellen.

PROGRAMMA'S

o. BESTUUR EN ONDERSTEUNING

ALGEMEEN

Omschrijving

Dit programma gaat over de beleidsvelden bestuur, gemeentelijke organisatie, dienstverlening en belastingen.

Ontwikkelingen

Verkiezingen

Op woensdag 22 november 2023 zijn de Tweede Kamerverkiezingen. Door de val van het kabinet zijn de verkiezingen eerder en niet zoals gepland over 4 jaar in 2025. De gemeente is verantwoordelijk voor de organisatie van referenda en alle verkiezingen. De centrale overheid heeft aangegeven dit jaar geen extra vergoeding voor deze verkiezingen aan de gemeenten te geven. De voorbereidingen zijn al in volle gang, zoals het regelen van de inrichting van stembureaus, werven van stembureauleden en stemmentellers en het drukken van stembiljetten etc.

Externe (markt)ontwikkelingen

Grote thema's die een stempel drukken op 2023 zijn inflatie, energieprijzen, energietransitie, de Oekraïense vluchtelingenstroom, armoede en de krapte op de arbeidsmarkt. Daarbij de val van het kabinet Rutte-IV waardoor op rijksniveau geen nieuw beleid uitgewerkt wordt. Deze externe ontwikkelingen hebben impact op de eigen interne organisatie en op de uitvoering van onze taken en beleidsopgaven. Deze ontwikkelingen hebben ook invloed op onze beleidskeuzes én zullen bepalend zijn voor de uitvoerbaarheid van deze begroting. We zullen nog meer dan anders vooraf risico's moeten inschatten en er op anticiperen. De risico's inventariseren en actualiseren we in de meerjarenbegroting.

Inhuur derden / krapte op de arbeidsmarkt

Als gevolg van de toenemende vergrijzing, de groei van de economie en de arbeidsmarktkrapte blijft het een uitdaging om nieuwe medewerkers aan te trekken. Wij als kleinere gemeente concurreren met de grotere gemeenten om heen, die betere arbeidsvoorwaarden kunnen bieden. Dit geeft beweging op de arbeidsmarkt, waardoor ook op het behouden van ervaren en gekwalificeerd personeel spanning staat. Vacatures zijn lastig in te vullen en staan langer open. We zijn genooddakt personeel van derden in te zetten. Binnen de ambtelijke organisatie zetten wij de beschikbare capaciteit zo efficiënt en doeltreffend mogelijk in. Wij kunnen echter niet voorkomen dat door de openstaande vacatures soms taken anders geprioriteerd worden. Het volume van inhuur derden zal over geheel 2023 volgens onze huidige prognose weer fors zijn. Het streven blijft echter om de inhuur in te perken daar waar dat mogelijk en verantwoord is. Via het thema aantrekkelijk werkgeverschap proberen we nieuwe medewerkers aan ons te binden en te behouden.

Gewijzigde WGR

Het Rijk wil met de wijziging van de Wet Gemeenschappelijke Regelingen (WGR) per 1 juli 2022 de democratische legitimiteit versterken door de gemeenteraden meer invloed te kunnen laten uitoefenen op de gemeenschappelijke regelingen. De raden van de gemeenten kunnen daarbij met name aan de voorkant van dit proces een belangrijke richting geven door bijvoorbeeld afspraken te maken over onderwerpen waarbij zij nader betrokken willen worden (verruiming zienswijze) of door een raadsadviescommissie in te stellen. De raad krijgt meer mogelijkheden om invloed te hebben op het functioneren van een regeling, bijvoorbeeld via verplichte afspraken over evaluatie van de regeling en de verplichting om scherpere afspraken te maken over (financiële) gevolgen van uittreding voor de uittredende deelnemers. Daarnaast komen er extra controlebevoegdheden, zoals de mogelijkheid om een enquête in te stellen over het functioneren van de gemeenschappelijke regeling. Deelnemers van een gemeenschappelijke regeling hebben tot 1 juli 2024 de tijd om hun regeling in overeenstemming te brengen met de gewijzigde Wet gemeenschappelijke regelingen. Op dat moment moet de besluitvorming over alle te wijzigen gemeenschappelijke regelingen zijn afgerond. De GR brengt de aanpassingen eerst in hun dagelijks bestuur en vervolgens worden de raden in de gelegenheid gesteld hun zienswijze te geven over het ontwerpvoorstel.

Beleidskaders

- [Besturingsfilosofie](#)
- [Dienstverleningsvisie](#) 2018-2022
- Inkoop- en aanbestedingsbeleid 2017 Liemerse gemeenten en SDL
- Collegeprogramma 2022-2026 (2022)
- Financiële verordening (artikel 212 Gemeentewet) 2023
- Verordening controle financieel beheer en organisatie (artikel 213 Gemeentewet) 2023
- [Nota Verbonden partijen](#)
- [Nota reserves en voorzieningen 2018](#)
- Nota activerings- en afschrijvingsbeleid 2022
- Beleidsnota risicomangement en weerstandsvermogen 2023
- Nota garantiebeleid 2023
- Normen- en toetsingskader 2023
- Verordening Rekenkamer 2023
- Verordening op de raadscommissies (3e wijziging, 2023)

WAT WILLEN WE?

o. Bestuur en ondersteuning

Wij stellen in ons handelen goede dienstverlening aan onze inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties centraal. We willen meer gebruik maken van digitalisering om dienstverlening te verbeteren en zetten daarbij ook in op het versimpelen en digitaal toegankelijk maken van onze dienstverlening. We nemen onze inwoners serieus en betrekken hen actief bij het maken van ons beleid en de uitvoering.

Door vanuit respect, gelijkwaardigheid en transparantie te denken en te doen, zorgen we voor een goede basis voor de organisatie van morgen. We werken daarom ook aan strategisch personeelsbeleid.

De financiën van onze gemeente zijn op orde en dat willen we zo houden.

WAT DOEN WE?

Naam resultaat

		Status 1e VGR	Status 2e VGR
0.1.1 Wij stellen een nieuw dienstverleningsbeleid op	2023-2024		
0.1.2 Wij breiden onze online dienstverlening uit	2022-2026		
0.1.3 Wij communiceren in begrijpelijke taal	2022e.v.		
0.1.4 Wij maken onze processen klantgericht	2024-2026		
0.2.1 Wij coördineren participatie	2023-2024		
0.3.1 Wij werken aan verbetering van de (organisatie)cultuur	Doorlopend		
0.4.1 Wij verbeteren onze interne beheersing	Doorlopend		
0.4.2 Wij herijken het inkoopbeleid en positioneren de inkoopfunctie	2023-2024		
0.4.3 Wij groeien verder als aantrekkelijke werkgever	2022-2026		
0.4.4 Wij voeren een strategisch personeelsbeleid	2023-2024		
0.4.5 Wij herijken de bestuurlijke opdracht aan RID de Liemers	2022-2023		

o.4.6 Wij verbeteren onze datahuishouding en datagedreven werken in Zevenaar	2022-2026		
o.4.7 Wij verbeteren het functioneel beheer in de informatievoorziening	2022-2025		
o.4.8 Wij verbeteren van het (digitaal) documentenbeheer	2022-2025		
o.4.9 Wij voeren de Wet open overheid (Woo) uit	2022-2027		
o.4.10 Wij herijken het Integraal Accommodatiebeleid 2020-2040	2025-2026		
o.5.1 Wij voeren de planning- en controlcyclus uit	2022-2026		
o.5.2 We herijken de lokale belastingen	2023-2026		

o.1 Verbeteren van de dienstverlening aan inwoners, bedrijven en instellingen

o.1.1 Wij stellen een nieuw dienstverleningsbeleid op

2023-2024

Iedereen binnen onze gemeente is verantwoordelijk voor een goede dienstverlening aan inwoners en ondernemers. We stellen een dienstverleningsbeleidsplan op. Hierin formuleren we onze ambities, (meetbare) doelen en daarbij horende resultaten zodat we de komende jaren onze dienstverlening steeds verder verbeteren. We voeren om de drie jaar een burgerpeiling uit om de tevredenheid van inwoners over onze gemeentelijke dienstverlening te meten. De uitkomsten van deze burgerpeiling nemen we mee in het opstellen en evalueren van het dienstverleningsbeleid.

Status
1e VGR

Volgens plan

Status
2e VGR

Volgens plan

Stand van zaken

De afgelopen periode hebben we intern informatie opgehaald om onze gemeentelijke dienstverlening te evalueren en doelen te formuleren. Daarnaast hebben we voorbereidingen getroffen om de Burgerpeiling uit te voeren om ook de mening van de inwoner over onze dienstverlening op te halen. Deze uitkomsten verwachten we in het najaar, waarna we alle gegevens hebben om vervolgens bij u terug te kunnen komen met een dienstverleningsvisie.

o.1.2 Wij breiden onze online dienstverlening uit

2022-2026

Inwoners kunnen zoveel mogelijk zaken digitaal en online regelen. Betrouwbaarheid en veiligheid staan daarbij voorop. We ondersteunen inwoners die minder digitaal vaardig zijn bij hun aanvraag. Persoonlijk contact blijft mogelijk. We bouwen digitale formulieren die waar nodig in te vullen zijn met DigiD, e-Herkenning of e-IDas. We implementeren de Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer. Deze wet geeft inwoners het recht om hun zaken met de gemeente digitaal te regelen.

Status
1e VGR

Volgens plan

Status
2e VGR

Volgens plan

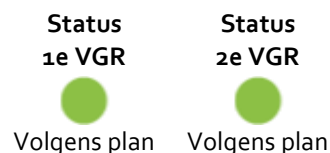
Stand van zaken

Het afgelopen half jaar hebben we e-formulieren in o.a. het Sociaal Domein geïmplementeerd waardoor het contact met de gemeente voor onze inwoner via het digitale kanaal effectiever is geworden.

Dat alle inwoners onze brieven, e-mails en de informatie op onze websites kunnen begrijpen vinden wij belangrijk. Documenten die online gedeeld worden zijn begrijpelijk geschreven. We trainen medewerkers hierin wanneer ze in dienst komen. We zorgen ervoor dat iedereen, ook bezoekers met een beperking, onze websites goed kunnen gebruiken omdat deze voldoen aan de meest recente richtlijnen voor digitale toegankelijkheid.

Stand van zaken

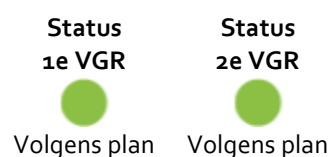
We hebben de toegankelijkheidsonderzoeken bij een extern bureau uitgezet. We starten in het najaar met de belangrijkste website www.zevenaar.nl en zullen zo de komende jaren alle websites laten onderzoeken.

Contact met de gemeente is prettig, open en duidelijk. We denken in oplossingen en vragen inwoners met ons mee te denken. We verplaatsen ons in de inwoner door 'klantreizen' te maken. In een klantreis interviewen we inwoners over hoe zij de contactmomenten met de gemeente hebben ervaren. We gebruiken de ervaringen van inwoners om onze werkprocessen klantgericht in te richten.

Stand van zaken

We zijn intern een Newsroom gestart waarin we wekelijks bespreken wat er bij onze inwoners speelt. We schakelen daarbij zowel in- als extern snel om pro-actief te reageren op ontwikkelingen die van invloed zijn op onze dienstverlening. Zo zijn we in staat deze direct te optimaliseren of klantvragen te voorkomen. Maandelijks rapporteren we in de organisatie om te leren, te informeren en te inspireren.

o.2 Stimuleren van betrokkenheid van inwoners, ondernemers en instellingen

Participatie gaat over op welke manieren inwoners mogen meedenken en meepraten over onderwerpen en beleid in de gemeente. Participatie is een belangrijk thema voor onze bestuursperiode. Participatie is een rode draad in het coalitieakkoord en in dit collegeprogramma, maar ook onderwerp op de raadsagenda. In verschillende resultaten in dit collegeprogramma is participatie concreet benoemd, onder andere bij energietransitie (7.2.1), ruimtelijke plannen en wonen (8.2.3), invoering van de Omgevingswet (8.2.2) en openbare ruimte (5.6.5 en 8.2.3).

Wij brengen de verschillende initiatieven op het gebied van participatie samen in een uniforme werkwijze door hiervoor een programma participatie in te richten. We stellen hiervoor een toolbox samen. De middelen en methodes uit deze toolbox helpen medewerkers en inwoners om op een effectieve manier participatie in te zetten. We stellen een tijdelijke programmamanager aan om dit te realiseren.

Stand van zaken

 Volgens plan Niet volgens plan

De afgelopen periode is vanuit de afdeling maatschappelijke ontwikkeling een eerste opzet gemaakt voor nieuw participatiebeleid. De insteek is een gemeentebrede benadering. Momenteel loopt de werving voor de invulling van de vacature voor de tijdelijke programmamanager. Het is de bedoeling verder aan de slag te gaan met het uitrollen van de participatie, hoe en wanneer betrekken wij inwoners in het meedenken en meepraten over onderwerpen en beleid in de gemeente. Er is dus wel wat gebeurd op dit onderwerp, maar minder dan aanvankelijk gepland was.

Voorstel raad

We komen met een voorstel hoe we het thema participatie verder gaan vormgeven.

0.3 Optimaliseren van bestuurlijk ambtelijk samenspel

0.3.1 Wij werken aan verbetering van de (organisatie)cultuur

Doorlopend

Het verbeteren van de bestuurlijke en ambtelijke werk- en omgangsvormen richt zich op verschillende dimensies. In de eerste plaats raakt dit het functioneren van de raad zelf. Daarnaast gaat het om de betrekkingen tussen het college en de raad. Verder is er het samenspel tussen het bestuur en de ambtelijke organisatie en tenslotte het samenspel met de samenleving. Van belang is dat men op een respectvolle manier met elkaar omgaat met ruimte voor eenieder's mening en standpunt. Het debat wordt op een goede en toegankelijke manier gevoerd, het besluitvormingsproces is helder en duidelijk en men gunt elkaar een succes.

Raad en college moeten vanuit een duidelijke taakverdeling werken met een heldere rolverdeling in termen van opdrachtgever- en opdrachtnemersrol. Het college ondersteunt de raad bij het nemen van uitvoerbare besluiten en voert deze besluiten uit. Rolzuiverheid, verantwoording, evalueren en leren moeten structureel onderdeel zijn van het samenspel tussen raad en college.

De ambtelijke organisatie ondersteunt het college (en de raad) vanuit een integrale werkwijze en fungeert als antennefunctie voor het bestuur. Zij informeert het bestuur over belangrijke opgaven en urgente ontwikkelingen in de samenleving. In de doorontwikkeling van de ambtelijke organisatie hebben we de uitdaging om onze organisatie hierop nog beter in te richten en onze medewerkers daarvoor de goede uitrusting te geven.

Voor een goed samenspel met de samenleving is het van belang om samen op te trekken en zuiver te zijn over rolverdeling, taken en verantwoordelijkheden. Rond concrete maatschappelijke opgaven organiseren we samenwerking en bundelen we de krachten. Participatie vormt een rode draad in de aanpak van de ambities uit dit collegeprogramma.

Het verbeteren van de bestuurlijke en ambtelijke werk- en omgangsvormen is een proces van lange adem. Een allesomvattende aanpak is er eigenlijk niet. De bereidheid om te willen veranderen en het inzicht in de mogelijkheden en kansen om elkaar te versterken en te helpen, zijn de eerste stappen naar een verbeterde samenwerking. In de raadagenda wordt de verdere aanpak uitgewerkt.

Status 1e VGR **Status 2e VGR**
 Niet volgens plan Niet volgens plan

Stand van zaken

Het verbeteren van de bestuurlijke en ambtelijke werk- en omgangsvormen blijft een lastig en veelzijdig thema. Zowel in de raad als aanverwante commissies die over het functioneren van de raad gaan, bijvoorbeeld het Presidium en de agendacommissie, wordt vaker gereflecteerd op het eigen handelen van de raad. Het behouden van rolzuiverheid is soms nog lastig en het is essentieel dat iedereen bereid is en blijft om te evalueren en te blijven leren.

In januari 2023 is een junior raadsadviseur aan het team van de griffie toegevoegd om meer handen en voeten te geven aan participatie en ervoor te zorgen dat de raad meer zichtbaar wordt in de samenleving. Door het wegvallen van de plaatsvervangend griffier op de griffie hebben de plannen voor een kinderraad en de uitwerking van een politiek actief cursus vertraging opgelopen. We hopen zo snel mogelijk na de zomer de openstaande vacature voor een raadsadviseur-plaatsvervangend griffier in te kunnen vullen.

In april is er een bijeenkomst geweest voor raads- en commissieleden waar men met elkaar heeft gesproken over de verdere invulling van de raadsagenda. Concrete werkafspraken naar aanleiding van deze bijeenkomst worden na de zomer aan het Presidium voorgelegd. Op dezelfde bijeenkomst in april is ook met de raad gesproken over integriteit onder leiding van een externe begeleider.

Voorstel raad

Het Presidium heeft besloten een vergaderscan uit te laten voeren om te onderzoeken of we zaken kunnen en moeten verbeteren ten aanzien van onze vergaderstructuur en omgangsvormen. De resultaten van de scan worden na de zomer met het Presidium besproken.

0.4 Verbeteren van de bedrijfsvoering (betere sturing en beheersing van processen) als ondersteuning aan het realiseren van taken en doelen van de gemeente

0.4.1 Wij verbeteren onze interne beheersing

Doorlopend

Een goede interne beheersing is de basis voor een transparante en betrouwbare gemeente, die zijn doelstelling weet te realiseren en verantwoord omgaat met de middelen die zij beheert. We willen een (digitaal) toegankelijke, betrouwbare organisatie zijn waarbij veiligheid en zorg voor onze inwoners voorop staat. Om dit te kunnen realiseren moet de interne beheersing van onze bedrijfsvoeringsprocessen op orde zijn.

Wij zijn verantwoordelijk voor het in kaart brengen van de risico's en moeten daar adequate maatregelen voor inrichten. Hiervoor is concernbreed aandacht, ook waar het gaat om de beschikbare capaciteit om de uitvoering van de bestuurlijke ambities te realiseren vanuit alle domeinen (fysiek, sociaal en bedrijfsvoering). Dit is een belangrijke randvoorwaarde voor het behalen van de doelen in het coalitieakkoord en dit collegeprogramma.

Wij leggen verantwoording af aan de raad over de kwaliteit van de interne beheersing in de paragraaf bedrijfsvoering van de documenten uit de planning en controlcyclus. Daar gaan we in op de kwaliteit van de interne beheersing met specifieke aandacht voor onderwerpen als rechtmatigheid, privacy en informatieveiligheid. Met name ook de verwachte toename van het aantal cyberincidenten de komende jaren, vereist dat cybersecurity integraal onderdeel moet zijn binnen onze processen. We blijven dan ook investeren in het veilig inrichten van onze bedrijfsvoeringsprocessen en zorgen voor bewustwording bij onze medewerkers.

Ter ondersteuning hiervan starten we met de doorontwikkeling van meetlatten en (beleids)indicatoren om de effectiviteit van beleid beter te kunnen meten.

Stand van zaken

Status 1e VGR	Status 2e VGR
	
Volgens plan	Volgens plan

Een belangrijk onderdeel van de verbetering van de interne beheersing ligt bij de organisatieontwikkeling. Een betere toedeling van taken, rollen en verantwoordelijkheden geeft meer eenduidigheid en betere mogelijkheden om interne beheersingsmaatregelen in te richten. Vanaf 2023 is de rechtmatigheidsverantwoording van kracht. Na afronding van de controles over 2022 en verantwoording in de jaarstukken 2022 en het accountantsverslag zijn wij gestart met de controles over 2023. De wijzigingen als gevolg van de rechtmatigheidsverantwoording kosten meer tijd, maar de belangrijkste vereisten vanuit wet- en regelgeving zijn vertaald naar risico's en uit te voeren controles. In de tweede helft van 2023 versterken wij de controlfunctie van de gemeente zodat we tijdig de werkzaamheden afronden voor de rechtmatigheidsverantwoording over 2023.

In de P&C-documenten leggen wij verantwoording af over de voortgang van de doelstellingen. Deze verschillende ontwikkelingen die hiervoor zijn beschreven vormen samen een nog betere grondslag voor het bepalen, monitoren, toetsen en verantwoorden over de doelstellingen. In de kadernota in 2024 zullen wij daardoor in staat zijn meer (beleids)indicatoren toe te voegen.

o.4.2 Wij herijken het inkoopbeleid en positioneren de inkoopfunctie

2023-2024

Om de lokale economie te stimuleren, zetten we in op het gebruik van lokale producten. Dit geldt ook voor lokale diensten. In verband met de complexiteit van inkoop en aanbesteding en de toenemende aandacht vanuit rechtmatigheid is het noodzakelijk om voor dit onderwerp vol aandacht te hebben. Dit thema – en ook social return en duurzaamheid - komt nadrukkelijk aan bod bij het herijken van ons inkoopbeleid. Tevens positioneren we de inkoopfunctie zodanig dat deze past bij de huidige ambitie van de organisatie en het bestuur.

Stand van zaken

Status 1e VGR	Status 2e VGR
	
Volgens plan	Niet volgens plan

De SdL en de overige deelnemende gemeenten zijn op de hoogte gesteld van ons besluit om inkoop binnen de eigen organisatie te positioneren. De andere deelnemende gemeenten hebben hierin nog geen keuze gemaakt. De procedure om de ontvlechting te realiseren heeft derhalve een langere doorlooptijd en zal zorgvuldig uitgevoerd moeten worden. Daarnaast moet uw raad ook nog een besluit nemen over het beschikbaar stellen van de gevraagde extra middelen. Deze aanvraag is meegenomen in de MJB 2024-2027. Daarom is de verwachting dat de gestelde datum van 1 januari 2024 niet gehaald zal gaan worden.

o.4.3 Wij groeien verder als aantrekkelijke werkgever

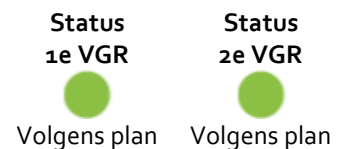
2022-2026

Er is sprake van een aanhoudende krapte op de arbeidsmarkt. We willen ook nu in staat blijven om (nieuwe) medewerkers aan te trekken, te boeien, te binden en te behouden. We vinden het belangrijk dat alle medewerkers volledig zichzelf kunnen zijn, dat iedereen erbij hoort en dat iedereen dat ook zo voelt. Daarin geven we zelf het goede voorbeeld.

Wij nemen maatregelen die zijn gericht op het faciliteren van groei in de professionele en persoonlijke ontwikkeling van onze medewerkers. Daarnaast richten we ons op het kunnen bieden van moderne marktconforme arbeidsvoorwaardelijke ontwikkelingen en aandacht voor diversiteit en inclusiviteit. Deze maatregelen vragen om een meer centrale aanpak.

We investeren in centrale regievoering op werving en selectie, het opleiden en begeleiden van medewerkers en de aanpassing van de arbeidsvoorwaarden. Dit heeft een tweeledig doel. Allereerst richten we ons op ontwikkeling en behoud van onze huidige medewerkers. Daarnaast willen we ook een gezonde instroom in ons personeelsbestand. We zien landelijk dat medewerkers steeds meer betekenisvol werk zoeken. Als gemeente kunnen we dit gezien onze maatschappelijke taak zeker bieden.

Door de krapte op de arbeidsmarkt is het aantrekken van ervaren medewerkers steeds uitdagender. We willen door het inzetten van traineeships, stages en ontwikkelfuncties als werkgever aantrekkelijker worden voor de jongere generatie. We investeren daarbij in opleiding en begeleiding van deze doelgroep naar ervaren medewerkers.

Stand van zaken

In het kader van aantrekkelijk arbeidsvoorwaarden geldt sinds 1 mei 2023 een regeling voor reiskosten woon-werkverkeer. Daarnaast is het Individueel Keuze Budget (IKB) verruimd.

In de regelingen is er rekening gehouden met duurzaamheid en duurzame inzetbaarheid van medewerkers (vitaliteit).

In juli 2023 is "Diversiteitsbeleid gemeente Zevenaar" opgesteld met daarin onze visie op diversiteit en inclusiviteit. Op basis hiervan zullen activiteiten georganiseerd worden, waaronder trainingen voor bewustwording.

In het kader van werving en selectie is een "Werken bij de gemeente Zevenaar" pagina gelanceerd waarop wij ons als aantrekkelijk werkgever presenteren. Op deze landingspagina kunnen geïnteresseerden zien waar wij als werkgever voor staan en wat het zo aantrekkelijk maakt om te werken bij de gemeente Zevenaar. Medewerkers en afdelingen presenteren zich hier en uiteraard vinden ze daar ook onze vacatures.

o.4.4 Wij voeren een strategisch personeelsbeleid

2023-2024

Het uitgangspunt hierbij is dat er aansluiting is op de visie en missie van de organisatie. Het doel van het strategisch personeelsbeleid is om ondersteunend te zijn aan het realiseren van doelstellingen (beleidsmatig en organisatorisch) door adequate inzet van personeel en organisatie. Het stapsgewijs toewerken naar een vernieuwd strategisch personeelsbeleid stelt ons in staat om in te spelen op veranderingen in de toekomst. Na de herindeling in 2018 zijn we vooral bezig geweest met consolideren en de basis van de organisatie op orde brengen. We willen nu meer gaan kijken naar veranderingen in de samenleving, maatschappelijke opgaven, nieuwe taken en de arbeidsmarkt. We brengen op basis daarvan kansen en uitdagingen in beeld.

Door dit anticiperend inzicht kunnen we tijdig interventies in gang zetten om de organisatie wendbaar te houden. Bijvoorbeeld door:

- Arbeidsmarktcommunicatie.
- Doorontwikkeling van de Zevenaar Academie.
- Beleid voor duurzame inzetbaarheid.
- Verhogen van digitale vaardigheden.
- Datagedreven werken.
- Digitalisering, automatisering en robotisering.
- Aanpassing van arbeidsvoorwaarden.
- Aansluiting beschikbare formatie t.o.v. uitvoeringsvraag borgen (m.n. binnen fysiek en sociaal domein).

Een onderdeel van het strategisch personeelsbeleid is het opmaken van een strategische personeelsplanning. Op basis van de opgedane inzichten inventariseren we welke competenties noodzakelijk zijn om de doelstellingen en ambities van bestuur en organisatie te realiseren. We brengen kwantitatief en kwalitatief in beeld wat de huidige situatie is en waar we naar toe willen groeien. Wij houden daarbij rekening met de te

verwachten competenties als gevolg van de ambities zoals deze in het coalitieakkoord zijn opgenomen. Wij sturen op het (verplicht) ontwikkelen en bijhouden van (dienstverlenings)competenties, schriftelijke en mondelinge communicatie en vakinhoudelijke kennis en competenties.

Status
1e VGR

Volgens plan

Status
2e VGR

Volgens plan

Stand van zaken

In het kader van strategisch personeelsplanning zijn de interne en externe ontwikkelingen in beeld gebracht. Er heeft een kwantitatieve analyse plaatsgevonden op het huidige personeelsbestand. Hiermee is onze in-, door- en uitstroom in beeld. De vervolgstap is dat we een kwalitatieve analyse maken op basis van de benodigde competenties. Deze voeren we na de ingezette organisatieontwikkeling uit.

Het digitale werken neemt steeds meer toe. Dit vraagt wat van onze medewerkers. We vinden het belangrijk dat onze medewerkers digitaal vaardig zijn en om dat te bepalen heeft er een scan plaatsgevonden van het huidige niveau en de leerbehoeften. Op basis van deze resultaten biedt de Zevenaar Academie een passend leeraanbod.

o.4.5 Wij herijken de bestuurlijke opdracht aan RID de Liemers

2022-2023

We leven in een informatiesamenleving. Dit zien we onder meer aan de razendsnelle ontwikkeling van ICT. Om deze ontwikkeling bij te kunnen houden, moeten we in staat zijn om snel en flexibel te handelen. Hiervoor hebben we informatiekundige kennis in eigen huis nodig, maar ook partners om ons heen die mee kunnen gaan in de veranderende vraag.

RID de Liemers is een belangrijke partner als uitvoeringsorganisatie. In Liemers verband stellen we een toekomstvisie voor RID de Liemers op. Hierin wordt ook duidelijk of de RID robuust genoeg is om de toekomst met vertrouwen tegemoet te zien. In het uitwerken van de opdracht betrekken we medewerkers, directie, gemeentesecretarissen en bestuurders van de verschillende organisaties.

Status
1e VGR

Volgens plan

Status
2e VGR

Volgens plan

Stand van zaken

De eerste helft van 2023 zijn flinke stappen gezet binnen het programma 'Vernieuwde samenwerking I&A'. Er ligt een concept I&A visie en strategie. Hierin wordt duidelijk wat er nodig is om een stevig fundament neer te zetten en wat er nodig is om onze ambities te kunnen realiseren. Informatiebeveiliging en privacy spelen daarbij een grote rol. Er is daarnaast gestart met het bepalen van de cloud strategie in de Liemers en het werken onder (IT)architectuur.

o.4.6 Wij verbeteren onze datahuishouding en datagedreven werken in Zevenaar

2022-2026

Het tempo van de digitale transitie is ook binnen onze organisatie de laatste tijd versneld. We willen daarmee meer en beter inspelen op digitale ontwikkelingen in de maatschappij en economie. Als meest nabije overheid hebben we de zorg voor inwoners die zich minder of niet redden in dit digitale tijdperk. Daarnaast zijn we scherp op privacy en informatieveiligheid. Dit is het fundament voor onze kijk op het gebied van digitalisering. We willen de veranderkracht van digitalisering verder te benutten.

Het ontwikkelen van een datastrategie is een prioriteit. In deze strategie worden onder andere datamanagement, governance, beveiliging en bewustwording (bijvoorbeeld rondom het werken met

algoritmen) aangestipt. We werken toe naar het kunnen analyseren van trends met data om vooruit te kunnen kijken. Daarvoor moet eerst de basis op orde zijn. Die basis wordt gelegd in deze collegeperiode. We voeren diverse experimenten uit. Bij succesvolle resultaten rollen we deze verder uit.

Aan het einde van de collegeperiode is het goed kunnen analyseren van data ter beoordeling van beleid steeds vaker een dagelijkse gang van zaken. Het verbreedt onze kennis uit en over onze omgeving. We halen data uit onze systemen en tonen deze in verschillende dashboards. Bijvoorbeeld op het gebied van bereikbaarheid, wachttijden en doorlooptijden van onze dienstverlening. Het dashboard maakt zichtbaar waar we met de dienstverlening staan en waar verbeterkansen liggen. Op basis hiervan stellen we doelen voor verdere verbetering.

Stand van zaken

In het verslagjaar is de datastrategie tot stand gekomen. Daarbij werken we verder vanuit twee ambitielijnen, te weten het leren van en met data en het datagedreven werken systematischer aanpakken. Zichtbaar voor inwoners, bedrijven en instellingen is sinds dit voorjaar het overzicht "Zevenaar in cijfers". Dat is opgenomen op onze website. Het bevat veel informatie over de gemeente.

Status 1e VGR	Status 2e VGR
	
Volgens plan	Volgens plan

o.4.7 Wij verbeteren het functioneel beheer in de informatievoorziening

2022-2025

Inwoners moeten zoveel mogelijk zaken digitaal, online kunnen regelen. Betrouwbaarheid en veiligheid staan daarbij voorop. Voor wie dit lastig is, blijft persoonlijk contact mogelijk.

Digitalisering van onze dienstverlening en een efficiënt werkende gemeente vragen om goed georganiseerde informatievoorziening. Maar informatievoorziening is meer dan dat, want het is ook een randvoorwaarde voor het behalen van maatschappelijke doelen. De realisatie van de digitale transformatie van de gemeente Zevenaar gaat gepaard met een goede centraal georganiseerde informatievoorziening op het gebied van het functioneel beheer van de gemeentelijke applicaties.

Stand van zaken

De gestelde doelen voor 2023 liggen op schema. We zijn begonnen met een trainingsprogramma voor onze functioneel beheerders. Er is een functioneel beheerder gestart voor een aantal generieke applicaties. Hierdoor hebben we al meerdere kwaliteitsverbeteringen kunnen doorvoeren. Er is een coördinator IV gestart voor één dag in de week, die het ontwikkeltraject kan begeleiden en ondersteunen.

Status 1e VGR	Status 2e VGR
	
Volgens plan	Volgens plan

o.4.8 Wij verbeteren van het (digitaal) documentenbeheer

2022-2025

Onze manier van werken willen we blijven verbeteren. Belangrijk element daarbij is dat we goed zorg hebben voor de (digitale) documenten die we in huis hebben. We werken systematisch aan het verder op orde en in control brengen van het (digitaal) informatiebeheer. Dit doen we tijdens deze bestuursperiode op basis van een informatiebeheerplan (2023) en met een kwaliteitssysteem informatiebeheer. Belangrijk onderdeel is de zorg voor informatie in vakapplicaties. Daarnaast bereiden we ons voor en sluiten we aan op een e-depot, waarin het opslaan van informatie en het garanderen van de houdbaarheid van deze digitale informatie voor langere tijd is ingericht.

Status 1e VGR	Status 2e VGR
--------------------------	--------------------------

Stand van zaken

Volgens plan Volgens plan

We hebben belangrijke voorbereidingen gedaan voor het opzetten van het kwaliteitssysteem. Nu werken we aan een plan van aanpak voor de inrichting. We hebben de inventarisatie van processen die archiefwaardige gegevens bevatten voltooid en centraal opgeslagen in de applicatie i-Navigator. Deze gegevens gaan we nu gebruiken voor het opstellen van informatiebeheerplannen per domein/afdeling zodat we concrete verbetervoorstellen voor informatiebeheer en archivering kunnen doen. Daarnaast onderzoeken we momenteel "archivering by design" als onderdeel van duurzaam toegankelijk informatiebeheer. We bekijken de mogelijkheid van decentrale opslag in taakspecifieke informatiesystemen. Ook zijn we bezig met het opstellen van een standaard metadataschema voor toegang tot het zaakstelsel/digitale archief, wat nodig is voor aansluiting op het e-depot.

o.4.9 Wij voeren de Wet open overheid (Woo) uit

2022-2027

Een open cultuur vinden wij belangrijk, we willen duidelijk zijn in wat we doen en waarom.

De invoering van de Wet open overheid faciliteert dit:

- We voeren een analyse uit om te bepalen wat de impact is van de Woo op de gehele organisatie.
- We stellen een strategie op voor het uitvoeren van de Woo, waarin onder andere ambitieniveau, communicatiewijze (intern en extern) en participatie aan bod komen.
- Wij voeren actieve openbaarmaking in (het online publiceren van minstens de 11 aangewezen informatiecategorieën: wet- en regelgeving, organisatiegegevens, raadsstukken, bestuursstukken, stukken van adviescolleges, convenanten, jaarplannen en -verslagen, Wob/Woo-verzoeken, onderzoeken, beschikkingen, klachten). Hierbij houden we de landelijke planning aan.

De aanpak richt zich daarnaast op de gemeentelijke systemen (o.a. aanschaf van software), cultuur (o.a. trainen medewerkers) en het op orde brengen van de informatiehuishouding (o.a. vastleggen van meta-gegevens bij te bewaren documenten).

Stand van zaken

Status
1e VGR Volgens plan

Status
2e VGR Niet volgens plan

Vorig jaar is het Plan van Aanpak Woo opgesteld en is de impactanalyse uitgevoerd. Sinds dit voorjaar werken we met anonimiseringssoftware, waarmee medewerkers nu digitaal documenten kunnen anonimiseren. De eerste resultaten zijn positief. Deze gebruiksvriendelijke software ondersteunt ons, bijvoorbeeld bij de afhandeling van Woo-verzoeken.

Actief openbaarmaken

Bij het actief publiceren van documenten moesten we wachten op het landelijke platform dat eind 2022 beschikbaar zou zijn. Uiteindelijk is dit platform -de Woo-index genaamd- (pas) in juli dit jaar gelanceerd. Dat betekent dat we een half jaar later dan verwacht zijn begonnen met het publiceren van steeds meer documenten. Daarom staat de uitvoering van de Woo op 'niet volgens plan'.

Via de Woo-index zijn inmiddels verschillende documenten van onze gemeente te vinden, waaronder: besluitenlijsten van het college, beschikkingen, vergaderstukken van de raad, behandelde Woo-verzoeken en Woo-besluiten et cetera. Een deel hiervan werd al online gepubliceerd en is nu voor het eerst via de Woo-index ontsloten. De 'convenanten' behoren tot een nieuwe categorie gepubliceerde documenten. De index is te vinden op <https://organisaties.overheid.nl/woo>.

0.4.10 Wij herijken het Integraal Accommodatiebeleid 2020-2040

2025-2026

De raad heeft eind 2020 het Integraal Accommodatieplan (IAP) voor gemeentelijk vastgoed vastgesteld. Dit is een strategisch plan dat aangeeft welke gemeentelijke accommodaties wij willen behouden en welke wij op termijn willen afstoten. Ook geeft het plan aan voor welke maatschappelijke doelgroepen wij in principe huisvesting aanbieden en voor welke functies. De beleidskaders worden elke vier jaar opnieuw onder de loep genomen om rekeningen te kunnen houden met actuele ontwikkelingen en inzichten. Specifieke aandachtspunten bij de herijking van het IAP zijn verduurzaming en het beoordelen of leegstaande gemeentelijke panden een nieuwe functie kunnen krijgen in de buurt, wijk of het dorp bij voorkeur in combinatie met wonen.

Stand van zaken

Het startjaar is 2025.

Status 1e VGR	Status 2e VGR
	
Niet gestart	Niet gestart

0.5 Zorgen voor een betrouwbare en een houdbare financiële huishouding

0.5.1 Wij voeren de planning- en controlcyclus uit

2022-2026

In ons financieel beleid is het uitgangspunt: een structureel en reëel sluitende (meerjaren)begroting en voldoende weerstandsvermogen. Wij geven uitvoering aan de planning- en controlcyclus (P&C-cyclus) door het opstellen van een kadernota, begroting, voortgangsrapportages en jaarstukken. De beschikbare middelen zijn integraal afgewogen bij de kadernota en de begroting. We blijven de P&C-cyclus doorontwikkelen.

Stand van zaken

De planning- en control cyclus (P&C cyclus) bestaat uit de kadernota, meerjarenbegroting, twee voortgangsrapportages en de jaarrekening. De eerste voortgangsrapportage, jaarrekening en kadernota zijn volgens planning opgesteld. In deze tweede voortgangsrapportage 2023 en de meerjarenbegroting 2024-2027 zijn maatregelen opgenomen om te komen tot een reëel en sluitend meerjarenbegroting 2024-2027.

Status 1e VGR	Status 2e VGR
	
Volgens plan	Volgens plan

0.5.2 We herijken de lokale belastingen

2023-2026

De lokale lasten voor inwoners, ondernemers en verenigingen houden wij zo laag mogelijk. De lokale belastingen vormen een belangrijk deel (grofweg 20%) van de inkomsten van de gemeente. In de wet staat aangegeven welke belastingen een gemeente mag heffen. De gemeenteraad besluit tot het invoeren, wijzigen of afschaffen van belastingen. We groeien mee met de landelijke impulsen met betrekking tot sociaal invorderen en de basisregistraties WOZ en BAG.

De komende periode zetten we in op het volgende:

- Een modern en actueel lokaal belastinginstrumentarium.

- Afschaffen van de hondenbelasting.
- Afschaffen van de gemakheidsretributie als een bijdrage voor gebruikmaking van gemeentelijke voorzieningen door grote commerciële evenementen is geborgd.
- Wijzigen van het tarief van de precariobelasting op terrassen naar het niveau van belastingjaar 2019.
- Bij bestemmingsheffingen en retributies heffen wij in principe 100% kostendeekkende tarieven (m.u.v. de marktgelden en lijkbezorgingsrechten).
- Alhoewel de toeristenbelasting een algemene belasting is, zetten wij deze inkomsten in voor recreatie en toerisme.
- Onze basisregistraties WOZ en BAG voldoen aan de landelijk complexer wordende kwaliteitseisen; dat ook met het oog op de Samenhangende objectenregistratie (SOR) die ingevoerd gaat worden.
- Wij hebben een sociaal invorderingsbeleid met ruimte voor maatwerk.
- Moderniseren van onze digitale belastingbalie. Zo kunnen onze inwoners op een gebruiksvriendelijke manier belastingzaken raadplegen en regelen.

Status 1e VGR	Status 2e VGR
	
Volgens plan	Gerealiseerd

Stand van zaken

- Een modern en actueel lokaal belastinginstrumentarium is een continu proces.
- Afschaffen van de hondenbelasting is gerealiseerd.
- Afschaffen van de gemakheidsretributie is gerealiseerd.
- Wijzigen van het tarief van de precariobelasting op terrassen naar het niveau van belastingjaar 2019 is gerealiseerd.
- Realisatie van 100% kostendeekkende tarieven bij bestemmingsheffingen en retributies (m.u.v. de marktgelden en lijkbezorgingsrechten).
- Realisatie van het inzetten van de toeristenbelasting voor recreatie en toerisme.
- Onze basisregistraties WOZ en BAG voldoen aan de landelijk complexer wordende kwaliteitseisen; dat ook met het oog op de Samenhangende objectenregistratie (SOR) die ingevoerd gaat worden. Dit is een continu proces.
- Wij hebben een sociaal invorderingsbeleid met ruimte voor maatwerk. Dit is een continu proces.
- Moderniseren van onze digitale belastingbalie. Zo kunnen onze inwoners op een gebruiksvriendelijke manier belastingzaken raadplegen en regelen. Dit is een continu proces.

WAT KOST HET?

Exploitatie (bedragen x € 1.000)	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Baten				
Primitieve begroting 2023-2026	105.653	110.253	110.968	103.801
1e voortgangsrapportage 2023	3.097	2.299	1.537	3.409
Kadernota 2024	0	0	0	0
Wijzigingen tot de 2e voortgangsrapportage 2023	336	185	185	185
Totale baten tot de 2e voortgangsrapportage	109.085	112.737	112.690	107.396

Mutaties in deze voortgangsrapportage (baten)

1. Autonome ontwikkelingen	-124	4.493	4.859	3.041
Dividend Ataro B.V.	-138	0	0	0

Meicirculaire 2023	14	4.493	4.859	3.041
2. Actualisatie bestaand beleid	-230	-1.106	499	868
Actualisatie reisdocumenten en rijbewijzen	130	0	0	0
Actualisatie rentekosten en rentetoerekening aan taakvelden	-6	0	0	0
Bezuinigingsopgave vastgoed - actualisatie planning	-260	-1.106	499	868
Inruilwaarde voertuigen	16	0	0	0
Parkeren	-110	0	0	0
5. Vervolgtraject kadernota	35	0	0	0
Beheer gemeentelijke gronden	35	0	0	0
Totaal gemuteerde baten	-319	3.387	5.358	3.909
Totale baten in deze voortgangsrapportage	108.766	116.124	118.048	111.304

Lasten

Primitieve begroting 2023-2026	25.773	26.197	25.006	25.200
1e voortgangsrapportage 2023	1.681	845	535	466
Kadernota 2024	0	1.034	772	686
Wijzigingen tot de 2e voortgangsrapportage 2023	478	312	339	341
Totale lasten tot de 2e voortgangsrapportage	27.932	28.388	26.652	26.693

Mutaties in deze begroting (lasten)

1. Autonome ontwikkelingen	453	4.301	4.224	4.300
Aanpassing rente grondexploitatie Zevenaar-Oost bedrijven	-148	0	0	0
Aanpassing rente grondexploitaties woningbouw	68	0	0	0
Appa / reïntegratie politieke ambtsdragers	25	0	0	0
Bijdrage SDL - onderdeel Inkoop	25	0	0	0
Dividend Ataro B.V.	0	0	0	0
Meicirculaire 2023	386	4.292	4.292	4.292
Tweede Kamerverkiezingen	90	0	-77	0
Wet nieuwe procedure vaststelling verkiezingsuitslag	8	9	9	8
2. Actualisatie bestaand beleid	761	-698	321	517
Actualisatie afschrijvingslasten programma o	-114	0	0	0
Actualisatie reisdocumenten en rijbewijzen	30	0	0	0
Actualisatie rentekosten en rentetoerekening aan taakvelden	-343	0	0	0
Bezuinigingsopgave vastgoed - actualisatie planning	0	-702	289	513
Brandstofkosten	-80	0	0	0
Elektriciteitskosten gemeentehuis	70	0	0	0
Grondruil Prins Clauslaan Giesbeek	-28	0	28	0

Inhuur bij afdeling vergunningverlening, toezicht en handhaving	120	0	0	0
Inruilwaarde voertuigen	0	0	0	0
Juridisch extern advies	75	0	0	0
Juridische zaken - inhuur	300	0	0	0
Parkeren	0	0	0	0
Plaatsen carillon en aanlichten gemeentehuis	0	4	4	4
Project zorg & veiligheid	175	0	0	0
RID - doorontwikkeling en informatiebeveiliging	387	0	0	0
Samenwerking Ataro	80	0	0	0
Structurele kwaliteitsimpuls maatschappelijke dienstverlening	275	0	0	0
Vrijval stelpost indexatie 2023	-386	0	0	0
WOZ afhandeling bezwaarschriften	200	0	0	0
5. Vervolgtraject kadernota	-244	-253	-167	-161
Actualisatie investeringen bedrijfswagens	-3	-74	-27	-3
Actualisatie investeringen vastgoed	-3	-4	0	0
Afdrachten Rijk in het kader van VOG en naturalisatie	-10	-10	-10	-10
Aframen voormalig personeel	-47	-27	-27	-27
Beheer gemeentelijke gronden	0	-4	-4	-4
Bestuurlijke samenwerking	-25	-25	-25	-25
Doorbelasting overhead grondexploitatie begroting 2023-2026	-1	50	-22	-10
Hardware aframen exploitatiebudget	-10	-10	-10	-10
Onderzoekskosten bezuinigingsopgave vastgoed	-10	-10	20	0
Pensioenvoorziening wethouders	-100	-100	-25	-25
Vervallen stelpost vrijval afschrijvingslasten	-35	-40	-37	-46
Totaal gemuteerde lasten	970	3.350	4.377	4.656
Totale lasten tot de voortgangsrapportage	28.902	31.738	31.029	31.349
Resultaat voor bestemming	79.864	84.386	87.019	79.955
Ottrekkingen				
Primitieve begroting 2023-2026	343	111	111	111
1e voortgangsrapportage 2023	611	0	0	0
Kadernota 2024	0	0	0	0
Wijzigingen tot de 2e voortgangsrapportage 2023	11.384	66	0	0
2e voortgangsrapportage 2023	501	0	0	0
Totaal ottrekkingen reserves	12.839	177	111	111
Toevoegingen				

Primitieve begroting 2023-2026	0	0	0	0
1e voortgangsrapportage 2023	0	0	0	0
Kadernota 2024	0	0	0	0
Wijzigingen tot de 2e voortgangsrapportage 2023	11.396	0	0	0
2e voortgangsrapportage 2023	501	0	0	0
Totaal toevoegingen reserves	11.897	0	0	0
Saldo reserve mutaties	943	177	111	111
Resultaat na bestemming	80.806	84.563	87.130	80.067

TOELICHTING FINANCIËLE ONTWIKKELINGEN

Mutaties exploitatie (bedragen x € 1.000)	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
---	-------------------	-------------------	-------------------	-------------------

1. Autonome ontwikkelingen

Aanpassing rente grondexploitatie Zevenaar-Oost bedrijven	148	0	0	0
--	------------	----------	----------	----------

De ramingen van de grondexploitatie Zevenaar-Oost bedrijven zijn aangepast op basis van de herziene grondexploitatie per 1 januari 2023 zoals vastgesteld in de raadsvergadering van 28 juni 2023. Door een hogere boekwaarde van de grondexploitatie Zevenaar-Oost bedrijven wordt meer rente toegerekend aan deze grondexploitatie wat een voordeel betekent voor het begrotingssaldo.

Aanpassing rente grondexploitaties woningbouw	-68	0	0	0
--	------------	----------	----------	----------

De ramingen van de grondexploitatie Zevenaar-Oost wonen, Waaijakkers, Middag-Oost & Zwanenwaay en Mercurion zijn aangepast op basis van de herziene grondexploitatie per 1 januari 2023 zoals vastgesteld in de raadsvergadering van 28 juni 2023. Door een gunstiger verloop van de boekwaarde en een lager rentepercentage wordt minder rente toegerekend aan deze grondexploitatie wat een nadeel betekent voor het begrotingssaldo.

Appa / reïntegratie politieke ambtsdragers	-25	0	0	0
---	------------	----------	----------	----------

Voormalige wethouders hebben op grond van de Wet Appa (Algemene Pensioen- en uitkeringswet Politieke Ambtsdragers) recht op planmatige begeleiding bij re-integratie en outplacement. Voor 2023 ramen wij deze kosten incidenteel op € 25.000.

Bijdrage SDL - onderdeel Inkoop	-25	0	0	0
--	------------	----------	----------	----------

Er is nog onduidelijkheid over de toekomst van Inkoop. De posities van de vertrokken inkoopspecialisten zijn op dit moment niet structureel ingevuld. Zoals in de meerjarenbegroting reeds is aangegeven wordt door SDL in 2023 tijdelijk ingehuurd. Dit leidt tot een nadeel van € 25.000 voor onze gemeente.

Dividend Ataro B.V.	-138	0	0	0
----------------------------	-------------	----------	----------	----------

We melden een nadeel van € 138.000 in de afrekening van het dividend over 2021 en 2022 van Ataro. In de aandeelhoudersvergadering van 16 juni 2023 is besloten 85% van het dividend uit te keren. Daarnaast is door lagere bedrijfsresultaten minder dividend uitgekeerd.

Meicirculaire 2023	-372	201	567	-1.251
---------------------------	-------------	------------	------------	---------------

De meicirculaire 2023 laat in alle jaren een groei zien. Voor de jaren 2023 tot en met 2027 achtereenvolgens € 14.000, € 4,5 miljoen, € 4,9 miljoen, € 3,0 miljoen en € 4,9 miljoen.

De groei van de algemene uitkering bestaat voor een groot deel uit compensatie voor inflatie. Om ook onze budgetten te kunnen verhogen met inflatie hebben wij in 2023 € 386.000 en vanaf 2024 € 4,3 miljoen apart gezet in een stelpost inflatie.

Vooruitlopend op een nieuwe financieringssysteem heeft het rijk vanaf 2027 een structurele rijksbijdrage van € 2.175.000 toegekend. Eerder was hiervoor in 2026 al een incidentele bijdrage beschikbaar gesteld.

Daarnaast wijzigt de algemene uitkering door taakmutaties. De gemeente krijgt meer of minder geld als er taken bijkomen of af gaan. De belangrijkste taakmutaties zijn dit jaar:

-Flankerend beleid energiearmoede € 111.000 in 2023.

-Jeugdzorg. Het rijk heeft in 2024 en 2025 de compensatie jeugdzorg in de meicirculaire beschikbaar gesteld (€ 3.765.000 en € 2.282.000). Eerder waren hiervoor stelposten opgenomen.

- Wmo en jeugd. In de algemene uitkering zijn diverse mutaties verwerkt vanwege het abonnementstarief en de eigen bijdragen huishoudelijke hulp. Dit betekent voor 2025 een extra bedrag van € 548.000. Vanaf 2026 wordt de algemene uitkering weer gekort vanwege herinvoering van de eigen bijdragen Wmo en Jeugd. Dit leidt vanaf 2026 per saldo tot een geringe korting.

-Combinatiefuncties/buurtspportcoaches. -€ 150.000 vanaf 2023. Deze post wordt uit de algemene uitkering gehaald en wordt omgezet naar een specifieke uitkering.

Voor zover noodzakelijk worden bedragen voor taakmutaties apart gezet. Deze bedragen vindt u in deze 2e voortgangsrapportage onder de diverse programma's. Per saldo resteert een netto resultaat van de algemene uitkering van € 372.000 negatief (2023), € 201.000 positief (2024), 567.000 positief (2025), € 1251.000 negatief(2026).

Tweede Kamerverkiezingen	-90	0	77	0
---------------------------------	------------	----------	-----------	----------

Door de val van het kabinet vinden op 22 november 2023 vervroegde Tweede Kamerverkiezingen plaats. De kosten voor deze verkiezingen, € 90.000, zijn niet begroot. Vanuit het ministerie van BZK hebben we bericht ontvangen, dat hiervoor geen aanvullende vergoeding wordt verstrekt. Door deze vervroegde verkiezing vervalt de reguliere Tweede Kamerverkiezing in 2025. De begrote kosten voor 2025 kunnen daarom vrijvallen.

Wet nieuwe procedure vaststelling verkiezingsuitslag	-8	-9	-9	-8
---	-----------	-----------	-----------	-----------

Op 1 januari 2023 is de Wet nieuwe procedure verkiezingsuitslagen in werking getreden. Bij de meicirculaire zijn hiervoor structurele middelen beschikbaar gesteld. Voor de gemeente Zevenaar is hiervoor € 8.000 beschikbaar.

2. Actualisatie bestaand beleid

Actualisatie afschrijvingslasten programma o	114	0	0	0
---	------------	----------	----------	----------

De afschrijvingslasten van de investeringsbudgetten voor mobiele hardware ramen we in 2023 af. De investering staat gepland in 2023 en de bijbehorende lasten doen zich een jaar later voor. Dit levert een eenmalig voordeel op van € 114.000.

Actualisatie reisdocumenten en rijbewijzen	100	0	0	0
---	------------	----------	----------	----------

Wij zien nog steeds dat door het vrijlaten van de corona maatregelen een inhaalslag plaatsvindt voor het vernieuwen van de reisdocumenten en rijbewijzen. Daarnaast zien we dat door de Brexit er een toename is in het vernieuwen van de paspoorten. Voor 2023 levert dit een voordeel op van € 100.000.

Actualisatie rentekosten en rentetoerekening aan taakvelden	337	0	0	0
--	------------	----------	----------	----------

De fasering van de investeringen veroorzaakt een rentevoordeel. Ook zijn de rentepercentages gestegen. We verwachten een voordeel van € 337.000.

Bezuinigingsopgave vastgoed - actualisatie planning	-260	-404	210	355
--	-------------	-------------	------------	------------

Ontwikkelingen op het vlak van ruimtelijke ordening leiden ertoe dat de verkoop van de locaties Reisenakker 14 en 14a Zevenaar en Engeveldweg 10 en 12 Zevenaar tot nader order wordt uitgesteld. Vermoedelijk zijn de opbrengsten pas in 2025 haalbaar. De bijbehorende afschrijvingslasten zijn hier ook op aangepast. Daarnaast worden de panden op de locaties Markt 8 Lobith, Steenhuizen 6 Zevenaar en Nieuwe Komstraat 19 Lobith pas verkocht als het bestemmingsplan onherroepelijk is en de gronden bouwrijp zijn gemaakt. Winstneming kan pas plaatsvinden binnen de gezamenlijke grondexploitatie als ook de kosten zijn gerealiseerd. Dit betekent naar verwachting dat de winstneming pas mag plaatsvinden wanneer de kosten (plankosten, bouw- en woonrijp maken) zijn gerealiseerd. Hierdoor verschuiven we de opbrengsten met betrekking tot Markt 8 naar 2025 en van de andere twee panden naar 2026. De bijbehorende afschrijvingslasten zijn hier ook op aangepast. Tenslotte is de boekwaarde van de Nieuwe Komstraat 19 Lobith in 2022 abusievelijk te laag opgenomen. Een nadeel van € 99.000.

Deze wijziging raakt meerdere programma's (programma's 0, 6 en 8). Per saldo resulteert dit in 2023 en 2024 in een nadeel van respectievelijk € 260.000 en € 723.000 en in 2025 en 2026 in een voordeel van respectievelijk € 445.000 en € 439.000.

Brandstofkosten	80	0	0	0
------------------------	-----------	----------	----------	----------

In de meerjarenbegroting 2023-2026 hebben we rekening gehouden met een verhoging van de brandstofprijzen. Deze vallen, met name in het eerste halfjaar, lager uit dan vorig jaar verwacht. Hierdoor houden we nu rekening met een incidenteel voordeel van € 80.000.

Elektriciteitskosten gemeentehuis	-70	0	0	0
--	------------	----------	----------	----------

We verwachten een eenmalig nadeel van € 70.000 op de elektriciteitskosten gemeentehuis. In de periode april t/m medio juli is er namelijk geen elektriciteit opgewekt doordat de omvormers van de zonnepanelen zijn uitgeschakeld. Dit is inmiddels opgelost, er wordt nog onderzocht hoe dit heeft kunnen gebeuren. Vanaf heden gaan we de opwekking van de installatie periodiek controleren.

Grondruil Prins Clauslaan Giesbeek	28	0	-28	0
---	-----------	----------	------------	----------

Woningstichting Plavei is voornemens ter plaatse van de Prins Clauslaan 12 woningen te slopen en 14 levensloopbestendige woningen te realiseren. Om dit mogelijk te maken is de uitruil van gronden in eigendom van Plavei en de gemeente (groen) en de aanleg van elf parkeerplaatsen noodzakelijk. Doordat de bouw van de woningen later wordt gerealiseerd dan gepland, en daarmee de aanleg van elf openbare parkeerplaatsen naar achteren schuift, stellen wij voor om het budget hiervoor (€ 27.500) door te schuiven naar 2025.

Inhuur bij afdeling vergunningverlening, toezicht en handhaving	-120	0	0	0
--	-------------	----------	----------	----------

Bij de afdeling VTH wordt, als gevolg van het niet ingevuld krijgen van vacatures en begeleiding van junioren, gebruik gemaakt van inhuur. De kosten van inhuur liggen door de krapte op de arbeidsmarkt aanzienlijk hoger dan dat aan budget beschikbaar is. Om de vereiste werkzaamheden uit te kunnen blijven voeren is extra budget nodig: € 120.000 in 2023. Op dit moment kan nog niet ingeschat worden of meeropbrengsten aan bouwleges als dekking gebruikt kunnen worden. Dit zal blijken bij de jaarrekening 2023. Daarom leidt inhuur nu tot een nadeel in 2023 van € 120.000.

Inruilwaarde voertuigen	16	o	o	o
--------------------------------	-----------	----------	----------	----------

In het najaar verwachten we dat meerdere bedrijfswagens geleverd worden. De oude voertuigen willen wij inruilen. Dit leidt tot een eenmalig voordeel van € 16.000.

Juridisch extern advies	-75	o	o	o
--------------------------------	------------	----------	----------	----------

We melden een nadeel van € 50.000 op de kosten van juridisch advies. Deze houden grotendeels verband met de inzet van onze huisadvocaat op complexe dossiers zoals de raadsenquête en regievoering veelschrijvers.

Juridische zaken - inhuur	-300	o	o	o
----------------------------------	-------------	----------	----------	----------

We zijn genoodzaakt de externe inhuur op juridische zaken voort te zetten. Het betreft capaciteit in de komende maanden op de dossiers klachten, bezwaar en beroep, raadsenquête, afhandeling WOO en regievoering op een aantal complexe en intensieve dossiers. Hiernaast moeten de reguliere werkzaamheden ook doorgaan. Met de aanhoudende druk op de capaciteit bij juridische zaken borgen we met deze inzet een (minimale) basis in de juridische kwaliteit van gemeentelijke diensten en producten. Een deel van de kosten dekken wij af met vacatureruimte echter er blijft alsnog een verwacht nadeel over van € 300.000.

Parkeren	-110	o	o	o
-----------------	-------------	----------	----------	----------

Op basis van de huidige cijfers wordt er op het product parkeren een tekort verwacht van € 145.000. Naar verwachting zullen de inkomsten van de parkeergelden over 2023 € 170.000 lager zijn dan de begroting. Een aantal factoren/werkzaamheden die zich hebben afgespeeld binnen het betaald parkeergebied, hebben de inkomsten beïnvloed. De markt is ± 4 maanden verplaatst van het Raadhuisplein naar de parkeerplaats van de Oude Doesburgseweg. I.v.m. werkzaamheden aan de Babberichseweg en Vondellaan is de parkeerplaats op de Didamsestraat deels afgesloten en/of moeilijk bereikbaar. Daarbij nemen de opbrengsten van de parkeergelden de laatste jaren af t.o.v. de begroting. De inkomsten op de fiscale naheffingen leveren een voordeel op van € 60.000 t.o.v. de begroting. De aanschaf en implementatie van de nieuwe applicatie voor parkeervergunningen en fase 1 van de digitalisering voor de parkeervergunningen voor bewoners in zone A is afgerond. Dit project heeft tot € 35.000 meer -en onvoorziene kosten geleid. Oorzaken zijn o.a. extra externe inhuur, audits die uitgevoerd moesten worden en het aanschaffen van licenties.

Plaatsen carillon en aanlichten gemeentehuis	o	-4	-4	-4
---	----------	-----------	-----------	-----------

In 2022 hebben we onderzocht of het carillon op de 4e verdieping teruggeplaatst kan worden. Uit deze onderzoeken is gebleken dat we de bouwconstructie moeten aanpassen. Hierdoor vallen de kosten hoger uit. We verwachten € 85.000 hiervoor nodig te hebben. Daarnaast is de wens geuit om het gemeentehuis te verlichten. Onze inschatting is dat hiervoor € 45.000 nodig is. Door bovenstaande ontwikkelingen is er onvoldoende investeringsbudget aanwezig. Om beide wensen te realiseren vragen we een verhoging van het investeringsbudget van € 80.000. Dit leidt vanaf 2024 tot € 4.000 hogere afschrijvingslasten.

Project zorg & veiligheid	-175	o	o	o
--------------------------------------	-------------	----------	----------	----------

Dit jaar is gestart met het project zorg & veiligheid. Zorgprofessionals moeten goed samenwerken met hun veiligheidspartners in het belang van veiligheid en leefbaarheid. Deze taak wordt nu projectmatig opgepakt, maar zal structureel ingebed moeten worden. Hoe dit moet gebeuren wordt nu onderzocht. Ook wordt een samenwerkingsconvenant voorbereid. Voor 2023 verwachten wij dat de projectkosten € 175.000 bedragen. Wij stellen u voor om dit bedrag beschikbaar te stellen.

RID - doorontwikkeling en informatiebeveiliging	-387	o	o	o
--	-------------	----------	----------	----------

De 1e tussenrapportage van SDL laat voor de RID een incidenteel nadeel zien van € 765.000. In hoofdzaak betreft het de doorontwikkeling van de RID, zoals in de 1e voortgangsrapportage reeds aangekondigd. De bestaansonzekerheid van de RID heeft geleid tot een grote uitstroom waarvoor tijdelijk personeel wordt ingehuurd. Daarnaast komen extra kosten die een vervolg zijn op de zogenoemde Brief van Van Zanen in het kader van de informatieveiligheid. Ook stijgen de huisvestingslasten. Voor Zevenaar melden we in totaal een nadeel van € 387.000.

Samenwerking Ataro	-80	o	o	o
---------------------------	------------	----------	----------	----------

Wij onderzoeken mogelijkheden om de onderlinge samenwerking met Ataro te optimaliseren. Hierbij wordt gekeken naar duidelijke en werkbare afspraken tussen gemeente en sportbedrijf. Voor dit onderzoek vragen wij u om € 80.000 beschikbaar te stellen.

Structurele kwaliteitsimpuls maatschappelijke dienstverlening	-275	o	o	o
--	-------------	----------	----------	----------

Dit jaar wordt ingezet om de kwaliteit van de toegang te optimaliseren zowel rechtmatig als doelmatig. Dit doen we met de ontwikkeling naar Sterke Lokale teams. Er wordt geïnvesteerd in professionalisering van de consultants. Extra ondersteuning bij complexe en veiligheid casuïstiek en de nodige (verplichte) deskundigheidsbevordering.

Voor dit project vragen wij om een budget van € 275.000.

Vrijval stelpost indexatie 2023	386	o	o	o
--	------------	----------	----------	----------

In de meicirculaire 2023 is compensatie ontvangen voor gestegen inflatie 2023. Deze compensatie verwerken wij niet meer in de afzonderlijke budgetten, maar laten we nu vrijvallen ter compensatie van overschrijdingen die zich voordoen in deze 2e voortgangsrapportage. Het gaat om een bedrag van € 386.000.

WOZ afhandeling bezwaarschriften	-200	o	o	o
---	-------------	----------	----------	----------

Op het budget van de wet WOZ (Wet Waardering Onroerende Zaken) verwachten wij een nadeel van € 200.000.

Het aantal ingediende bezwaar- en beroepschriften tegen de WOZ-waarde loopt in 2023 verder op naar meer dan 1.000. De toename van bezwaren zien we met name bij de no-cure-no-pay bedrijven die namens belastingplichtigen bezwaren indienen. In Zevenaar is ruim de helft van het aantal bezwaren ingediend door deze bedrijven die hier winsten mee maken. De gemeente betaalt zo'n bureau een verplichte proceskostenvergoeding indien het bezwaar of het beroep gegrond is. Uiteindelijk betaalt de gemeenschap dan de kosten van die bureaus. Het zorgvuldig en tijdig behandelen van het grote aantal bezwaar- en beroepsschriften vergt veel capaciteit. Hiervoor zijn wij genooddaakt externe ondersteuning en inhuur in te zetten.

5. Vervolgtraject kadernota

Actualisatie investeringen bedrijfswagens	3	74	27	3
--	----------	-----------	-----------	----------

We hebben de investeringsbudgetten voor de aanschaf van bedrijfswagens nagelopen en een aantal opnieuw geraamd. Zo verwachten we de rioolcombi, een aantal wagens en de hefbrug één jaar later af te sluiten. Dit leidt tot een eenmalig positief resultaat van € 3.000 in 2023, € 74.000 in 2024, € 27.000 in 2025 en € 3.000 in 2026.

Actualisatie investeringen vastgoed	3	4	0	0
--	----------	----------	----------	----------

We hebben de vastgoed gerelateerde investeringen nagelopen en een aantal opnieuw geraamd. We verwachten bijvoorbeeld dat de verduurzaming brandweerkazerne meer tijd in beslag neemt. Deze wijzigingen leiden tot een eenmalig positief resultaat in 2023 en 2024 van respectievelijk € 3.000 en € 4.000.

Afdrachten Rijk in het kader van VOG en naturalisatie	10	10	10	10
--	-----------	-----------	-----------	-----------

De laatste jaren liggen de afdrachten in het kader van de VOG en de naturalisatie tussen de € 30.000 en € 35.000, terwijl een bedrag van € 44.000 is begroot. Wij stellen daarom voor om deze structureel met € 10.000 te verlagen.

Aframen voormalig personeel	47	27	27	27
------------------------------------	-----------	-----------	-----------	-----------

We verlagen de raming voor lasten van voormalig personeel gezien de arbeidsmarkt en de kansen van voormalig medewerkers om weer aan het werk te gaan bij een andere werkkring. Dit resulteert in 2023 in een voordeel van € 47.000 en in de jaren erna in een structureel voordeel van € 27.000.

Beheer gemeentelijke gronden	35	4	4	4
-------------------------------------	-----------	----------	----------	----------

We verwachten in 2023 een incidenteel hogere opbrengst van € 35.000 op de verkoop van gemeentelijke gronden. Dit heeft te maken met het verkopen van diverse groenstroken. Daarnaast verlagen wij de raming van de door ons betaalde pachten van gemeentelijke gronden. Dit resulteert vanaf 2024 in een structureel voordeel van € 4.000.

Bestuurlijke samenwerking	25	25	25	25
----------------------------------	-----------	-----------	-----------	-----------

In de vorige bestuursperiode is € 25.000 structureel geraamd voor uitgaven om de bestuurlijke samenwerking uit te bouwen en om binnen samenwerkingsverbanden gezamenlijk doelstellingen te halen. Gebleken is dat dit budget de afgelopen jaren beperkt is ingezet. Activiteiten worden in de bestaande formatie uitgevoerd. We ramen € 25.000 structureel af met ingang van 2023.

Doorbelaasting overhead grondexploitatie begroting 2023-2026	1	-50	22	10
---	----------	------------	-----------	-----------

In de meerjarenbegroting 2023-2026 is abusievelijk de doorbelaasting van de overhead naar de grondexploitatie Zevenaar-Oost bedrijven naar programma 0 niet verwerkt. Dit corrigeren we met deze begrotingswijzigingen. Een nadeel in 2024 van € 50.000, een voordeel in 2025 van € 22.000 en vanaf 2026 een structureel voordeel van € 10.000.

Hardware aframen exploitatiebudget	10	10	10	10
---	-----------	-----------	-----------	-----------

In de exploitatiebegroting is een jaarlijks budget beschikbaar voor hardware van € 10.000. Vanwege de toegenomen digitalisering en uitbreiding van dienstverlening zijn sinds 2022 investeringsbudgetten voor hardware beschikbaar. Het exploitatiebudget zetten wij niet meer in en we ramen € 10.000 structureel af met ingang van 2023.

Onderzoekskosten bezuinigingsopgave vastgoed	10	10	-20	0
---	-----------	-----------	------------	----------

In 2020 is budget beschikbaar gesteld ten behoeve van bodemonderzoeken en juridische kosten voor het afstoten van vastgoed in het kader van de bezuinigingsopgave. Doordat de volgorde van de af te stoten objecten gewijzigd is, schuiven we de middelen uit 2023 en 2024 door naar 2025 (€ 20.000).

Pensioenvoorziening wethouders	100	100	25	25
---------------------------------------	------------	------------	-----------	-----------

Voor de huidige en voormalige wethouders die nog niet de pensioengerechtigde leeftijd hebben bereikt is een voorziening gevormd. Eén van de grondslagen die gehanteerd wordt bij de berekening van het benodigd doelvermogen van de pensioenvoorziening is de rekenrente, afgeleid van de marktrente. Jaarlijks ramen we € 100.000 als "standaard" toevoeging aan de voorziening. Nu de rente volgens prognose nog stijgende is, is het aannemelijk dat de toevoeging aan de voorziening lager uit valt.

We verlagen de toevoeging in 2025 en verder naar € 75.000. Dit levert een voordeel op van € 25.000. In 2023 en 2024 verwachten we geen toevoeging te hoeven doen, de voorziening is dan nog op peil. In deze twee jaren resulteert dit in een voordeel van € 100.000.

Vervallen stelpost vrijval afschrijvingslasten	35	40	37	46
---	-----------	-----------	-----------	-----------

Doordat het proces van ramen van afschrijvingslasten in het afgelopen jaar is gewijzigd, is het niet meer noodzakelijk om een stelpost voor het vrijvallen van afschrijvingslasten op te nemen. We laten deze stelpost dan ook structureel vrijvallen. Het gaat om een voordeel van afgerond € 40.000 in 2024, oplopend tot € 46.000 structureel vanaf 2026.

Totaal mutaties	-1.289	37	980	-748
------------------------	---------------	-----------	------------	-------------

Toelichting reservemutaties

Reservemutaties (bedragen x € 1.000)	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
---	---------------------------	---------------------------	---------------------------	---------------------------

2. Actualisatie bestaand beleid

Afronding corona herstelplan	0	0	0	0
-------------------------------------	----------	----------	----------	----------

Voor het stimuleren van herstel van de lokale en regionale economie en het sociaal-culturele leven is in 2020 een corona herstelplan opgesteld. Voor dit herstelplan is een bedrag van drie miljoen euro in een bestemmingsreserve gestopt. Eind 2023 denken wij het herstelplan financieel af te kunnen ronden. Een groot deel van de beschikbaar gestelde middelen zijn ingezet. Een bedrag van afgerond € 501.000 verwachten wij niet in te hoeven zetten. Wij stellen voor om dit bedrag over te hevelen naar de algemene reserve. Daarbij stellen wij voor om de bestemmingsreserve corona herstelplan bij de jaarrekening af te sluiten.

Totaal reservemutaties	0	0	0	0
-------------------------------	----------	----------	----------	----------

1. VEILIGHEID

ALGEMEEN

Omschrijving

Dit programma gaat over brandweezorg, crisisbeheersing en integrale veiligheid.

Ontwikkelingen

Integrale Veiligheidsagenda

De integrale Veiligheidsagenda 2023-2026 is in de gemeenteraad van 29 maart vastgesteld. Dit stuk geeft ons de kaders en de prioriteiten waar wij de aankomend jaren aan gaan werken.

Cybercriminaliteit

Landelijk, maar ook in Zevenaar, zien we een verschuiving van 'klassieke' naar digitale criminaliteit. Een eerste stap om hier aandacht voor te hebben is middels Hackshield. Dit is een cybersecurity game voor kinderen tussen de 8 en 12 jaar die al door vele gemeenten wordt ingezet. Op een speelse manier leren kinderen zich wapenen tegen digitale gevaren.

Zorg en Veiligheid

We zijn gestart met het implementeren van de persoonsgerichte aanpak. Vanuit deze samenwerking zorgen we voor een zorgvuldige en adequate hulpverlening bij huiselijk geweld en overlast gevende personen. In het eerste halfjaar van 2023 loopt het aantal meldingen van personen met onbegrepen gedrag (E-33 meldingen) iets terug t.o.v. voorgaande jaren in dezelfde maanden.

Over deze meldingen heeft de politie contact met het team zorg en veiligheid van de gemeente als er sprake van ordeverstoring verward gedrag. De gemeente heeft bemoeizorg georganiseerd voor inwoners die wel hulp nodig hebben, maar geen hulp zullen vragen.

Pilot jeugdboa's

In de begroting 2023-2026 is budget beschikbaar gesteld voor een pilot met jeugdboa's. In het vierde kwartaal 2023 wordt deze pilot met 1 jeugdboa gedraaid. De evaluatie zullen wij in het eerste kwartaal 2024 met u delen.

Beleidskaders

- Integrale Veiligheidsagenda 2023-2026
- Uitvoeringsplan ondermijnende criminaliteit 2022-2023 (2021)
- Toezicht en handhavingsbeleid 2018-2022

WAT WILLEN WE?

1. Veiligheid

We zetten ons in voor een veilige en leefbare samenleving. Samen met onze inwoners werken we aan een omgeving waarin iedereen zich veilig voelt. Thuis, op straat, in het dorp of de stad én in het buitengebied.

WAT DOEN WE?

Naam resultaat		Status 1e VGR	Status 2e VGR
1.1.1 Wij voorkomen dat jongeren overlast op straat veroorzaken en treden op tegen van overlast gevende en/of criminele jeugdgroepen	2022-2026		
1.1.2 Wij zetten in op het terugdringen van meldingen van personen met verward gedrag en betere begeleiding naar passende hulp	2022-2024		
1.1.3 Wij vergroten en bewaken de veiligheid en leefbaarheid in alle kernen	2022e.v.		
1.2.1 Wij vergroten de zichtbaarheid van de boa's in buurten en wijken en werken aan het verhogen van het veiligheidsgevoel	2023-2023		

1.1 Bestrijden van ernstige overlast en criminaliteit

1.1.1 Wij voorkomen dat jongeren overlast op straat veroorzaken en treden op tegen van overlast gevende en/of criminele jeugdgroepen

2022-2026

We zetten in op preventief jongerenwerk buiten de organisatie (outreaching) in Zevenaar. Dit jongerenwerk houdt in dat de jongerenwerkers ondersteuning bieden binnen de leefwereld van de jongeren. In 2022 start een pilot jongerenwerk op straat. Dit wordt in 2023 geëvalueerd. Bij preventief beleid kijken we ook naar maatregelen om te voorkomen dat jongeren overlast veroorzaken. Voldoende speel- en sportvoorzieningen en locaties voor het organiseren van activiteiten voor jongeren kunnen preventief werken en overlast elders beperken of voorkomen.

Voor de aanpak van overlast veroorzakende en/of criminele jeugdgroepen werken we samen met betrokken partijen op basis van het in 2022 afgesproken convenant. Gezien de ontwikkeling van de problematiek met overlast veroorzaakt door jeugdigen in onze gemeente willen we, naast het outreachend jongerenwerk, de inzet van jeugdboa's onderzoeken. Een jeugdboa richt zich specifiek op jeugdigen en de daarbij horende overlast. De inzet van een jeugdboa gaat een stap verder dan het jongerenwerk en kan een repressief karakter aannemen. De jeugdboa kan handhavend optreden. In 2023 start een pilot met de inzet van jeugdboa's.

Belangrijk hierbij is dat we deze problematiek vanuit inhoud en bestuurlijk-ambtelijke inzet integraal benaderen vanuit beide prevalente belangen: zorg voor onze jongeren en zorg voor de handhaving van de openbare orde en veiligheid.

	Status 1e VGR	Status 2e VGR
Stand van zaken	 Volgens plan	 Volgens plan

Jongerenwerk en jeugdgroep

Het outreachend jongerenwerk is gestart. Dit heeft direct een goede invloed heeft op de jeugd in de kernen. Jongerenwerk komt makkelijk met de jeugd in contact. Samen organiseren ze activiteiten en het jongerenwerk begeleidt de jeugd waar nodig.

Er is gestart met overleggen binnen de (pre-)weegtafels, hier worden overlastgroepen en -locaties integraal (politie, jongerenwerk en OM) besproken. Het beeld rondom de jeugdoverlast is rustig.

Jeugdboa

In het najaar van 2023 start de pilot jeugdboa's. Voor drie maanden werken twee experts op het gebied van jeugdproblematiek voor Zevenaar. Vervolgens volgt een advies over de inzet van de jeugdboa in relatie tot de jeugdproblematiek in onze gemeente. Hierop bepalen we de vervolgstappen.

1.1.2 Wij zetten in op het terugdringen van meldingen van personen met verward gedrag en betere begeleiding naar passende hulp

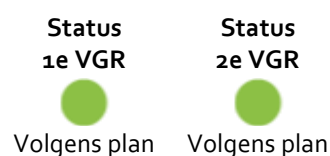
2022-2024

Er kan sprake zijn van ordeverstoring verward gedrag bij bepaalde ziektebeelden, verslavingsproblematiek of andere onderliggende psychosociale problemen. De verbinding tussen zorg en veiligheid is van cruciaal belang voor het integraal bieden van ondersteuning voor kwetsbare inwoners met multiproblematiek en begeleiding naar passende hulp.

We beschrijven onze integrale aanpak op het gebied van preventie en dienstverlening in een lokaal plan kwetsbare inwoners. Dit doen we samen met maatschappelijke partners, ervaringsdeskundigen en (vertegenwoordigers van) inwoners. Lokaal richten we ons op voorzieningen als respijtzorg en tijdelijke opvang. We werken daarbij via de lijn: voorkomen en signaleren – dienstverlening – toezicht en handhaving.

Regionale voorzieningen gelden als vangnet. Veiligheid en handhaving is het sluitstuk van de keten. We werken samen met de politie indien er sprake is van verstoring van de openbare orde en veiligheid, maar ook wanneer er sprake is van zorgvragen die door politie geconstateerd worden. Vanuit deze samenwerking zorgen we voor een zorgvuldige en adequate hulpverlening bij huiselijk geweld en overlast gevende personen.

Stand van zaken

Er ligt een concept lokaal plan waarin de dienstverlening aan kwetsbare inwoners wordt beschreven. Er is verbinding tussen zorg en veiligheid. Er zijn regionale vangnetvoorzieningen en de wettelijk verplichte meldpunten zijn georganiseerd bij de VGGM. De respijtzorg wordt via de regio ingekocht. We pakken huiselijk geweld aan. Op basis van de preventiescan dakloosheid en het handelingskader verwarde personen bekijken we waar de dienstverlening aangevuld moet worden.

1.1.3 Wij vergroten en bewaken de veiligheid en leefbaarheid in alle kernen

2022-e.v.

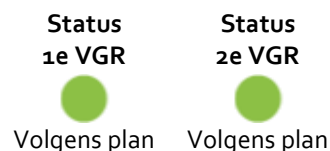
Samen met onze inwoners werken we aan een omgeving waarin iedereen zich veilig voelt. Thuis en op straat, in het dorp en de stad én in het buitengebied. We werken hiervoor samen met partners vanuit het werkveld, zoals de politie en partners vanuit het RIEC-verband. Het RIEC is het Regionale Informatie- en Expertise Centrum dat zich richt op bestrijding van ondermijnende criminaliteit.

We zorgen voor een veilige en prettig leefbare gemeente. Hierbij hebben we een aantal speerpunten:

- De inzet van cameratoezicht zien we als laatste inzetmiddel, we willen dit dus zo min mogelijk inzetten. Tijdelijke inzet van camera's kan een overweging zijn.
- We continueren de inzet van het kernteam ondermijning. We zetten in op kleinschalige controles met interne collega's, waar nodig aangevuld met onze partners uit het RIEC-verband.
- We geven uitvoering aan Uitvoeringsplan Ondermijning 2022-2023.
- We geven opvolging aan de aanbevelingen uit Weerbaarheidsscan (2022) van het RIEC.

Regionaal, vanuit het RIEC, maar ook door de Provincie Gelderland wordt geïnvesteerd in de aanpak van ondermijning op verschillende vlakken. Willen we hiervan profiteren dan is nu het moment om hieraan deel te nemen. Zo zijn we gestart met Ariadne (aanpak vakantieparken). Er is een Districtelijk ondermijningsteam ingesteld dat kan ondersteunen bij integrale controles en is er een platform veilig ondernemen actief, dat zich specifiek richt op het buitengebied.

Stand van zaken

Kernteam Ondermijning

Het kernteam voert kleinschalig controles uit. Dit jaar zitten we (al) op 7 controles van het kernteam, daarnaast lopen er nog controles in het kader van het project Ariadne (samenwerking met provincie).

Beleidsregel drugshandel op straat

Er is uitvoering gegeven aan de Beleidsregels drugshandel op straat. Inmiddels zijn er 7 lasten opgelegd aan vermoedelijke drugsdealers.

Training Zevenaar Academie

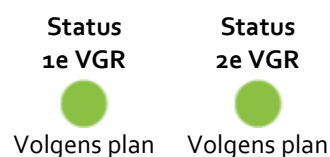
In het kader van bewustwording is binnen de Zevenaar Academie gestart met de training 'Signalen herkennen van georganiseerde criminaliteit'. Hiermee proberen de bewustwording voor ondermijnende criminaliteit bij geïnteresseerde medewerkers te vergroten.

1.2 Met toezicht en handhaving inzetten op naleving van de regelgeving

1.2.1 Wij vergroten de zichtbaarheid van de boa's in buurten en wijken en werken aan het verhogen van het veiligheidsgevoel

2023-2023

Boa's zijn beter zichtbaar in buurten en wijken en zijn voor inwoners goed bereikbaar. Door capaciteitsuitbreiding is er meer handhavingsinzet, aansturing en informatieanalyse. Dit resulteert in een veiligere leefomgeving door verbeterde samenwerking intern (Openbare Orde & Veiligheid en Sociaal Domein) en met de politie.

Stand van zaken

De capaciteitsuitbreiding voor de boa's is in 2023 ingevuld. Met deze uitbreiding is het mogelijk om meer zichtbaar te zijn in buurten en wijken en waarbij de boa's meer toezicht kunnen uitoefenen in de openbare ruimte. Met de capaciteitsuitbreiding is het daarnaast mogelijk gemaakt om meer controles uit te voeren naar aanleiding van binnengekomen meldingen en controles op verleende vergunningen. In het Handhavingsuitvoeringsprogramma van 2023 is hier ook rekening mee gehouden.

WAT KOST HET?

Exploitatie (bedragen x € 1.000)	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Baten				
Primitieve begroting 2023-2026	121	121	121	121
1e voortgangsrapportage 2023	5	5	5	5
Kadernota 2024	0	0	0	0
Wijzigingen tot de 2e voortgangsrapportage 2023	15	2	2	2
Totale baten tot de 2e voortgangsrapportage	141	127	127	127

Mutaties in deze voortgangsrapportage (baten)

	0	0	0	0
	0	0	0	0
Totaal gemuteerde baten	0	0	0	0
Totale baten in deze voortgangsrapportage	141	127	127	127

Lasten

Primitieve begroting 2023-2026	4.398	4.256	4.257	4.256
1e voortgangsrapportage 2023	244	18	3	3
Kadernota 2024	0	423	423	423
Wijzigingen tot de 2e voortgangsrapportage 2023	22	9	-30	-70
Totale lasten tot de 2e voortgangsrapportage	4.664	4.706	4.653	4.613

Mutaties in deze begroting (lasten)

2. Actualisatie bestaand beleid	-70	10	10	10
Kosten uitvaarten Wet op de lijkbezorging	15	10	10	10
Opvang zwerfdieren	10	0	0	0
Pilot inzet jeugdboa's	-95	0	0	0
5. Vervolgtraject kadernota	-80	-80	-40	0
Handhaving Openbare orde en veiligheid Fashion Outlet Zevenaar	-80	-80	-40	0
Totaal gemuteerde lasten	-150	-70	-30	10

Totale lasten tot de voortgangsrapportage	4.514	4.636	4.623	4.623
Resultaat voor bestemming	-4.374	-4.509	-4.496	-4.495
Onttrekkingen				
Primitieve begroting 2023-2026	0	0	0	0
1e voortgangsrapportage 2023	0	0	0	0
Kadernota 2024	0	0	0	0
Wijzigingen tot de 2e voortgangsrapportage 2023	0	0	0	0
2e voortgangsrapportage 2023	0	0	0	0
Totaal onttrekkingen reserves				
Toevoegingen				
Primitieve begroting 2023-2026	0	0	0	0
1e voortgangsrapportage 2023	0	0	0	0
Kadernota 2024	0	0	0	0
Wijzigingen tot de 2e voortgangsrapportage 2023	0	0	0	0
2e voortgangsrapportage 2023	0	0	0	0
Totaal toevoegingen reserves	0	0	0	0
Saldo reserve mutaties				
Resultaat na bestemming	-4.374	-4.509	-4.496	-4.495

TOELICHTING FINANCIËLE ONTWIKKELINGEN

Mutaties exploitatie (bedragen x € 1.000)	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
--	---------------------------	---------------------------	---------------------------	---------------------------

2. Actualisatie bestaand beleid

Kosten uitvaarten Wet op de lijkbezorging	-15	-10	-10	-10
--	------------	------------	------------	------------

De Wet op de lijkbezorging gaat ervan uit dat de nabestaanden zorgdragen voor de uitvaart. Zijn er geen nabestaanden of is er geen geld beschikbaar dan betaalt de gemeente de uitvaart. Dit is een wettelijke taak. Wij zien een toename van deze kosten. Om die reden ramen wij in 2023 € 15.000 bij en vanaf 2024 € 10.000 structureel.

Opvang zwerfdieren	-10	0	0	0
---------------------------	------------	----------	----------	----------

Het dierentehuis Arnhem e.o. heeft een tariefsverhoging doorgevoerd van 10%. Daarnaast zien wij een toename in het aantal dieren in onze gemeente die opgehaald moeten worden door de dierenambulance. In afwachting van nieuwe tariefafspraken ramen wij nu alleen voor 2023 € 10.000 extra.

Pilot inzet jeugdboa's	95	0	0	0
-------------------------------	-----------	----------	----------	----------

In de begroting 2023-2027 is € 140.000 beschikbaar voor een pilot met de inzet van jeugdboa's. In verband met de beperkte beschikbaarheid van externe deskundigheid wordt deze pilot beperkt tot het najaar van 2023. Het benodigd budget bedraagt naar verwachting € 45.000. Het resterende bedrag valt vrij. Een eenmalig voordeel in 2023 van € 95.000.

5. Vervolgtraject kadernota

Handhaving Openbare orde en veiligheid Fashion Outlet Zevenaar	80	80	40	0
---	-----------	-----------	-----------	----------

In het collegeprogramma is 1 fte toegekend voor handhaving van de openbare orde & veiligheid rondom de Fashion Outlet. Formatie is beschikbaar gesteld vanuit afdeling Bedrijfsvoering vanaf 2023. De FOZ zal in 2025 klaar zijn. Het bijbehorende formatie-budget laten we ingaan vanaf medio 2025. Dit leidt tot een voordeel in 2023 en 2024 van € 80.000 en € 40.000 in 2025.

Totaal mutaties	150	70	30	-10
------------------------	------------	-----------	-----------	------------

2. VERKEER, VERVOER EN WATERSTAAT

ALGEMEEN

Omschrijving

Dit programma gaat over verkeer en vervoer (wegen, openbare verlichting e.d.), parkeren en openbaar vervoer.

Ontwikkelingen

Circulariteit en Duurzaamheid

In samenwerking met de gemeente Duiven en Westervoort hebben wij een raambestek asfaltonderhoud met succes aanbesteed. De aanbesteding gebeurde op basis van Beste Prijs Kwaliteit Verhouding (voorheen EMVI), waarbij duurzaamheidscriteria een gewicht is toegekend van 70% en de prijs slechts 30%. De duurzaamheidseisen hebben betrekking op herbruikbaar asfalt en gebruik van duurzaam materieel bij de uitvoering van werkzaamheden.

Project ViA15: doortrekken A15 en verbreden A12

Op 5 april 2023 heeft de Raad van State (RvS) een tussenuitspraak gedaan. Hiermee is nog geen duidelijkheid of het project door kan gaan. Ook is niet duidelijk of de RvS nog dit jaar een uitspraak zal doen over de overgebleven onderdelen. Vooralsnog gaan we uit van een positieve uitspraak maar we zijn ook aan het voorsorteren indien de uitspraak onverhoopt negatief is. In deze laatste situatie is het niet ondenkbaar dat extra middelen nodig zijn. De raad wordt uiteraard geïnformeerd en betrokken bij het proces.

Beleidskaders

- [Structuurvisie Zevenaar 2012-2030 \(2013\)](#)
- [Omgevingsvisie Gelders Eiland 2030 \(2017\)](#)
- Integraal beleidsplan openbare ruimte 2022-2032 (2022)
- Gemeentelijke verkeers- en vervoersplan 2020
- Beheerplan openbare verlichting (2022)
- Beheerplan straatmeubilair (2022)
- Beheerplan verkeersregelininstallaties (2022)
- Beheerplan wegen en civiele kunstwerken (2022)

WAT WILLEN WE?

2. Verkeer en vervoer

Wij willen dat de gemeente Zevenaar voor elke inwoner en bezoeker goed bereikbaar is. Of je nu wandelt of jezelf met de fiets, auto of het openbaar vervoer verplaatst. Dit moet voor iedereen comfortabel en veilig zijn. Hierbij hebben we oog voor verkeersgedrag, de inrichting van de infrastructuur en het verkeersveiligheidsgevoel van inwoners.

WAT DOEN WE?

Naam resultaat

		Status 1e VGR	Status 2e VGR
2.1.1 Wij anticiperen op het doortrekken van de A15 en het verbreden van de A12.	2024-2028		
2.1.2 Wij verbeteren de aansluiting van de fietsstraat Babberichseweg met het centrum	2022-2024		

2.1.3 Wij beschermen en geven voorrang aan fietsers, voetgangers en mensen met een beperking in het verkeer	2022-2030		
2.1.4 Wij actualiseren het verkeers- en mobiliteitsbeleid	2024-2025		
2.1.5 Wij inventariseren verkeersonveilige situaties en ondersteunen lokale initiatieven.	2022-2026		
2.1.6 Wij nemen regie op de verbetering van de verkeerssituatie Witte Kruis en stimuleren RWS en de provincie om het wegennet rondom Babberich en Zevenaar te verbeteren en hierop te anticiperen	2022-2030		
2.1.7 Wij anticiperen op wijzigingen in de infrastructuur en op toename van verkeer	2024-2025		
2.1.8 Wij richten de Edisonstraat opnieuw in	2024-2028		
2.2.1 Wij spannen ons in voor de komst van hub Zevenaar Oost	2023-2030		
2.2.2 Wij behouden de buurtbus	2022-2030		
2.2.3 Wij zetten in op het voorkomen van de realisatie van de Noordtak	2022-2026		
2.2.4 Wij nemen deel aan de Groene Metropool Regio: opgave Verbonden Regio	2021-2026		
2.3.1 Wij actualiseren het parkeerbeleid.	2022-2023		

2.1 Optimaliseren van de bereikbaarheid via verkeersveilig infrastructuur

2.1.1 Wij anticiperen op het doortrekken van de A15 en het verbreden van de A12.

2024-2028

Een doorgetrokken A15 en verbreding van de A12 met daarbij de aanleg van deze twee nieuwe aansluitingen heeft gevolgen voor het verkeer op ons onderliggend wegennet. Wij zetten ons in om hinder (o.a. sluipverkeer) tijdens de uitvoering van de werkzaamheden zoveel mogelijk te beperken. Ondertussen werken wij aan een alternatief plan, indien onverhoopt het project A15/A12 niet doorgaat als gevolg van de uitspraak van de Raad van State.

Status
1e VGR

Status
2e VGR

Stand van zaken

Volgens plan

Volgens plan

Het is wachten op de uitspraak van de Raad van State op het Tracébesluit. De uitspraak zal na september 2023 plaatsvinden, een datum is echter niet bekend. Ondertussen werken wij aan een alternatief plan, indien onverhoopt het project A15/A12 niet doorgaat als gevolg van de uitspraak van de Raad van State.

2.1.2 Wij verbeteren de aansluiting van de fietsstraat Babberichseweg met het centrum

2022-2024

De aansluiting van de fietsstraat Babberichseweg met de bestaande situatie op de Didamstraat is niet optimaal. Daarom is het dringend gewenst om de gehele parkeerplaats aan de Didamsestraat te reconstrueren. Dit valt echter buiten de reikwijdte van dit project.

Aangezien het nog enige tijd duurt voordat vanuit onderhoud de parkeerplaatsen (verharding) vervangen moeten worden, voegen wij dit gedeelte toe aan het project fietsstraat Babberichseweg. Als de herinrichting wordt gecombineerd met een goede fietsverbinding naar het centrum kan een deel van de kosten gedekt worden door de fietssubsidie. De rest dient via eigen middelen te worden gedekt.

Status
1e VGR

Status
2e VGR

Stand van zaken

 Volgens plan Volgens plan

Er is een concept ontwerp gemaakt en besproken met de omgeving en centrummanager. Het concept wordt verder uitgewerkt en vervolgonderzoeken vinden plaats. De intentie is om begin 2024 te starten met de uitvoering van de werkzaamheden.

2.1.3 Wij beschermen en geven voorrang aan fietsers, voetgangers en mensen met een beperking in het verkeer 2022-2030

Bij onderhoud of het opnieuw inrichten van wegen houden we rekening met de bescherming van fietsers, voetgangers en mensen met een beperking. Wij streven naar een optimale toegankelijkheid en een optimaal gebruik van de openbare ruimte, wegen, en fietspaden. We stimuleren het fietsen door goede en veilige fietsroutes en zorgen voor voldoende ruimte om fietsen te kunnen parkeren. Binnen ons Gemeentelijk Verkeers- en Vervoersplan, dat onderdeel uit gaat maken van een nieuw op te stellen mobiliteitsvisie, geven wij prioriteit aan de thema's fietsverkeer, voetgangers en openbaar vervoer.

Status 1e VGR Volgens plan **Status 2e VGR** Volgens plan

Stand van zaken

De focus bij herinrichtingsprojecten ligt op het verbeteren van de fiets- en voetgangersvoorzieningen. Daarnaast dragen projecten zoals herinrichting Babberichseweg, onderzoek naar de fietsverbinding Zevenaar – Doetinchem – Emmerich, realisatie infrastructuur 7Poort, afronding snelfietsroute F12 en het verbeteren van verkeersonveilige verkeerssituaties bij aan het verbeteren van de voorzieningen van de langzame verkeersdeelnemers.

2.1.4 Wij actualiseren het verkeers- en mobiliteitsbeleid 2024-2025

In de bredere mobiliteitsvisie die wij opstellen, actualiseren wij de (beleids)plannen op het gebied van verkeer en vervoer. Dit onderwerp staat op de raadsagenda. Aan de raad wordt parkeren en het parkeerbeleid voorgelegd voor beeldbepaling en meningsvorming (zie 2.3.1.). Uiteraard betrekken wij onze inwoners en belangengroepen ook bij het opstellen van de visie, onder andere om de locaties waar verkeersonveiligheid ervaren wordt in kaart te brengen.

Verkeersveiligheid krijgt naast mobiliteit en verkeerscirculatie volop aandacht in deze visie. Dat geldt ook voor verkeersafwikkeling en verkeersveiligheid op de wegen die niet in eigen beheer/eigendom zijn. Hiervoor treden wij actief in overleg met andere wegbeheerders, zoals de Provincie Gelderland.

In het huidige Gemeentelijk Verkeers- en vervoersplan (GVVP) zijn in het uitvoeringsprogramma doelstellingen gekoppeld aan jaartallen waarin het doel bereikt dient te worden. In deze collegeperiode integreren wij de acties uit het GVVP in de nieuw op te stellen mobiliteitsvisie. Wij onderzoeken of de acties aansluiten op onze visie op een verbetering van de verkeersveiligheid.

Status 1e VGR Niet gestart **Status 2e VGR** Niet gestart

Stand van zaken

Vanwege beperkte capaciteit op het gebied van verkeer is hier nog niet mee gestart.

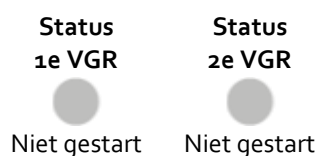
2.1.5 Wij inventariseren verkeersonveilige situaties en ondersteunen lokale initiatieven.

2022-2026

Vooruitlopend op de brede mobiliteitsvisie inventariseren wij in hoeverre de meest kwetsbare verkeersdeelnemers zich veilig voelen in het verkeer. We brengen in kaart welke plekken niet verkeersveilig zijn in onze gemeente. We kijken dan niet alleen naar de cijfers zoals het aantal ongevallen, maar ook naar hoe (on)veilig inwoners zich voelen op de weg. Wij ondersteunen en maken daarbij gebruik van lokale initiatieven die werken aan verkeersveiligheid. We werken samen met instanties zoals Veilig Verkeer Nederland en ouderenbonden en maken gebruik van het nog op te richten participatieplatform. Verder houden wij een enquête specifiek gericht op het inventariseren van ervaren verkeersonveilige situaties. De input verwerken we in de plannen ter uitvoering van het GVP.

Stand van zaken

Inventarisatie van verkeersonveilige situaties staat op de planning om in het derde kwartaal van 2023 opgepakt te worden.

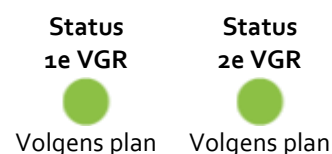
2.1.6 Wij nemen regie op de verbetering van de verkeerssituatie Witte Kruis en stimuleren RWS en de provincie om het wegennet rondom Babberich en Zevenaar te verbeteren en hierop te anticiperen

2022-2030

Wij benutten elke gelegenheid om de gewenste aanpassingen aan het wegennet in en rondom Babberich en Zevenaar (Witte Kruis) onder de aandacht te brengen bij de provincie en Rijkswaterstaat. Wij zetten in op het stimuleren van verbeteringen en anticiperen hierop. Dit doen we zowel ambtelijk als bestuurlijk. De hiervoor reeds gedane inspanningen in de afgelopen jaren zetten wij voortvarend voort in deze collegeperiode. Daarbij zetten wij ons in om de gebiedsoplossing samen met de provincie gerealiseerd te krijgen. Het doortrekken van de Witte Kruis maakt onderdeel uit van de gebiedsoplossing Babberich. Zo nodig en mogelijk treffen wij kleinschalige maatregelen voor wegen waar de gemeente wegbeheerder van is.

Stand van zaken

Van de gebiedsontwikkeling Babberich is een businesscase opgesteld. Deze laat een negatief resultaat zien, maar door nader onderzoek en aanpassing van de uitgangspunten kan dit tekort grotendeels teruggebracht worden. Daarnaast kijken wij naar subsidies om het project mede te financieren. Momenteel is de Gebiedsoplossing opgenomen in het regioarrangement voor Arnhem-Nijmegen. Er moet nog een vertaalslag gemaakt worden met andere regioarrangementen in Gelderland. Zowel ambtelijk als bestuurlijk wordt dit proces nauwlettend gevolgd. Voor de uitvoering van de gebiedsoplossing zal Zevenaar ook financieel moeten bijdragen. Dit is bij de begroting 2023-2026 door middel van een apart voorstel aangevraagd.

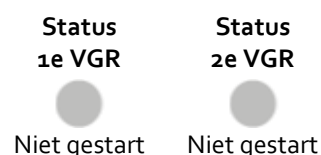
2.1.7 Wij anticiperen op wijzigingen in de infrastructuur en op toename van verkeer

2024-2025

Bij het opstellen van een brede mobiliteitsvisie zoeken we een oplossing om de toename van verkeer op verschillende plekken in de gemeente in goede en veilige banen te leiden. Waar nodig en mogelijk verminderen we het drukke verkeer. Het project ViA15 brengt met de realisatie van twee nieuwe aansluitingen op de A12 en A15 wijzigingen aan ons wegennet met zich mee. Wij passen ons wegennetwerk hier verder op aan en maken bewuste keuzes over via welke wegen wij het verkeer willen afwikkelen (categoriseringsplan). Hierdoor kunnen wij wegen in- en rondom woonwijken afwaarderen/anders categoriseren. Dit sluit aan op de motie die onlangs in de Tweede Kamer is aangenomen om de maximum snelheid binnen de bebouwde kom terug te brengen van 50 naar 30 kilometer per uur. Dit vraagt een herinrichting van wegen binnen de bebouwde kom.

Stand van zaken

Het uitblijven van een uitspraak door de Raad van State omtrent project ViA15 leidt ertoe dat aanpassingen aan het gemeentelijk wegennetwerk nog niet uitgevoerd kunnen worden. Daarnaast wachten wij op het uitbrengen van de landelijke richtlijnen omtrent het afwaarderen van 50 km/h wegen naar 30 km/h.

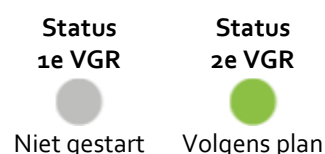
2.1.8 Wij richten de Edisonstraat opnieuw in

2024-2028

Het opnieuw inrichten van de Edisonstraat is nodig om een goede aansluiting van de diverse bedrijventerreinen (vooral Mercurion) op de nieuwe aansluiting op de A12 bij Zevenaar Oost te realiseren. De Edisonstraat wordt hiervoor aangepast.

Stand van zaken

Er wordt een verkeersstructuur opgesteld voor Hengelder en Tatelaar. De Edisonstraat maakt hier deel van uit. Deze structuur wordt besproken met de ondernemers in het najaar.

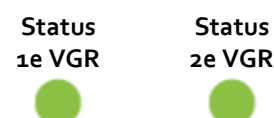

2.2 Verbeteren van de bereikbaarheid van de kernen via openbaar vervoer

2.2.1 Wij spannen ons in voor de komst van hub Zevenaar Oost

2023-2030

Er zijn en worden veel woningen gebouwd op Groot Holthuizen. Eveneens staat de realisatie van de Fashion Outlet op de planning en worden steeds meer bedrijven op 7Poort gerealiseerd. Goede bereikbaarheid, ook met het openbaar vervoer vinden we van groot belang. We blijven ons inzetten voor een station Zevenaar Oost. De Groene Metropoolregio (GMR) heeft onlangs een verkenning opgestart om de potentie van een mobiliteitshub Zevenaar Oost te onderzoeken. Een hub is een vervoersknooppunt waar je kunt overstappen van het ene naar het andere vervoersmiddel. Na de zomer van 2022 wordt het rapport door de GMR opgeleverd aan de gemeente Zevenaar. Het doel zoals opgenomen in het Gemeentelijk Verkeers- en Vervoersplan 2020 – 2030 blijft voornamelijk dat Zevenaar Oost in 2030 fungeert als mobiliteitshub.

Stand van zaken

Volgens plan Volgens plan

Het rapport naar de hub Zevenaar Oost is door de GMR opgeleverd. In afwachting van de uitspraak Project ViA15 kan er nog geen concrete vervolgstap gezet worden.

2.2.2 Wij behouden de buurtbus

2022-2030

De buurtbus vervult een belangrijke rol om de kleine kernen van onze gemeente bereikbaar te houden. Om de buurtbus te behouden gaan wij de vrijwilligers meer ondersteunen. Als eerste actie overleggen wij met de organisatie en de vrijwilligers om de knelpunten die zij ervaren in kaart te brengen.

Status
1e VGR

Volgens plan

Status
2e VGR

Volgens plan

Stand van zaken

De gesprekken met de buurtbus vinden plaats om knelpunten in kaart te brengen.

2.2.3 Wij zetten in op het voorkomen van de realisatie van de Noordtak

2022-2026

We zijn tegen de aanleg van een Noordtak van de Betuweroute. Aanleg van de Noordtak leidt ertoe dat Zevenaar steeds meer ingeklemd wordt door grootschalige infrastructuur. Dit heeft een negatieve invloed op het woon- en leefplezier van onze inwoners in met name Zevenaar Oost en Babberich. Daarnaast is de impact op de natuur en het landschap groot. Dit standpunt blijven wij duidelijk maken in ambtelijke en bestuurlijke gremia. We trekken hierin samen op met de regio Achterhoek en de Liemerse gemeenten. Wij dragen ons standpunt regionaal uit. Daarom wordt er allereerst actief gestuurd op het onderzoeken van het nut en de noodzaak van de voorgestelde varianten voor het goederenvervoer.

Status
1e VGR

Volgens plan

Status
2e VGR

Volgens plan

Stand van zaken

Wij conformeren ons nog steeds aan het standpunt van de regio Achterhoek. De aanbestedingsprocedure t.b.v. het onderzoek naar de nut en noodzaak is opgestart.

2.2.4 Wij nemen deel aan de Groene Metropool Regio: opgave Verbonden Regio

2021-2026

Regionale samenwerking is belangrijk om doelstellingen te behalen die wij niet op lokale schaal kunnen bereiken. Een integrale gebiedsaanpak voor mobiliteit is nodig om onze ambities op het gebied van verstedelijking, duurzaamheid en leefbaarheid kans van slagen te geven. Binnen de opgave Verbonden Regio zetten we in op het verder verminderen, veranderen en verduurzamen van de mobiliteit. Regionale projecten voeren we uit binnen de speerpunten gebiedsgerichte corridors, fiets, hubs en knooppunten (o.a. Zevenaar-Oost), gedrag en duurzame mobiliteit en verkeersveiligheid.

Status
1e VGR

Status
2e VGR

Stand van zaken

Volgens plan Volgens plan

Wij nemen nog steeds deel aan de GMR.

2.3 Met een doelmatig parkeerbeleid de leefbaarheid en veiligheid in de kernen bevorderen

2.3.1 Wij actualiseren het parkeerbeleid.

2022-2023

Met de gemeenteraad en samen met onze inwoners, instellingen en ondernemers onderzoeken we wat er goed is en wat kan worden verbeterd aan het parkeren in de gemeente Zevenaar. Op de raadsagenda staat dit onderwerp opgenomen als onderdeel van het thema Mobiliteitsvisie (zie 2.1.4).

Met actieve betrokkenheid van genoemde groepen maken we een plan waarin in ieder geval de volgende onderdelen zijn opgenomen:

- Het opstellen van een parkeerbeleid voor de gehele gemeente (o.a. parkeernormen).
- Een evaluatie en zo nodig het bijstellen van het betaald parkeren en vergunningen-parkeren in het reguleringsgebied in Zevenaar.
- Het zo nodig actualiseren van de Parkeerverordening Zevenaar 2017.

Status
1e VGR

Bijsturing raad

Status
2e VGR

Niet volgens
plan

Stand van zaken

Evaluatie van het parkeerbeleid is gestart en loopt. Het besluitvormingsproces is anders ingestoken (o.a. met een informatieve raadsbijeenkomst en een oordelende commissie). Hierdoor is meer tijd nodig. Daarnaast is er, door capaciteitstekorten, noodzakelijkerwijs voor gekozen om de adviesopdracht bij het externe bureau uit te breiden. De besluitvorming rondom dit proces is opnieuw vertraagd, deze verwachten wij in het 4e kwartaal 2023.

WAT KOST HET?

Exploitatie (bedragen x € 1.000)	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Baten				
Primitieve begroting 2023-2026	265	265	265	265
1e voortgangsrapportage 2023	492	0	0	0
Kadernota 2024	0	0	0	0
Wijzigingen tot de 2e voortgangsrapportage 2023	67	0	0	0
Totale baten tot de 2e voortgangsrapportage	824	265	265	265

Mutaties in deze voortgangsrapportage (baten)

5. Vervolgtraject kadernota	3	3	3	3
-----------------------------	---	---	---	---

Actualisatie investeringen openbare verlichting en verkeersregelininstallaties	3	3	3	3
Totaal gemuteerde baten	3	3	3	3

Totale baten in deze voortgangsrapportage	828	268	268	268
--	------------	------------	------------	------------

Lasten

Primitieve begroting 2023-2026	6.378	6.610	6.884	6.963
1e voortgangsrapportage 2023	1.053	69	-280	-492
Kadernota 2024	0	52	81	101
Wijzigingen tot de 2e voortgangsrapportage 2023	49	-1	20	26
Totale lasten tot de 2e voortgangsrapportage	7.479	6.730	6.706	6.599

Mutaties in deze begroting (lasten)

2. Actualisatie bestaand beleid	-15	51	3	3
Bouwkostenindexering herinrichting markt en Muldershof	0	1	3	3
Onderzoek naar HUB 7Poort	-50	50	0	0
Parkeren	35	0	0	0
5. Vervolgtraject kadernota	-49	-57	-19	-33
Actualisatie investeringen openbare verlichting en verkeersregelininstallaties	-2	-9	-5	-4
Actualisatie investeringen Ruimtelijke Ontwikkeling programma 2	-33	-25	-23	-11
Actualisatie investeringen wegen en civiele kunstwerken	-14	-22	9	-17
Totaal gemuteerde lasten	-64	-6	-16	-30

Totale lasten tot de voortgangsrapportage	7.415	6.725	6.689	6.569
--	--------------	--------------	--------------	--------------

Resultaat voor bestemming	-6.587	-6.456	-6.421	-6.301
----------------------------------	---------------	---------------	---------------	---------------

Onttrekkingen

Primitieve begroting 2023-2026	52	52	75	40
1e voortgangsrapportage 2023	707	146	43	-7
Kadernota 2024	0	0	0	0
Wijzigingen tot de 2e voortgangsrapportage 2023	0	0	0	0
2e voortgangsrapportage 2023	-7	3	20	5
Totaal onttrekkingen reserves	753	202	139	39

Toevoegingen

Primitieve begroting 2023-2026	0	0	0	0
1e voortgangsrapportage 2023	500	0	0	0
Kadernota 2024	0	0	0	0
Wijzigingen tot de 2e voortgangsrapportage 2023	0	0	0	0

2e voortgangsrapportage 2023	1	0	0	0
Totaal toevoegingen reserves	501	0	0	0
Saldo reserve mutaties	252	202	139	39
Resultaat na bestemming	-6.335	-6.254	-6.282	-6.262

TOELICHTING FINANCIËLE ONTWIKKELINGEN

Mutaties exploitatie (bedragen x € 1.000)	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
---	-------------------	-------------------	-------------------	-------------------

2. Actualisatie bestaand beleid

Bouwkostenindexering herinrichting markt en Muldershof	0	-1	-3	-3
---	----------	-----------	-----------	-----------

In het corona herstelplan zijn twee investeringswerken opgenomen, namelijk herinrichting Markt Zevenaar en herinrichting Muldershof. Voor beide werken is in het herstelplan een bouwkostenindexering opgenomen. Met deze begrotingswijziging wordt dit administratief verwerkt. Het gaat in totaal om een investeringsbedrag van € 100.000, € 25.000 voor de Markt en € 75.000 voor Muldershof. De daarmee gepaard gaande afschrijvingslasten (afgerond € 3.000) worden verrekend met de daarvoor bestemde reserves.

Onderzoek naar HUB 7Poort	50	-50	0	0
----------------------------------	-----------	------------	----------	----------

In de kadernota 2022 is € 50.000 beschikbaar gesteld om de mogelijkheden voor een HUB op de locatie 7Poort nader te verkennen. De Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen heeft een verkennend onderzoek opgesteld van de potentie van HUB Zevenaar Oost. Op basis van de uitkomsten van dit rapport bepalen wij welke aanvullende acties nodig zijn. Op dit moment is er echter nog steeds geen duidelijkheid over het project ViA15 waardoor aanvullende acties nog niet mogelijk zijn. Daarom stellen wij voor om het budget door te schuiven naar 2024.

Parkeren	-35	0	0	0
-----------------	------------	----------	----------	----------

Op basis van de huidige cijfers wordt er op het product parkeren een tekort verwacht van € 145.000. Naar verwachting zullen de inkomsten van de parkeergelden over 2023 € 170.000 lager zijn dan de begroting. Een aantal factoren/werkzaamheden die zich hebben afgespeeld binnen het betaald parkeergebied, hebben de inkomsten beïnvloed. De markt is ± 4 maanden verplaatst van het Raadhuisplein naar de parkeerplaats van de Oude Doesburgseweg. I.v.m. werkzaamheden aan de Babberichseweg en Vondellaan is de parkeerplaats op de Didamsestraat deels afgesloten en/of moeilijk bereikbaar. Daarbij nemen de opbrengsten van de parkeergelden de laatste jaren af t.o.v. de begroting. De inkomsten op de fiscale naheffingen leveren een voordeel op van € 60.000 t.o.v. de begroting. De aanschaf en implementatie van de nieuwe applicatie voor parkeervergunningen en fase 1 van de digitalisering voor de parkeervergunningen voor bewoners in zone A is afgerond. Dit project heeft tot € 35.000 meer -en onvoorziene kosten geleid. Oorzaken zijn o.a. extra externe inhuur, audits die uitgevoerd moesten worden en het aanschaffen van licenties.

5. Vervolgtraject kadernota

Actualisatie investeringen openbare verlichting en verkeersregelininstallaties	6	12	8	8
---	----------	-----------	----------	----------

We hebben de openbare verlichting en verkeersregelininstallaties gerelateerde investeringsbudgetten nagelopen en een aantal opnieuw geraamd. We verwachten dat we een deel van de werkzaamheden omtrent 'vervangen armaturen 2023', 'vervangen verkeersregelininstallaties 2023' en 'verlichting duurzaam en circulair 2023' later zullen verrichten. Gezien de huidige inschattingen op basis van ouderdom en technische staat hebben we ervoor gekozen om een deel van het investeringsbudget 'vervangen armaturen 2023' toe te voegen aan gelijknamige investeringsbudgetten voor 2025. De andere twee investeringsbudgetten hebben we één jaar doorgeschoven. Daarnaast hebben we de pachtopbrengsten voor lichtreclame geactualiseerd. Bovenstaande leidt tot een positief resultaat van € 6.000 in 2023, € 12.000 in 2024 en € 8.000 in 2025 en 2026.

Actualisatie investeringen Ruimtelijke Ontwikkeling programma 2	33	25	23	11
--	-----------	-----------	-----------	-----------

De afronding van het project "Advies/planvorming spoorverdubbeling Zevenaar-Didam" wordt voorzien in 2024.

De afronding van project "onderzoek PlanMER Witte Kruis" wordt voorzien in 2024. Naast nog wat kleine aanpassingen resulteert de actualisatie in 2023 tot een voordeel van € 33.000 tot uiteindelijk een voordeel in 2026 van € 11.000.

Actualisatie investeringen wegen en civiele kunstwerken	14	22	-9	17
--	-----------	-----------	-----------	-----------

We hebben de wegen en civiele kunstwerken gerelateerde investeringen nagelopen en een aantal opnieuw geraamd. We verwachten bijvoorbeeld dat we de werkzaamheden omtrent 'revitalisatie wegen Spijk' en 'vervangen Brug Eltenseweg' in respectievelijk 2024 en 2026 afronden. De werkzaamheden in Spijk hebben bijvoorbeeld vertraging opgelopen doordat het vervangen en versterken van kabels en leidingen door Vitens en Alliander langer heeft geduurd dan verwacht. Daarnaast hebben we een aantal kleinere investeringen doorgeschoven, zoals de herinrichting Nieuwstraat Pannerden naar 2024.

Deze programma overstijgende wijziging (programma 2 en 3) leidt tot een eenmalig resultaat van € 27.000 in 2023, € 23.000 in 2024, - € 6.000 in 2025 en € 17.000 in 2026.

Verder hebben we de investeringen 'fietspad Geitenwaard' en 'herinrichting Muldershof' een jaar vervroegd. Beide verwachten we in 2024 af te ronden, waardoor de afschrijvingslasten in 2025 met € 15.000 toenemen. Deze investeringen worden gedekt door diverse reserves. De onttrekking hebben we hierop aangepast. Dit heeft geen effect op het rekeningresultaat.

Totaal mutaties	68	9	20	33
------------------------	-----------	----------	-----------	-----------

Toelichting reservemutaties

Reservemutaties (bedragen x € 1.000)	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
---	---------------------------	---------------------------	---------------------------	---------------------------

1. Autonome ontwikkelingen

Aanpassing afschrijvingsreserve met boekwaarde actief	0	0	0	0
--	----------	----------	----------	----------

Bij de 2e VGR wordt gecontroleerd en evt. gecorrigeerd of de stand van de afschrijvingsreserve overeenkomt met de boekwaarde van de betreffende activa.

2. Actualisatie bestaand beleid

Bouwkostenindexering herinrichting markt en Muldershof	0	1	3	3
---	----------	----------	----------	----------

In het corona herstelplan zijn twee investeringswerken opgenomen, namelijk herinrichting Markt Zevenaar en herinrichting Muldershof. Voor beide werken is in het herstelplan een bouwkostenindexering opgenomen. Met deze begrotingswijziging wordt dit administratief verwerkt. Het gaat in totaal om een investeringsbedrag van € 100.000, € 25.000 voor de Markt en € 75.000 voor Muldershof. De daarmee gepaard gaande afschrijvingslasten (afgerond € 3.000) worden verrekend met de daarvoor bestemde reserves.

5. Vervolgtraject kadernota

Aanpassing afschrijvingsreserves i.v.m. fasering investeringen	0	3	2	2
---	----------	----------	----------	----------

Door de fasering van investeringen en de wijziging van de afschrijvingslasten worden de ramingen van de onttrekkingen uit enkele reserves voor afschrijvingslasten aangepast

Actualisatie investeringen Ruimtelijke Ontwikkeling programma 2	-8	0	0	0
--	-----------	----------	----------	----------

De afronding van het project "Advies/planvorming spoorverdubbeling Zevenaar-Didam" wordt voorzien in 2024.

De afronding van project "onderzoek PlanMER Witte Kruis" wordt voorzien in 2024. Naast nog wat kleine aanpassingen resulteert de actualisatie in 2023 tot een voordeel van € 33.000 tot uiteindelijk een voordeel in 2026 van € 11.000.

Actualisatie investeringen wegen en civiele kunstwerken	0	0	15	0
--	----------	----------	-----------	----------

We hebben de wegen en civiele kunstwerken gerelateerde investeringen nagelopen en een aantal opnieuw geraamd. We verwachten bijvoorbeeld dat we de werkzaamheden omtrent 'revitalisatie wegen Spijk' en 'vervangen Brug Eltenseweg' in respectievelijk 2024 en 2026 afronden. De werkzaamheden in Spijk hebben bijvoorbeeld vertraging opgelopen doordat het vervangen en versterken van kabels en leidingen door Vitens en Alliander langer heeft geduurd dan verwacht. Daarnaast hebben we een aantal kleinere investeringen doorgeschoven, zoals de herinrichting Nieuwstraat Pannerden naar 2024.

Deze programma overstijgende wijziging (programma 2 en 3) leidt tot een eenmalig resultaat van € 27.000 in 2023, € 23.000 in 2024, - € 6.000 in 2025 en € 17.000 in 2026.

Verder hebben we de investeringen 'fietspad Geitenwaard' en 'herinrichting Muldershof' een jaar vervroegd. Beide verwachten we in 2024 af te ronden, waardoor de afschrijvingslasten in 2025 met € 15.000 toenemen. Deze investeringen worden gedekt door diverse reserves. De onttrekking hebben we hierop aangepast. Dit heeft geen effect op het rekeningresultaat.

Totaal reservemutaties	-8	3	20	5
-------------------------------	-----------	----------	-----------	----------

3. ECONOMIE

ALGEMEEN

Omschrijving

Dit programma gaat over economische ontwikkeling, werklocaties, regelingen voor ondernemers en promotie van de gemeente.

Ontwikkelingen

Economische ontwikkelingen

De gevolgen van de corona pandemie lijken in onze gemeente nog mee te vallen. Het aantal faillissementen is relatief laag, het aantal stoppers ligt onder het Gelderse gemiddelde. Aan de andere kant stijgt de werkgelegenheid minder dan in omliggende regio's en het aantal starters is ook lager dan het Gelders gemiddelde. Dit kan verklaard worden door de focus op de woningbouw en het gebrek aan uit te geven bedrijfskavels. Voor de uitbreiding van bedrijventerrein 7Poort is in de regio overeenstemming bereikt. Van de regeling Energietoeslag voor ondernemers is door zo'n 60 bedrijven gebruik gemaakt. Deze regeling is inmiddels gesloten.

Beleidskaders

- [Herstelplan sociaaleconomische injectie Zevenaar \(2020\)](#)
- [Centrumvisie Zevenaar 2015 - 2025 \(2015\)](#)
- [Liemers Economische Visie LEV \(2019\)](#)
- Economische Agenda Zevenaar (2021)
- [Regionaal Programma Werklocaties \(RPW\) 2021 - 2024](#)
- [Omgevingsvisie Gelders eiland 2030 \(2017\)](#)
- [Structuurvisie gemeente Zevenaar 2030 \(2012\)](#)
- Noodherstelfonds ondernemers (2022)
- Energietoeslag ondernemers (2022)

WAT WILLEN WE?

3. Economie

Economische ontwikkeling is een essentieel onderdeel van de brede welvaart. We willen 'Onderneem het in Zevenaar!' op de kaart zetten. Dit doen we om economisch groeien, vernieuwen en ondernemen in Zevenaar aantrekkelijker te maken. Daarvoor bieden we ruimte voor ondernemerschap op toekomstbestendige bedrijventerreinen, in een bruisend stadscentrum en in levendige dorpscentra. Ons buitengebied is aantrekkelijk en combineert agrarische en vrijetijdseconomie op duurzame wijze. We zorgen voor het juiste aanbod van kavels op nieuwe bedrijventerreinen en verbetering van de kwaliteit van bestaande. Dat laatste kan als ondernemers zich per bedrijventerrein weten te organiseren rond het thema van 'toekomstbestendige bedrijventerreinen'.

WAT DOEN WE?

Naam resultaat		Status 1e	Status 2e
		VGR	VGR
3.1.1 Wij werken samen aan een toekomstbestendig centrum van Zevenaar	2022-2026		
3.1.2 Wij zetten in op het herinrichten en aantrekkelijker maken van de pleinen in het centrum van Zevenaar	2022-2024		
3.2.1 Wij blijven inzetten op de realisatie van de Fashion Outlet Zevenaar (FOZ)	2017-2024		

3.2.2 Wij zetten in op het toekomstbestendig maken van het bedrijventerrein Tatelaar/Hengelder	2021-2024		
3.2.3 Wij maken plannen voor de ontwikkeling van 7Poort II	2022-2035		
3.3.1 Wij stimuleren partners om in te zetten op meer balans op de krappe arbeidsmarkt	2023-2025		
3.3.2 Wij participeren in de Liemerse Ambassade	2023-2026		
3.3.3 Wij nemen deel aan de Groene Metropool Regio: opgave Productieve Regio	2021-2026		
3.3.4 Wij voeren de Economische Agenda Zevenaar uit	2022-2026		
3.3.5 Wij voeren de Liemers Economische Visie uit	2023-2026		
3.3.6 Wij zetten in op een toekomstbestendig ondernemersklimaat voor agrariërs	2022-2023		

3.1 Realiseren van een aantrekkelijke binnenstad van Zevenaar voor inwoners en bezoekers

3.1.1 Wij werken samen aan een toekomstbestendig centrum van Zevenaar

2022-2026

Wij zetten in op het behoud van de leefbaarheid en de economische vitaliteit (als bovenlokaal winkelgebied) van het centrum van Zevenaar. Wij starten samen met centrumondernemers en vastgoedeigenaren met het toekomstbestendig maken van het centrum. Ieder vanuit zijn eigen rol. We zetten in op een eenduidige profilering en het compact maken van het kernwinkelgebied tot een centrumgebied.

We voeren het Actieplan Centrum uit, met als doel het centrum te ontwikkelen tot een compleet, compact en comfortabel winkel-, woon-, werk- en uitgaansgebied. We faciliteren de aanstelling van een centrummanager en professionalisering van de samenwerking tussen ondernemers, vastgoed en gemeente. Daarnaast stellen we met de betrokken partners een marketingstrategie en activiteitenplan op en voeren deze uit. Ook starten we met het opstellen van een plan om het centrum compact te maken: een transformatieplan.

Status
1e VGR

Volgens plan

Status
2e VGR

Volgens plan

Stand van zaken

Samen met vastgoedeigenaren bekijken we waar we in het kernwinkelgebied kansen zien om naar een compacter centrum te komen door te transformeren van een commerciële functie naar bijvoorbeeld wonen. Dit biedt input voor de gemeentelijke Omgevingsvisie en de evaluatie van de Centrumvisie 2015-2025, die we in 2024 willen vernieuwen. Een visie op horeca en detailhandelsstructuur nemen we hierin mee. Samen met de centrumondernemers en de centrummanager bekijken we hoe we centrummanagement moeten organiseren om het centrum vitaal en leefbaar te houden.

3.1.2 Wij zetten in op het herinrichten en aantrekkelijker maken van de pleinen in het centrum van Zevenaar

2022-2024

We voeren de volgende projecten uit:

- Herinrichting van het Raadhuisplein in Zevenaar

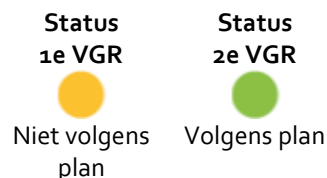
In het najaar van 2022 starten we met de uitvoering van de herinrichting van het Raadhuisplein. Oplevering is voorzien in 2023. Dit plein behoudt de functie van evenemententerrein en krijgt een sfeervolle en functionele inrichting. Het ontwerp is in samenspraak met omwonenden en ondernemers gemaakt.

- Herinrichting van de Markt in Zevenaar

Een opwaardering van de openbare ruimte in het centrum biedt veiligheid, comfort en beleving voor de consument. Dit leidt tot meer bezoekers en uitgaven en dus omzet voor de ondernemers. Deze maatregel moet specifiek meer ruimte voor horecaondernemers bieden. De start van de herinrichting is gepland voor uiterlijk 2024.

- Herinrichting van het Muldershof

In 2022 starten we met het maken van een ontwerp voor het Muldershof, samen met omwonenden en ondernemers. We hebben specifiek aandacht voor de verblijfsfunctie van het plein en het toepassen van duurzaamheidsmaatregelen in het kader van hittestress en klimaatadaptatie.

Stand van zaken

De plannen rondom Muldershof kunnen weer opgestart worden. De transitie naar een compacter centrum is nog steeds gaande. Het traject met het Kadaster en de overleggen met de vastgoedeigenaren zijn constructief geweest. Gebleken is dat het Muldershof geen geschikte locatie is voor een woonbestemming. Er is geen reden meer om in het ontwerp Muldershof hier rekening mee te houden. Wij informeren de raad hierover nog separaat.

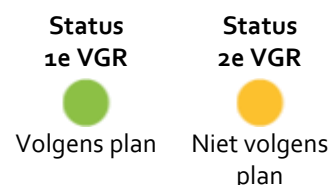
Het Raadhuisplein is opgeleverd in mei 2023 met uitzondering van de waterpartij. De aannemer gaat dit in het najaar herstellen. De start van de aanpak van de Markt staat nu gepland op oktober 2023.

3.2 Ruimte bieden voor groei- en ontwikkelkansen voor bedrijven

3.2.1 Wij blijven inzetten op de realisatie van de Fashion Outlet Zevenaar (FOZ)

2017-2024

We blijven inzetten op het realiseren van de Fashion Outlet Zevenaar. Deze ontwikkeling levert circa 500 directe arbeidsplaatsen op. We werken aan een positief effect voor de binnenstad. Daarnaast benutten we de FOZ om de regio te promoten. Dit heeft een economische spin-off. Samen met de Regionale Opleidingscentra (ROC's) leidt de FOZ haar personeel op.

Stand van zaken

In april 2023 heeft de Raad van State een uitspraak gedaan over de aansluiting Zevenaar - Oost als onderdeel van het project Doortrekking A15 / Verbreding A12 (ViA15). Ofschoon verwacht werd dat deze uitspraak definitieve duidelijkheid gaf over de aansluiting Zevenaar - Oost bleek het 'slechts' een tussenuitspraak te zijn. De huidige verwachting is nu dat de Raad van State dit jaar tot een definitieve uitspraak gaat komen. Vanwege het ontbreken van de definitieve duidelijkheid over de aansluiting Zevenaar - Oost is de levering van de gronden ten behoeve van de Fashion Outlet Zevenaar opgeschort. Het voorziene moment van gronduitgifte is niet in strijd met de afspraken hierover in de koop- en realisatieovereenkomst van de Fashion Outlet Zevenaar.

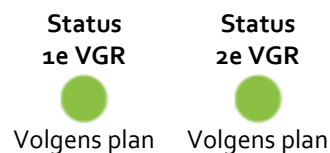
Voorstel raad

De gemeenteraad informeren over de verdere vertraging in de realisatie van de aansluiting Zevenaar - Oost en daarmee de ontwikkeling van de Fashion Outlet Zevenaar.

3.2.2 Wij zetten in op het toekomstbestendig maken van het bedrijventerrein Tatelaar/Hengelder

2021-2024

Om de economische structuur en de positie van Zevenaar te versterken investeren we in toekomstbestendige werklocaties, waar duurzaamheid en mobiliteit onderdeel van uitmaken. Om Hengelder en Tatelaar toekomstbestendig te maken, is onderzocht wat de actuele knelpunten zijn. Alternatieve invullingen worden hierbij ook afgewogen. Denk aan de mogelijkheid van transformatie naar een woongebied. Samen met ondernemersvereniging Lindus voeren we gesprekken met ondernemers. De inzet is gericht op het vergroten van de organisatiegraad en het opstellen en uitvoeren van maatregelen. Voor de uitvoering van de maatregelen dienen we een subsidieaanvraag bij de provincie in.

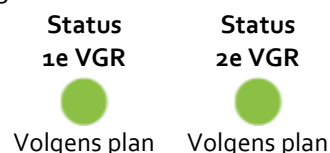
Stand van zaken

Samen met een groep ondernemers is gekeken naar belangrijke thema's voor Hengelder en Tatelaar. Eén hiervan is het opstellen van een vorm van organisatie om zo thema's voor een toekomstbestendig Hengelder en Tatelaar samen op te pakken. Een ander thema is het opstellen van een groenplan en de verkeersstructuur voor Hengelder en Tatelaar. In het najaar wordt een bijeenkomst georganiseerd voor alle ondernemers en vastgoedeigenaren. Er is een aanvullend budget aangevraagd. Dit budget zetten wij in voor o.a. participatie met ondernemers en opstellen groenplan en gebruiken we als co-financiering voor de ontvangen provinciale subsidie.

3.2.3 Wij maken plannen voor de ontwikkeling van 7Poort II

2022-2035

We realiseren uitgiftebare bedrijfskavels ten behoeve van de werkgelegenheid. Hiermee faciliteren we ook de behoefte vanuit lokale ondernemers en voorzien wij in uitbreidingsruimte voor bedrijven. We zetten in op een toekomstbestendig en duurzaam bedrijventerrein. We starten met de planuitwerking van Business Park 7PoortII. Om ook het bedrijfsleven de kans te geven groener te worden, zetten we in op een waterstof-tankstation in de gemeente. Bij voorkeur op Business Park 7PoortII. Dit nemen we mee in de planuitwerking. We richten een projectorganisatie in, maken ontwerpen, stemmen af en voeren de benodigde onderzoeken uit. Na de planuitwerking wordt een grondexploitatie vastgesteld. Naar verwachting komt de grondexploitatie een jaar na de start van de planuitwerking voor besluitvorming ter tafel.

Stand van zaken

Het (ruimtelijk) ontwerp voor BusinessPark 7Poort II wordt opgesteld. Ook het bestemmingsplan wordt opgesteld en de daarvoor noodzakelijke onderzoeken zijn in uitvoering. Met een aantal grondeigenaren, die hun gronden hebben aangeboden, worden gesprekken gevoerd voor de verwerving van deze voor de ontwikkeling van BusinessPark 7Poort II noodzakelijke gronden.

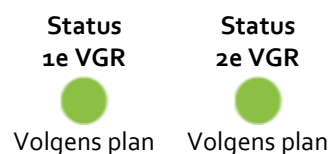
3.3 Bevorderen van een beter ondernemingsklimaat

3.3.1 Wij stimuleren partners om in te zetten op meer balans op de krappe arbeidsmarkt

2023-2025

De arbeidsmarkt is uit balans. Er zijn voldoende vacatures, met name in de horeca, zorg, techniek en ICT. Geschikte en beschikbare werknemers zijn lastig te vinden. Vanuit onze rol als gemeente gaan wij in gesprek met partners zoals de Liemerse Ambassade, Groene Metropoolregio, ondernemersverenigingen, onderwijs- en andere kennisinstellingen, Regionale Sociale Dienst de Liemers (RSD) en het werkgeversservicepunt (WSP).

We stimuleren om personeel op te leiden, om te scholen en/of om geschikte opleidingen en werkervaringsplaatsen (stages) aan te bieden en inzet van arbeidsmigranten te faciliteren. We leggen hierbij de nadruk op techniek- en talentonderwijs en hebben oog voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt en inclusief werkgeverschap.

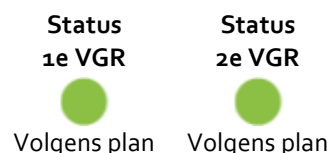
Stand van zaken

Via de Groene Metropoolregio, The Economic Board en provincie Gelderland zetten in op regionale samenwerking door een breed gedragen Human Capital Agenda, wat ondernemers, onderwijsinstellingen en overheden moet helpen met dit vraagstuk. Het Human Capital Akkoord is inmiddels door de drie organisaties vastgesteld. Wij nemen actief deel aan de werktafel onbenut arbeidspotentieel. Bij de overleggen met ondernemers en ondernemersverenigingen bespreken we het thema arbeidsmarkt regelmatig.

3.3.2 Wij participeren in de Liemerse Ambassade

2023-2026

In 2020 is de Liemerse Ambassade opgericht. De Liemerse Ambassade is het knooppunt in het regionaal economisch netwerk. Deze netwerkorganisatie helpt projectideeën te realiseren van Liemerse inwoners en bedrijven. Dat doen ze door krachten van ondernemers, onderwijs- en kennisinstellingen, overheid en inwoners te verbinden, talenten te ontwikkelen, middelen te verwerven en de resultaten aan het hele land te laten zien. De meerwaarde van deelname is meer samenhang realiseren tussen verschillende gebieden en vergroten van de structurele samenwerking om de economische kracht in de Liemers te versterken. Met name op de arbeidsmarktproblematiek en uitvoering van de Liemers Economische Visie speelt de Liemerse Ambassade een rol.

Stand van zaken

Naast de uitvoering van de Liemers Economische Visie, werkt de Liemerse Ambassade aan profilering van de Liemers en de transitie van het buitengebied. De LA heeft in juli een aanvraag gedaan voor een LEADER-programma. LEADER richt zich op de versterking van het platteland op het gebied van leefbaarheid, duurzaamheid en economie. LEADER stimuleert en ondersteunt inwoners bij het uitwerken van een projectidee tot een plan. Besluitvorming hierover vindt in oktober plaats. In 2023 is ook de gemeente Montferland betalende partner geworden van de Liemerse Ambassade. Dit jaar wordt benut om te bepalen wat de strategie van de Liemerse Ambassade vanaf 2024 wordt: waar zetten we op in, hoe gaan we dit organiseren en financieren. Aangezien de Liemers Ambassade weliswaar in 2020 is opgericht, maar feitelijk aan het eind van dat jaar is gestart met uitvoering van projecten, volstaat het 2022 ook nog voor 2023.

Regionale samenwerking is belangrijk om doelstellingen te behalen die wij niet op lokale schaal kunnen bereiken. Binnen het programma Productieve Regio stimuleren we het ondernemerschap in het MKB en versterken we de arbeidsmarkt door uitvoering van de Human Capital Agenda. Ook richten we ons op doorontwikkeling van de clusters Health & Hightech en Energy en zorgen we voor toekomstbestendige werklocaties. We zorgen er tenslotte voor dat de logistiek in onze regio kan verduurzamen, aangezien dit een belangrijke randvoorwaarde is voor een gezond economisch klimaat.

**Status
1e VGR**

Volgens plan

**Status
2e VGR**

Volgens plan

Stand van zaken

In het vastgestelde koersdocument 'Economie van de Toekomst' zet de GMR haar economisch profiel neer: hoe willen we dat onze economie er in 2040 uitziet? Deze koers is input voor de Verstedelijkingsstrategie en het Regioarrangement. Op basis van deze koers en het huidige Regionaal Programma Werklocaties deden we een aanvraag voor de toekenning van ontwikkelruimte op bedrijventerrein 7Poort. Hierover heeft de regio een positief besluit genomen in juli. Binnen de Productieve regio bieden we ook trainingen aan voor MKB-ers om toekomstbestendig te ondernemen, met name op het gebied van bedrijfsvoering en digitalisering. Binnen het speerpunt duurzame logistiek wordt de rol van de GMR steeds duidelijker, mede door aanstelling van een speerpuntcoördinator. Hij gaat aan de slag met de samenwerking binnen de provincie en met Logistics Valley.

We blijven werken aan de uitvoering van de Economische Agenda Zevenaar. We zetten in op meer werkgelegenheid, meer ruimte voor ondernemerschap en meer samenwerken als partners in business. Vermindering van regeldruk en verbetering van de dienstverlening aan ondernemers door de gemeentelijke organisatie zijn hiervoor belangrijke resultaten. We verbeteren onze dienstverlening onder meer door het inrichten van een speciaal ondernemersloket. Door uitvoering van een tweejaarlijkse ondernemerspeiling meten we het effect van de verbetering. In het kader van ruimte voor ondernemerschap gaan we aan de slag met het toekomstbestendig maken van bedrijventerrein in Lobith en/of Giesbeek, afhankelijk van de organisatiegraad op het terrein. Om de uitvoering van de Economische Agenda te bewaken, stellen we een Economische Monitor op.

**Status
1e VGR**

Volgens plan

**Status
2e VGR**

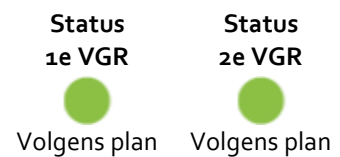

Volgens plan

Stand van zaken

Om de economische agenda te monitoren, ontwikkelen we de Economische Monitor. Deze presenteren we op de Dag van de Ondernemer in november. Projecten die we momenteel uitvoeren zijn het verbeteren van de dienstverlening vanuit de gemeente aan ondernemers, het toekomstbestendig maken van Tatelaar/Hengelder en het uitvoeren van het Actieplan voor het Centrum.

In 2020 zijn we gestart met de uitvoering van de Liemers Economische Visie, samen met de gemeenten Doesburg, Duiven, Montferland en Westervoort. Speerpunten zijn maakindustrie, logistiek, vrijetijdseconomie en detailhandel. In 2022 ronden we de eerste fase af en stellen we een nieuw uitvoeringsprogramma 2023-2026 op. Deze voeren we samen met de Liemerse gemeenten, ondernemers en onderwijsinstellingen binnen de Liemerse Ambassade uit.

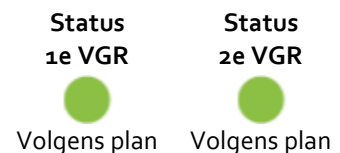
Stand van zaken

In 2023 voeren we een evaluatie uit (op inhoud en organisatie) van de LEV. Dit is de basis voor de nieuwe SMART doelstellingen, het uitvoeringsprogramma en de bijbehorende begroting voor de jaren 2024-2026. Het huidige uitvoeringsprogramma loopt tot het eind van het jaar. De behaalde resultaten blijken uit de evaluatie. Binnen het speerpunt vrijetijdseconomie focussen we ons op de doorontwikkeling van "Kijk verder in de Liemers" op de website en social media kanalen. De versterking van de logistieke hotspot A12 wordt uitgevoerd door LogisticsValley, met de projecten als de Logistieke roadshow, gebruik waterstofvrachtauto en de organisatie van themabijeenkomsten voor logistieke dienstverleners. De verkenning naar het Fieldlab Smart Industry is inmiddels afgerond. Een aantal ondernemers onderzoekt een feitelijke realisatie van een Fieldlab.

3.3.6 Wij zetten in op een toekomstbestendig ondernemersklimaat voor agrariërs

2022-2023

We werken mee aan het opstellen van een landbouwvisie, waarvan de coördinatie bij de Liemerse Ambassade ligt. Uit deze visie blijkt wat agrariërs nodig hebben in de Liemers om toekomstbestendig te kunnen boeren. Multifunctioneel ruimtegebruik, ruimte voor nevenfuncties, lokale producten (korte ketens), belangenafweging en regelgeving bij duurzame energiebronnen en duurzame bedrijfsvoering kan in deze visie een plek krijgen. Vervolgens worden deze vertaald in onze ruimtelijke plannen.

Stand van zaken

In het landelijk gebied spelen op dit moment veel thema's die allen ruimte vragen. Thema's als landbouw, droogte en groen/blauw raamwerk komen hier samen en vragen om een integrale aanpak. Hiervoor is een bredere visie gewenst dan enkel een visie op de landbouw. We hebben daarom gezamenlijk met de andere gemeenten besloten geen separate landbouwvisie op te stellen maar dit onderwerp uit te werken als een van de onderzoeksthema's uit de verstedelijkingsstrategie. Dit pakken we Liemers breed op. Dit is ook opgenomen in het programma Vitaal Landelijk Gebied Gelderland, waarin de provincie een bod doet aan het Rijk om projecten te financieren.

Daarnaast wordt vanuit de Liemerse ambassade gewerkt om de agrarische sector een vaste plek te geven door middel van concrete uitvoeringsprojecten. Hierbij richten we ons op bouwstenen om het landelijk gebied te versterken. Denk hierbij bijvoorbeeld aan onderwerpen zoals:

- natuurinclusieve landbouw
- kavelruil
- maatregelen om water vast te houden
- energieopwekking
- beheer van natuurterreinen
- uitbreiden van recreatief aanbod
- locaties behoud van landbouwgrond enzovoorts.

WAT KOST HET?

Exploitatie (bedragen x € 1.000)	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Baten				
Primitieve begroting 2023-2026	16.665	2.173	1.826	492
1e voortgangsrapportage 2023	129	0	0	0
Kadernota 2024	0	0	0	0
Wijzigingen tot de 2e voortgangsrapportage 2023	0	0	0	0
Totale baten tot de 2e voortgangsrapportage	16.794	2.173	1.826	492

Mutaties in deze voortgangsrapportage (baten)

1. Autonome ontwikkelingen	13.247	6.859	132	0
Aanpassing raming herziening grondexploitatie Zevenaar-Oost bedrijven	13.247	6.859	132	0
Totaal gemuteerde baten	13.247	6.859	132	0
Totale baten in deze voortgangsrapportage	30.041	9.032	1.958	492

Lasten

Primitieve begroting 2023-2026	17.067	2.672	2.358	1.033
1e voortgangsrapportage 2023	1.140	-4	-74	-45
Kadernota 2024	0	115	60	60
Wijzigingen tot de 2e voortgangsrapportage 2023	-3	6	-19	-19
Totale lasten tot de 2e voortgangsrapportage	18.205	2.789	2.324	1.029

Mutaties in deze begroting (lasten)

1. Autonome ontwikkelingen	13.247	6.859	132	0
Aanpassing raming herziening grondexploitatie Zevenaar-Oost bedrijven	13.247	6.859	132	0
Aanpassing rente grondexploitatie Zevenaar-Oost bedrijven	0	0	0	0
2. Actualisatie bestaand beleid	-155	40	0	0
Fasering reserve centrummanagement	-40	40	0	0
Vrijval drie budgetten economische zaken	-115	0	0	0
5. Vervolgtraject kadernota	-15	-8	10	-2
Actualisatie investeringen Ruimtelijke Ontwikkeling programma 3	0	-5	0	0
Actualisatie investeringen wegen en civiele kunstwerken	-13	0	12	0
Budget bedrijfscontactfunctie	-2	-2	-2	-2

Totaal gemuteerde lasten	13.077	6.891	142	-2
Totale lasten tot de voortgangsrapportage	31.281	9.680	2.467	1.027
Resultaat voor bestemming	-1.240	-648	-508	-534
Onttrekkingen				
Primitieve begroting 2023-2026	0	0	0	17
1e voortgangsrapportage 2023	967	15	0	0
Kadernota 2024	0	0	0	0
Wijzigingen tot de 2e voortgangsrapportage 2023	0	0	0	0
2e voortgangsrapportage 2023	-40	40	0	0
Totaal onttrekkingen reserves	927	55	0	17
Toevoegingen				
Primitieve begroting 2023-2026	0	0	0	0
1e voortgangsrapportage 2023	0	0	0	0
Kadernota 2024	0	0	0	0
Wijzigingen tot de 2e voortgangsrapportage 2023	0	0	0	0
2e voortgangsrapportage 2023	0	0	0	0
Totaal toevoegingen reserves	0	0	0	0
Saldo reserve mutaties	927	55	0	17
Resultaat na bestemming	-313	-593	-508	-518

TOELICHTING FINANCIËLE ONTWIKKELINGEN

Mutaties exploitatie (bedragen x € 1.000)	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
1. Autonome ontwikkelingen				
Aanpassing raming herziening grondexploitatie Zevenaar-Oost bedrijven	0	0	0	0
De raming van de grondexploitatie Zevenaar-Oost bedrijven is aangepast op basis van de herziene grondexploitatie per 1 januari 2023 zoals vastgesteld in de raadsvergadering van 28 juni 2023, aangevuld met actuele ontwikkelingen. Er heeft een verschuiving plaatsgevonden in het jaar van de verwachte grondverkoop.				
Aanpassing rente grondexploitatie Zevenaar-Oost bedrijven	0	0	0	0

De ramingen van de grondexploitatie Zevenaar-Oost bedrijven zijn aangepast op basis van de herziene grondexploitatie per 1 januari 2023 zoals vastgesteld in de raadsvergadering van 28 juni 2023. Door een hogere boekwaarde van de grondexploitatie Zevenaar-Oost bedrijven wordt meer rente toegerekend aan deze grondexploitatie wat een voordeel betekent voor het begrotingssaldo.

2. Actualisatie bestaand beleid

Fasering reserve centrummanagement	40	-40	0	0
---	-----------	------------	----------	----------

De werkzaamheden centrummanager worden gedekt uit de bestemmingsreserve centrummanagement (saldo per 1 januari 2023 € 80.000). Deze werkzaamheden lopen ook door in 2024. Om die reden wordt een bedrag van € 40.000 toegerekend aan 2023 en een bedrag van € 40.000 doorgeschoven naar 2024.

Vrijval drie budgetten economische zaken	115	0	0	0
---	------------	----------	----------	----------

In de meerjarenbegroting 2023-2026 is vanaf 2023 een structureel bedrag opgenomen van € 20.000 voor samenwerking in een toekomstig centrum. Hiervan zal € 10.000 in 2023 niet worden besteed. Daarnaast is met de Liemerse Ambassade overeengekomen dat voor zowel de uitvoering Liemers economische visie als de deelname aan de Liemerse Ambassade de kosten met betrekking tot 2023 niet in rekening gebracht worden. Hiervoor gebruiken ze de bijdrage 2022. Een voordeel in 2023 van € 105.000. In totaal een eenmalig voordeel in 2023 van € 115.000.

5. Vervolgtraject kadernota

Actualisatie investeringen Ruimtelijke Ontwikkeling programma 3	0	5	0	0
--	----------	----------	----------	----------

Het project Bruisend maken centrum Zevenaar wordt naar verwachting pas in 2024 afgerond omdat gewacht moet worden op het afronden van de pleinen. Een voordeel in 2024 van € 5.000.

Actualisatie investeringen wegen en civiele kunstwerken	13	0	-12	0
--	-----------	----------	------------	----------

We hebben de wegen en civiele kunstwerken gerelateerde investeringen nagelopen en een aantal opnieuw geraamd. We verwachten bijvoorbeeld dat we de werkzaamheden omtrent 'revitalisatie wegen Spijk' en 'vervangen Brug Eltenseweg' in respectievelijk 2024 en 2026 afronden. De werkzaamheden in Spijk hebben bijvoorbeeld vertraging opgelopen doordat het vervangen en versterken van kabels en leidingen door Vitens en Alliander langer heeft geduurd dan verwacht. Daarnaast hebben we een aantal kleinere investeringen doorgeschoven, zoals de herinrichting Nieuwstraat Pannerden naar 2024.

Deze programma overstijgende wijziging (programma 2 en 3) leidt tot een eenmalig resultaat van € 27.000 in 2023, € 23.000 in 2024, - € 6.000 in 2025 en € 17.000 in 2026.

Verder hebben we de investeringen 'fietspad Geitenwaard' en 'herinrichting Muldershof' een jaar vervroegd. Beide verwachten we in 2024 af te ronden, waardoor de afschrijvingslasten in 2025 met € 15.000 toenemen. Deze investeringen worden gedekt door diverse reserves. De onttrekking hebben we hierop aangepast. Dit heeft geen effect op het rekeningresultaat.

Budget bedrijfscontactfunctie	2	2	2	2
--------------------------------------	----------	----------	----------	----------

Na beoordeling van de budgetten voor de bedrijfscontactfunctie kan € 2.000 vrijvallen. Een structureel voordeel vanaf 2023 van € 2.000.

Totaal mutaties	170	-32	-10	2
------------------------	------------	------------	------------	----------

Toelichting reservemutaties

Reservemutaties (bedragen x € 1.000)	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
--------------------------------------	-------------------	-------------------	-------------------	-------------------

2. Actualisatie bestaand beleid

Fasering reserve centrummanagement	-40	40	0	0
---	------------	-----------	----------	----------

De werkzaamheden centrummanager worden gedekt uit de bestemmingsreserve centrummanagement (saldo per 1 januari 2023 € 80.000). Deze werkzaamheden lopen ook door in 2024. Om die reden wordt een bedrag van € 40.000 toegerekend aan 2023 en een bedrag van € 40.000 doorgeschoven naar 2024.

Totaal reservemutaties	-40	40	0	0
-------------------------------	------------	-----------	----------	----------

4. ONDERWIJS

ALGEMEEN

Omschrijving

Dit programma gaat over alle onderwijszaken, zoals het openbaar onderwijs, huisvesting van scholen en leerlingzaken (leerlingenvervoer, kinderopvang, volwasseneneducatie, onderwijsachterstandenbeleid).

Ontwikkelingen

Onderwijskansenbeleid

Belangrijk onderdeel van het onderwijskansenbeleid is de voor- en vroegschoolse educatie voor de doelgroepkinderen. In een viertal peutergroepen is sprake van een groot aantal kinderen die extra aandacht vragen. Om voldoende aandacht voor voorschoolse educatie te kunnen bieden, zetten de opvangorganisaties extra ondersteuning in. De kosten hiervoor kunnen betaald worden uit de rijksuitkering onderwijsachterstandenbeleid. Verder hebben we na overleg met de schoolbesturen besloten de pilot Samen Digitaal te continueren en uit te breiden van 3 naar 5 scholen. Dit betekent dat ongeveer 25 leerlingen en hun ouders thuis ondersteuning krijgen bij het leren van de Nederlandse taal. Kunstwerk! (de bibliotheek) zorgt voor de vrijwilligers die dit uitvoeren. Beoogd resultaat is dat de kinderen sneller de Nederlandse taal leren en ouders via dit project naar volwasseneneducatie toegeleid worden. Hiermee bevordert het de integratie.

Onderwijshuisvesting

We houden bij de spreiding en inrichting van onderwijslocaties rekening met een evenredige spreiding over de hele gemeente Zevenaar. We geven aandacht aan de verkeersveiligheid van de directe omgeving van scholen indien nodig.

De gemeenschappelijke regeling huisvesting voortgezet onderwijs in de Liemers (GRHVOL) ontwikkelt een plan voor toekomstige huisvesting van het voortgezet onderwijs in samenwerking met het schoolbestuur en het Liemers College.

De GRHVOL wenst te voldoen aan de gewijzigde WGR (Wet gemeenschappelijke Regelingen). Daarom werken wij de regeling bij en verwachten u voor het eind van het jaar een voorstel te doen.

Het traject om te komen tot een Integraal Huisvestingsplan (IHP 2024-2044) is in gang gezet.

De verbouwing van IKC De Carrousel is voor de zomer 2023 afgerond. Verantwoording volgt.

Bevorderen van een veilig en zorgzaam schoolklimaat

Het jongerenwerk op school verloopt in 2023 naar wens en verwachting. Op alle drie de locaties van het Liemers College zijn, op gezette dagen en tijden, jongerenwerkers laagdrempelig en benaderbaar aanwezig voor alle leerlingen. Tevens wordt schoolmaatschappelijk werk ingezet op alle drie de locaties. Zowel het jongerenwerk als het schoolmaatschappelijk werk zet in op preventie en biedt leerlingen handvatten om te leren omgaan met diverse opgroeivraagstukken, en gevoelens van onzekerheid, somberheid of depressie. In het najaar van 2023 biedt het jongerenwerk daartoe ook een extra weerbaarheidstraining aan voor leerlingen van de eerste en tweede klas van het voortgezet onderwijs. De inzet van het preventieve spreekuur door Halt verloopt ook goed, en tevens zijn de eerste docententrainingen door Iriszorg verslavingspreventie ingepland.

Beleidskaders

- Beleidsplan onderwijskansen 2020-2023
- Beleidsregels uitvoering gemeentelijke taken Wet Kinderopvang Zevenaar 2019
- Convenant Schoolveiligheid, 14-06-2018 (Liemers College, Politie Basiseenheid Rivierenland-Oost, Gemeente Zevenaar)
- Beleidsregels Handhaving Wet kinderopvang en kwaliteitseisen 2014 (Liemers) (vastgesteld in 2014)
- Integraal Huisvestingsplan 2020-2036 (2019)
- Beleidsnota Harmonisatie Kinderopvang Peuterspeelzalen gemeente Zevenaar 2018 e.v. (vastgesteld in 2018)
- Beleidsplan Jeugdwet, Wet Maatschappelijke Ondersteuning (Wmo) en Participatiewet 2020-2023 (2020)
- Verordening materiële financiële gelijkstelling onderwijs Zevenaar 2020 (2019)

- Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs Zevenaar 2020 (2019)
- Beleidsregel bekostiging lokalen bewegingsonderwijs Zevenaar 2019 (2019)
- Verordening leerlingenvervoer Zevenaar 2018
- Subsidieregeling peuteropvang en Voor- en Vroegschoolse Educatie (2023)
- Visie- en werkdocument 'de verbinding van onderwijs en jeugd in de Liemers 2019-2023

WAT WILLEN WE?

4. Onderwijs

We vinden het belangrijk dat kinderen zo dicht mogelijk bij huis naar school kunnen gaan. Hierdoor is de school een ontmoetingsplaats voor kinderen en ouders. Kinderen moeten lopend of met de fiets naar de basisschool kunnen.

WAT DOEN WE?

Naam resultaat		Status 1e VGR	Status 2e VGR
4.1.1 Wij vernieuwen het Integraal HuisvestingsPlan (IHP)	2023-2024		
4.1.2 Wij onderzoeken de invulling van de locatie Vestersbos 4	2022-2022		

4.1 Voorzien in gezonde en duurzame leer- en ontwikkelomgeving voor kinderen

4.1.1 Wij vernieuwen het Integraal HuisvestingsPlan (IHP) 2023-2024

We stellen samen met het onderwijs een nieuw Integraal Huisvestings Plan (IHP) 2024-2044 op. Hierbij gaan we onder meer uit van een goede spreiding van de schoollocaties, zo dicht mogelijk bij waar kinderen wonen. Het uitgangspunt bij (nieuwe) verzoeken voor onderwijshuisvesting is dat wij eerst nadrukkelijk kijken naar leegstaande lokalen en gebouwen en hoe deze weer geschikt te maken zijn voor moderne en adequate onderwijshuisvesting, voordat we over gaan tot (vervangende) nieuwbouw of uitbreiding. Tevens onderzoeken we manieren om verduurzaming van schoolgebouwen te stimuleren en verwerken de uitkomsten in het nieuwe IHP. Daarnaast hebben we aandacht voor groene en uitdagende buitenruimten en goede ventilatie van schoolgebouwen.

	Status 1e VGR	Status 2e VGR
Stand van zaken	 Volgens plan	 Niet volgens plan

Het traject om te komen tot een nieuw Integraal Huisvestingsplan (IHP) 2024-2044 is gestart. Na de kick-off bijeenkomst en een aantal thema-bijeenkomsten over duurzaamheid, onderwijs en financiering werken we aan een gezamenlijke visie (deel 1) van gemeente, schoolbesturen en kinderopvang. Vervolgens werken we, met een wetswijziging in het vooruitzicht, de financiële gevolgen uit (deel 2).

Voorstel raad

We stellen voor om het IHP traject in tweeën te delen.

4.1.2 Wij onderzoeken de invulling van de locatie Vestersbos 4 2022-2022

Goede onderwijshuisvesting is een gemeentelijke kerntaak. Wij maken altijd een zorgvuldige belangenafweging bij een locatiekeuze. Het lopende onderzoek naar mogelijkheden voor onderwijshuisvesting op Vestersbos ronden wij in samenspraak met de schoolbesturen af. Tegelijkertijd laten wij voor Vestersbos de mogelijkheden voor woningbouw op deze locatie nog eens onderzoeken en op haalbaarheid toetsen door een onafhankelijk bureau. We gebruiken hiervoor zoveel mogelijk de bestaande onderzoeken die geactualiseerd kunnen worden. Wij adviseren hierover aan de gemeenteraad om zo tot een afgewogen keuze te komen tussen woningbouw of onderwijshuisvesting.

**Status
1e VGR**

Volgens plan

**Status
2e VGR**

Volgens plan

Stand van zaken

We voeren extra onderzoek uit naar alternatieve locaties voor onderwijshuisvesting. De verwachting is dat dit op 1 november 2023 in de raad besproken wordt.

WAT KOST HET?

Exploitatie (bedragen x € 1.000)	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Baten				
Primitieve begroting 2023-2026	1.226	1.026	1.022	1.022
1e voortgangsrapportage 2023	0	0	0	0
Kadernota 2024	0	0	0	0
Wijzigingen tot de 2e voortgangsrapportage 2023	0	0	0	0
Totale baten tot de 2e voortgangsrapportage	1.226	1.026	1.022	1.022

Mutaties in deze voortgangsrapportage (baten)

1. Autonome ontwikkelingen	38	38	38	38
Actualisatie budgetten onderwijsachterstandenbeleid	38	38	38	38
2. Actualisatie bestaand beleid	-8	0	0	0
Leerlingenvervoer	-8	0	0	0
5. Vervolgtraject kadernota	4	10	10	11
Onderwijshuisvesting primair onderwijs actualiseren opbrengst verhuur	4	10	10	11
Totaal gemuteerde baten	34	48	48	49
Totale baten in deze voortgangsrapportage	1.261	1.074	1.070	1.071

Lasten

Primitieve begroting 2023-2026	5.308	5.293	5.652	5.600
1e voortgangsrapportage 2023	664	460	213	417
Kadernota 2024	0	193	150	182
Wijzigingen tot de 2e voortgangsrapportage 2023	-9	3	3	3

Totale lasten tot de 2e voortgangsrapportage	5.963	5.949	6.017	6.202
---	--------------	--------------	--------------	--------------

Mutaties in deze begroting (lasten)

1. Autonome ontwikkelingen	38	38	38	38
Actualisatie budgetten onderwijsachterstandenbeleid	38	38	38	38
2. Actualisatie bestaand beleid	-7	0	0	0
Actualisatie afschrijvingslasten programma 4 en 6	-80	0	0	0
Leerlingenvervoer	72	0	0	0
5. Vervolgtraject kadernota	-3	-3	-3	-3
Actualisatie budget lokaal onderwijsbeleid	-3	-3	-3	-3
Onderwijshuisvesting primair onderwijs actualiseren opbrengst verhuur	0	0	0	0
Totaal gemuteerde lasten	28	35	35	35

Totale lasten tot de voortgangsrapportage	5.991	5.984	6.052	6.237
--	--------------	--------------	--------------	--------------

Resultaat voor bestemming	-4.731	-4.910	-4.982	-5.166
----------------------------------	---------------	---------------	---------------	---------------

Onttrekkingen

Primitieve begroting 2023-2026	1.568	193	193	193
1e voortgangsrapportage 2023	0	0	0	0
Kadernota 2024	0	0	0	0
Wijzigingen tot de 2e voortgangsrapportage 2023	0	0	0	0
2e voortgangsrapportage 2023	0	0	0	0
Totaal onttrekkingen reserves	1.568	193	193	193

Toevoegingen

Primitieve begroting 2023-2026	0	0	0	0
1e voortgangsrapportage 2023	0	0	0	0
Kadernota 2024	0	0	0	0
Wijzigingen tot de 2e voortgangsrapportage 2023	0	0	0	0
2e voortgangsrapportage 2023	0	0	0	0
Totaal toevoegingen reserves	0	0	0	0

Saldo reserve mutaties	1.568	193	193	193
-------------------------------	--------------	------------	------------	------------

Resultaat na bestemming	-3.162	-4.717	-4.789	-4.973
--------------------------------	---------------	---------------	---------------	---------------

TOELICHTING FINANCIËLE ONTWIKKELINGEN

Mutaties exploitatie (bedragen x € 1.000)	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
---	-------------------	-------------------	-------------------	-------------------

1. Autonome ontwikkelingen

Actualisatie budgetten onderwijsachterstandenbeleid	0	0	0	0
--	----------	----------	----------	----------

De rijksbijdrage (specifieke uitkering) voor het onderwijsachterstandenbeleid wordt jaarlijks geactualiseerd op basis van de door het CBS bepaalde achterstandsscore van elke gemeente. De ramingen voor 2023 e.v. jaren zijn hierop aangepast.

2. Actualisatie bestaand beleid

Actualisatie afschrijvingslasten programma 4 en 6	80	0	0	0
--	-----------	----------	----------	----------

Door fasering van de voorgenomen investeringen in de jaarrekening 2022 en de begroting 2023 worden de ramingen qua afschrijving geactualiseerd en aangepast. De mutaties hebben betrekking op de gewijzigde fasering van de ontwikkeling locatie Vestersbos (voor twee basisscholen) en verschuiving van de lasten van programma 4 (onderwijs) naar programma 6 (sociaal domein). De verschuiving betreft de lasten voor de locatie Kinderopvang in de basisschool in Oud Zevenaar. Dit levert een eenmalig voordeel op van € 75.000.

Leerlingenvervoer	-80	0	0	0
--------------------------	------------	----------	----------	----------

Bij leerlingenvervoer verwachten wij voor 2023 een nadeel van ongeveer € 80.000. De extra kosten doen zich voornamelijk voor bij vervoer in natura. Dit is de bekostiging van individueel vervoer van leerlingen. Door hun specifieke handicap of door de ligging van hun speciale school passen deze leerlingen niet in het gecombineerde leerlingenvervoer dat via de BVO DRAN gaat.

5. Vervolgtraject kadernota

Actualisatie budget lokaal onderwijsbeleid	3	3	3	3
---	----------	----------	----------	----------

Het budget voor lokaal onderwijsachterstandsbeleid wordt niet volledig ingezet. Rekening houdend met de verplichtingen kan een deel van het budget structureel (voordeel € 3.000) worden afgeraamd.

Onderwijshuisvesting primair onderwijs actualiseren opbrengst verhuur	4	10	10	11
--	----------	-----------	-----------	-----------

Met ingang van 1 augustus 2023 wordt tijdelijk, voor een periode van vijf jaar, een ruimte verhuurd in de onderwijslocatie van de SBO de Schilderspoort. Een deel hiervan wordt door schoolbestuur afgedragen aan de gemeente in het kader van instandhouding. We hielden nog geen rekening met deze extra huuropbrengst (hogere baten). Het voordeel in 2023 bedraagt € 4.000 en structureel vanaf 2024 afgerond € 10.000.

Totaal mutaties	7	13	13	14
------------------------	----------	-----------	-----------	-----------

5. SPORT, CULTUUR EN RECREATIE

ALGEMEEN

Omschrijving

Dit programma gaat over de beleidsvelden sport, kunst en cultuur, erfgoed, media (bibliotheek), openbaar groen en vrijetijdseconomie.

Ontwikkelingen

Cultuur

Het cultuuraanbod van Zevenaar meer voor het voetlicht brengen en het stimuleren van de participatie van de bevolking binnen de cultuursector, zowel passief als actief en de verbinding zoeken met andere beleidsvelden binnen het maatschappelijk leven. In concreto denken wij daarbij aan initiatieven met en voor jongeren. Om dit proces te stimuleren zal er een beroep worden gedaan op de Brede SPUK, die mogelijkheden daartoe biedt. Zo willen wij in het najaar 2023 een aanvang maken met een project in de sfeer van community art, waarbij jongeren worden gestimuleerd tot actieve culturele participatie. Hiervoor zal samenwerking gezocht met andere instellingen in de stad, waaronder Kunstwerk, Caleidoz (jeugdwerk) en Cultuur Oost. Met deze activiteiten moet ook een bijdrage worden geleverd aan het terugdringen van het aandeel van jongeren in de Jeugdzorg, doordat hen mogelijkheden wordt geboden voor zinvolle vrijetijdsbesteding. Daarnaast zal de diversiteit van het kunst- en cultuuraanbod worden gestimuleerd.

Sport en bewegen

Voor de jaren 2023 t/m 2026 biedt de nieuwe Brede SPUK regeling van het Rijk mogelijkheden om sport als essentieel onderdeel te positioneren van preventie en positieve gezondheid. De middelen voor het Lokale Sportakkoord en de Brede Regeling Combinatiefuncties (BRC) zijn aangevraagd en uitgekeerd voor 2023. Er wordt gewerkt aan het verplichte integrale plan van aanpak om de middelen vanaf 2024 ook te garanderen. Tevens is het Lokaal Sportakkoord herijkt waardoor we opnieuw de ambities onder de loep nemen en de interne organisatiestructuur zullen aanpassen waar nodig. Daarnaast werken we continu samen met Ataro B.V. om het sport- en beweegaanbod in de gemeente te vergroten en verbeteren.

Subsidiebeleid

Momenteel werken we aan het harmoniseren van het subsidiebeleid. Dit kan mogelijk een gevolg hebben voor de hoogte van het subsidiebedrag voor de dorpshuizen. Hier werken we aan om dit zo zorgvuldig mogelijk te doen.

Beleidskaders

- [Beleidsnota Sport 2021-2028](#)
- [Cultuur en erfgoedpact de Liemers 2017-2020 \(2017\)](#)
- [Omgevingsvisie Gelders eiland 2030 \(2017\)](#)
- [Beleidsnotitie Jeugd en Maatschappelijke ondersteuning 2018 e.v. \(2018\)](#)
- [Structuurvisie gemeente Zevenaar 2012-2030](#)
- [Een visie op het erfgoed 2015-2019 \(Zevenaar\)](#)
- [Beleidskader vrijetijdseconomie 2030 \(2019\)](#)
- [Archeologie in de gemeente Zevenaar, actualisatie van de archeologische waarden en verwachtingskaart](#)
- Notitie kunstbezit
- Integraal beleidsplan openbare ruimte 2022-2032 (2022)
- Uitvoeringsprogramma klimaatadaptatie (DPRA) (2022)
- Beheerplan openbaar groen (2022)
- Beheerplan speelvoorzieningen (2022)

WAT WILLEN WE?

5. Sport, cultuur en recreatie

Wij vinden het belangrijk dat inwoners hun vrije tijd op een aangename en zinvolle wijze kunnen invullen. Een goed aanbod van sport, cultuur en recreatie is hiervoor essentieel en draagt bij aan de leefbaarheid, ontmoeting en verbinding. Sport is goed voor de gezondheid en brengt mensen samen. We willen een divers en kwalitatief sterk cultureel en educatief aanbod dat toegankelijk is voor alle inwoners. De gemeente Zevenaar is een mooie bestemming. We hebben diverse natuurgebieden, recreatiegebieden en landgoederen. Zowel inwoners als toeristen moeten zich kunnen ontspannen en vermaken in onze gemeente.

WAT DOEN WE?

Naam resultaat		Status 1e VGR	Status 2e VGR
5.1.1 Wij benutten subsidies beter om onze beleidsdoelstellingen te bereiken	2023-2026		
5.2.1 Wij verhogen de sport- en beweegdeelname	2022-2026		
5.2.2 Wij promoten het sportaanbod	2023-2026		
5.2.3 Wij maken sportpark Hengelder toekomstbestendig	2023-2026		
5.2.4 Wij willen vitalere sportverenigingen en sportaanbieders	2023-2026		
5.2.5 Wij stimuleren aangepast sporten	2023-2026		
5.3.1 Wij stellen een Beleidsnotitie Erfgoed op en geven hier uitvoering aan	2023e.v.		
5.3.2 Wij stellen de herziene Archeologische Beleidskaart Zevenaar en een Parapluplan Archeologie Zevenaar vast	2023e.v.		
5.3.3 Wij stellen een Individueel Management Plan De Neder-Germaanse Limes, Herwen-De Bijland op en geven hier uitvoering aan	2022e.v.		
5.3.4 Wij zetten in op doorontwikkeling van de Turmac Cultuurfabriek	2022-2026		
5.3.5 Wij zetten in op doorontwikkeling van de prestatieafspraken met Kunstwerk! en Filmhuis Zevenaar	2022-2026		
5.4.1 Wij voeren het Beleidskader vrijetijdseconomie Zevenaar 2030 uit	2022-2030		
5.4.2 Wij nemen deel aan de Groene Metropool Regio: opgave Ontspannen Regio	2022-2026		
5.5.1 Wij zetten in op verduurzaming van dorpshuizen	2023-2026		
5.6.1 Wij hebben meer aandacht voor het beheer en onderhoud van de openbare ruimte	2022-2032		
5.6.2 Wij vergroten de biodiversiteit	2023-2026		
5.6.3 Wij breiden het aantal bomen uit	2023-2026		
5.6.4 Wij bestrijden schadelijke planten	2023-2026		
5.6.5 Wij betrekken de samenleving bij de openbare ruimte	2023-2026		
5.6.6 Wij verbeteren speel- en ontmoetingsplekken	2023-2025		
5.6.7 Wij bevorderen de toegankelijkheid van de openbare ruimte	2023-2026		

5.1 Werken aan een doelmatiger subsidiebeleid

5.1.1 Wij benutten subsidies beter om onze beleidsdoelstellingen te bereiken

2023-2026

Wij gaan subsidie gericht inzetten om gemeentelijke beleidsdoelen te bereiken en sturen daarmee als gemeente op de gewenste maatschappelijke effecten. Daarnaast verbeteren we de vindbaarheid en rechtmatigheid van onze subsidies. Vanaf 2023 herzien wij daartoe stapsgewijs onze subsidiesystematiek als beleidsontwikkeling daar aanleiding toe geeft. Wij streven er naar dit proces in 2026 af te ronden. Met ingang van 2023 herzien wij de bezuinigingstaakstelling voor culturele festivals.

Status
1e VGR

Volgens plan

Status
2e VGR

Volgens plan

Stand van zaken

We werken toe aan een doelmatiger en rechtmatiger subsidiebeleid enerzijds, anderzijds passen we onze werkprocessen aan zodat het aanvragen van een subsidie eenvoudiger, sneller en duidelijker kan. Wij informeerden u hierover op de raadinformatiebijeenkomst van woensdag 6 september 2023.

5.2 Stimuleren van sport- en beweegdeelname voor verschillende doelgroepen

5.2.1 Wij verhogen de sport- en beweegdeelname

2022-2026

We voeren de onderdelen van de Beleidsnota Sport en Bewegen 2021-2028 uit. We stimuleren senioren en kwetsbare groepen om meer te bewegen en hun leefstijl gezonder te maken. Daarvoor zetten we onder meer de combinatiefunctionarissen in, middels de opdrachtverlening aan Ataro. We richten ons speciaal op die groep waarbij voldoende bewegen kan voorkomen dat zij intensievere zorg en ondersteuning nodig hebben in de toekomst.

Ook stimuleren we de ontwikkeling en deelname aan programma's die gericht zijn op een gezonde leefstijl. Hiervoor werken wij samen met zorgverleners, sport- en beweegaanbieders, dorps- en buurthuizen, verzorgingshuizen en belangenorganisaties. Tevens continueren we de inzet van de Gelrepas en de samenwerking met Stichting Leergeld De Liemers om financiële drempels om te gaan sporten zoveel mogelijk weg te nemen.

Status
1e VGR

Volgens plan

Status
2e VGR

Volgens plan

Stand van zaken

Het stimuleren van sport- en beweegdeelname staat centraal in de Beleidsnota Sport en Bewegen. Sport en bewegen heeft ook een prominente plek in de nieuwe Brede SPUK vanuit het Rijk met als onderleggers o.a. het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) en Integraal Zorg Akkoord (IZA). Hierin ligt de focus op preventie wat we op lokaal niveau vertalen naar de kwetsbare doelgroepen qua sportdeelname: ouderen, jonge kinderen, jongeren en inwoners met een lage sociaal economische status (SES), oa via de Gelrepas. Onze combinatiefunctionarissen voeren programma's uit gericht op deze doelgroepen om hen blijvend aan het sporten en bewegen te krijgen.

5.2.2 Wij promoten het sportaanbod

2023-2026

We leggen verbanden tussen scholen en sportverenigingen en zorgen dat kinderen kennismaken met het

lokaal sport- en beweegaanbod. Hier zetten we onder andere onze combinatiefunctionarissen voor in, middels de opdrachtverlening aan Ataro. Ook faciliteren we sportverenigingen bij het zichtbaar maken en promoten van kennismakingsactiviteiten voor kinderen.

**Status
1e VGR**

Volgens plan

**Status
2e VGR**

Volgens plan

Stand van zaken

Het team Sportservice (combinatiefunctionarissen) van Ataro B.V. staat in contact met scholen, sportverenigingen, kinderopvang, welzijnsorganisaties en zorgaanbieders. Ook zorgt Ataro B.V. voor vakantieactiviteiten, verenigingsondersteuning en brengen ze het al sportaanbod in de gemeente samen op hun website. We werken toe naar één sportloket waar vraag en aanbod bij elkaar komen.

5.2.3 Wij maken sportpark Hengelder toekomstbestendig

2023-2026

Het initiatief van de verenigingen op Hengelder voor de vernieuwing van het sportpark ondersteunen wij. Wij faciliteren daartoe onder voorwaarden de procesbegeleiding op basis van nader te maken afspraken, zodat zij hun plannen verder kunnen uitwerken. In samenspraak met de verenigingen voeren wij tevens een locatieonderzoek uit waarbij wij meerdere opties voor een toekomstige plek voor de sportactiviteiten beoordelen.

**Status
1e VGR**

Volgens plan

**Status
2e VGR**

Volgens plan

Stand van zaken

Het proces rondom de mogelijke herontwikkeling van sportpark Hengelder is gaande. De doelen zijn om het park multifunctioneler en toekomstbestendiger te maken, o.a. door meer samenwerking tussen de sportaanbieders, ruimte voor ongeorganiseerd sporten en verbindingen met andere sectoren. Ook kan het sportpark met een herinrichting duurzaam worden vernieuwd. De komende periode werken we verschillende onderdelen verder uit, waarbij de financiële analyse een prominente rol vormt. Het gaat hierbij zowel om de situatie waarin alles hetzelfde blijft als om de scenario's voor de herinrichting. Verder zijn er nog een aantal andere onderwerpen die verdere uitwerking behoeven, zoals de multifunctionele accommodatie, groenvoorzieningen en de verkeersrouting. Dit resulteert in een uitgewerkt voorstel aan uw raad waarin alle kosten duidelijk zijn uitgewerkt, zodat u een keuze kunt maken tussen de verschillende uitgewerkte scenario's. Dit leggen we eind 2023/begin 2024 aan u voor.

5.2.4 Wij willen vitalere sportverenigingen en sportaanbieders

2023-2026

Sportverenigingen en sportaanbieders faciliteren wij bij vraagstukken rondom ontwikkelingen in de samenleving. De Rijksoverheid heeft gemeenten gevraagd een eigen lokaal sportakkoord op te stellen. Hierin stemmen lokale sportaanbieders, onderwijs- en zorginstellingen en de gemeente met elkaar af hoe er meer mensen een leven lang kunnen genieten van sport en bewegen. Wij geven uitvoering aan het in 2021 vastgestelde lokale sportakkoord.

**Status
1e VGR**

Volgens plan

**Status
2e VGR**

Volgens plan

Stand van zaken

'Vitale sportverenigingen en sportaanbieders' is een pijler in het gemeentelijk sportbeleid waar uitvoering aan wordt gegeven via het Lokaal Sportakkoord Zevenaar. Na 3 jaar is het Sportakkoord onlangs herijkt. Na deze herijking gaan we aan de slag met een aantal aandachtspunten: het concretiseren van de ambities, aanpassen van de organisatiestructuur en het opnieuw betrekken van de partners.

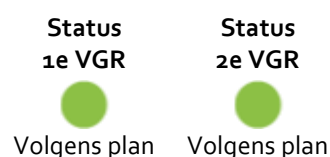
5.2.5 Wij stimuleren aangepast sporten

2023-2026

We blijven Uniek Sporten ondersteunen. Wij onderzoeken of wij via ons subsidiebeleid en door verdere samenwerking met verenigingen, zorgaanbieders en het onderwijs, aangepast en inclusief sporten verder kunnen stimuleren.

Stand van zaken

Periodiek overleg tussen de gemeente, Ataro B.V. en Uniek Sporten zorgt voor een structurele samenwerking. Er wordt continu gekeken naar kansen en mogelijkheden op lokaal niveau als aanvulling op de regionale inzet van Uniek Sporten.

5.3 Stimuleren van het behoud van cultureel erfgoed en een goed aanbod van culturele voorzieningen

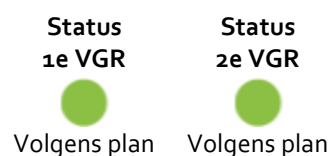
5.3.1 Wij stellen een Beleidsnotitie Erfgoed op en geven hier uitvoering aan

2023-e.v.

Bij het opstellen van een Beleidsnotitie Erfgoed betrekken wij actief onze inwoners, ondernemers en instellingen. Het doel van deze beleidsnotitie is behoud van het cultuurhistorisch erfgoed. In de notitie nemen wij een harmonisatie met het Gelders Eiland mee (inventariseren en aanwijzen van monumenten), we wijzen mogelijk Post'65 monumentale objecten aan, zetten in op het verduurzamen en herbestemmen van monumentaal erfgoed en we bepalen hoe we het erfgoed vermarkten.

Stand van zaken

Een plan van aanpak is gereed. Op basis hiervan vindt in het najaar een aanbesteding en opdrachtverlening plaats.

5.3.2 Wij stellen de herziene Archeologische Beleidskaart Zevenaar en een Parapluplan Archeologie Zevenaar vast

2023-e.v.

In 2022 hebben wij een herziene archeologische beleidskaart opgesteld. Deze kaart vervangt de verouderde kaarten van de voormalige gemeenten Zevenaar en Rijnwaarden. De conceptkaart is ter consultatie voorgelegd aan inwoners en ondernemers in Zevenaar. De reacties nemen we mee in het bestemmingsplan buitengebied Gelders Eiland. Voor het noordelijke deel van de gemeente en de kernen van het Gelders Eiland stellen we een parapluplan (omgevingsplan) Archeologie op.

De beleidskaart Archeologie Zevenaar is een bouwsteen voor de Omgevingsvisie.

Status
1e VGR

Volgens plan

Status
2e VGR

Volgens plan

Stand van zaken

De raad heeft 1 maart 2023 de herziene archeologische beleidskaart vastgesteld. De beleidskaart wordt dit jaar vertaald naar een paraplubestemmingsplan archeologie en opgenomen in het Omgevingsplan.

5.3.3 Wij stellen een Individueel Management Plan De Neder-Germaanse Limes, Herwen-De Bijland op en geven hier uitvoering aan

2022-e.v.

In 2022 stellen wij het Individueel Management Plan (IMP) vast. Het opstellen van een IMP vloeit voort uit de werelderfgoedstatus van de Neder-Germaanse Limes. Het doel van het managementplan is het beschermen, behouden en duurzaam onderhouden van de site. Ambities met betrekking tot onder andere educatie, publieksbereik, vrijetijdseconomie en de vindplaats Herwen-Hemeling zijn onderdeel van het plan.

Op basis van het IMP voeren we elk jaar een Werelderfgoedgesprek met de Nederlandse Limes Samenwerking en de provincie, gecombineerd met een schouw. Tijdens dit gesprek wordt de stand van zaken en realisatie van de ambities en doelen van het plan besproken.

Status
1e VGR

Volgens plan

Status
2e VGR

Volgens plan

Stand van zaken

Het college heeft 10 januari 2023 het IMP (versie oktober 2022) vastgesteld en de raad geïnformeerd middels een raadinformatiebrief. Acties uit het IMP zullen in het najaar 2023 worden opgepakt.

5.3.4 Wij zetten in op doorontwikkeling van de Turmac Cultuurfabriek

2022-2026

Wij stimuleren activiteiten in de Turmac Cultuurfabriek (TCF), zowel van gebruikers als van derden. Het doel is een bruisende ontmoetingsplek met een collectief programma voor Zevenaar en de Liemers. We zetten in op een financieel zo gezond mogelijke exploitatie, waarbij we rekening houden met de valse start in de coronaperiode. Voor het beheer onderzoeken we nieuwe mogelijkheden.

Status
1e VGR

Bijsturing raad

Status
2e VGR

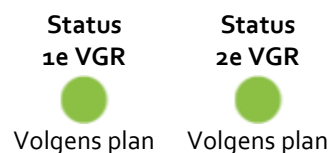

Volgens plan

Stand van zaken

Afgelopen jaar (2022) is de Turmac Cultuurfabriek voor het eerst op volle toeren gaan draaien. Tegelijkertijd kwamen diverse knelpunten naar voren wat betreft beheer en exploitatie van de TCF, met name op het gebied van veiligheid en de samenwerking tussen de partijen. Momenteel evalueren we deze samenwerking.

Met prestatieafspraken geven wij richting aan de rol die Kunstwerk! speelt bij het bevorderen van de gezondheid en het welzijn van onze inwoners. Wij hebben bijzondere aandacht voor activiteiten die bijdragen aan preventie en participatie. Ook stellen wij Kunstwerk! en Filmhuis Zevenaar in staat zich te blijven ontwikkelen.

Stand van zaken

Naast de prestatieafspraken op de terreinen welzijn en gezondheid willen we dat Kunstwerk ook meer activiteiten gaat ontplooiën op het gebied van kunst en cultuur en samenwerking zoekt met de cultuursector in Zevenaar. Verder willen we dat er een doorlichting moet plaatsvinden, zowel financieel als voor wat betreft de activiteiten die tot het werkgebied van Kunstwerk horen. Daartoe zal een commissie moeten worden ingesteld, die een advies hierover moet uitbrengen. Verder zal er in samenwerking met het jeugdwerk een project worden ontwikkeld in de sfeer van Community Art. Daarin is een rol van betekenis weggelegd voor Kunstwerk. Voor het ontwikkelen van dit project zal eveneens een beroep worden gedaan op de middelen uit de Brede Spuk.

Wat het Filmhuis betreft zal worden gekeken naar de mate waarin de gemeente een bijdrage kan leveren in het proces van verdere professionalisering van deze organisatie. Het aantal vrijwilligers die tot voor kort actief waren, is sinds de coronacrisis drastisch teruggelopen, waardoor het niet langer mogelijk is de werkzaamheden op een verantwoorde wijze uit te voeren.

5.4 Optimaliseren van het aanbod van toeristisch-recreatieve voorzieningen

5.4.1 Wij voeren het Beleidskader vrijetijdseconomie Zevenaar 2030 uit

2022-2030

Het Beleidskader vrijetijdseconomie Zevenaar 2030 vormt de basis van onze ambities, doelstellingen, resultaten en dus werkzaamheden op het gebied van recreatie en toerisme. Door in te zetten op vrijetijdseconomie willen wij een bijdrage leveren aan het aantrekkelijker maken van de gemeente Zevenaar als woon- en vestigingslocatie en meer werkgelegenheid in de sector. Om dit te bereiken, hebben wij doelstellingen geformuleerd. We willen meer tevreden inwoners over de mogelijkheden voor vrijetijdsbesteding, een toename van bestedingen door toeristen en recreanten en een groei van het aantal overnachtingen. Ook willen we meer tevredenheid over het ondernemersklimaat voor toeristisch-recreatieve ondernemers en een toename van het aantal dagtoeristen.

Daarnaast vinden wij het van groot belang dat we goed omgaan met onze recreatiegebieden. Om deze reden zijn we tegen nieuwe plannen voor zonneparken in deze gebieden.

De resultaten behalen wij binnen de volgende taakvelden:

1. Toeristische infrastructuur (paden, (kunst-)routes, bewegwijzering): bijvoorbeeld het bereikbaar maken van onze recreatie- en beleavingsgebieden, zoals de Rijnstrangen.
2. Ontwikkeling van aanbod voor dag- en verblijfsrecreatie: bijvoorbeeld het zichtbaar maken van cultuurhistorie, evenementenbeleid, accommodatiebeleid en thematische routes.
3. Samenwerking en kwalitatief & innovatief ondernemerschap: bijvoorbeeld het oprichten van een Toeristisch Platform voor de Liemers en het ondersteunen van ondernemers met goede toeristisch-recreatieve plannen.
4. Marketing, informeren & inspireren: goed en toekomstgericht gastheerschap, zowel op Zevenaars als Liemers niveau, promoot ons gebied voor zowel eigen inwoners als bezoekers van buiten de regio.

Wij monitoren het beleidskader vrijetijdseconomie in 2023. Jaarlijks stellen wij een uitvoeringsagenda op,

waarin activiteiten op de bovenstaande taakvelden worden uitgevoerd.

Status 1e VGR	Status 2e VGR
	
Volgens plan	Volgens plan

Stand van zaken

a. Toeristische infrastructuur (paden, routes, bewegwijzering):

Op het gebied van wandelinfrastructuur openen we het klompenpad Pannerdensche Waard op 15 september. Het Giessepad in Giesbeek openen we in het voorjaar 2024. Wij zijn nog bezig met de ontwikkeling van het kinderklompenpad Giesbeek.

Het project 'toevoegen voorzieningen in de openbare ruimte langs toeristische routestructuren' ronden wij in 2023 af. In Q2 van dit jaar hebben we veel van de bankjes en picknickplaatsen langs routes vervangen en op een aantal plaatsen hebben we nieuwe geplaatst. Q4 plaatsen we de fietsparkeerbeugels en aanlandplaatsen voor paarden. Tot slot vervangen we een aantal toeristische informatieborden.

We hebben voor 2023 samenwerkingsovereenkomsten gesloten om de veerpont bij Lathum in de vaart te houden in verband met het wegvallen van het provinciale verenfonds en bij Pannerden-Millingen om de veerpont t/m 30 december 2023 te laten varen. Samenwerkingsovereenkomsten vanaf 2024 zijn voor beide veren gereed en financieel gedekt.

b. Ontwikkeling van aanbod voor dag- en verblijfsrecreatie:

De vondst van het Romeinse tempelcomplex Herwen-Hemeling is aanleiding geweest voor twee exposities in het Liemers Museum, waaraan de gemeente een bijdrage heeft geleverd: "Het paard van de Geitenwaard" en "Met de Romeinen de hemel in". Verder denken wij met diverse belanghebbenden nog na over of en hoe wij dit erfgoed in de toekomst zichtbaar/beleefbaar willen en kunnen maken.

We hebben meegewerkt (deelname begeleidingsgroep) in GMR-verband aan de Doelgroepanalyse Beleefbaar maken Romeins Verleden regio Arnhem-Nijmegen.

Ook in GMR-verband zitten wij in de begeleidings- en stuurgroep van het op te stellen Masterplan Romeins Verleden voor de regio Arnhem-Nijmegen (en deels rest van Gelderland).

Het vorig jaar gemaakte Drusus Doeboek vindt gretig aftrek (bij scholen en andere geïnteresseerden) en hebben we daarom laten herdrukken.

Om compleet zicht te krijgen op het inmiddels best grote verhaal van de Romeinen in de Liemers, heeft gemeente Zevenaar samen met Erfgoed Gelderland en een bijdrage van de gemeente Duiven opdracht gegeven tot het schrijven van "De Liemers in de Romeinse tijd", een cultuurhistorische onderlegger voor ruimtelijke en toeristische ontwikkelingen in de Liemers.

De gemeente is verantwoordelijk voor het schoonhouden van de directe omgeving van De Romeinse Baadster, het vorig jaar gerealiseerde beeld in de Bijland. In de zomer plaatsen we daar een afvalbak en verstrekken we een opdracht aan een aannemer om de afvalbak met regelmaat te ledigen en het losliggende zwerfvuil te verwijderen. De kosten van 2023 vangen we op via beschikbare middelen vanuit VTE. Vanaf 2024 nemen we de kosten van onderhoud op in het onderhoudsbudget van de begroting. We hebben dit jaar ook – mede op verzoek van de dorpsraad – verwijzingsborden geplaatst naar de Baadster.

Een ander thema wat zowel in de Liemers als in de GMR en de IJsselvallei een steeds belangrijkere rol gaat spelen, is het verhaal van het water: specifiek voor de Liemers en directe omgeving met name het strategische splitsingspunt van Rijn en Waal (de kraan van Nederland) en in breder verband verkennen wij met de regio's of we hier het derde waterverhaal van Nederland kunnen gaan vertellen. Als Zevenaar spelen en nemen wij hier (namens de Liemers) een actieve rol in. Wij bezinnen ons op de te zetten strategische en tactische stappen hierin.

Wat daar een nauwe relatie mee heeft, is de verkenning naar een Rijnobservatorium. Deze hebben we afgerond en op dit moment bereiden wij een collegevoorstel voor over mogelijke vervolgstappen.

Het vitaliteitsonderzoek in GMR-verband naar dag- en verblijfsrecreatieve bedrijven is afgerond.

Om nieuwe initiatieven voor verblijfsaccommodaties te kunnen beoordelen, werken we aan een verblijfsaccommodatiebeleid met een toetsingskader. We hebben waar mogelijk positief geadviseerd over nieuwe verblijfsaccommodaties. Wij adviseren onze collega's van beheer en uitvoering over de camperplaatsen bij Spijk die eind 2024 gereed zijn.

De 4 door Rijkswaterstaat gefinancierde Kijkers langs het Pannerdensch Kanaal hebben we in juli onthuld. De 2 Zevenaarse kijkers gaan vooral over het leven in de Rijndelta en beheersing van het water, vroeger en nu.

Als stuurgroep lid van het Cultuur- en Erfgoedpact leveren we een actieve bijdrage aan de uitvoering ervan, waaronder het beoordelen van binnenkomende subsidieaanvragen.

c. Samenwerking en kwalitatief & innovatief ondernemerschap:

Het proces om (waarschijnlijk) te komen tot een toeristisch platform voor de Liemers is nog gaande. Dit heeft een sterke relatie met het punt hieronder over marketing etc.

Het project IVN-cursus "Gastheer van het landschap" hebben we afgerond en we zijn als gemeente een aantal enthousiaste gastheren van het landschap rijker.

d. Marketing, informeren & inspireren:

Via de Liemerse Ambassade levert een marketingmedewerker een belangrijke bijdrage aan toeristisch-recreatieve marketing van de Liemers onder de vlag van Kijk verder in de Liemers. Een van haar taken is het optimaliseren en positioneren van een Liemers brede toeristische website. Dit was een belangrijk advies uit het vorig jaar afgeronde onderzoek naar Toekomstgericht Gastheerschap in de Liemers. De website 'Kijk verder in de Liemers' is gereed en in september officieel gelanceerd. Het moment om dan ook in te zetten op actieve profilering van de Liemers.

Aan het einde van de zomer, begin van het najaar verrijzen de eerste drie toeristische informatiepunten in het gebied.

De herziening, op regionaal en subregionaal niveau, van de opdracht aan TVAN (Toerisme Veluwe Arnhem Nijmegen) loopt. Op subregionaal niveau zijn samenwerkingsafspraken gemaakt en we werken aan een juridische vertaling van de lokale afspraken met TVAN.

Samen met een vertegenwoordiging van toeristisch-recreatieve ondernemers en organisaties zitten wij samen met Duiven/Westervoort in de campagneboard van TVAN. Hier bespreken wij de campagnes, die TVAN voorlegt.

e. Doeltreffend beleid:

In de tweede helft van 2023 gaan wij het "Beleidskader Vrijetijdseconomie Zevenaar 2030" monitoren. Een onderdeel daarvan is een ondernemerspeiling voor de toeristisch-recreatieve sector.

Samen met EZ werken wij aan een datamonitor waarmee we verschillende doelgroepen kunnen informeren met data en weetjes over de beide beleidsvelden. Het is de planning de datamonitor en de monitoring van het beleidskader – samen met de Uitvoeringsagenda Vrijetijdseconomie 2024 – in Q4 te presenteren.

5.4.2 Wij nemen deel aan de Groene Metropool Regio: opgave Ontspannen Regio

2022-2026

Wij nemen deel aan regionale samenwerking om doelstellingen te behalen die wij niet op lokale schaal kunnen bereiken. Binnen het programma Ontspannen Regio van de Groene Metropoolregio werken we aan een goede balans tussen groei in verstedelijking, mobiliteit en economie, leefbaarheid, duurzaamheid en levendigheid. Als Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen zetten we in op een vitale sector voor recreatie en toerisme. Ook werken we aan complete voorzieningennetwerken in centra (project Bruisende Binnensteden Krachtige Kernen) en versterken we onze waardevolle natuur, landschap, cultureel erfgoed en culturele infrastructuur.

Stand van zaken

Status 1e VGR	Status 2e VGR
	
Volgens plan	Volgens plan

Wij nemen actief deel aan diverse onderdelen van de Ontspannen Regio binnen de Groene Metropoolregio. Zie verder met name onder 5.4.1, zoals Masterplan Romeins Verleden en Vitaliteitsonderzoek.

5.5 Verbeteren van de leefbaarheid van de gemeente, in stad, dorp, wijk of straat

5.5.1 Wij zetten in op verduurzaming van dorpshuizen

2023-2026

De energielasten van de dorpshuizen willen we structureel naar beneden brengen. Voor dorpshuizen in eigendom van stichtingen onderzoeken wij in 2023 welke geschikte verduurzamingsmaatregelen wij toe kunnen passen. De verduurzamingsplanning van ons eigen vastgoed is opgenomen in het Integraal Accommodatie Plan (IAP). Met het herijken van het IAP bekijken we of er ten aanzien van verduurzaming aanpassingen nodig zijn (zie ook 0.4.10 en 7.2.2).

Stand van zaken

Momenteel voeren we gesprekken met dorpshuizen over onze aanpak.

Status 1e VGR	Status 2e VGR
	
Volgens plan	Volgens plan

5.6 Bevorderen van de aantrekkelijkheid van de openbare ruimte

5.6.1 Wij hebben meer aandacht voor het beheer en onderhoud van de openbare ruimte

2022-2032

We vinden het belangrijk dat de openbare ruimte aantrekkelijk, schoon en van goede kwaliteit is. De gewenste kwaliteit willen we in een plan vastleggen. Dit geldt voor alle onderdelen van de openbare ruimte zoals bijvoorbeeld groen, wegen en openbare verlichting. Dit plan noemen we het Integraal Beleidsplan Openbare Ruimte 2022-2032 (IBOR). Het plan geeft inzicht in de huidige omvang, opbouw en kwaliteit van de openbare ruimte en de visie en doelstellingen die de gemeente heeft voor het verbeteren en beheren hiervan. De uitgangspunten in het plan:

- De basis voor een goed beheer is op orde en achterstanden lopen we in.
- Het beheer draagt bij aan het vergroten van de biodiversiteit.
- De openbare ruimte is klimaatbestendig, aantrekkelijk en uitnodigend.
- Het beheer is duurzaam en circulair.
- We betrekken inwoners bij de inrichting van de openbare ruimte.

Het IBOR vormt de basis voor de verdere uitwerking in beheerplannen per onderdeel.

Stand van zaken

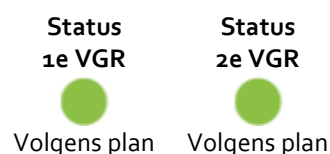
Op 19 oktober 2022 heeft de raad het Integraal Beleidsplan Openbare Ruimte 2022-2032 vastgesteld. Inmiddels zijn ook alle beheerplannen per onderdeel van de openbare ruimte afgerond. Tevens hebben wij een integrale meerjareninvesteringsprogramma opgesteld. Op basis van deze plannen beheren, onderhouden en vervangen wij de openbare ruimte. De raad informeren wij periodiek over de voortgang en resultaten.

Status 1e VGR	Status 2e VGR
	
Volgens plan	Volgens plan

5.6.2 Wij vergroten de biodiversiteit

2023-2026

We willen meer soorten planten en dieren in onze gemeente. We moedigen inwoners aan om hier in hun eigen tuin aandacht aan te besteden. Als gemeente geven we het goede voorbeeld bij de keuze van ons plantmateriaal. Dit moet aantrekkelijk zijn voor vogels en insecten. We plaatsen voorzieningen voor dieren zoals nestkasten en zetten verder volledig in op ecologisch berm- en oeverbeheer. We gaan meer gefaseerd maaien. Waar mogelijk passen we sinusbeheer toe, een speciale manier van gefaseerd maaien. We maaien minder, maar vaker een deel van de bermen.

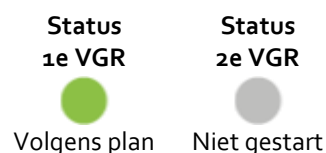
Stand van zaken

De komende jaren geven we verder vorm aan ecologisch bermbeheer en aan een natuur inclusieve inrichting van de openbare ruimte. In 2023 zijn we gestart met het gefaseerd maaien van bermen. In het lopende werk en bij reconstructies nemen we plannen op met daarin meer ruimte voor vaste planten. Daarnaast hebben wij in samenwerking met Duiven en Westervoort extern opdracht gegeven om een Kansenskaart Biodiversiteit op te stellen.

5.6.3 Wij breiden het aantal bomen uit

2023-2026

Voor elke nieuw geboren inwoner planten we een boom. Dit zijn er jaarlijks zo'n 400. Vierhonderd bomen per jaar vergen veel ruimte, die kunnen niet zomaar even geplant worden. Wij onderzoeken hoe we dit kunnen realiseren. Ook kappen we zo min mogelijk bomen. Als we toch een boom kappen, planten we een nieuwe terug. Bij het maken van herinrichtingsplannen kijken we of we extra bomen in het plan kunnen opnemen. We kiezen waar mogelijk boomsoorten die van nature in de gemeente voorkomen.

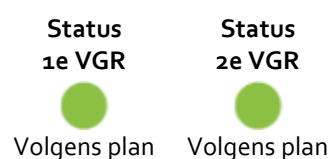
Stand van zaken

De oproep om kritisch te kijken naar bezuinigingsvoorstellen om 2024 dekkend te krijgen, is voor ons aanleiding geweest de feitelijke start met een jaar uit te stellen. Bovendien is het vinden van een geschikte locatie voor de voorgestelde hoeveelheid bomen een lastige klus gezien de druk op de openbare ruimte vanuit verschillende programma's en behoeftes. Dit vraagt om de nodige zorgvuldigheid in het proces en een meer langdurige inzet om een geschikte plek te vinden, zo nodig te verwerven en in te richten.

5.6.4 Wij bestrijden schadelijke planten

2023-2026

Planten die van nature niet in Nederland voorkomen en schadelijk zijn voor de natuur, mens of dier, bestrijden we. Een voorbeeld is de Japanse Duizendknoop. Wij doen dit door voorlichting aan inwoners te bieden als deze planten zich op privégrond bevinden. Als de planten in de openbare ruimte staan, gaat de gemeente deze intensief (laten) bestrijden.

Stand van zaken

Het bestrijden van de invasieve exoten voortkomend uit Europese wetgeving krijgt de komende jaren veel aandacht. Voor de komende periode heeft de bestrijding van de Reuzenberenklauw en de Japanse Duizendknoop in de directe omgeving van tuinen prioriteit.

5.6.5 Wij betrekken de samenleving bij de openbare ruimte

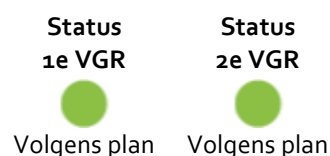
2023-2026

Inwoners, woningcorporaties, verenigingen en andere partners dagen we uit om samen met de gemeente iets moois te maken van de openbare ruimte. Nieuwe ideeën voor de openbare ruimte ondersteunen wij waar mogelijk. Binnen het IBOR-plan wordt ook aandacht besteed aan de participatie met de samenleving. Dit maakt weer onderdeel uit van het nog op te stellen gemeentebrede participatiebeleid.

Dit onderwerp staat op de raadsagenda. Binnen dit resultaat beschrijven we de reeds gemaakte voorbereidingen inzake, dan wel ons voornemen tot uitvoering. Dit onder voorbehoud van de uitkomsten van de behandeling van dit onderwerp door de raad.

Stand van zaken

Voor de grootschalige integrale vervangingen van de openbare ruimte passen wij een gedegen participatieproces toe. Daarnaast krijgt het afstemmen van belangen, intenties en gevoeligheden met de omgeving bij de voorbereiding en uitvoering van werkzaamheden in de openbare ruimte extra aandacht in de vorm van omgevingsmanagement. De omgevingsmanager verbindt inwoners en partijen met elkaar en eisen en wensen van stakeholders aan (project) doelen van de gemeente.

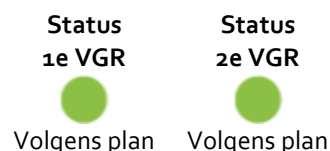

5.6.6 Wij verbeteren speel- en ontmoetingsplekken

2023-2025

Wij onderzoeken de behoefte en gewenste spreiding voor speel- en ontmoetingsplekken voor jong en oud. We leggen hierbij ook een relatie met de aanpak van overlast door jongeren. In een nog op te stellen Nota Speelplekken brengen wij de fysieke speel- en ontmoetingslocaties in kaart. We kijken daarbij in ieder geval naar een goede verdeling tussen en binnen de kernen, de (natuurlijke) inrichting van de speel- of ontmoetingsplek en of iedereen (ook kinderen met een beperking) hier kan spelen of verblijven. In iedere inspectieronde van de speelplekken toetsen we standaard op die uitgangspunten. In het kader van de herinrichting Angerlo gaan we een speelplek inrichten met deze uitgangspunten. Dit kan als voorbeeld dienen voor de nog op te stellen Nota Speelplekken.

Stand van zaken

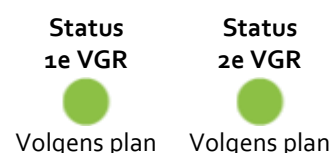
Door middel van een raamovereenkomst hebben wij voor 2 jaar (met optie tot verlenging met nog eens 2 jaar) een partij aan ons gebonden voor het leveren van nieuwe speeltoestellen. Bij de aanbesteding vormden aspecten als gebruik van duurzaam en circulair materiaal en materieel en Social Return belangrijke kaders voor de beoordeling. Renovatie van bestaande speelterreinen vindt, op basis van het beheerplan spelen, over de hele gemeente plaats. Daarbij volgen wij een participatief proces waarbij bewoners binnen bepaalde kaders een keuze maken voor de soort speeltoestellen die geplaatst worden en de inrichting van de speelplek. Op dit moment worden toestellen vervangen in Angerlo en Methen.

5.6.7 Wij bevorderen de toegankelijkheid van de openbare ruimte

2023-2026

Het is belangrijk dat iedereen van de openbare ruimte gebruik kan maken en dat deze voor iedereen (ook voor mensen met een beperking) toegankelijk is. Bij de reguliere schouwen van de openbare ruimte wordt toegankelijkheid een vast onderdeel. In nieuwe projecten besteden wij standaard aandacht aan de toegankelijkheid.

Stand van zaken

Bij nieuwe aanleg, vervanging of groot onderhoud van de openbare ruimte kijken wij standaard naar verbetering van de bereikbaarheid van objecten en routes voor alle doelgroepen. Voorbeelden hiervan zijn het standaard verlagen van de trottoirbanden bij de hoeken van straten en de aanleg van ribbelstroken bij openbaar vervoervoorzieningen. Recent hebben wij in park Rosorum samen met de visvereniging HSV de Breuly de toegankelijkheid voor vismogelijkheden verbeterd voor mensen die minder mobiel zijn. In de 2e helft 2023 starten we met overleg met gebruikersgroepen en dorpsraden. We brengen aandachtsgebieden in beeld waar de toegankelijkheid van de openbare ruimte onvoldoende is. Aan de hand hiervan stellen we eind 2023 een actieplan op. Verder zijn wij bezig met een onderzoek naar de toegankelijkheid van speelvoorzieningen in de openbare ruimte. Eind 2023 verwachten wij dit onderzoek af te ronden. De resultaten van dit onderzoek vormen de input voor de geplande vervanging van speeltoestellen en voor het mede bepalen van beleidskaders in de nog op te stellen Nota Spelen.

WAT KOST HET?

Exploitatie (bedragen x € 1.000)	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Baten				
Primitieve begroting 2023-2026	1.355	1.333	1.333	1.325
1e voortgangsrapportage 2023	258	74	74	74
Kadernota 2024	0	5	0	0
Wijzigingen tot de 2e voortgangsrapportage 2023	217	0	0	0
Totale baten tot de 2e voortgangsrapportage	1.830	1.411	1.406	1.399

Mutaties in deze voortgangsrapportage (baten)

1. Autonome ontwikkelingen	625	0	0	0
Actualisatie budgetten sportbedrijf	625	0	0	0
Totaal gemuteerde baten	625	0	0	0

Totale baten in deze voortgangsrapportage	2.455	1.411	1.406	1.399
--	--------------	--------------	--------------	--------------

Lasten

Primitieve begroting 2023-2026	11.619	11.079	10.972	10.782
1e voortgangsrapportage 2023	730	382	251	213
Kadernota 2024	0	95	183	199
Wijzigingen tot de 2e voortgangsrapportage 2023	116	-54	-42	-20
Totale lasten tot de 2e voortgangsrapportage	12.465	11.502	11.365	11.174

Mutaties in deze begroting (lasten)

1. Autonome ontwikkelingen	668	-100	-100	-100
Actualisatie budgetten sportbedrijf	768	0	0	0
Overheveling middelen combinatiefuncties	-100	-100	-100	-100
2. Actualisatie bestaand beleid	-40	67	0	0
Motie Stolpersteine	-17	17	0	0
Opstellen beleidsnotitie erfgoed	-50	50	0	0
Sportterreinen	30	0	0	0
Subsidie monumentenklassendag	-3	0	0	0
5. Vervolgtraject kadernota	-108	-118	-48	5
Actualisatie budget sportactiviteiten/-materialen	-3	-3	-3	-3
Actualisatie budget subsidie voor stedencontacten	-2	-7	-7	-7
Actualisatie investeringen groen	0	-35	-14	19
Actualisatie investeringen speeltoestellen	0	-11	-22	-2
Bezuinigingsopgave vastgoed - gerealiseerde verkoop	-3	-3	-3	-3
Uitvoeren beleidskader vrijetijdseconomie Zevenaar	-100	-60	0	0
Totaal gemuteerde lasten	520	-151	-148	-95

Totale lasten tot de voortgangsrapportage	12.986	11.351	11.217	11.078
--	---------------	---------------	---------------	---------------

Resultaat voor bestemming	-10.531	-9.940	-9.810	-9.680
----------------------------------	----------------	---------------	---------------	---------------

Onttrekkingen

Primitieve begroting 2023-2026	870	432	386	186
1e voortgangsrapportage 2023	912	136	51	51
Kadernota 2024	0	307	20	20
Wijzigingen tot de 2e voortgangsrapportage 2023	-24	0	0	0

2e voortgangsrapportage 2023	0	-6	-4	-4
Totaal onttrekkingen reserves	1.759	869	454	254
Toevoegingen				
Primitieve begroting 2023-2026	172	0	0	0
1e voortgangsrapportage 2023	834	0	0	0
Kadernota 2024	0	307	0	0
Wijzigingen tot de 2e voortgangsrapportage 2023	-6	0	0	0
2e voortgangsrapportage 2023	0	0	0	0
Totaal toevoegingen reserves	1.000	307	0	0
Saldo reserve mutaties	759	562	454	254
Resultaat na bestemming	-9.772	-9.378	-9.356	-9.426

TOELICHTING FINANCIËLE ONTWIKKELINGEN

Mutaties exploitatie (bedragen x € 1.000)	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
---	-------------------	-------------------	-------------------	-------------------

1. Autonome ontwikkelingen

Actualisatie budgetten sportbedrijf	-143	0	0	0
--	-------------	----------	----------	----------

In juni 2023 is het voorschot ontvangen voor de specifieke uitkering (SPUK) 'stimulering sport 2023' (voor compensatie van kostenverhogende btw). Het aangevraagde bedrag is niet volledig gecompenseerd doordat het totaalbedrag van alle aanvragen (landelijk) hoger is dan het vastgestelde uitkeringsplafond. Daarnaast is in 2023 een nabetaling ontvangen n.a.v. de vaststelling van deze SPUK over het jaar 2021. In totaal is een bijdrage ontvangen van € 625.000.

Naast de bijdrage houden wij rekening met hogere lasten i.v.m. raming van de kostenverhogende btw inclusief de bijgestelde indexering voor de dienstverlening o.b.v. de afspraken vastgelegd in de DVO (dienstverleningsovereenkomst met Ataro BV). Totaal hogere lasten bedraagt € 768.000.

Overheveling middelen combinatiefuncties	100	100	100	100
---	------------	------------	------------	------------

De middelen voor de Brede Regeling Combinatiefuncties zijn, vanaf 2023, overgeheveld van een algemene uitkering (decentralisatieuitkering) naar een specifieke uitkering. De geraamde lasten voor de combinatiefuncties en de baten (algemene uitkering) zijn hierdoor verlaagd met € 150.000. In samenhang met de algemene uitkering betreft dit een budgettair neutrale mutatie.

Het rijk heeft gelijktijdig de co-financiering voor dit onderdeel gewijzigd. Tot 2023 was de rijksbijdrage 60%, dit is nu gewijzigd naar 40%. De gemeentelijke bijdrage stellen wij nu bij naar de nieuwe verhouding. Dit betekent een verhoging van het gemeentelijke deel van € 50.000 naar € 100.000.

2. Actualisatie bestaand beleid

Motie Stolpersteine	17	-17	0	0
----------------------------	-----------	------------	----------	----------

In de raadsvergadering van 24 februari 2021 is raadsbreed een motie aangenomen om in de gemeente Zevenaar Stolpersteine te leggen om zo de slachtoffers van het nazisme uit de Joodse gemeenschap in de gemeente een naam te geven, te herdenken en bewustwording te bevorderen. Daarnaast krijgt de herdenkingsplaquette die in het gemeentehuis aan het Raadhuisplein hing een nieuwe plek. Hiervoor is in de begroting 2023-2026 voor 2023 € 17.000 beschikbaar gesteld. Het project wordt door vrijwilligers van de cultuurhistorische vereniging Zevenaar opgepakt en heeft door gezondheidsredenen vertraging opgelopen. Om die reden schuiven wij het budget door naar 2024. Een voordeel in 2023 van € 17.000, een nadeel in 2024 van € 17.000.

Opstellen beleidsnotitie erfgoed	50	-50	0	0
---	-----------	------------	----------	----------

Voor het opstellen van de beleidsnotitie erfgoed inclusief het participatietraject is in de begroting 2023-2026 € 50.000 beschikbaar gesteld in 2023. De opdracht wordt in 2023 verstrekt maar de werkzaamheden worden in 2024 opgepakt. Om die reden schuiven wij € 50.000 door naar 2024. Een voordeel in 2023 van € 50.000, een nadeel in 2024 van € 50.000.

Sportterreinen	-30	0	0	0
-----------------------	------------	----------	----------	----------

Eerder dit jaar zijn we, door de slechte technische staat, overgegaan op de plaatsing van een nieuwe ballenvanger bij GSV in Giesbeek. Vanuit veiligheidsoverwegingen was het belangrijk om dit te doen omdat het desbetreffende veld evenwijdig aan de provinciale weg loopt. Daarnaast heeft Ataro meer sportvelden in onderhoud genomen, waardoor deze kosten gestegen zijn. Bovenstaande ontwikkelingen leiden tot een nadeel van € 30.000.

Subsidie monumentenklassendag	3	0	0	0
--------------------------------------	----------	----------	----------	----------

Het budget dat beschikbaar is voor de monumentenklassendag wordt in 2023 niet besteed. Dit heeft als oorzaak dat er een tekort aan vrijwilligers is en door de aanstelling van de nieuwe directeur van het Liemers museum. Een eenmalig voordeel in 2023 van € 3.000.

5. Vervolgtraject kadernota

Actualisatie budget sportactiviteiten/-materialen	3	3	3	3
--	----------	----------	----------	----------

Het budget voor leveringen en diensten door derden (activiteiten en sportmaterialen) wordt niet volledig ingezet. Rekening houdend met de verplichtingen kan een deel van het budget structureel (voordeel € 3.000) worden afgeraamd.

Actualisatie budget subsidie voor stedencontacten	2	7	7	7
--	----------	----------	----------	----------

Het budget voor subsidies stedencontacten wordt niet volledig ingezet. Van comité Mátészalka is voor 2023 een aanvraag ontvangen voor een beperkte bijdrage. De stedenband met deze stad wordt dit jaar afgebouwd, terwijl die met Weilburg wordt gecontinueerd. Gelet op de afbouw van de band met Mátészalka kan een deel van het budget structureel worden afgeraamd. M.i.v. 2024 is dit voordeel afgerond € 7.000.

Actualisatie investeringen groen	0	35	14	-19
---	----------	-----------	-----------	------------

We hebben de groen gerelateerde investeringen nagelopen en een aantal opnieuw geraamd. We verwachten bijvoorbeeld dat de werkzaamheden omtrent de reguliere vervanging groen en bomen in 2023 nog niet zijn afgerond. Wij verwachten dit doordat we in het eerste halfjaar 2023 de aanbestedingen in de markt hebben gezet. Hierdoor kunnen we in het najaar pas starten met de vervanging van bomen en groen. Daarnaast houden we er rekening mee dat de groen en bomen gerelateerde investeringen voor de revitalisatie Angerlo, in tegenstelling tot wegen en riolering, begin 2024 wordt afgerond.

Deze wijzigingen leiden tot een positief resultaat van € 35.000 in 2024 en € 14.000 in 2025 en tot een negatief resultaat van € 19.000 in 2026.

Actualisatie investeringen speeltoestellen	0	11	22	2
---	----------	-----------	-----------	----------

De speeltoestel gerelateerde investeringen hebben we nagelopen en een aantal opnieuw geraamd. We verwachten bijvoorbeeld dat we werkzaamheden omtrent 'vervangen speeltoestellen 2023' en 'duurzaam materieel speelvoorzieningen 2023' vertragen doordat we in het eerste halfjaar 2023 de aanbestedingen in de markt hebben gezet. Hierdoor kunnen we in het najaar pas starten met de vervanging van speeltoestellen. Daarin hebben we vervolgens ook te maken met relatief lange levertijden. Het budget van vervanging speeltoestellen 2023 hebben we verplaatst naar vervanging speeltoestellen 2027 zodat we een meer gelijkmatige spreiding over de jaren hebben. Dit leidt tot een eenmalig positief resultaat van € 5.000 in 2024, € 22.000 in 2025 en € 2.000 in 2026.

Verder hebben we de investering 'speelvoorzieningen voor kinderen met een beperking' (2024) een jaar doorgeschoven. Deze wordt gedekt door een bestemmingsreserve afschrijvingslasten. Dit heeft daarom geen effect op het resultaat.

Bezuinigingsopgave vastgoed - gerealiseerde verkoop	3	3	3	3
--	----------	----------	----------	----------

In 2022 hebben we de locatie Kerkstraat 16 Zevenaar verkocht. De bijbehorende lasten, zoals verzekeringen en onderhoud, halen we uit de begroting. Dit resulteert vanaf 2023 in een structureel voordeel van € 3.000.

Uitvoeren beleidskader vrijetijdseconomie Zevenaar	100	60	0	0
---	------------	-----------	----------	----------

In de meerjarenbegroting 2023-2026 heeft de raad ermee ingestemd om het totale bedrag dat wordt ontvangen voor toeristenbelasting in te zetten voor het uitvoeren van het beleidskader vrijetijdseconomie. Pas begin 2023 konden we starten met het invullen van de uitgebreide uitvoeringsagenda. Daarnaast lopen diverse projecten vertraging op omdat met veel partijen overleg gepleegd moet worden en dit kost veel tijd. Hierdoor loopt de planning uit. Om die reden laten wij voor 2023 eenmalig € 100.000 en voor 2024 eenmalig € 60.000 vrijvallen.

Totaal mutaties	104	151	148	95
------------------------	------------	------------	------------	-----------

Toelichting reservemutaties

Reservemutaties (bedragen x € 1.000)	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
--------------------------------------	-------------------	-------------------	-------------------	-------------------

5. Vervolgtraject kadernota

Aanpassing afschrijvingsreserves i.v.m. fasering investeringen	0	0	-4	-4
---	----------	----------	-----------	-----------

Door de fasering van investeringen en de wijziging van de afschrijvingslasten worden de ramingen van de onttrekkingen uit enkele reserves voor afschrijvingslasten aangepast

Actualisatie investeringen speeltoestellen	0	-6	0	0
---	----------	-----------	----------	----------

De speeltoestel gerelateerde investeringen hebben we nagelopen en een aantal opnieuw geraamd. We verwachten bijvoorbeeld dat we werkzaamheden omtrent 'vervangen speeltoestellen 2023' en 'duurzaam materieel speelvoorzieningen 2023' vertragen doordat we in het eerste halfjaar 2023 de aanbestedingen in de markt hebben gezet. Hierdoor kunnen we in het najaar pas starten met de vervanging van speeltoestellen. Daarin hebben we vervolgens ook te maken met relatief lange levertijden. Het budget van vervanging speeltoestellen 2023 hebben we verplaatst naar vervanging speeltoestellen 2027 zodat we een meer gelijkmatige spreiding over de jaren hebben. Dit leidt tot een eenmalig positief resultaat van € 5.000 in 2024, € 22.000 in 2025 en € 2.000 in 2026.

Verder hebben we de investering 'speelvoorzieningen voor kinderen met een beperking' (2024) een jaar doorgeschoven. Deze wordt gedekt door een bestemmingsreserve afschrijvingslasten. Dit heeft daarom geen effect op het resultaat.

Totaal reservemutaties	0	-6	-4	-4
-------------------------------	----------	-----------	-----------	-----------

6. SOCIAAL DOMEIN

ALGEMEEN

Omschrijving

Dit programma gaat over de beleidsvelden maatschappelijke ontwikkeling, jeugd, arbeidsparticipatie, leefbaarheid en wijkgericht werken, vrijwilligers- en mantelzorgbeleid. Samen vormen deze beleidsvelden het Sociaal Domein. Hier rekenen we ook natuur- en milieueducatie toe. Voor het realiseren van de opgaven in het Sociaal Domein nemen we ook onderdelen uit de beleidsvelden sport, cultuur, veiligheid, ruimtelijke ordening en volkshuisvesting, gezondheid en onderwijs mee die bij andere programma's zijn ondergebracht. Begin 2020 is de Beleidsvisie Sociaal Domein 2020-2023 vastgesteld. Dit is een visie op hoofdlijnen voor het brede Sociaal Domein. We werken aan een samenhangend en integraal beleid. Hierbij sluiten we aan op de beleavingswereld van de Zevenaarse inwoners en op de sociale structuren in onze gemeente. De visie draagt bij aan het realiseren van de ambities en doelstellingen binnen het sociaal domein.

Hierbij gelden de volgende randvoorwaarden: financiële beheersbaarheid, goed opdrachtgever-opdrachtnemerschap en datagestuurd werken.

De ambities voor het sociaal domein zijn: we doen wat nodig is; meer inwoners in Zevenaar leven in een (sociaal) veilige omgeving; meer inwoners doen zo zelfstandig mogelijk mee aan de maatschappij.

We houden bij de beleidsontwikkeling en uitvoering de volgende principes in acht:

- Rechtszekerheid – we doen wat nodig is
- Primaire levensbehoefte – eigen verantwoordelijkheid
- Positieve gezondheid – samen verantwoordelijk
- Integrale benadering – de mens staat centraal
- Van en voor inwoners – inclusieve samenleving
- Participatie – netwerk samenleving
- Regionale samenwerking – slim volgen in de basis en vooroplopen waar nodig

Ontwikkelingen

Hervormingsagenda jeugd

Medio april is een principeakkoord bereikt over het financiële kader voor de hervormingsagenda tussen de VNG en het ministerie. De agenda is in juni 23 definitief vastgesteld. De deelnemende partijen in de hervormingsagenda hebben bij de start mogelijke hervormingen geïdentificeerd. Deze hervormingen moeten leiden tot de verschillende besparingen, zodat het jeugdzorgstelsel houdbaar wordt. De invulling van de verschillende hervormingen en de verwachte financiële besparing zijn nog niet vastgesteld. We verwachten in het najaar hierover meer duidelijkheid. Het is nog onduidelijk wat het vallen van het kabinet voor dit thema betekent de komende tijd. Wel is bepaald dat een commissie van wijzen de komende jaren de verwachte effecten/besparingen en gerealiseerde effecten/besparingen gaat monitoren en een zwaarwegende adviesfunctie heeft.

Wet inburgering

De Wi 2021 is nu anderhalf jaar van kracht en moet in een complexe en turbulente tijd uitgevoerd worden. De wet is een lerend stelsel waarin het Rijk, de gemeente en inburgeringspartners voortdurend leren van de ervaringen en het stelsel zo aanpassen dat de inburgeraar adequate begeleiding krijgt bij zijn inburgering. Als gevolg van de problemen in de asielketen is de taakstelling voor de huisvesting van statushouders dit jaar fors verhoogd. De taakstelling voor de eerste helft van 2023 is vrijwel gehaald, mede door de inspanningen van de ketenpartners en de woningcorporaties. De taakstelling voor de tweede helft 2023 is een fikse uitdaging om deze tijdig af te ronden. Deze taakstelling heeft ook gevolgen voor de partners in het zorg- onderwijs en welzijnsdomein. Dit geldt ook voor de gemeente; met de verhoogde instroom wordt de caseload van de inburgeringsconsulenten sneller gevuld en dit dwingt ons om te onderzoeken wat een acceptabele omvang van de caseload is. Dit onderzoeken we de komende periode.

Door de val van het Kabinet is het niet duidelijk of de spreidingswet door de Tweede en Eerste Kamer behandeld wordt. Uitstel van behandeling kan betekenen dat er een onverwacht beroep op de gemeente wordt gedaan voor de (crisis-) opvang van asielzoekers.

Kinderopvang toeslagenaffaire

Naast de ondersteuning van ouders en kinderen is sinds 15 juli 2023 de wet aanvullende regelingen van kracht. Hieronder vallen de ex-partner- en nabestaandenregeling.

De ex-toeslagpartnerregeling start vanaf september, dan kan de eerste groep ex-toeslagpartners een brief van het Rijk verwachten. De nabestaandenregeling is er om de toeslagpartner of kinderen van de overledene te kunnen ondersteunen. Deze regeling is er ook voor nabestaanden van kinderen van gedupeerde ouders. De uitvoering van de nabestaandenregeling start naar verwachting in het eerste kwartaal van 2024. Bij het verbreden van deze ondersteuning worden geen extra kosten voor de gemeente verwacht, gezien deze worden vergoed door het Rijk (Specifieke uitkering).

Oekraïne

De taakstelling voor de opvang van de ontheemden uit Oekraïne is per 1 juli 2023 verhoogd. We zijn op zoek naar opvanglocaties waarbij de mogelijkheid om zo zelfredzaam en zelfstandig mogelijk te wonen en leven voorop staat. Het Rijk heeft aanvullend budget beschikbaar gesteld voor onder andere taalonderwijs en leerlingenvervoer en onderzoekt of het uitvoeringsbudget toereikend is. Op dit moment is de Tijdelijke wet Oekraïne in behandeling bij de Tweede Kamer. In deze wet wordt het college verantwoordelijk voor de opvang en huisvesting van de ontheemden. Dit betekent dat de coördinatie en de spreiding van de ontheemden over de regio niet meer door de Veiligheidsregio Midden Gelderland (VGGM) wordt verzorgd.

Subsidiebeleid

Momenteel werken we aan de harmonisatie van het subsidiebeleid. Met name richting de visie van onze dorpshuizen en de hoogte van de subsidiebedragen werken we komend jaar aan een rechtmatig en doelmatig subsidiebeleid.

De Wet Uitvoeren Breed offensief/ aanpassing Re-integratieverordening

Met de maatregelen "Breed Offensief" wil de regering bereiken dat:

- Regelingen rondom mensen met een beperking eenvoudiger worden voor werkgevers en werknemers.
- Werken aantrekkelijker wordt gemaakt voor mensen met een arbeidsbeperking.
- Werkgevers en werkzoekenden elkaar gemakkelijker kunnen vinden in het matchingsproces.
- Het bijdraagt aan duurzaam werk voor de doelgroep.

Gevolg van de invoering van deze wet is dat gemeenten hun re-integratieverordening dienen aan te passen. In de raadsvergadering van 29 november 2023 wordt deze verordening behandeld.

Maatschappelijke ondersteuning en welzijn

Bij maatschappelijke ondersteuning hebben we te maken met prijsstijgingen. De discussie hierover blijft ook actueel door bijvoorbeeld de cao-verhogingen in de GGZ, VVT en de gehandicaptenzorg. De kostenverhogingen bij aanbieders en gesubsidieerde instellingen lopen al vooruit op de (gesprekken over nieuwe) indexering van de prijzen. Dit kan problemen opleveren voor aanbieders, met risico voor de dienstverlening aan inwoners.

In het doelgroepenvervoer verwachten we een kleine kostendaling in het Wmo vervoer. Dit heeft vooral te maken met minder ritten in het vervoer, wat nog een gevolg is van corona. Hierdoor heeft de gecontracteerde vervoerder voor het vraagafhankelijke Wmo vervoer wel haar contract beëindigd en volgt er een aanbesteding. Verder zien we in het doelgroepenvervoer bij het leerlingenvervoer een kostenstijging. Dit vooral doordat het individueel vervoer van leerlingen niet (meer) via de BVO DRAN kan en we dit op alternatieve wijze (vervoer in natura) moeten organiseren.

Door de stijgende kosten moeten we werken aan kostenbeheersing. Dit doen we door inzet op preventie, ontwikkeling van het voorliggende veld en verdere professionalisering van de toegang. We werken in 2023 aan een plan voor het normaliseren en versterken van het voorliggende veld.

Voor de transformatie van beschermd wonen naar beschermd thuis zijn regionaal afspraken over de financiën (begroting) gemaakt. We bereiden de toegang voor om beslissingen te kunnen nemen over inwoners die gebruik moeten maken van beschermd wonen. Het college stelt in 2023 het lokaal plan Beschermd Thuis vast (in afstemming met traject Woonzorg visie). We nemen deel aan de preventiescan voor de aanpak van dakloosheid als alle gemeenten in de regio deelnemen.

Nieuwe bestuurlijke opdracht RSD 2024 -2026

De huidige opdracht aan de RSD loopt eind dit jaar af. Een nieuwe bestuurlijke opdracht voor de RSD voor de

periode 2024 tot en met 2026 wordt behandeld in de raadsvergadering van december 2023.

De focus in deze nieuwe opdracht zal gericht zijn op het investeren in mensen met arbeidspotentieel binnen alle klantgroepen van de RSD. Er zal geïnvesteerd worden om deze inwoners, die veelal langer in de uitkering zitten en waarbij de persoonlijke omstandigheden complex kunnen zijn, te begeleiden richting werk en aan het werk te houden.

Aanvraag Vangnetuitkering 2023

De gemeente Zevenaar geeft in 2023 naar verwachting meer geld uit aan bijstandsuitkeringen dan het BUIG-budget (Bundeling Uitkeringen Inkomensvoorzieningen Gemeenten) dat zij hiervoor van het Rijk ontvangt. Gemeenten kunnen onder voorwaarden worden gecompenseerd voor de grote tekorten op het bijstandsbudget door het aanvragen van de vangnetuitkering bij het Rijk. Behandeling van deze aanvraag zal - als het tekort meer dan 7,5% van het budget bedraagt - in het 1e kwartaal 2024 door de raad plaatsvinden.

Participatie

De notitie Participatie (een kijk op de samenleving tussen inwoners en gemeente, Zevenaar Verbindt 2018) vormt de leidraad voor de contacten met dorpsraden en wijkraden. In de Notitie wordt uitgegaan van twee stromen: Enerzijds participatie van de gemeente bij initiatieven die vanuit de samenleving komen. Anderzijds het participeren van inwoners bij het beleid dat we als gemeente ontwikkelen en uitvoeren. Vanaf 2018 zijn dorpsraden en wijkraden bezig met het opstellen van een dorpenvisie/wijkvisie. In 2023 zijn de eerste dorpsplannen voor verder onderzoek en haalbaarheid aan de gemeente doorgezet.

Minimabeleid

Als gevolg van de algehele inflatie en de gestegen energiekosten in het bijzonder heeft het Rijk in 2023 koopkrachtmaatregelen toegepast. De gemeente voert van deze maatregelen de energietoeslag uit. De energietoeslag met betrekking tot 2023 moet nog bekrachtigd worden en is bedoeld om huishoudens met een inkomen tot 120% van de bijstandsnorm te ondersteunen. Vooruitlopend op de energietoeslag 2023 is in mei een voorschot aan inwoners verstrekt. De middelen hiervoor zijn in de decembercirculaire 2022 aan gemeenten ter beschikking gesteld. Inwoners met een inkomen boven de 120% van de bijstandsnorm hebben geen recht op de energietoeslag. Deze inwoners kunnen evengoed financiële problemen ervaren als gevolg van hoge energiekosten. Daarom heeft de gemeente Zevenaar twee noodfondsen voor inwoners in het leven geroepen. Deze noodfondsen lopen tot juli 2023. Deze regelingen (energietoeslag en noodfondsen) hebben een verhoogd beroep op de bijzondere bijstand voorkomen.

Beleidskaders

- Notitie participatie (een kijk op de samenleving tussen inwoners en gemeente), Zevenaar Verbindt 2018.
- Convenant Schoolveiligheid (Financiële en inhoudelijke onderlegger: Samenwerkingsagenda Veilig en Zorgzaam Schooldklimaat)
- Visie Vrijwillige inzet en Mantelzorg 2016-2020 Zevenaar (2016)
- Radar-rapport behorende bij raadsvoorstel 'Toekomst uitvoering participatiewet' (vastgesteld: raad Rijnwaarden 27-6-2017 en raad Zevenaar 6-7-2017)
- Agenda werk en economie (april 2018)
- Businesscase RSD (mei 2018)
- [Beleidsplan Jeugdwet, Wet Maatschappelijke Ondersteuning \(Wmo\) en Participatiewet 2020-2023 \(2020\)](#)
- [Beleidsnota Armoede en Schuldhulpverlening \(2019\)](#)
- Onderwijskansenbeleid 2020- 2023
- Uitvoeringsagenda Onderwijskansenbeleid 2020-2023
- Verordening maatschappelijke ondersteuning Zevenaar 2023.
- Beleidsregels en Nadere regels Wmo 2023.
- Kadernota Samen aan Zet 2022 en verder (transformatie beschermd wonen naar beschermd thuis).

- Collegeprogramma 2022-2026
- Verordening jeugdhulp 2023 inclusief beleidsregels en nadere regels

WAT WILLEN WE?

6. Sociaal domein

Wij willen dat iedereen kan meedoen in de samenleving. Mensen die hier hulp bij nodig hebben ondersteunen we zo goed mogelijk. We richten ons op preventie: voorkomen is beter dan genezen. Als problemen eerder gesignaleerd worden, kan er op een laagdrempelige manier een oplossing gezocht worden. Voor werkzoekenden zetten we primair in op het vinden van passend werk.

WAT DOEN WE?

Naam resultaat		Status 1e	Status 2e
		VGR	VGR
6.1.1 Bestendigen en versterken samenwerking armoedeplatform	2022-2026		
6.1.2 Wij synchroniseren waar mogelijk de inkomensgrenzen van minimaregelingen	2022-2023		
6.1.3 Wij breiden de aanpak vroegsignalering schulden uit en zetten in op doorontwikkeling hiervan	2022-2023		
6.2.1 Wij beoordelen en evalueren de Beleidsvisie Sociaal Domein 2020-2023	2023-2023		
6.2.2 Wij bieden een herkenbare toegang tot het sociaal domein	2023-2025		
6.2.3 Wij verbeteren de afspraken en sturen op het aantal contracten met (regionale) aanbieders van jeugdzorg en wmo	2022-2026		
6.2.4 Wij werken efficiënt en eenvoudig in het sociaal domein	2022-2026		
6.2.5 Wij stellen een verbeterplan doelgroepenvervoer op	2023-2025		
6.2.6 Wij volgen de landelijke (financiële) ontwikkelingen rondom jeugdzorg	2022-2026		
6.3.1 Wij onderzoeken een manier van waardering voor mantelzorgers	2022-2023		
6.4.1 Wij willen een passende uitvoering van de Participatiewet	2022-2023		
6.4.2 Wij heroverwegen de bezuinigingen in het maatschappelijke veld	2023-2024		
6.4.3 Wij experimenteren met de regels voor werkzoekenden voor het verkrijgen van een baan en de regels voor vrijwilligerswerk	2022-2023		

6.1 Verruimen van de inkomensondersteuning voor meer bestaanszekerheid van inwoners

6.1.1 Bestendigen en versterken samenwerking armoedeplatform 2022-2026

We evalueren de aanpak van de bestrijding van armoede zoals beschreven in de beleidsnotitie armoede en schulden voor de periode 2019-2022. Ook laten we een minima-effectrapportage door het NIBUD uitvoeren, waarbij de financiële gevolgen van het synchroniseren van de inkomensgrens voor inwoners inzichtelijk wordt. Tevens zullen we het NIBUD vragen om inzichtelijk te maken voor welke huishoudtypen er mogelijk sprake is van een armoedeval. Daarnaast kijken we naar wat het verhogen van de inkomensgrens voor de inwoner aan welzijn en preventie oplevert. De uitkomsten van het NIBUD-onderzoek en van de beleidsevaluatie bespreken we met het armoedeplatform. De uitkomsten verwerken we in een nieuwe Beleidsnota armoede en schulden. Samenwerking met het armoedeplatform bestendigen en versterken we.

Status
1e VGR

Status
2e VGR

Stand van zaken

 Volgens plan Volgens plan

In juni 2023 is weer het halfjaarlijkse Armoedeplatform gehouden waarbij informatie gedeeld is over de Nederlandse Schuldhelp Route en het Energiearmoede project. Ook is de stand van zaken gedeeld betreffende het minimabeleid en de wijzigingen in de Schuldhelpverleningstrajecten. Voornemen is om op het volgende Armoedeplatform meer interactief informatie op te halen vanuit de ketenpartners wat als input kan gelden voor de op te stellen integrale beleidsnota waar Armoedebelief onderdeel vanuit gaat maken. Voor het einde van 2023 zal er een eindevaluatie gedaan zijn met betrekking tot de beleidsnotitie Armoede en Schulden voor de periode 2019-2022.

Om de inkomensgrenzen van regelingen vast te stellen is een minima-effectrapportage van het NIBUD noodzakelijk. In deze rapportage worden de inkomstenplaatjes van verschillende huishoudtypen inzichtelijk gemaakt.

Aan de hand hiervan kunnen inkomensgrenzen worden bepaald.

In 2023 lopen veel eenmalige inkomensondersteunende maatregelen van het rijk af (energietoelage, de tijdelijke verhoging van de zorgtoelage en het kindgebonden budget, en het effect van de huurverlaging op de huurtoelage (waardoor de huurtoelage lager uitvalt). Bovendien heeft het kabinet in het coalitieakkoord afgesproken om vanaf deze kabinetsperiode iedere vier jaar opnieuw te bekijken of het mogelijk is van het sociaal minimum te leven en mee te doen in de samenleving. Als eerste stap heeft het kabinet een onafhankelijke commissie gevraagd om dit te onderzoeken. De commissie heeft geadviseerd het sociaal minimum aanzienlijk te verhogen. Na Prinsjesdag 2023 zal duidelijk zijn of en hoe het kabinet gevolg geeft aan het advies van de commissie. Bovenstaande maakt dat het Nibud zal worden gevraagd om in het eerste kwartaal van 2024 een minima-effectrapportage op te leveren.

6.1.2 Wij synchroniseren waar mogelijk de inkomensgrenzen van minimaregelingen

2022-2023

De ambitie is om dezelfde inkomensgrens te gebruiken voor alle regelingen. Zo is het voor inwoners eenvoudiger te bepalen wanneer zij op welke hulp kunnen rekenen. De inkomensgrenzen voor de minimaregelingen zijn, op de individuele inkomensloeslag (110%) en de collectieve zorgverzekering (140%, derde pakket) na, allemaal gesteld op 120%. We onderzoeken verdere synchronisatie van de inkomensgrenzen.

Stand van zaken

**Status
1e VGR** Niet gestart

**Status
2e VGR** Niet gestart

Om de inkomensgrenzen van regelingen vast te stellen is een minima-effectrapportage van het NIBUD noodzakelijk. In deze rapportage worden de inkomstenplaatjes van verschillende huishoudtypen inzichtelijk gemaakt. Aan de hand hiervan kunnen inkomensgrenzen worden bepaald.

In 2023 lopen veel eenmalige inkomensondersteunende maatregelen van het rijk af (energietoeslag, de tijdelijke verhoging van de zorgtoeslag en het kindgebonden budget, en het effect van de huurverlaging op de huurtoeslag (waardoor de huurtoeslag lager uitvalt). Bovendien heeft het kabinet in het coalitieakkoord afgesproken om vanaf deze kabinetsperiode iedere vier jaar opnieuw te bekijken of het mogelijk is van het sociaal minimum te leven en mee te doen in de samenleving.

Als eerste stap heeft het kabinet een onafhankelijke commissie gevraagd om dit te onderzoeken. De commissie heeft geadviseerd het sociaal minimum aanzienlijk te verhogen. Na Prinsjesdag 2023 zal duidelijk zijn of en hoe het kabinet gevolg geeft aan het advies van de commissie. Bovenstaande maakt dat het Nibud zal worden gevraagd om in het eerste kwartaal van 2024 een minima-effectrapportage op te leveren.

6.1.3 Wij breiden de aanpak vroegsignalering schulden uit en zetten in op doorontwikkeling hiervan

2022-2023

We willen nog meer inzetten op het in een vroeg stadium helpen van inwoners die financiële problemen ondervinden. Hiervoor richten wij ons op het doorontwikkelen en uitbreiden van de aanpak vroegsignalering schulden in de uitvoering door onze schuldhulpverleningsconsulenten. Nadere doelstellingen ten behoeve van vroegsignalering schulden werken we in de komende Beleidsnotitie armoede en schulden voor 2023 en verder uit.

Stand van zaken

Status 1e VGR	Status 2e VGR
	
Volgens plan	Volgens plan

De doorontwikkeling van de vroegsignalering is in gang gezet. Het werkproces is beschreven en er is een betere aansluiting bij de reguliere schuldhulpverlening tot stand gebracht. Er wordt op dit moment gekeken naar mogelijke opties om aan te sluiten bij gesprekken die gevoerd worden door de Woningbouwcorporaties met inwoners die één maand huurachterstand hebben. De tijdelijke inzet van een extra medewerker is verlengd tot mei 2024. Nadere doelstellingen ten behoeve van vroegsignalering schulden werken wij verder uit in de komende Integrale Beleidsnota waar het Armoedebeleid in opgenomen zal worden.

6.2 Ondersteunen van inwoners door passende jeugd- en maatschappelijke zorg, hulp en ondersteuning aan te bieden

6.2.1 Wij beoordelen en evalueren de Beleidsvisie Sociaal Domein 2020-2023

2023-2023

Beleid dat een positieve invloed heeft op de gezondheid en welzijn van onze inwoners, daar zetten we op in. We leggen een grotere nadruk op preventie en blijven oog houden voor de betaalbaarheid van de zorg. De situatie in het sociaal domein is de afgelopen jaren veranderd. Zowel op het gebied van de (financiële) relatie met het Rijk, maar ook in de ontwikkeling van de zorgvragen van inwoners zijn veranderingen. Deze steeds veranderende context maakt dat we de Beleidsvisie Sociaal Domein in 2023 evalueren en actualiseren waar nodig.

Status 1e VGR	Status 2e VGR
------------------	------------------

Stand van zaken

 Volgens plan Volgens plan

Op dit moment werken we aan het opstellen van een integrale visie en beleidsnota voor het gehele sociaal domein. In de aanpak staan we stil bij de opgedane ervaringen met de visie en aanpak binnen het gehele sociaal domein van de afgelopen jaren.

6.2.2 Wij bieden een herkenbare toegang tot het sociaal domein

2023-2025

De toegang tot het sociaal domein moet zowel fysiek, telefonisch als elektronisch te benaderen zijn. De inwoner met een ondersteuningsvraag kan rekenen op goede informatie en advies, kortdurende ondersteuning, verwerking van een hulpvraag, een beschikking en/of een doorverwijzing naar een ander loket, zoals het Centrum voor Indicatiestelling Zorg (CIZ) voor ondersteuning vanuit de Wet Langdurige Zorg of zorg op basis van de Zorgverzekeringswet (ZVW).

De komende jaren zetten wij in op het bieden van een integrale intake voor inwoners met ondersteuningsvragen. Daarbij kijken wij ook naar integrale dienstverlening. Ook voor andere professionals, die contact hebben met inwoners van de gemeente Zevenaar is de toegang tot hulp en ondersteuning een herkenbare en belangrijke partner. Voor inwoners die geen ondersteuningsvraag hebben (maar wel problemen kennen) en multi-probleem casussen bieden wij een integrale aanpak van de vraagstukken.

**Status
1e VGR** **Status
2e VGR**

 Niet gestart Niet gestart

Stand van zaken

Dit is nog in ontwikkeling. De verwachting is dat de nieuwe visie sociaal domein in sterke mate gaat bijdragen aan de integrale blik.

6.2.3 Wij verbeteren de afspraken en sturen op het aantal contracten met (regionale) aanbieders van jeugdzorg en wmo

2022-2026

De kwaliteit van de zorg aan onze jeugdigen monitoren we continu door middel van cliëntervaringsonderzoeken, accountantsgesprekken en controle op doelmatigheid, rechtmatigheid en kwaliteit. In de aanbestedingstrajecten hebben wij altijd aandacht voor de kwaliteit van de zorg. Voor wat betreft contracten met jeugdhulpaanbieders en Wmo-zorgaanbieders sluiten we aan bij de regionaal aangestuurde inkooptrajecten van de MGR Sociaal Domein Centraal Gelderland. Bij iedere inkoopronde sturen wij op het afsluiten van langer lopende contracten en het verminderen van het aantal aanbieders.

**Status
1e VGR** **Status
2e VGR**

 Volgens plan Volgens plan

Stand van zaken

Deze periode zijn de voorbereidingen voor verlenging of nieuwe inkoop voor een aantal onderdelen begonnen. We kijken kritisch naar bestaande afspraken en convenanten. Zevenaar heeft een actieve rol in de regionale werkgroepen.

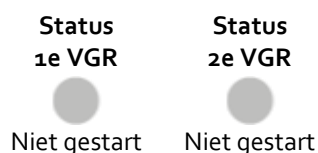
6.2.4 Wij werken efficiënt en eenvoudig in het sociaal domein

2022-2026

Binnen het sociaal domein willen we werken vanuit vertrouwen met minder regeldruk en betere efficiëntie. We hebben de ambitie om een betere balans tussen uitgaven en daadwerkelijke zorg te realiseren en minder geld te besteden aan administratieve taken. Met eenvoudig werken willen we geld besparen, aangezien onnodige regels en processen geld kosten. Door te vertrouwen op onze professionals binnen het sociaal domein is er minder verantwoording en administratie nodig.

Stand van zaken

Gezien de regionale en landelijke ontwikkelingen (hervormingsagenda) waar minder regeldruk en betere monitoring hoog op de agenda staan, verwachten we de komende tijd hier aandacht aan te kunnen geven. Waar mogelijk proberen we werkprocessen binnen jeugd intern al te toetsen op efficiëntie en noodzaak.

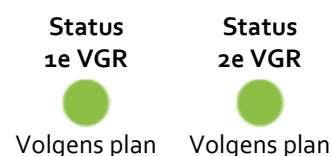
6.2.5 Wij stellen een verbeterplan doelgroepenvervoer op

2023-2025

Ons doelgroepenvervoer willen we verbeteren. Dit betreft niet zozeer de huidige functie, het wagenpark of de dienstverlening van de BVO-DRAN, maar onze werkwijze en instroombeheersing. We stellen een verbeterplan op en werken in de periode 2023-2025 onder meer aan alternatieven om de instroom te beperken of om te buigen door inzet van voorliggende voorzieningen.

Stand van zaken

Dit verbeterplan is gericht op 'onze werkwijze en instroombeheersing'. Er wordt invulling aan gegeven door vanuit de praktijk te redeneren om te komen tot resultaten. Resultaten als een effectieve en efficiënte werkwijze, beleid dat een beter antwoord en kwalitatieve oplossingen geeft op de steeds complexere vervoersvraagstukken en vervoeralternatieven om de instroom te beperken of om te buigen door inzet van voorliggende voorzieningen. Het verbeterplan wordt in oktober 2023 aan het college ter vaststelling aangeboden.

6.2.6 Wij volgen de landelijke (financiële) ontwikkelingen rondom jeugdzorg

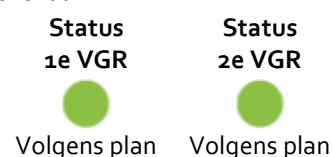
2022-2026

Sinds de invoering van de Jeugdwet (2015) is jeugdzorg voortdurend in ontwikkel. Wij nemen actief deel aan relevante regionale overleggen (via de MGR Sociaal Domein Centraal Gelderland) en blijven op de hoogte van de ontwikkelingen en oefenen waar mogelijk invloed uit.

Wij volgen de ontwikkelingen via de VNG nauwgezet. Verder volgen wij ook de landelijke ontwikkelingen op het gebied van innovatie. Best-practices nemen we (indien mogelijk) over in Zevenaar.

Stand van zaken

Zevenaar heeft een actieve rol in de regio en is nauw betrokken bij de ontwikkelingen rondom de hervormingsagenda, zowel op beleids- als bestuurlijk niveau.

6.3 Stimuleren en waarderen van de zorg van inwoners voor chronisch zieke, gehandicapte of hulpbehoevende partner, familielid of vriend

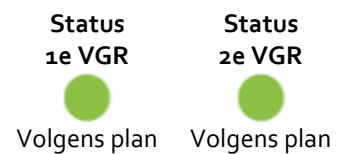
6.3.1 Wij onderzoeken een manier van waardering voor mantelzorgers

2022-2023

De inzet van mantelzorgers is van groot belang en van onschatbare waarde, ook om te voldoen in de groeiende zorgvraag. We onderzoeken hoe mantelzorgers een waardering gegeven kan worden, aanvullend op de bestaande mantelzorgondersteuning.

Stand van zaken

Voor het zomerreces is de aanpak voor 2023 door het college vastgesteld en een opdracht verleend aan Caleidoz voor de uitvoering. Begin 2024 evalueren wij deze aanpak met de raad.

6.4 Stimuleren van de deelname van meer inwoners aan het arbeidsproces

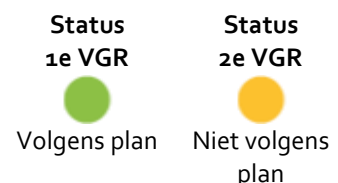
6.4.1 Wij willen een passende uitvoering van de Participatiewet

2022-2023

We houden meer rekening met de menselijke maat bij de uitvoering van de Participatiewet, bijvoorbeeld door het aanpakken van hardheden en knelpunten bij de uitvoering van de Participatiewet. Daarbij hebben we tevens aandacht voor de vorm van onze handhaving.

Stand van zaken

Wij zoeken bij dit onderwerp aansluiting bij de landelijke ontwikkelingen op dit terrein. Er doen zich op dit moment veel ontwikkelingen voor op dit beleidsveld; het gaat hier om de Participatiewet in balans (herziening van de Participatiewet). Dit is een intensief en omvangrijk traject. Vertaling hiervan in concrete maatregelen zal in de jaren 2024, 2025 plaatsvinden.

Voorstel raad

Wij stellen voor om de realisatie van dit onderwerp door te schuiven naar 2024 - 2025.

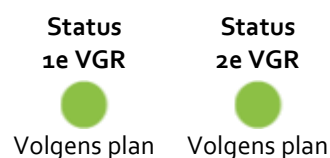
6.4.2 Wij heroverwegen de bezuinigingen in het maatschappelijke veld

2023-2024

De effectiviteit van een aantal preventieve voorzieningen in het sociaal domein die de afgelopen jaren zijn wegbezuinigd onderzoeken en herzien we waar nodig. Het gaat hier om een heroverweging van bezuinigingen op sociaal raadsliedenwerk, volwasseneneducatie (Caleidoz) en mantelzorgondersteuning (zie ook 6.3.1).

Stand van zaken

We onderzoeken momenteel welke voorliggende voorzieningen extra ondersteuning nodig hebben of extra impulsen moeten krijgen.

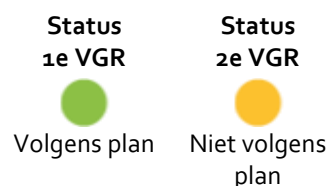

6.4.3 Wij experimenteren met de regels voor werkzoekenden voor het verkrijgen van een baan en de regels voor vrijwilligerswerk

2022-2023

Vrijwilligerswerk kan werkzoekenden helpen bij het vinden van een baan en draagt bij aan het voorkomen van eenzaamheid. We willen soepeler omgaan met de regels voor vrijwilligerswerk voor werkzoekenden. Ook met andere regels voor werkzoekenden willen we experimenteren om de kans op het vinden van een passende baan te vergroten.

Stand van zaken

Dit onderwerp maakt onderdeel uit van de Liemerse Participatieagenda; eind 2023 wordt gestart met planontwikkeling. Vertaling hiervan in beleid en nadere maatregelen zal in 2024 vorm krijgen.

Voorstel raad

Wij stellen voor om de invulling van deze plannen door te schuiven naar het jaar 2024.

WAT KOST HET?

Exploitatie (bedragen x € 1.000)	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Baten				
Primitieve begroting 2023-2026	14.739	11.530	12.733	12.737
1e voortgangsrapportage 2023	3.295	1.295	1.295	1.295
Kadernota 2024	0	1.200	2.000	2.600
Wijzigingen tot de 2e voortgangsrapportage 2023	0	0	0	0
Totale baten tot de 2e voortgangsrapportage	18.034	14.025	16.028	16.632

Mutaties in deze voortgangsrapportage (baten)

1. Autonome ontwikkelingen	-110	-260	-20	-20
Actualisatie uitkeringslasten en -baten (BUIG)	-110	0	0	0
Meicirculaire 2023 hervormingsagenda jeugd	0	-260	-20	-20
2. Actualisatie bestaand beleid	0	-84	0	84
Bezuinigingsopgave vastgoed - actualisatie planning	0	-84	0	84
Totaal gemuteerde baten	-110	-344	-20	64

Totale baten in deze voortgangsrapportage	17.924	13.681	16.008	16.696
--	---------------	---------------	---------------	---------------

Lasten

Primitieve begroting 2023-2026	68.324	64.282	64.489	64.668
1e voortgangsrapportage 2023	8.157	3.615	3.634	3.661
Kadernota 2024	0	2.733	3.667	3.853
Wijzigingen tot de 2e voortgangsrapportage 2023	13	26	27	27
Totale lasten tot de 2e voortgangsrapportage	76.494	70.656	71.817	72.209

Mutaties in deze begroting (lasten)

1. Autonome ontwikkelingen	-142	178	203	203
Actualisatie budgetten voor het minimabeleid	-26	0	0	0
Actualisatie uitkeringslasten en -baten (BUIG)	50	0	0	0
Afrekening ESF (Europees Sociaal Fonds) subsidie RSD 2020-2022	-336	0	0	0
Bijdrage Scalabor	167	178	203	203
Kwijtscheldingen belastingen	-25	0	0	0
Maatschappelijke begeleiding inburgeringsplichtige asielmigranten	28	0	0	0
Meicirculaire 2023 hervormingsagenda jeugd	0	0	0	0
2. Actualisatie bestaand beleid	563	91	16	16
Aanwending bestemmingsreserve statushouders	12	0	0	0
Actualisatie afschrijvingslasten programma 4 en 6	5	0	0	0
Bezuinigingsopgave vastgoed - actualisatie planning	0	0	0	0
Extra inzet energiearmoede	111	0	0	0
Inzet middelen tijdelijk noodfonds	100	0	0	0
Inzet resterende middelen bestemmingsreserve DoeDuiten	49	0	0	0
Nieuwe visie en integrale beleidsnota sociaal domein	173	0	0	0
Overheveling middelen voor Pilot Jongerenwerk op Straat	-75	75	0	0
Subsidie ondersteuning mantelzorgers	16	16	16	16
Verbeteren dienstverlening op het gebied van armoede en schulden	89	0	0	0
Vergoeding ontheemden uit Oekraïne	82	0	0	0
5. Vervolgtraject kadernota	-176	-176	-176	-176
Actualisatie budget buurtbemiddeling	-6	-6	-6	-6
Actualisatie budget subsidies minderheden	-60	-60	-60	-60
Geraamde frictiekosten laten vervallen	-110	-110	-110	-110
Totaal gemuteerde lasten	245	93	43	43
Totale lasten tot de voortgangsrapportage	76.739	70.749	71.860	72.252

Resultaat voor bestemming	-58.815	-57.069	-55.853	-55.556
Onttrekkingen				
Primitieve begroting 2023-2026	210	24	24	24
1e voortgangsrapportage 2023	300	0	0	0
Kadernota 2024	0	0	0	0
Wijzigingen tot de 2e voortgangsrapportage 2023	9	0	0	0
2e voortgangsrapportage 2023	196	0	0	0
Totaal onttrekkingen reserves	714	24	24	24
Toevoegingen				
Primitieve begroting 2023-2026	0	0	0	0
1e voortgangsrapportage 2023	0	0	0	0
Kadernota 2024	0	0	0	0
Wijzigingen tot de 2e voortgangsrapportage 2023	0	0	0	0
2e voortgangsrapportage 2023	34	0	0	0
Totaal toevoegingen reserves	34	0	0	0
Saldo reserve mutaties	680	24	24	24
Resultaat na bestemming	-58.134	-57.044	-55.829	-55.532

TOELICHTING FINANCIËLE ONTWIKKELINGEN

Mutaties exploitatie (bedragen x € 1.000)	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
1. Autonome ontwikkelingen				
Actualisatie budgetten voor het minimabeleid	26	0	0	0
Het budget voor de collectieve zorgverzekering wordt niet volledig ingezet. Dit blijkt uit de prognose van de uitgaven over het 1e half jaar. Rekening houdende met de nog te verwachte uitgaven voor collectieve zorgverzekering/participatie arme kinderen (Gelrepas) worden de structurele lasten voor 2023 verlaagd met € 26.000. De structurele mutatie na 2023 wordt verwerkt in de meerjarenbegroting 2024-2027.				
Actualisatie uitkeringslasten en -baten (BUIG)	-160	0	0	0
De raming van de uitkeringslasten en de baten (BUIG bijdrage van het rijk) zijn geactualiseerd. Hierbij is uitgegaan van de prognose volgens de rapportage van de lasten/baten tot en met juni 2023 van de RSD. Het incidenteel nadeel bedraagt € 160.000.				
Afrekening ESF (Europees Sociaal Fonds) subsidie RSD 2020-2022	336	0	0	0

De definitieve rapportage voor de ESF-subsidie is bekend. Hierdoor heeft de RSD het volledig toegezegde subsidie ontvangen en daarnaast is nog extra bijdrage toegezegd omdat andere gemeenten deels subsidie onbenut hebben gelaten. De subsidie is voor een deel opgenomen in de jaarrekeningen 2020-2022 (looptijd project). N.a.v. de definitieve rapportage resteert een bedrag aan af te rekenen subsidie over vermelde periode voor deelnemende gemeenten. Voor Zevenaar is dit een bedrag van € 336.000.

Bijdrage Scalabor	-167	-178	-203	-203
--------------------------	-------------	-------------	-------------	-------------

De hogere lasten voor de uitvoering van WSW (sociale werkvoorziening/contract met Scalabor BV), voor de begeleiding en ontwikkeling van SW-medewerkers, voor de periode 2023 t/m 2025 worden veroorzaakt doordat abusievelijk niet de juiste bedragen zijn opgenomen in de Kaderbrief 2023.

Een deel van de hogere bijdrage is een gevolg van een hoger aantal fte dan het aantal waar oorspronkelijk rekening mee is gehouden (132 i.p.v. 118 fte).

Kwijtscheldingen belastingen	25	0	0	0
-------------------------------------	-----------	----------	----------	----------

Het aantal kwijtscheldingsverzoeken blijft achter bij de verwachtingen. Dit is gerelateerd aan de huidige economische situatie van krapte op de arbeidsmarkt waarbij de financiële situatie van huishoudens over het algemeen is verbeterd. We ramen daarom voor 2023 een voordeel van € 25.000.

Maatschappelijke begeleiding inburgeringsplichtige asielmigranten	-28	0	0	0
--	------------	----------	----------	----------

De decentralisatie-uitkering (onderdeel van de algemene uitkering) voor uitvoering van de Wet inburgering wordt jaarlijks bijgesteld. De hogere bijdrage van € 28.000 is gebaseerd op het aantal inburgeringsplichtige asielmigranten en hun gezinsleden.

Meicirculaire 2023 hervormingsagenda jeugd	0	-260	-20	-20
---	----------	-------------	------------	------------

In de meicirculaire 2023 is de hervormingsagenda jeugd een jaar uitgesteld. De begrote inkomsten in de vorm van eigen bijdragen komen daardoor ook niet binnen. Deze post is overigens budgettair neutraal omdat het uitstel door het rijk in de algemene uitkering is gecompenseerd.

2. Actualisatie bestaand beleid

Aanwending bestemmingsreserve statushouders	-12	0	0	0
--	------------	----------	----------	----------

Voor de implementatie van de nieuwe Wet inburgering zijn extra werkzaamheden in 2023 nodig. De kosten worden ingeschat op € 12.000 en kunnen worden gedekt uit de bestemmingsreserve statushouders.

Voor zover de middelen in deze bestemmingsreserve statushouders eind 2023 niet zijn ingezet, worden deze in de jaarrekening (resultaat) toegevoegd aan de algemene reserve en zullen wij deze bestemmingsreserve afsluiten.

Actualisatie afschrijvingslasten programma 4 en 6	-5	0	0	0
--	-----------	----------	----------	----------

Door fasering van de voorgenomen investeringen in de jaarrekening 2022 en de begroting 2023 worden de ramingen qua afschrijving geactualiseerd en aangepast. De mutaties hebben betrekking op de gewijzigde fasering van de ontwikkeling locatie Vestersbos (voor twee basisscholen) en verschuiving van de lasten van programma 4 (onderwijs) naar programma 6 (sociaal domein). De verschuiving betreft de lasten voor de locatie Kinderopvang in de basisschool in Oud Zevenaar. Dit levert een eenmalig voordeel op van € 75.000.

Bezuinigingsopgave vastgoed - actualisatie planning	0	-84	0	84
--	----------	------------	----------	-----------

Ontwikkelingen op het vlak van ruimtelijke ordening leiden ertoe dat de verkoop van de locaties Reisenakker 14 en 14a Zevenaar en Engeveldweg 10 en 12 Zevenaar tot nader order wordt uitgesteld. Vermoedelijk zijn de opbrengsten pas in 2025 haalbaar. De bijbehorende afschrijvingslasten zijn hier ook op aangepast. Daarnaast worden de panden op de locaties Markt 8 Lobith, Steenhuizen 6 Zevenaar en Nieuwe Komstraat 19 Lobith pas verkocht als het bestemmingsplan onherroepelijk is en de gronden bouwrijp zijn gemaakt. Winstneming kan pas plaatsvinden binnen de gezamenlijke grondexploitatie als ook de kosten zijn gerealiseerd. Dit betekent naar verwachting dat de winstneming pas mag plaatsvinden wanneer de kosten (plankosten, bouw- en woonrijp maken) zijn gerealiseerd. Hierdoor verschuiven we de opbrengsten met betrekking tot Markt 8 naar 2025 en van de andere twee panden naar 2026. De bijbehorende afschrijvingslasten zijn hier ook op aangepast. Tenslotte is de boekwaarde van de Nieuwe Komstraat 19 Lobith in 2022 abusievelijk te laag opgenomen. Een nadeel van € 99.000.

Deze wijziging raakt meerdere programma's (programma's 0, 6 en 8). Per saldo resulteert dit in 2023 en 2024 in een nadeel van respectievelijk € 260.000 en € 723.000 en in 2025 en 2026 in een voordeel van respectievelijk € 445.000 en € 439.000.

Extra inzet energiearmoede	-111	0	0	0
-----------------------------------	-------------	----------	----------	----------

In de algemene uitkering (meicirculaire 2023) zijn aanvullende middelen beschikbaar gesteld om een stapeling van sociale en maatschappelijke problemen als gevolg van hoge inflatie te voorkomen. De beschikbaar gestelde middelen (€ 111.000) worden gebruikt voor extra inzet op het gebied van vroegsignalering en om gemeenten tegemoet te komen in het verwachte extra beroep op bijzondere bijstand.

Inzet middelen tijdelijk noodfonds	-100	0	0	0
---	-------------	----------	----------	----------

Door de raad zijn middelen beschikbaar gesteld voor een tijdelijk noodfonds om toegenomen betalingsproblemen en financiële kwetsbaarheid van huishoudens te voorkomen. Voor 2023 verwachten wij nu een bedrag van € 100.000 uit te geven. Deze kosten worden gedekt uit de daarvoor bestemde reserve. De mutatie is daarmee budgettair neutraal.

Inzet resterende middelen bestemmingsreserve DoeDuiten	-49	0	0	0
---	------------	----------	----------	----------

De kosten met betrekking tot de DoeDuiten wordt dit jaar ingeschat op afgerond € 49.000. Deze kosten worden gedekt door een onttrekking uit de daarvoor bestemde reserve. Voor zover de middelen in deze bestemmingsreserve DoeDuiten eind 2023 niet zijn ingezet, worden deze in de jaarrekening (resultaat) toegevoegd aan de algemene reserve en zullen wij deze bestemmingsreserve afsluiten.

Nieuwe visie en integrale beleidsnota sociaal domein	-173	0	0	0
---	-------------	----------	----------	----------

In 2023 loopt van een aantal beleidsdocumenten binnen het sociaal domein de geldigheidsduur af, waaronder de visie sociaal domein. In plaats van alle documenten apart te herijken geven wij de voorkeur aan het opstellen van een nieuwe visie en integrale aanpak binnen het sociaal domein voor 2024 e.v.. Een gewenste doorontwikkeling zowel op beleid als uitvoering.

Voor ieder mens zijn verschillende leefgebieden onlosmakelijk met elkaar verbonden. Leefgebieden lopen ongemerkt in elkaar over. Het is dé uitdaging om het sociaal domein zo in te richten dat schotten wegvallen en de belevingswereld van mensen centraal staat: integraal samenwerken dus. Om deze nieuwe visie en integrale aanpak vorm te kunnen geven zijn er medewerkers vrij gemaakt, is een extern bureau aangetrokken om het proces te begeleiden en de visie en integrale beleidsnota op te stellen. Tot slot is er een plan van aanpak opgesteld hoe e.e.a. vorm te geven.

De totale kosten ramen wij op € 173.000 (€ 143.000 personele kosten en € 30.000 voor communicatie materiaal, zaalhuur, etc.).

Overheveling middelen voor Pilot Jongerenwerk op Straat	75	-75	0	0
--	-----------	------------	----------	----------

In 2023 is gestart met de pilot jongerenwerk op straat. Deze pilot willen wij doorzetten in 2024. Afhankelijk van de uitkomsten zal het project daarna worden voortgezet.

Om de kosten in 2024 te dekken maken wij gebruik van preventiemiddelen voor het voorkomen van stapeling van problemen die in 2023 beschikbaar zijn, maar niet volledig worden benut. Wij vragen u om een deel van het budget (€ 75.000) over te hevelen naar 2024 voor de pilot.

Subsidie ondersteuning mantelzorgers	-16	-16	-16	-16
---	------------	------------	------------	------------

Uit de gerealiseerde productiecijfers van 2022 en januari-februari 2023 blijkt dat GGNet de laatste jaren een passende begroting indiende. Deze werd slechts deels gehonoreerd omdat het budget niet toereikend is, waardoor ze in de loop van het jaar mantelzorgers moesten gaan teleurstellen. Inmiddels is er in het drie maandelijks overleg afgesproken, om elkaar beter op de hoogte te houden van de ontwikkelingen. Voor 2024 dient GGNet daarom een vergelijkbare subsidieaanvraag in als voorgaande jaren. Om de aanvraag volledig te kunnen honoreren, zodat alle mantelzorgers de steun krijgen die nodig is, is extra budget nodig van € 16.400.

Verbeteren dienstverlening op het gebied van armoede en schulden	-89	0	0	0
---	------------	----------	----------	----------

Voor de aanpak van geldzorgen, armoede en schulden is een bedrag aan de algemene uitkering (meicirculaire 2023) toegevoegd van € 89.000 om gemeenten de mogelijkheid te bieden (extra) te investeren in betere dienstverlening op het gebied van armoede en schulden. Deze middelen zetten we in om aan de slag te gaan met de prioriteiten van de aanpak van geldzorgen, armoede en schulden, zoals het verdubbelen van het gebruik van de schuldhulpverlening en het tegengaan van kinderarmoede.

Vergoeding ontheemden uit Oekraïne	-82	0	0	0
---	------------	----------	----------	----------

In de meicirculaire zijn bedragen opgenomen voor ontheemden uit Oekraïne. Het betreft vergoedingen voor taalonderwijs (€ 36.000) en voor leerlingenvervoer (€ 46.000). Het taalonderwijs richt zich op het stimuleren van een hogere arbeidsparticipatie door het leren van de Nederlandse taal.

5. Vervolgtraject kadernota

Actualisatie budget buurtbemiddeling	6	6	6	6
---	----------	----------	----------	----------

Gebleken is dat de lasten structureel lager zijn dan de raming. In de uitgaven voor buurtbemiddeling voor Zevenaar zien wij, in de laatste drie jaren, geen fluctuaties. Het structureel voordeel bedraagt € 6.000.

Actualisatie budget subsidies minderheden	60	60	60	60
--	-----------	-----------	-----------	-----------

Het budget voor subsidies wordt niet volledig ingezet. Een deel van de subsidie kan worden verantwoord onder de specifieke uitkering (Wet inburgering). Rekening houdend met de structurele verplichtingen kan een deel van het budget structureel (voordeel € 60.000) worden afgeraamd.

Geraamde frictiekosten laten vervallen	110	110	110	110
---	------------	------------	------------	------------

Er zijn nog frictiekosten (€ 110.000) opgenomen voor een was- en strijkservice in het kader van de Wmo. Wij stellen voor om deze specifieke frictiekosten te laten vervallen. Op het moment dat er nieuwe plannen/projecten aan de orde zijn, leggen wij dit separaat voor aan uw raad.

Totaal mutaties	-355	-437	-63	21
------------------------	-------------	-------------	------------	-----------

Toelichting reservemutaties

Reservemutaties (bedragen x € 1.000)	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
1. Autonome ontwikkelingen				
Aanpassing afschrijvingsreserve met boekwaarde actief	0	0	0	0
Bij de 2e VGR wordt gecontroleerd en evt. gecorrigeerd of de stand van de afschrijvingsreserve overeenkomt met de boekwaarde van de betreffende activa.				
2. Actualisatie bestaand beleid				
Aanwending bestemmingsreserve statushouders	12	0	0	0
Voor de implementatie van de nieuwe Wet inburgering zijn extra werkzaamheden in 2023 nodig. De kosten worden ingeschat op € 12.000 en kunnen worden gedekt uit de bestemmingsreserve statushouders. Voor zover de middelen in deze bestemmingsreserve statushouders eind 2023 niet zijn ingezet, worden deze in de jaarrekening (resultaat) toegevoegd aan de algemene reserve en zullen wij deze bestemmingsreserve afsluiten.				
Inzet middelen tijdelijk noodfonds	100	0	0	0
Door de raad zijn middelen beschikbaar gesteld voor een tijdelijk noodfonds om toegenomen betalingsproblemen en financiële kwetsbaarheid van huishoudens te voorkomen. Voor 2023 verwachten wij nu een bedrag van € 100.000 uit te geven. Deze kosten worden gedekt uit de daarvoor bestemde reserve. De mutatie is daarmee budgettair neutraal.				
Inzet resterende middelen bestemmingsreserve DoeDuiten	49	0	0	0
De kosten met betrekking tot de DoeDuiten wordt dit jaar ingeschat op afgerond € 49.000. Deze kosten worden gedekt door een onttrekking uit de daarvoor bestemde reserve. Voor zover de middelen in deze bestemmingsreserve DoeDuiten eind 2023 niet zijn ingezet, worden deze in de jaarrekening (resultaat) toegevoegd aan de algemene reserve en zullen wij deze bestemmingsreserve afsluiten.				
Totaal reservemutaties	162	0	0	0

7. VOLKSGEZONDHEID EN DUURZAAMHEID

ALGEMEEN

Omschrijving

Dit programma gaat over de beleidsvelden volksgezondheid, milieu en duurzaamheid. Volksgezondheid richt zich op een gezonde leefomgeving en leefstijl. Milieu richt zich op de onderdelen lucht, geluid, bodem, externe veiligheid en duurzaamheid (klimaat).

Over duurzaamheid/klimaat zijn in het Nationaal Klimaatakkoord afspraken gemaakt waarbij de uitvoering bij de gemeenten is belegd. De aanpak en invulling van Zevenaar is onderverdeeld in de 'resultaten': energietransitie, warmtetransitie, circulaire economie/fairtrade gemeente en klimaatadaptatie.

Ontwikkelingen

Transitievisie warmte

Vanwege landelijke ontwikkelingen worden andere eisen gesteld aan de Transitievisie warmte. De gemeente moeten per (cluster van) dorp(en) of wijk(en) onderzoeken wat het beste alternatief voor aardgas is. En de Transitievisiewarmte moet als een Warmteprogramma onderdeel uit gaan maken van de Omgevingsvisie. Zowel de Transitievisiewarmte als de planning worden geactualiseerd. Opdracht verlening staat gepland voor eind 2023, de resultaten worden in de eerste helft van 2024 verwacht.

Ontwikkelingen wettelijk instrumentarium warmte transitie

In de 1ste VGR hebben we aangegeven dat u bij de 2de VGR verder wordt geïnformeerd over nieuwe wet- en regelgeving dat wordt ontwikkeld om gemeenten meer handvatten te geven bij de warmte transitie. In het kader van de ontwikkelingen dat warmtenetten voor meer dan 50% in publieke handen moeten zijn, zijn we ons aan het oriënteren op wat onze rol en positie hierin kan zijn. Eind 2023 worden de eerste (ambtelijke) adviezen verwacht. Verder is het nog onduidelijk welke consequenties de val van het kabinet heeft op o.a. de ontwikkelingen van deze nieuwe wet- en regelgeving (het wel of niet controversieel verklaren)

Warmtenet stad Zevenaar

Vanwege het standpunt van het inmiddels demissionair kabinet over de verhouding privaat – publiek bij warmtenetten heeft het warmtebedrijf waarmee we in overleg waren alle nieuwe ontwikkelingen onhold gezet. Voor ons was dit de reden om te onderzoeken wat de opties zijn voor een eigen afkoppeling direct bij de bron (AVR). Resultaten van dit onderzoek worden in de eerste helft van 2024 verwacht.

Warmtenet Spijk

Het onderzoek naar een warmtenet in Spijk is positief. Voor het vervolg van het proces wordt naar cofinanciering gezocht.

ODRA

De begroting 2023 van de ODRA, welke in de raadsvergadering van 8 juni 2022 is behandeld, zal nog een wijziging ondergaan. Om welke bedragen het gaat is nog niet bekend. Het betreft de doorvertaling van prijs- en loonkostenstijgingen.

Volksgezondheid/GGD

De afgelopen jaren is taakstellend bezuinigd op het budget van de GGD (VGGM). Daarmee is de basiskwaliteit in het gedrang gekomen en kan op onderdelen niet meer aan het wettelijk niveau worden voldaan. Het betreft hier de Jeugdgezondheidszorg, milieu en preventie. In regioverband zijn enkele scenario's besproken die een herstel en borging van de GGD-functie mogelijk maken. De verwachting is dat de functie van de GGD binnen het voorliggende veld evenals binnen de uitvoering van de Omgevingswet eerder groter dan kleiner zal worden, waardoor het gerechtvaardigd is de basiskwaliteit op een goed niveau te krijgen.

Voor 2023 is een bijstelling op de gemeentelijke bijdrage benodigd. Medio vorig jaar heeft VGGM moeten besluiten tot afschaling van de werkzaamheden in de jeugdgezondheidszorg. Oorzaak hiervan was dat er personele tekorten waren bij VGGM. Hierover hebben wij u destijds informatie gegeven met een informatiebrief. Sinds juni 2023 kan VGGM de meeste reguliere taken weer uitvoeren zoals voorheen. Omdat

de arbeidsmarkt krap blijft en maatschappelijke ontwikkelingen vragen om herziening van taken, maakt VGGM nu een toekomstplan. Hierbij zijn gemeenten betrokken met een ambtelijke werkgroep en bestuurlijke kerngroep. VGGM legt dit toekomstplan eind 2023 voor aan de gemeenten.

Beleidskaders

- Milieubeleidsplan 2013-2030 Zevenaar
- Beleidsvisie Externe Veiligheid 2012 Zevenaar
- Nota Bodembeheer 2011 Zevenaar
- Geluidbeleid 2008 Zevenaar
- Geluidbeleid Rijnwaarden
- Watertakenplan de Liemers 2022-2026 (2022)
- Uitvoeringsprogramma klimaatadaptatie (DPRA) (2022)
- Integraal beleidsplan openbare ruimte 2022-2032 (2022)
- Beheerplan water en riolering (2022)
- Beheerplan begraafplaatsen (2022)

WAT WILLEN WE?

7. Volksgezondheid, milieu en duurzaamheid

Wij willen een bijdrage leveren aan een gezonder Zevenaar. Dit bereiken we door meer dan een goede gezondheidszorg alleen. De omgeving waarin we leven is ook belangrijk om ons geestelijk en lichamelijk fit te voelen. We werken ook aan een duurzame samenleving. Zo borgen we de toekomstbestendigheid en leefbaarheid van de samenleving voor onze toekomstige generaties.

WAT DOEN WE?

Naam resultaat		Status 1e	Status 2e
		VGR	VGR
7.1.1 Wij optimaliseren de aanwezigheid van AED's in wijken en dorpen	2022-2025		
7.1.2 Wij werken aan verbetering van aanrijdtijden van ambulancezorg	2022-2025		
7.1.3 Wij versterken de ondersteuning van (aanstaande) ouders en bieden van passende hulp aan kwetsbare (aanstaande) ouders	2023-2025		
7.1.4 Wij zetten ons in voor behoud van de ziekenhuiszorg in ziekenhuis Rijnstate Zevenaar	2022-2025		
7.2.1 Wij stimuleren maatschappelijke discussie, bewustwording en voorlichting over de energietransitie	2023-2026		
7.2.2 Wij verduurzamen onze eigen organisatie en vastgoed	2025-2026		
7.2.3 Wij werken in de regio samen aan de Regionale energiestrategie	2023e.v.		
7.2.4 Wij zetten in op energiebesparing	2023-2026		
7.2.5 Wij verruimen de laadinfrastructuur voor elektrische auto's	2022-2026		
7.3.1 Wij voeren de plannen van de Warmtevisie uit	2023-2026		
7.3.2 Wij zetten in op een Warmtenet en het gebruik van restwarmte	2023-2026		
7.4.1 Wij zetten ons in voor het keurmerk Fairtrade gemeente	2023-2026		
7.4.2 Wij werken aan de opgave circulaire economie, ook via de Groene Metropoolregio	2023-2025		
7.4.3 Wij vernieuwen het afvalbeleid	2024-2025		
7.5.1 Wij nemen maatregelen ter voorkoming van wateroverlast en	2023-2026		

droogte

7.5.2 Wij verminderen hittestress

2024-2026

7.6.1 Wij onderzoeken de mogelijkheden van verbeteren van de luchtkwaliteit

2023-2024

7.1 Verbeteren van de volksgezondheid in Zevenaar

7.1.1 Wij optimaliseren de aanwezigheid van AED's in wijken en dorpen

2022-2025

Er zijn in de afgelopen periode al de nodige AED's geplaatst in wijken en dorpen. We beoordelen in de komende periode of er nog aanvulling gewenst is en hoe we het beheer borgen. We onderzoeken een subsidieregeling, met name voor opleidingen. Crowdfunding en andere vormen van financiering willen we aanmoedigen.

Status
1e VGR

Volgens plan

Status
2e VGR

Volgens plan

Stand van zaken

De subsidieregeling en een plan van aanpak is door het college vastgesteld en wordt uitgevoerd. In het plan van aanpak is o.a. opgenomen:

- subsidies voor AED's met buitenkasten in kernen en wijken waar nog geen dekkend AED-netwerk is en voor opleidingen in het eerste jaar;
- subsidie voor buitenkasten voor bestaande AED's
- een communicatiecampagne
- AED's voor in de dienstauto's handhaving.

7.1.2 Wij werken aan verbetering van aanrijdtijden van ambulancezorg

2022-2025

Met de VGGM blijven we in overleg om de aanrijdtijden van ambulance spoedritten te verbeteren in een aantal kernen. Daarbij houden we rekening met ontwikkelingen in de ambulancezorg, infrastructurele werken en positionering van de ambulanceposten in de regio.

Status
1e VGR

Volgens plan

Status
2e VGR

Volgens plan

Stand van zaken

Met de VGGM is een korte lijn waarin aanrijdtijden worden gemonitord.

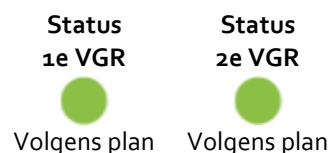
7.1.3 Wij versterken de ondersteuning van (aanstaande) ouders en bieden van passende hulp aan kwetsbare (aanstaande) ouders

2023-2025

Ook al in de fase voor de geboorte van een kind ondersteunen we kwetsbare (aanstaande) ouders. Hierbij sluiten we sinds 2020 aan bij het landelijke project Kansrijke Start voor alle kinderen. Binnen dit kader bieden we de doelgroep laagdrempelige ondersteuning thuis met initiatieven als Voorzorg en Nazorg voor kwetsbare (aanstaande) ouders en Sterk Ouderschap voor ouders die vragen om een steuntje in de rug. We willen dit aanbod uitbreiden met o.a. groepsbijeenkomsten voor aanstaande jonge ouders. Dit is wat de doelgroep zelf als wens heeft aangegeven. De inzet kan een preventieve werking hebben op de lange termijn.

Stand van zaken

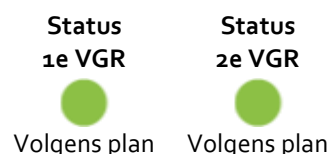
We zijn in het tweede kwartaal 2023 in oriënterend gesprek gegaan met uitvoerende partijen voor de opzet van bijeenkomsten voor (aanstaande) ouders van jonge kinderen. De GGD werkt verder aan versterking van de samenwerking met de verloskundigen om een prenataal huisbezoek tijdig te kunnen aanbieden als dat nodig is. Sinds 1 juli 2023 is het wettelijk verplicht om een prenataal huisbezoek aan te bieden aan kwetsbare aanstaande ouders.

7.1.4 Wij zetten ons in voor behoud van de ziekenhuiszorg in ziekenhuis Rijnstate Zevenaar

2022-2025

Ziekenhuis Rijnstate Zevenaar blijft behouden voor Zevenaar en omgeving. Met handhaving van het huidige aanbod van zorg onderzoeken we mogelijkheden voor toevoeging van versterkende (specialistische) functies voor gezondheidszorg op deze locatie, bijvoorbeeld geriatrische voorzieningen.

Stand van zaken

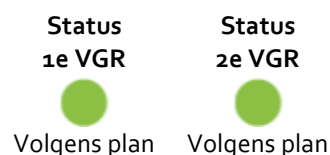
Momenteel geen bijzonderheden.

7.2 Inzetten voor uitsluitend gebruik van duurzame vormen van energie

7.2.1 Wij stimuleren maatschappelijke discussie, bewustwording en voorlichting over de energietransitie

2023-2026

Samen met onze inwoners en bedrijven staan we voor de opgave energietransitie. Dat willen we bereiken door ons in te zetten op het besparen van het energieverbruik en op een overstap van fossiele brandstoffen naar duurzame vormen van energie. Wij geven ruimte aan initiatieven uit de samenleving, die een bijdrage leveren aan de energietransitie. We willen in dialoog met inwoners en andere betrokkenen samen een koers uit stippelen hoe Zevenaar in 2050 CO₂ neutraal is. Samen met onze inwoners gaan we op zoek naar de beste alternatieve energiebronnen voor Zevenaar en op welke locaties deze het best gerealiseerd kunnen worden. Via het energieloket, energiecoaches en campagnes als Kids groen en duurzaam, energiebesparing woningvoorraad en door middel van informatievoorziening aan bedrijven (samen met de ODRA) zorgen we voor de nodige bewustwording en gedragsverandering.

Stand van zaken

Op dit moment kijken wij om de ondersteuning omtrent energiebesparing in de woningvoorraad te verbreden door onder andere het inrichten van verschillende fysieke ondersteuningsloketten verspreid over de gemeente.

De campagne Kids groen en duurzaamheid is vanwege weinig animo geannuleerd.

7.2.2 Wij verduurzamen onze eigen organisatie en vastgoed

2025-2026

De CO₂-Prestatieladder zetten we in om als organisatie op de onderdelen energie inkoop, mobiliteit en eigen vastgoed (gemeentehuis, Turmac Cultuurfabriek en de gemeentewerf) 100% CO₂-neutraal zijn.

Status
1e VGR

Volgens plan

Status
2e VGR

Volgens plan

Stand van zaken

Het klimaatplan eigen organisatie leggen wij in het vierde kwartaal van 2023 aan de raad voor.

7.2.3 Wij werken in de regio samen aan de Regionale energiestrategie

2023-e.v.

Via de Groene Metropoolregio dragen wij bij aan de totstandkoming van een Regionale Energie Strategie (RES). Het RES moet de energietransitie, het overschakelen van fossiele energie naar duurzame energie, mogelijk maken.

Dit gebeurt bijvoorbeeld via zonnenvelden, windturbines of warmte uit de bodem. De gezamenlijke ambitie en de zoekgebieden voor duurzame opwek zijn in het RES 1.0 besluit vastgelegd. Verder is de basis gelegd voor de Regionale Structuur Warmte.

Naast duurzaamheid is ook het ruimtelijk aspect van belang. De regio werkt onder andere via een plan Milieueffectrapportage (MER) aan de onderbouwing van de keuzes, die in de RES 2.0 moeten worden gemaakt.

Status
1e VGR

Volgens plan

Status
2e VGR

Volgens plan

Stand van zaken

Het uitvoeringsplan (UVP) *Regionale Energiestrategie (RES) Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen* is geactualiseerd. Hierin is afgesproken hoe we de komende jaren gaan samenwerken, hoe we komen tot uitvoering van de RES 1.0 en op welk niveau (lokaal, bovenlokaal, regionaal of bovenregionaal).

7.2.4 Wij zetten in op energiebesparing

2023-2026

De energierekening wordt voor iedereen hoger, de noodzaak en urgentie van de energie- en warmtetransitie is en wordt belangrijker. Daarom moet iedereen mee kunnen doen. We maken slim gebruik van landelijke regelingen en subsidietrajecten. Kennis en kunde worden zoveel mogelijk gedeeld via bestaande platforms/kanalen (zoals het energieloket en energiecoaches). Deelname aan landelijke subsidieregelingen biedt de mogelijkheid van subsidie voor kleine energiebesparende maatregelen. Die deelname zetten wij voort. Ook onze eigen subsidieregeling voor toekomstbestendig wonen blijven we inzetten voor het stimuleren van energiebesparende maatregelen.

Status
1e VGR

Status
2e VGR

Stand van zaken

Volgens plan Volgens plan

We nemen deel aan landelijke subsidietrajecten (zoals de Lokale Aanpak Isolatie) waarin we eigenaar-bewoner kunnen helpen bij het isoleren van hun woning. We continueren onze subsidieregeling voor toekomstbestendig wonen, de inzet van het digitale energieloket en de inzet van energiecoaches. Verder verkennen we de mogelijkheid om fysieke ondersteuningsloketten verspreid over de gemeente te realiseren.

7.2.5 Wij verruimen de laadinfrastructuur voor elektrische auto's

2022-2026

Via een laadvisie willen we aangeven hoe Zevenaar een bijdrage kan leveren aan de totstandkoming van een landelijk dekkend netwerk laadpalen. Wij sluiten daarbij aan op de Nationale Agenda Laadinfrastructuur (NAL), opgesteld door provincie, gemeenten, marktpartijen en netbeheerders. Wij werken daarvoor samen in de Samenwerkingsregio Oost.

Status
1e VGR

Volgens plan

Status
2e VGR

Volgens plan

Stand van zaken

Concessie en uitrol zijn in volle gang. Verder wordt er provinciaal naar nieuwe concessies gekeken voor logistieke- en snellaadinfrastructuur. Dit traject loopt door in 2024

7.3 Werken aan een aardgasvrij Zevenaar in 2050

7.3.1 Wij voeren de plannen van de Warmtevisie uit

2023-2026

Het Nationaal Klimaatakkoord heeft de regie van de warmtetransitie bij de gemeenten neergelegd, om te komen tot alternatieven voor aardgas als warmtebron. In Zevenaar moeten ongeveer 20.000 woningen aardgas vrij worden, waarbij betaalbaarheid en betrouwbaarheid belangrijke uitgangspunten zijn. Dit hebben we vastgelegd in de Warmtetransitievisie (vastgesteld 2019).

De planning om het proces in de wijken en dorpen van Zevenaar te starten om aardgas vrij te worden is vanwege financiële afwegingen bij de Kadernota 2020-2023 getemporeerd. Er is afgesproken dat vanaf 2023 de verdere uitrol versneld opgepakt gaat worden. De planning wordt daarvoor geactualiseerd. In 2023 starten we de uitvoering van de warmtevisie. Daarin staat de aanpak van het energiezuiniger en aardgasvrij maken van de woningen in de gemeente Zevenaar. Per kern dorp, wijk of en buurt wordt bekeken welke de meest logische alternatieven voor aardgas zouden kunnen zijn en wanneer. Er wordt een termijn van 2 jaar ingepland voor overleg en planvorming met de bewoners.

In Angerlo is al een pilot voor de warmtetransitie opgestart. Het opgestelde plan, vastgesteld door de gemeenteraad op 29 september 2021, vormt de basis voor een uitvoeringsplan. Voor het opstellen daarvan wordt gewerkt door alle betrokken partijen (bewoners, woningcorporatie, netbeheerder en gemeente) samen in de Programma Organisatie Angerlo. De ervaringen en uitkomsten van deze pilot zijn waarschijnlijk goed bruikbaar voor de uitrol over rest van de gemeente.

Status
1e VGR

Niet volgens
plan

Status
2e VGR

Niet volgens
plan

Stand van zaken

Het proces om aardgas vrij te worden verder in de wijken en dorpen uit te rollen loopt niet volgens planning. De pilot Angerlo loopt wel volgens planning. Voor de uitvoering van deze gemeentebrede uitrol zijn nog geen middelen gereserveerd. In het vierde kwartaal 2023 actualiseren wij de warmtevisie. Deze gaat meer inzicht geven in wat de alternatieven per dorp zijn en wat de planning van de uitrol kan worden. De visie geeft ook meer inzicht in de benodigde middelen voor proces en onderzoek.

Voorstel raad

Kennisnemen van de stand van zaken.

7.3.2 Wij zetten in op een Warmtenet en het gebruik van restwarmte

2023-2026

Met de woningbouwcorporaties en de provincie onderzoekt de gemeente de mogelijkheden van een warmtenet voor de stad Zevenaar. Daarvoor is in 2020 een plan opgesteld. De onderzoeksresultaten geven aanleiding over te gaan tot een intentieovereenkomst (einde 2022) en vervolgens toe te werken naar een samenwerkingsovereenkomst (2023) met als doel de aanleg van een warmtenet. Verder vindt een onderzoek plaats naar de mogelijkheden van het door trekken van dit warmtenet naar Didam (gemeente Montferland).

Op het Gelders Eiland is een businesscase in ontwikkeling voor het gebruik van de restwarmte van de steenfabriek in Spijk. De provincie, de gemeente en andere partijen dragen ook bij in de kosten van dit onderzoek.

Stand van zaken

Status 1e VGR	Status 2e VGR
	
Niet volgens plan	Niet volgens plan

Het onderzoek naar het doortrekken naar Didam heeft aangetoond dat dit om technische en financiële redenen geen optie is.

Voor de externe ondersteuning bij het advies over de rol en positiebepaling van de gemeente Zevenaar in het publieke aandeel van warmtenetten zetten wij de Specifieke Uitkering (SpUk) Capaciteit Decentrale Overheden voor Klimaat- en Energiebeleid (CDOKE) in.

Om de initiatieven van warmtenetten (zoals het initiatief warmtenet Spijk) te kunnen ondersteunen en faciliteren zijn middelen nodig. Hierin is nog niet voorzien. De planning is om eind 2023 tot een intentieovereenkomst voor een samenwerkingsovereenkomst te komen. Dit geeft globale inzichten in de taken en rollen van de verschillende partners met een kostenraming en planning.

Voorstel raad

Kennisnemen van de stand van zaken.

7.4 Werken aan een volledig circulaire economie in 2050

7.4.1 Wij zetten ons in voor het keurmerk Fairtrade gemeente

2023-2026

Met de werkgroep Fairtrade gemeente Zevenaar zetten we ons in om het keurmerk Fairtrade gemeente te verwerven. De voorbereidingen zijn nagenoeg afgerond. Naar verwachting kan het keurmerk nog in 2022 worden aangevraagd en vindt toekenning plaats in 2023. Dat is een eerste stap naar verantwoord inkopen tegen een eerlijke prijs.

Status 1e VGR	Status 2e VGR
	
Volgens plan	Volgens plan

Stand van zaken

Het predicaat is behaald, de campagne is nu uitvoering en is van structurele aard.

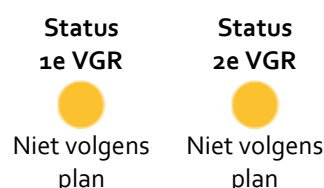
7.4.2 Wij werken aan de opgave circulaire economie, ook via de Groene Metropoolregio

2023-2025

Een circulaire economie is gericht op het optimaal inzetten en hergebruiken van grondstoffen. Het vormt een gesloten kringloop, waarin producten en grondstoffen hun waarde behouden. Zevenaar heeft als doelstelling in 2030 50% en in 2050 100% circulair te zijn. Via een routekaart circulaire economie zetten we routes uit om dat doel te bereiken.

Regionale samenwerking is belangrijk om doelstellingen te behalen die wij niet op lokale schaal kunnen bereiken. Wij nemen deel aan de opgave circulaire regio van de Groene Metropoolregio 2023-2025. Via deze regionale samenwerking bevorderen we circulaire opdrachtgeverschap en inkoop in de grond-, weg en waterbouw.

Stand van zaken

Voor 2022 heeft u een eenmalig budget beschikbaar gesteld voor het opstellen van de routekaart circulaire economie om de transitie voor het realiseren van de circulaire ambities en doelstellingen inzichtelijk te maken. Vanwege capaciteitstekort kon echter geen uitvoering worden gegeven aan deze opgave.

De gemeente Zevenaar heeft zich gecommitteerd aan het regionaal programma Conceptueel Circulair Bouwen van de Groene Metropoolregio Arnhem Nijmegen.

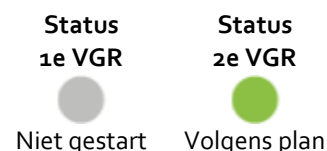
Voorstel raad

Vanaf 2023 is extra capaciteit beschikbaar gesteld. Dit najaar starten wij met de uitvoering.

7.4.3 Wij vernieuwen het afvalbeleid

2024-2025

Het plaatsen van ondergrondse containers voor restafval bij hoogbouw is het laatste grote onderdeel van de harmonisatie van het afvalbeleid. Ook het nieuwe aanbestedingsstation op 7Poort nadert zijn voltooiing. In 2023 kunnen we de effecten van deze ontwikkelingen op het afvalaanbod en de afvalscheiding in kaart brengen. Mede op basis daarvan moet de gemeente brengen we in beeld hoe we verder willen met het afvalbeleid in de toekomst, welke doelen wij nastreven en welke middelen hiervoor nodig zijn. Hierna volgt actualisatie van het afvalstoffenbeleid. Wij moeten daarnaast bepalen hoe wij in overleg met de gemeente Montferland gevolg willen geven aan het onderzoek naar de toekomstbestendigheid van de Reinigingsdienst De Liemers (RDL).

Stand van zaken

In 2023 is het nieuwe aanbestedingsstation op 7Poort geopend en zijn ondergrondse restafvalcontainers met diftar geplaatst. In de tweede helft van 2023 kunnen we de effecten van deze ontwikkelingen op het aanbod van afval in kaart brengen. Mede op basis van die informatie willen wij een nieuw afvalbeleid opstellen. De eerste stap daarvoor is het formuleren van de doelen die wij willen behalen en de richting die wij op willen. Op grond van die keuze werken wij één of meer scenario's verder uit. Over de toekomstopties voor RDL gaan wij in overleg met de gemeente Montferland.

7.5 Voorbereiden op klimaatverandering en de gevolgen daarvan voor wateroverlast, hitte, verdroging en overstroming

7.5.1 Wij nemen maatregelen ter voorkoming van wateroverlast en droogte

2023-2026

Het klimaat verandert en daar moeten wij op inspelen. Wij hebben samen met de gemeenten Westervoort, Duiven en het Waterschap Rijn en IJssel het Uitvoeringsprogramma Klimaatadaptatie in de Liemers vastgesteld. Hierin is het beperken en voorkomen van wateroverlast en droogte ten gevolge van klimaatverandering geregeld. Het beperken en voorkomen van Hittestress is hierin nog niet geregeld.

In het uitvoeringsplan is gekozen voor het scenario, waarin is gezocht naar zoveel mogelijk samenloop met andere ingrepen en aanpakken binnen gemeente Zevenaar. Maatregelen die worden getroffen in het kader van klimaatadaptatie dragen vaak ook bij aan andere doelen. De kosten van de klimaatmaatregelen worden gedekt uit het watertakenplan.

Stand van zaken

Status 1e VGR	Status 2e VGR
	
Volgens plan	Volgens plan

Zoals in het Uitvoeringsprogramma Klimaatadaptatie beschreven worden klimaatmaatregelen aangelegd wanneer er zich kansen voordoen op termijn, m.a.w. 'meekoppelen waar het kan'.

Ten behoeve van het beperken en voorkomen van wateroverlast en droogte t.g.v. klimaatverandering worden in lopende projecten (Revitalisering Angerlo, herinrichting Raadhuisplein) gerealiseerd. Daarnaast worden voorbereidingen getroffen voor toekomstige projecten (Kop van Tolkamer, wijk Bloemenkamp, Schrijvershoek, Lobith, diverse inbreidingsprojecten, etc.).

Daarnaast lopen in Liemers verband de volgende projecten:

- het maken van een afkoppelkansenkaart (in kaart brengen van potentieel geschikte locaties voor het infiltreren van hemelwater;
- een plan voor het stimuleren van het afkoppelen/infiltreren van hemelwater door particulieren op eigen erf;
- het opstellen van een handboek voor de inrichting van een klimaatadaptieve openbare ruimte.

7.5.2 Wij verminderen hittestress

2024-2026

Voor de structurele aanpak voor het verminderen van hittestress in de gemeente wordt in 2023 een programma ontwikkeld en dit wordt geborgd in het Uitvoeringsprogramma Klimaatadaptatie.

Status 1e VGR	Status 2e VGR
	
Volgens plan	Volgens plan

Stand van zaken

In het watertakenplan is als gezamenlijke maatregel benoemd het opstellen van een hitteplan. De drie Liemerse gemeenten en het waterschap Rijn en IJssel hebben allen ingestemd met uitvoering van de maatregelen in het Uitvoeringsprogramma klimaatadaptatie waaronder dus ook deze maatregel. De provincie Gelderland heeft aanpak van Hittestress als een van de speerpunten benoemd. De gemeenten stellen uiterlijk 2023 een centraal hitteplan op waarin opgenomen wordt wanneer, wat, wie en hoe gecommuniceerd wordt bij hittegolven. Dit plan stellen we op met de GGD en veiligheidsregio, zodat een brede vertegenwoordiging partners ontstaat met één geluid. Het opstellen van het hitteplan is opgestart en naar verwachting wordt het eind 2023 afgerond. Aandachtspunt is bestuurlijke verankering, dit wordt nog uitgezocht.

In de grote revitaliseringsprojecten is extra budget beschikbaar voor het toepassen van hittestressmaatregelen in de vorm van toevoeging van groen en bomen.

7.6 Verbeteren van de luchtkwaliteit

7.6.1 Wij onderzoeken de mogelijkheden van verbeteren van de luchtkwaliteit

2023-2024

Een goede luchtkwaliteit is belangrijk voor een gezonder en langer leven, met meer kwaliteit. Inzetten op het verbeteren van de luchtkwaliteit is daarom essentieel. We onderzoeken mogelijkheden voor subsidie of cofinanciering voor projecten die hiertoe bijdragen.

Stand van zaken

**Status
1e VGR**

Volgens plan

**Status
2e VGR**

Volgens plan

Aan een bureau is opdracht gegeven om een verkenning uit te voeren naar de betekenis van deelname aan het Schone Luchtkkoord. Deze notitie leggen wij in het vierde kwartaal aan de raad voor. Daarbij moet ook duidelijk worden met welke thema's Zevenaar aan de slag kan en wat de consequenties daarvan zijn (capaciteit, middelen, co-financiering).

WAT KOST HET?

Exploitatie (bedragen x € 1.000)	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Baten				
Primitieve begroting 2023-2026	9.449	9.513	9.447	9.442
1e voortgangsrapportage 2023	1.210	385	383	-307
Kadernota 2024	0	-25	-25	-51
Wijzigingen tot de 2e voortgangsrapportage 2023	-233	0	0	0
Totale baten tot de 2e voortgangsrapportage	10.426	9.873	9.805	9.084

Mutaties in deze voortgangsrapportage (baten)

2. Actualisatie bestaand beleid	-12	-15	-15	-15
Mutaties afvalstoffenheffing 2023	-12	0	0	0
Mutaties rioolheffing 2023	0	-15	-15	-15
Totaal gemuteerde baten	-12	-15	-15	-15

Totale baten in deze voortgangsrapportage	10.413	9.858	9.790	9.069
--	---------------	--------------	--------------	--------------

Lasten

Primitieve begroting 2023-2026	12.528	12.018	11.333	11.183
1e voortgangsrapportage 2023	1.500	84	1.196	-158
Kadernota 2024	0	448	448	422
Wijzigingen tot de 2e voortgangsrapportage 2023	-52	-18	-5	4
Totale lasten tot de 2e voortgangsrapportage	13.976	12.532	12.972	11.451

Mutaties in deze begroting (lasten)

2. Actualisatie bestaand beleid	-878	671	165	-15
Energietransitie: bewustwording en gedragsverandering eigen organisatie	-10	10	0	0
Mutaties afvalstoffenheffing 2023	63	0	0	0
Mutaties rioolheffing 2023	0	-15	-15	-15
Uitvoeringskosten energieneutrale organisatie	-82	82	0	0
Uitvoeringskosten klimaatakkoord	-244	244	0	0
Uitvoeringsprogramma bestemmingsreserve duurzaamheid	-322	172	150	0
Vrijval budget "Op weg naar aardgas vrij": onderzoek naar betaalbaarheid voor inwoners uitfaseren aardgas	-75	0	0	0
Warmtenet stad Zevenaar fase 4	-158	158	0	0
Warmtewet 2.0	-50	20	30	0
5. Vervolgtraject kadernota	-186	-91	-46	-46
Actualisatie budget jeugdgezondheidszorg	-9	-10	-10	-10
Actualisatie budget jeugdgezondheidszorg (JOGG)	-4	-4	-4	-4
Gedeeltelijke vrijval budget duurzaamheidsfonds en kansrijke duurzaamheidsinitiatieven samenleving	-29	-29	0	0
Gedeeltelijke vrijval budget stimuleren verduurzaming bij bedrijven en organisatie	-31	-16	0	0
Regionale aanbesteding gas	-33	-33	-33	-33
Uitvoering van de routekaart, op weg naar een energieneutraal Zevenaar	-38	0	0	0
Vrijval budget campagne "Kids groen en duurzaam"	-43	0	0	0
Totaal gemuteerde lasten	-1.064	580	119	-61
Totale lasten tot de voortgangsrapportage	12.912	13.113	13.091	11.390
Resultaat voor bestemming	-2.498	-3.254	-3.301	-2.321

Onttrekkingen

Primitieve begroting 2023-2026	627	750	0	0
1e voortgangsrapportage 2023	59	-442	662	0
Kadernota 2024	0	0	0	0
Wijzigingen tot de 2e voortgangsrapportage 2023	233	0	0	0

2e voortgangsrapportage 2023	-367	254	150	0
Totaal onttrekkingen reserves	552	562	812	0
Toevoegingen				
Primitieve begroting 2023-2026	0	0	0	0
1e voortgangsrapportage 2023	0	0	0	0
Kadernota 2024	0	0	0	0
Wijzigingen tot de 2e voortgangsrapportage 2023	0	0	0	0
2e voortgangsrapportage 2023	0	0	0	0
Totaal toevoegingen reserves	0	0	0	0
Saldo reserve mutaties	552	562	812	0
Resultaat na bestemming	-1.946	-2.692	-2.489	-2.321

TOELICHTING FINANCIËLE ONTWIKKELINGEN

Mutaties exploitatie (bedragen x € 1.000)	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
---	-------------------	-------------------	-------------------	-------------------

2. Actualisatie bestaand beleid

Energietransitie: bewustwording en gedragsverandering eigen organisatie	10	-10	0	0
--	-----------	------------	----------	----------

In de tweede helft van 2023 werken wij aan het opstellen van een strategie op bewustwording en gedragsverandering binnen de organisatie mogelijk te maken. Deze werkzaamheden lopen deels door in 2024. Om die reden schuiven wij € 10.000 door naar 2024. Een eenmalig voordeel in 2023 van € 10.000, een eenmalig nadeel in 2024 van € 10.000.

Mutaties afvalstoffenheffing 2023	-75	0	0	0
--	------------	----------	----------	----------

In 2023 verwachten wij een nadeel van € 75.000 op de kosten van afvalverwerking. De grootste posten die wijzigen zijn verwerkingskosten restafval en de inzamelkosten PMD. De daling van de hoeveelheid te verwerken restafval heeft zich niet in die mate voorgedaan die we verwacht hadden. Hierdoor stijgen de verwerkingskosten restafval. Daarnaast komt de stijging van de inzamelkosten PMD voort uit de aanschaf van de inzamelzakken. Door sterk gestegen grondstofprijzen en hoger gebruik van het aantal zakken, zijn deze kosten gestegen.

Het nadeel van € 75.000 onttrekken wij uit de bestemmingsreserve afval. In de meerjarenbegroting verwerken we de structurele wijzigingen binnen afval.

Mutaties rioolheffing 2023	0	0	0	0
-----------------------------------	----------	----------	----------	----------

We hebben de riool gerelateerde investeringen nagelopen en een aantal opnieuw geraamd. We verwachten bijvoorbeeld dat de investeringen 'gemalen mechanisch/elektrisch en IBA's 2023', 'minigemalen 2023' en 'Lathum (Koestraat)' niet in dit jaar wordt afgerond. Dit leidt in 2023 en 2024 tot een eenmalig positief resultaat van respectievelijk € 4.000 en € 42.000.

Daarnaast blijkt volgens de meest recente planning dat de investeringsbudgetten voor vernieuwen rioolstelsel voor de Zwanenwaay en Lathum (Koestraat) te laag zijn. Dit leidt tot een negatief resultaat van € 1.000 in 2025 en 2026 en van € 3.000 structureel vanaf 2027.

Bovenstaande wijzigingen verrekenen we binnen de voorziening riolering.

Tenslotte verwachten we een voordeel op de exploitatiekosten. Zo verlagen we bijvoorbeeld de communicatiekosten omdat we deze dekken uit de specifieke investeringsbudgetten. Dit resulteert in een structureel voordeel van € 29.000 die we verrekenen binnen de rioolheffing. Hiermee gaat het om een budgettair neutrale wijziging.

Uitvoeringskosten energieneutrale organisatie	82	-82	0	0
--	-----------	------------	----------	----------

In 2024 zetten wij in op het opstellen van uitvoeringsprogramma's op gebied van broeikasgasreductie en energiereductie, beheersmaatregelen voor interne borging van de opgave en een plan van aanpak voor het realiseren van de ambitie en doelstelling om een CO₂-neutrale organisatie in 2026 te realiseren. Om die reden schuiven we een bedrag van € 82.000 door naar 2024. Dekking vindt plaats uit de algemene reserve waardoor de verschuiving budgettair neutraal is.

Uitvoeringskosten klimaatakkoord	244	-244	0	0
---	------------	-------------	----------	----------

In de meicirculaire 2022 is € 294.000 opgenomen voor de uitvoeringskosten van het klimaatakkoord. Wij zetten in 2023 in op het opstarten van burgerberaad en een klimaatcampagne. Hiervoor is in totaal in 2023 € 50.000 nodig. Het resterende bedrag van € 244.000 schuiven wij door naar 2024. Dit bedrag zetten wij in voor het uitvoering geven aan burgerberaad en de duurzaamheidscampagne. Een voordeel in 2023 van € 244.000, een nadeel in 2024 van € 244.000.

Uitvoeringsprogramma bestemmingsreserve duurzaamheid	322	-172	-150	0
---	------------	-------------	-------------	----------

In het uitvoeringsprogramma duurzaamheid dat u op 21 september 2022 heeft vastgesteld zijn diverse onderdelen opgenomen voor uitvoering in 2023. Diverse onderdelen schuiven wij om diverse redenen door:

1. Subsidie groene daken: In de tweede helft van 2023 wordt de vacature voor beleidsmedewerker Klimaatadaptatie en biodiversiteit opengesteld. De invulling van de groene daken subsidie wordt opgepakt zodra deze functie is ingevuld. Om die reden schuiven wij € 15.000 door naar 2024.
2. Warmtetransitie warmtenet stad Zevenaar: Vanwege de landelijke ontwikkelingen op het gebied van het publieke aandeel bij warmtenetten zijn de onderhandelingen met het warmtebedrijf (Vattenfall) on-hold gezet. Voor het warmtenet stad Zevenaar onderzoeken we een alternatief. Hiervoor is extra capaciteit en specifieke (technische)kennis (o.a. opstellen businesscase) nodig. Het eenmalig beschikbaar gestelde bedrag is niet toereikend waardoor aanvullend € 65.000 uit de bestemmingsreserve duurzaamheid wordt ingezet. De werkzaamheden lopen door in 2024 waardoor ook dit bedrag wordt doorgeschoven naar 2024.
3. Stimuleren energiebesparende maatregelen samenleving: De verbreding van ondersteuning bij het realiseren van energiebesparing in de woningvoorraad verloopt niet volgens de oorspronkelijke planning. Samen met betrokken partners wordt ondermeer gekeken naar het inrichten van fysieke ondersteuningspunten in gemeente Zevenaar om inwoners te ondersteunen bij energiebesparing in de woning. Dit vergt meer tijd. Om die reden schuiven we € 50.000 door naar 2024.
4. Inkoop- en aanbestedingsbeleid eigen organisatie: In 2024 zetten wij in op het verduurzamen van ons inkoop- en aanbestedingsbeleid door onder andere het opstellen van een actieplan 'Maatschappelijk verantwoord opdrachtgeven en inkopen', gebruik maken (implementeren) van de Aanpak DuurzaamGWW en de Milieukostenindicator (MKI). Om die reden schuiven wij € 17.000 door naar 2024.
5. Wijk van de toekomst: aardgasvrij Angerlo: De afronding van het wijk uitvoeringsplan Angerlo aardgasvrij loopt niet volgens de oorspronkelijke planning. Samen met de betrokken partners zijn we de nieuwe kansen die op ons pad zijn gekomen aan het verkennen. Dit vergt iets meer tijd. Het budget hiervoor faseren we daarom op andere manier. € 175.000 minder in 2023, € 25.000 meer in 2024 en € 150.000 meer in 2025.

In totaal verschuiven wij € 172.000 naar 2024 en € 150.000 naar 2025. Dekking komt uit de bestemmingsreserve duurzaamheid.

Vrijval budget "Op weg naar aardgas vrij": onderzoek naar betaalbaarheid voor inwoners uitfaseren aardgas	75	0	0	0
--	-----------	----------	----------	----------

In de 2e voortgangsrapportage 2022 hebben we aangegeven dat het onderzoek naar de betaalbaarheid van het uitfaseren van aardgas vertraging heeft opgelopen. Dat is nog steeds het geval. Er is op dit moment geen zicht op hoe en wanneer dit onderzoek wordt vormgegeven. Om die reden laten we in 2023 een bedrag van € 75.000 vrijvallen. Wij komen in een later stadium bij u op dit onderwerp terug.

Warmtenet stad Zevenaar fase 4	158	-158	0	0
---------------------------------------	------------	-------------	----------	----------

Vanwege de landelijke ontwikkelingen op het gebied van het publieke aandeel bij warmtenetten zijn de onderhandelingen met het warmtebedrijf (Vattenfall) on-hold gezet. Voor het warmtenet stad Zevenaar zijn we een alternatief aan het onderzoeken. Dit zijn extra werkzaamheden die doorlopen in 2024. Om die reden schuiven we € 158.000 door naar 2024. Een voordeel in 2023 van € 158.000, een nadeel van € 158.000 in 2024.

Warmtewet 2.0	50	-20	-30	0
----------------------	-----------	------------	------------	----------

Voor de actualisatie warmtevisie op de Warmtewet 2.0, het aanwijzen en uitwerken van warmtekavels en het aanwijzen van een warmtebedrijf op grond van de warmtewet 2.0 heeft uw raad in de kadernota 2022 een bedrag van € 50.000 beschikbaar gesteld voor 2022. De wetgeving is echter uitgesteld waardoor het bedrag is doorgeschoven naar 2023. Vanwege de landelijke ontwikkelingen in de warmtetransitie is er weinig capaciteit beschikbaar bij de marktpartijen. De planning is dat na marktconsultatie de opdracht voor het actualiseren van de transitievisie warmte in het vierde kwartaal 2023 wordt verleend. Uitvoering in 2024. Om die reden schuift € 20.000 door naar 2024. Door landelijke ontwikkelingen (val kabinet en wens kabinet warmtenet in publieke handen) ligt het aanwijzen en uitwerken warmtekavels en het aanwijzen warmtebedrijf stil. Wij voorzien de kosten hiervoor in 2025. In totaal een voordeel in 2023 van € 50.000, een nadeel in 2024 van € 20.000 en een nadeel in 2025 van € 30.000.

5. Vervolgtraject kadernota

Actualisatie budget jeugdgezondheidszorg	9	10	10	10
---	----------	-----------	-----------	-----------

Het budget voor Jeugdgezondheidszorg - leveringen en diensten derden wordt niet volledig ingezet. Rekening houdend met de structurele verplichtingen kan een deel van het budget worden afgeaamd. Deze wijziging leidt tot een voordeel in 2023 van € 8.500 en structureel, met ingang van 2024 een voordeel van € 10.000.

Actualisatie budget jeugdgezondheidszorg (JOGG)	4	4	4	4
--	----------	----------	----------	----------

Het budget voor Jeugdgezondheidszorg t.b.v. JOGG projecten (Jongeren Op Gezond Gewicht) wordt niet volledig ingezet. Rekening houdend met de verplichtingen kan een deel van het budget structureel (voordeel € 3.500) worden afgeaamd.

Gedeeltelijke vrijval budget duurzaamheidsfonds en kansrijke duurzaamheidsinitiatieven samenleving	29	29	0	0
---	-----------	-----------	----------	----------

Jaarlijks is € 58.000 beschikbaar voor duurzaamheidsinitiatieven uit de samenleving. In 2023 en 2024 verwachten wij minder initiatieven die vragen om een bijdrage van de gemeente. Een voordeel van € 29.000 in 2023 en 2024.

Gedeeltelijke vrijval budget stimuleren verduurzaming bij bedrijven en organisatie	31	16	0	0
---	-----------	-----------	----------	----------

In de meerjarenbegroting 2023-2026 is € 31.000 structureel vanaf 2023 beschikbaar gesteld om bedrijven en organisaties te stimuleren om actief met verduurzaming aan de slag te gaan. Vanuit de Groene Metropool Regio zal hier vanaf 2024 op worden ingezet. Daarom laten wij het gehele budget 2023 en de helft van het budget 2024 vrijvallen. Een eenmalig voordeel in 2023 van € 31.000 en in 2024 van € 16.000.

Regionale aanbesteding gas	33	33	33	33
-----------------------------------	-----------	-----------	-----------	-----------

In de kadernota 2022 is vanaf 2023 structureel € 33.000 beschikbaar gesteld voor de financiële consequenties verduurzaming/vergroenen van het gascontract. In de begroting 2023-2026 respectievelijk 1e VGR 2023 zijn de budgetten voor gas verhoogd. Daarin is ook de prijsstijging voor duurzaam gas opgenomen. Om die reden kan het budget van € 33.000 vrijvallen vanaf 2023.

Uitvoering van de routekaart, op weg naar een energieneutraal Zevenaar	38	0	0	0
---	-----------	----------	----------	----------

In de algemene reserve is een bedrag van € 38.000 gereserveerd voor uitvoering van de routekaart, op weg naar een energieneutraal Zevenaar. Dit bedrag is ondertussen op een andere manier in de begroting opgenomen waardoor het bedrag weer kan vrijvallen ten gunste van de algemene reserve.

Vrijval budget campagne "Kids groen en duurzaam"	43	0	0	0
---	-----------	----------	----------	----------

In het kader van de ambitie "energie- en CO₂-neutrale samenleving 2040", is in de Kadernota 2022 € 43.000 beschikbaar gesteld voor de "Kids groen en duurzaam campagne". Het is de verwachting dat dit project niet door Kunstwerk!-NME gestart zal worden. Om die reden laten we € 43.000 vrijvallen ten gunste van het begrotingsresultaat.

Totaal mutaties	1.052	-595	-134	46
------------------------	--------------	-------------	-------------	-----------

Toelichting reservemutaties

Reservemutaties (bedragen x € 1.000)	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
---	-----------------------	-----------------------	-----------------------	-----------------------

2. Actualisatie bestand beleid

Mutaties afvalstoffenheffing 2023	75	0	0	0
--	-----------	----------	----------	----------

In 2023 verwachten wij een nadeel van € 75.000 op de kosten van afvalverwerking. De grootste posten die wijzigen zijn verwerkingskosten restafval en de inzamelkosten PMD. De daling van de hoeveelheid te verwerken restafval heeft zich niet in die mate voorgedaan die we verwacht hadden. Hierdoor stijgen de verwerkingskosten restafval. Daarnaast komt de stijging van de inzamelkosten PMD voort uit de aanschaf van de inzamelzakken. Door sterk gestegen grondstofprijzen en hoger gebruik van het aantal zakken, zijn deze kosten gestegen.

Het nadeel van € 75.000 onttrekken wij uit de bestemmingsreserve afval. In de meerjarenbegroting verwerken we de structurele wijzigingen binnen afval.

Uitvoeringskosten energieneutrale organisatie	-82	82	0	0
--	------------	-----------	----------	----------

In 2024 zetten wij in op het opstellen van uitvoeringsprogramma's op gebied van broeikasgasreductie en energiereductie, beheersmaatregelen voor interne borging van de opgave en een plan van aanpak voor het realiseren van de ambitie en doelstelling om een CO2-neutrale organisatie in 2026 te realiseren. Om die reden schuiven we een bedrag van € 82.000 door naar 2024. Dekking vindt plaats uit de algemene reserve waardoor de verschuiving budgettair neutraal is.

Uitvoeringsprogramma bestemmingsreserve duurzaamheid	-322	172	150	0
---	-------------	------------	------------	----------

In het uitvoeringsprogramma duurzaamheid dat u op 21 september 2022 heeft vastgesteld zijn diverse onderdelen opgenomen voor uitvoering in 2023. Diverse onderdelen schuiven wij om diverse redenen door:

1. Subsidie groene daken: In de tweede helft van 2023 wordt de vacature voor beleidsmedewerker Klimaatadaptatie en biodiversiteit opengesteld. De invulling van de groene daken subsidie wordt opgepakt zodra deze functie is ingevuld. Om die reden schuiven wij € 15.000 door naar 2024.
2. Warmtetransitie warmtenet stad Zevenaar: Vanwege de landelijke ontwikkelingen op het gebied van het publieke aandeel bij warmtenetten zijn de onderhandelingen met het warmtebedrijf (Vattenfall) on-hold gezet. Voor het warmtenet stad Zevenaar onderzoeken we een alternatief. Hiervoor is extra capaciteit en specifieke (technische)kennis (o.a. opstellen businesscase) nodig. Het eenmalig beschikbaar gestelde bedrag is niet toereikend waardoor aanvullend € 65.000 uit de bestemmingsreserve duurzaamheid wordt ingezet. De werkzaamheden lopen door in 2024 waardoor ook dit bedrag wordt doorgeschoven naar 2024.
3. Stimuleren energiebesparende maatregelen samenleving: De verbreding van ondersteuning bij het realiseren van energiebesparing in de woningvoorraad verloopt niet volgens de oorspronkelijke planning. Samen met betrokken partners wordt ondermeer gekeken naar het inrichten van fysieke ondersteuningspunten in gemeente Zevenaar om inwoners te ondersteunen bij energiebesparing in de woning. Dit vergt meer tijd. Om die reden schuiven we € 50.000 door naar 2024.
4. Inkoop- en aanbestedingsbeleid eigen organisatie: In 2024 zetten wij in op het verduurzamen van ons inkoop- en aanbestedingsbeleid door onder andere het opstellen van een actieplan 'Maatschappelijk verantwoord opdrachtgeven en inkopen', gebruik maken (implementeren) van de Aanpak DuurzaamGWW en de Milieukostenindicator (MKI). Om die reden schuiven wij € 17.000 door naar 2024.
5. Wijk van de toekomst: aardgasvrij Angerlo: De afronding van het wijk uitvoeringsplan Angerlo aardgasvrij loopt niet volgens de oorspronkelijke planning. Samen met de betrokken partners zijn we de nieuwe kansen die op ons pad zijn gekomen aan het verkennen. Dit vergt iets meer tijd. Het budget hiervoor faseren we daarom op andere manier. € 175.000 minder in 2023, € 25.000 meer in 2024 en € 150.000 meer in 2025.

In totaal verschuiven wij € 172.000 naar 2024 en € 150.000 naar 2025. Dekking komt uit de bestemmingsreserve duurzaamheid.

5. Vervolgtraject kadernota

Uitvoering van de routekaart, op weg naar een energieneutraal Zevenaar	-38	0	0	0
---	------------	----------	----------	----------

In de algemene reserve is een bedrag van € 38.000 gereserveerd voor uitvoering van de routekaart, op weg naar een energieneutraal Zevenaar. Dit bedrag is ondertussen op een andere manier in de begroting opgenomen waardoor het bedrag weer kan vrijvallen ten gunste van de algemene reserve.

Totaal reservemutaties	-367	254	150	0
-------------------------------	-------------	------------	------------	----------

8. VOLKSHUISVESTING, RUIMTELIJKE ORDENING EN STEDELIJKE VERNIEUWING

ALGEMEEN

Omschrijving

Dit programma gaat over de beleidsvelden ruimtelijke ordening, grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen) en wonen.

Ontwikkelingen

Ontwikkeling Woningmarkt

Binnen het kader van de ruimtelijke (regionale) opgave en ontwikkelingen wordt momenteel onderzoek verricht naar de mogelijke toekomstige uitbreiding van de gemeente Zevenaar, met aandacht voor aspecten zoals wonen, werken, infrastructuur, recreatie, natuur en energietransitie. Voor de woningbouw is de ambitie om per jaar 150 tot 200 woningen toe te voegen. Het is van essentieel belang om deze ontwikkelingen te integreren in de omgevingsvisie, zodat de verschillende ruimteclaims effectief op elkaar kunnen worden afgestemd. Een doelgerichte afstemming zal niet alleen bijdragen aan een aansluitende ruimtelijke planning, maar ook een positieve impact hebben op de aanpak van sociaal-maatschappelijke vraagstukken. Bij het ontwikkelen van de woningbouwplannen streven we naar een constante stroom van bouwprojecten, maar dit is ook afhankelijk van complicerende factoren de woningmarkt. Wij hebben momenteel te maken met problemen hoge bouw- en materiaalkosten, een tekort aan personeel, beperking van de leencapaciteit van kopers en de beschikbaarheid van energie. Daarnaast ervaren we de meeste last van de afhankelijkheid van externe partijen vanwege het ontbreken van eigen grondposities. Daarom zijn we hard bezig met het voeren van een situationeel grondbeleid, waarbij we actief gronden verwerven voor toekomstige woningbouwontwikkelingen. Dit alles met als doel om meer regie te kunnen voeren op de woningbouwproductie.

Wet goed verhuurderschap (arbeidsmigranten)

Op 21 maart jl. heeft de Eerste Kamer het wetsvoorstel goed verhuurderschap ("Wet goed verhuurderschap") aangenomen. Met de invoering van deze wet gelden er vanaf 1 juli 2023 aanvullende regels voor verhuur van woonruimte en voor verhuur van verblijfsruimte aan arbeidsmigranten. De kern van deze wetgeving is de introductie van een algemene landelijke norm voor goed verhuurderschap. Op dit moment onderzoeken wij de benodigde stappen en vereiste instrumenten om een meldpunt te openen en de wet op een juiste wijze uit te voeren.

Beleidskaders

- [Structuurvisie Zevenaar 2012-2030](#)
- [Omgevingsvisie Gelders Eiland 2030 \(2017\)](#)
- Plan Woningbouw (2022)
- [Woonvisie Gelders Eiland \(2018\)](#)
- [Woonvisie Zevenaar \(2015\)](#)
- Nota grondbeleid Zevenaar 2021
- Woondeal Regio Arnhem-Nijmegen 2.0 (2023)
- Nota vastgoedbeleid
- [Liemerse Woonagenda 2020](#)
- [Regionaal Programma Werklocaties \(RPW\) 2021 - 2024](#)
- [Toets- en afwegingskader grootschalige duurzame energieopwekking \(zon en wind\)](#)
- Integraal accommodatieplan 2020-2040 (IAP)

WAT WILLEN WE?

8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing

We maken gewenste ontwikkelingen mogelijk en bevorderen de ruimtelijke kwaliteit en een veilige en gezonde fysieke leefomgeving. Hierbij respecteren wij het landschap en de natuur- en cultuurhistorische waarden. We zetten de veranderopgave van de Omgevingswet in voor een andere manier van werken binnen het fysieke domein. We vinden dat er voor iedereen een geschikte woning moet zijn en dat onze inwoners prettig moeten kunnen wonen in een veilige en schone omgeving.

WAT DOEN WE?

Naam resultaat		Status 1e VGR	Status 2e VGR
8.1.1 Wij actualiseren de woonvisies	2023-2024		
8.1.2 Wij zetten een doorstroommakelaar in	2023-2026		
8.1.3 Wij maken jaarlijks prestatieafspraken met woningcorporaties	2023e.v.		
8.1.4 Wij stellen een woningbouwplan voor een continue bouwstroom op en geven uitvoering aan dit plan	2022-2026		
8.2.1 Wij nemen deel aan de Groene Metropool Regio: opgave Groene Groeiregio	2023-2025		
8.2.2 Wij geven uitvoering aan de Omgevingswet	2022-2026		
8.2.3 Wij intensiveren participatie bij ruimtelijke plannen en wonen	2022-2026		
8.2.4 Wij werken samen met partners aan de realisering van het Rivierklimaatpark	2022e.v.		

8.1 Zorgen voor een geschikte woning voor iedereen

8.1.1 Wij actualiseren de woonvisies 2023-2024

Bij de actualisatie van onze woonvisies kijken we kritisch naar de bestaande beleidsregels: waar zitten belemmeringen en knelpunten. We zetten in op sneller en efficiënter werken. We nemen de woonbehoefte van specifieke doelgroepen zoals spoedzoekers, jongeren, CPO-initiatiefnemers, statushouders, 'reizigers', woon-zorgvragers en arbeidsmigranten mee. Ook nemen we de kwaliteit van de bestaande voorraad en verduurzaming mee. We stimuleren het toevoegen van meer levensloopbestendige woningen of het levensloopbestendig maken van de huidige voorraad, maar ook versnelde realisatie van flexwoningen nemen we hierin mee.

	Status 1e VGR	Status 2e VGR
Stand van zaken		
	Volgens plan	Volgens plan

De raad is geïnformeerd over het proces en de planning door middel van een raadinformatiebrief.

8.1.2 Wij zetten een doorstroommakelaar in 2023-2026

Een doorstroommakelaar adviseert inwoners (op eigen verzoek) over welke woonsituatie het beste bij hen past. We vragen hiervoor bij een provincie een bijdrage aan vanuit de Verhuiscoachregeling.

Stand van zaken

In het collegeprogramma staat vermeld dat er geëxperimenteerd zal worden met een doorstroommakelaar. Wij achten het juiste moment nog niet aangebroken om hiermee van start te gaan. Ons eerste doel is om het woonbeleid te actualiseren met een nieuwe woon(zorg)visie. Aansluitend gaan we in kaart brengen welke woningen geschikt (te maken) zijn voor de doelgroep en hoe we nieuwe woningen kunnen realiseren om doorstroming te bevorderen. Nadat deze stappen zijn gezet, kunnen we onderzoeken op welke manier de "doorstroommakelaar" het meest effectief kan worden ingezet.

Voorstel raad

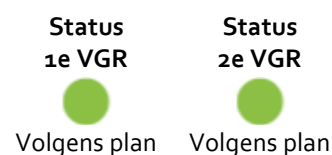
In deze voortgangsrapportage ramen we in zowel 2023 als 2025 € 45.000 af met dekking uit de algemene reserve.

8.1.3 Wij maken jaarlijks prestatieafspraken met woningcorporaties

2023-e.v.

In de prestatieafspraken met de woningcorporaties zetten we in op het toevoegen van sociale huurwoningen (30% van de toegevoegde woningvoorraad) en middeldure huurwoningen. Daarnaast zetten we in op verduurzaming bij bestaande woningen en bespreken we de rollen, taken en verantwoordelijkheden van de corporaties.

In de raamovereenkomst met de corporaties is 25% sociale huur opgenomen, deze passen we aan naar 30%. Wij hebben geen beleid op middeldure woningen, dit is ook niet opgenomen in woonvisies. Dat gaan we nu wel doen. Hiervoor is het nodig om de woonvisies te actualiseren. Daarin gaan we opnieuw de definitie bepalen van wat we betaalbaar vinden, rekening houdend met de huidige marktsituatie en prijsontwikkeling. Daarbij kijken we ook naar instrumenten zoals erfpacht en startersleningen.

Stand van zaken

Samen met de corporaties zijn wij van mening dat de jaarlijks te maken prestatieafspraken aan kwalitatieve vernieuwing en verbetering toe zijn. We hebben afgesproken de prestatieafspraken vanaf 2024 op een andere manier in te vullen. Doelstelling is de afspraken scherper en meer resultaatgericht te maken op verschillende gebieden, waaronder de ontwikkeling van de woningvoorraad, verduurzamingsplannen en sociaal-maatschappelijke vraagstukken. De nieuwe woon(zorg)visie die we gaan opstellen, zal ons de komende jaren ondersteunen door gezamenlijk de visie op de volkshuisvestelijke taken beter te formuleren.

8.1.4 Wij stellen een woningbouwplan voor een continue bouwstroom op en geven uitvoering aan dit plan

2022-2026

In dit plan staat aangegeven welke woningbouw (nieuwbouw) op welke locaties de komende jaren plaatsvindt. Dit plan is afgestemd op de woningbouwbehoefte.

Wij streven naar een continue bouwstroom door het toevoegen van 150-200 woningen per jaar. Wij kijken naar mogelijkheden om woningen sneller te realiseren. Bouwen met nieuwe technieken, bijvoorbeeld fabrieksmatig (prefab) en alternatieve materialen zoals hout, bieden kansen voor versnelling van de realisatietijd. Daarnaast bekijken we hoe wij het proces nog effectiever kunnen inrichten.

Voor leegkomende of leegstaande gebouwen bekijken we of deze een nieuwe functie kunnen krijgen, bij

voorkeur wonen. We gaan hiervoor het gesprek aan met eigenaren van leegstaande objecten om te kijken of deze zich lenen voor functieverandering. Dit kan het geval zijn voor individuele objecten maar ook voor een groter gebied dat om herstructurering vraagt. Als het om ons eigen vastgoed gaat zetten we in op een combinatie van maatschappelijke functies en wonen.

Er moet voldoende capaciteit zijn om goed uitvoering te kunnen geven aan de ambitieuze bouwopgaven (meer bouwen, strakke vergunningverlening) en om uitvoering te kunnen geven aan de Omgevingswet (o.a. kortere procedures, participatie, integrale besluitvorming).

Stand van zaken

De ambitie voor de woningbouw is het toevoegen van 150 tot 200 woningen per jaar. Tot nu toe zijn er 44 woningen in 2023 opgeleverd en wij verwachten dit jaar in totaal 100 woningen op te leveren. Het aantal te realiseren woningen verloopt niet volgens plan vanwege een aantal complicerende ontwikkelingen op de woningmarkt. Naast de bekende problemen met betrekking tot hoge bouw- en materiaalkosten, gebrek aan personeel, beperking van de leencapaciteit van kopers en de beschikbaarheid van energie, ervaren wij de meeste last van de afhankelijkheid van externe partijen door het ontbreken van eigen grondposities. We zijn derhalve hard aan het werk om een meer situationeel grondbeleid te gaan voeren door actief gronden voor toekomstige woningbouwontwikkelingen aan te kopen. Dit alles met als doel om meer regie te kunnen voeren op de woningbouwproductie.

Voorstel raad

Wij leggen u in het vierde kwartaal 2022 een raadsvoorstel voor dat ziet op de evaluatie van het door u op 19 oktober 2022 vastgestelde plan Woningbouw 2022.

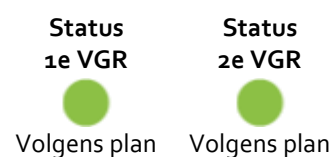
8.2 Uitvoeren van de Omgevingswet en ruimtelijke projecten

8.2.1 Wij nemen deel aan de Groene Metropool Regio: opgave Groene Groeiregio

2023-2025

Regionale samenwerking is belangrijk om doelstellingen te behalen die wij niet op lokale schaal kunnen bereiken. In de regio geven we uitvoering aan twee speerpunten:

- Wonen in balans: Versnellen van de woningbouw (uitvoering Woondeal).
- Leefomgeving: Verbinden van de ruimtelijke opgaven (Opstellen verstedelijkingsstrategie en het ondertekenen van het verstedelijkingsakkoord).

Stand van zaken

Woondeal

In maart 2023 is de Woondeal 2.0 ondertekend, met als voornaamste doel de versnelling van woningbouw, het aanpakken van woningnood en het realiseren van betaalbare woningen. Deze nieuwe woondeal legt ook de nadruk op de aandacht voor conceptueel circulair bouwen en huisvesting van aandachtsgroepen.

Tegelijkertijd wordt er momenteel gewerkt aan een regionale woonzorgvisie, die parallel daaraan wordt uitgevoerd binnen de gemeente zelf.

Om de ambitie te verwezenlijken om 150 tot 200 woningen te realiseren, waarvan 2/3 in het betaalbare segment, neemt ons regieteam actief de regie op de woningbouwprojecten. De woondeal biedt ook de mogelijkheid tot het delen van kennis en het inhuren van expertise o.a. via de flexpool. Deze is ingezet voor het Flexwonen en voor een locatiestudie voor de woonwagenlocaties. Bovendien wordt de circulaire impactladder geïmplementeerd in diverse projecten. De vernieuwde woondeal erkent de aanzienlijke uitdagingen op het gebied van woningbouw, bouwt voort op de samenwerking vanuit 2020 en versterkt het partnerschap tussen verschillende partijen. Dit draagt bij aan continuïteit en zekerheid voor zowel marktpartijen als woningcorporaties.

Leefomgeving

Verbinding van de ruimtelijke opgaven in regionaal verband. Het gaat hier om de uitwerking van de gebiedsvisies deelgebied De Liemers en het opstellen en vaststellen van het regioarrangement, voortvloeiend uit de Verstedelijkingsstrategie die eind 2022 door de raad is vastgesteld.

8.2.2 Wij geven uitvoering aan de Omgevingswet

2022-2026

Naar verwachting treedt op 1 januari 2023 de Omgevingswet in werking. Of dat ook de definitieve datum is, zal in oktober blijken. Belangrijk is namelijk dat de ICT-problemen verholpen zijn. De implementatie van de Omgevingswet heeft een structureel effect op de gemeente als organisatie (groeierende, krimpende en veranderende capaciteit, legesopbrengsten, vervallen taken en nieuwe taken). Daarbij biedt de stelselwijziging veel decentrale beleidsruimte (keuzevrijheid) die effect gaat hebben op de organisatie en de financiën. De VNG heeft in samenwerking met een aantal gemeenten het Structureel Effectenmodel Omgevingswet ontwikkeld. Aan de hand van dit model zijn de structurele effecten van de Omgevingswet in beeld gebracht. Omdat er nog inhoudelijke beleidskeuzes gemaakt moeten worden is uitgegaan van een aantal aannames over o.a. vroegtijdige participatie, overname van de zogenaamde bruidsschat en de opzet van de nieuwe omgevingsplannen (globaal of gedetailleerd). De beschikbaar gestelde budgetten voor de invoering van de Omgevingswet zijn deels nog beschikbaar voor de transitiefase, maar behoeven wellicht nog aanvulling.

De Omgevingswet vereist het vaststellen van een omgevingsvisie en 1 omgevingsplan voor het gehele grondgebied van de gemeente. Bij het opstellen van de omgevingsvisie en het omgevingsplan onderzoeken we ook de mogelijkheden voor welstandsvrij bouwen en houden we de taakstelling van de Commissie Ruimtelijke Kwaliteit tegen het licht. Ook verkennen we of (gedeelten van) werklocaties te transformeren zijn naar woongebieden.

Stand van zaken

Status 1e VGR	Status 2e VGR
	
Niet volgens plan	Volgens plan plan

De invoering van de Omgevingswet zal per 1 januari 2024 plaatsvinden. Aan de hand van het Structureel Effectenmodel Omgevingswet zijn de effecten voor de gemeente Zevenaar in beeld gebracht. Dit heeft tot aanpassing van een aantal budgetten aanleiding gegeven die structureel verwerkt zijn in de begroting. Voor de transitiefase zijn de belangrijkste stappen nu gezet en is de aandacht gericht op de verwerking van aanvragen en de afhandeling daarvan binnen de daarvoor gestelde termijn. Ook zijn de noodzakelijke verordeningen aangepast en vastgesteld.

De Omgevingswet vereist het vaststellen van een omgevingsvisie en 1 omgevingsplan voor het gehele grondgebied van de gemeente. De Omgevingsvisie zal in 2024 ter vaststelling worden aangeboden. Bij het in werking treden van de Omgevingswet heeft elke gemeente direct een Omgevingsplan van rechtswege. Dit zal bestaan uit de (ruimtelijke) regels uit verschillende vervallen instrumenten (o.a. bestemmingsplannen) en de vervallen rijksregels over activiteiten. Tot 1 januari 2032 heeft de gemeente vervolgens de tijd om het tijdelijke deel van het omgevingsplan en andere regels over de fysieke leefomgeving om te zetten naar een nieuw omgevingsplan.

8.2.3 Wij intensiveren participatie bij ruimtelijke plannen en wonen

2022-2026

Inwoners betrekken we meer en op het juiste moment bij de ruimtelijke ordening en wonen o.a. bij gebiedsgericht werken, omgevingsvisie en bouwplannen. Dit sluit aan op het nog op te stellen gemeentebrede participatiebeleid. Voor het toetsen van initiatieven werken wij met de omgevingstafel. Een omgevingstafel is een overlegstructuur waarbij een initiatief voor een ruimtelijk project vanuit verschillende invalshoeken (o.a. ruimtelijk, wonen, natuur, milieu, fysieke en sociale leefomgeving) wordt bekeken en beoordeeld. Deze is nog zeer intern gericht, maar gaan we uitbreiden en meer naar buiten richten. Wij kijken kritisch naar het idee van de conceptaanvraag zoals wij deze momenteel hanteren. We toetsen in een vroeg stadium (idee fase) het initiatief op kansrijkheid. Hierdoor geven we wooninitiatieven van inwoners en ontwikkelaars meer kans en we kunnen sneller besluiten. Ook voorkomen we hiermee dat een initiatiefnemer veel voorbereidingskosten moet maken. Bij het herinrichten van een wijk, zetten we in op wijkgericht werken.

Status 1e VGR	Status 2e VGR
	
Volgens plan	Volgens plan

Stand van zaken

Woningbouwplannen

Om de plannen te beoordelen, maken we momenteel actief gebruik van de omgevingstafel. Deze aanpak is momenteel voornamelijk intern gericht, maar we gaan deze uitbreiden naar externe partijen. Tijdens de omgevingstafel worden de aanvragen integraal besproken en voorzien van een advies voor verdere behandeling.

Locaties voor reizigers (woonwagens)

Voor het vraagstuk rondom woonwagenlocaties hebben we een plan opgesteld. Het doel van dit plan is om standplaatsen voor woonwagens te ontwikkelen en te kunnen voorzien in de behoefte aan standplaatsen op bestaande locaties of nieuwe locaties. Onlangs heeft er een eerste bijeenkomst plaatsgevonden met woonwagenbewoners en belanghebbenden die momenteel in reguliere woningen wonen maar graag in een woonwagen willen wonen. Dit proces zal de komende periode verder worden voortgezet.

Integraal werken met een wijkplan

Er zijn twee pilots uitgevoerd om dit te onderzoeken. Eén pilot vond plaats in de wijk De Methen en een andere in Babberich. De pilot in De Methen is bijna afgerond en zal binnenkort aan het college worden voorgelegd. De afronding van het wijkplan voor Babberich staat gepland voor het 3e kwartaal en zal ook aan het college worden voorgelegd. Beide pilots worden geëvalueerd om een weloverwogen keuze te maken tussen wijkgericht werken en integraal werken met een wijkplan.

Op basis van de samenwerkingsovereenkomst die in oktober 2020 gesloten is met de gemeenten Arnhem, Duiven, Rheden, Westervoort, het waterschap Rijn en IJssel, de provincie Gelderland, de staat der Nederlanden en Natuurmonumenten nemen we in 2022 een besluit over toezegging van financiën voor de uitvoering van maatregelen in het Rivierklimaatpark. Van de gemeente Zevenaar wordt een bijdrage verwacht voor

- Het verbeteren (verkeersveiliger maken) van de Marsweg.
- De opwaardering van de entrees van het gebied.
- Een algemene kwaliteitsimpuls.
- De aanleg van struinroutes.

Status
1e VGR

Volgens plan

Status
2e VGR

Volgens plan

Stand van zaken

In maart 2023 is een samenwerking van ingenieursbureaus gestart voor de verdere uitwerking van de voorkeursvariant. Begin 2024 wordt de Notitie Reikwijdte en Detailniveau vastgesteld, waarin is opgenomen welke onderzoeken worden gedaan voor de M.E.R. om te komen tot verdere planvorming en realisatie. De planning is erop gericht om eind 2026 de definitieve plannen ter inzage te leggen en in 2027 te starten met de uitvoering. De uitvoering staat gepland van 2027 tot en met 2029.

WAT KOST HET?

Exploitatie (bedragen x € 1.000)	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Baten				
Primitieve begroting 2023-2026	5.700	30.142	-2.009	20.152
1e voortgangsrapportage 2023	426	684	2.220	1.522
Kadernota 2024	0	0	0	0
Wijzigingen tot de 2e voortgangsrapportage 2023	0	-60	-60	-60
Totale baten tot de 2e voortgangsrapportage	6.127	30.767	151	21.614

Mutaties in deze voortgangsrapportage (baten)

1. Autonome ontwikkelingen	-383	-34.936	6.813	-16.277
Aanpassing raming herziening grondexploitaties woningbouw	-383	-34.936	6.813	-16.277
2. Actualisatie bestaand beleid	-275	40	235	0
Bezuinigingsopgave vastgoed - actualisatie planning	0	-235	235	0
Fasering dorpendeal Lathum	-275	275	0	0

Totaal gemuteerde baten	-658	-34.896	7.048	-16.277
--------------------------------	-------------	----------------	--------------	----------------

Totale baten in deze voortgangsrapportage	5.469	-4.130	7.199	5.337
--	--------------	---------------	--------------	--------------

Lasten

Primitieve begroting 2023-2026	8.615	32.346	536	22.191
1e voortgangsrapportage 2023	1.512	758	2.293	1.594
Kadernota 2024	0	2	2	2
Wijzigingen tot de 2e voortgangsrapportage 2023	-1	-43	-118	-118
Totale lasten tot de 2e voortgangsrapportage	10.126	33.063	2.713	23.669

Mutaties in deze begroting (lasten)

1. Autonome ontwikkelingen	-383	-34.936	6.813	-16.277
Aanpassing raming herziening grondexploitaties woningbouw	-383	-34.936	6.813	-16.277
Aanpassing rente grondexploitaties woningbouw	0	0	0	0
2. Actualisatie bestaand beleid	-1.131	1.075	0	0
Actualisatie afschrijvingslasten 2023 programma 8	-16	0	0	0
Actualisatie budget Wet goed verhuurderschap	-20	0	0	0
Actualisatie fasering budget invoering Omgevingswet	-150	150	0	0
Bezuinigingsopgave vastgoed - actualisatie planning	0	0	0	0
Budget intensiveren participatie bij ruimtelijke plannen en wonen	-20	0	0	0
Fasering dorpendeal Lathum	-550	550	0	0
Middelen voor de beëindiging ontzanding in bestemmingsplan Rhederlaag	-375	375	0	0
5. Vervolgtraject kadernota	-53	-53	-8	-8
Inzetten doorstroommakelaar	-45	-45	0	0
Vrijval budget inhuur derden op budget beleid wonen	-8	-8	-8	-8
Totaal gemuteerde lasten	-1.567	-33.914	6.804	-16.285

Totale lasten tot de voortgangsrapportage	8.559	-852	9.517	7.384
--	--------------	-------------	--------------	--------------

Resultaat voor bestemming	-3.090	-3.278	-2.318	-2.047
----------------------------------	---------------	---------------	---------------	---------------

Onttrekkingen

Primitieve begroting 2023-2026	946	545	500	0
1e voortgangsrapportage 2023	99	0	0	0
Kadernota 2024	0	0	0	0
Wijzigingen tot de 2e voortgangsrapportage 2023	0	0	0	0
2e voortgangsrapportage 2023	-610	480	0	0
Totaal onttrekkingen reserves	435	1.025	500	0

Toevoegingen

Primitieve begroting 2023-2026	0	0	0	0
1e voortgangsrapportage 2023	74	0	0	0
Kadernota 2024	0	0	0	0
Wijzigingen tot de 2e voortgangsrapportage 2023	0	0	0	0
2e voortgangsrapportage 2023	-40	0	0	0
Totaal toevoegingen reserves	34	0	0	0
Saldo reserve mutaties	401	1.025	500	0
Resultaat na bestemming	-2.689	-2.253	-1.818	-2.047

TOELICHTING FINANCIËLE ONTWIKKELINGEN

Mutaties exploitatie (bedragen x € 1.000)	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
---	-------------------	-------------------	-------------------	-------------------

1. Autonome ontwikkelingen

Aanpassing raming herziening grondexploitaties woningbouw	0	0	0	0
--	----------	----------	----------	----------

De raming van de grondexploitaties Zevenaar-Oost wonen, Middag-Oost & Zwanenwaay, Waaijakkers en Mercurion zijn aangepast op basis van de herziene grondexploitatie per 1 januari 2023 zoals vastgesteld in de raadsvergadering van 28 juni 2023, aangevuld met actuele ontwikkelingen. Bij Zevenaar-Oost wonen en Middag-Oost & Zwanenwaay heeft een verschuiving plaatsgevonden van de verwachte sluiting van deelgrondexploitaties. Dit is terug te zien in de mutatie van de voorziening.

Aanpassing rente grondexploitaties woningbouw	0	0	0	0
--	----------	----------	----------	----------

De ramingen van de grondexploitatie Zevenaar-Oost wonen, Waaijakkers, Middag-Oost & Zwanenwaay en Mercurion zijn aangepast op basis van de herziene grondexploitatie per 1 januari 2023 zoals vastgesteld in de raadsvergadering van 28 juni 2023. Door een gunstiger verloop van de boekwaarde en een lager rentepercentage wordt minder rente toegerekend aan deze grondexploitatie wat een nadeel betekent voor het begrotingssaldo.

2. Actualisatie bestaand beleid

Actualisatie afschrijvingslasten 2023 programma 8	16	0	0	0
--	-----------	----------	----------	----------

De investering met betrekking tot de voorbereiding herontwikkeling locatie Vestersbos is nog niet afgerond waardoor de afschrijvingslasten (€ 16.000) doorschuiven naar 2024.

Actualisatie budget Wet goed verhuurderschap	20	0	0	0
---	-----------	----------	----------	----------

Op 1 juli 2023 is de Wet Goed Verhuurderschap in werking getreden. Vanaf deze datum gelden nieuwe algemene regels voor verhuurders die huurmisstanden moeten voorkomen. Bijvoorbeeld tegen intimidatie en woondiscriminatie. Indien de verhuurders zich niet houden aan deze regels dan kan de gemeenten sancties opleggen. Zevenaar gaat hiervoor een meldpunt inrichten, vanaf 1 januari 2024 zijn gemeenten hiertoe verplicht. In 2023 verwachten wij minder kosten. Een voordeel in 2023 van € 20.000.

Actualisatie fasering budget invoering Omgevingswet	150	-150	0	0
--	------------	-------------	----------	----------

In totaal was begin 2023 nog € 579.000 beschikbaar voor de invoering van de Omgevingswet. Hiervan schuift € 150.000 door naar 2024. Dekking vindt plaats uit de algemene reserve waardoor de mutatie budgettair neutraal is.

Bezuinigingsopgave vastgoed - actualisatie planning	0	-235	235	0
--	----------	-------------	------------	----------

Ontwikkelingen op het vlak van ruimtelijke ordening leiden ertoe dat de verkoop van de locaties Reisenakker 14 en 14a Zevenaar en Engeveldweg 10 en 12 Zevenaar tot nader order wordt uitgesteld. Vermoedelijk zijn de opbrengsten pas in 2025 haalbaar. De bijbehorende afschrijvingslasten zijn hier ook op aangepast. Daarnaast worden de panden op de locaties Markt 8 Lobith, Steenhuizen 6 Zevenaar en Nieuwe Komstraat 19 Lobith pas verkocht als het bestemmingsplan onherroepelijk is en de gronden bouwrijp zijn gemaakt. Winstneming kan pas plaatsvinden binnen de gezamenlijke grondexploitatie als ook de kosten zijn gerealiseerd. Dit betekent naar verwachting dat de winstneming pas mag plaatsvinden wanneer de kosten (plankosten, bouw- en woonrijp maken) zijn gerealiseerd. Hierdoor verschuiven we de opbrengsten met betrekking tot Markt 8 naar 2025 en van de andere twee panden naar 2026. De bijbehorende afschrijvingslasten zijn hier ook op aangepast. Tenslotte is de boekwaarde van de Nieuwe Komstraat 19 Lobith in 2022 abusievelijk te laag opgenomen. Een nadeel van € 99.000.

Deze wijziging raakt meerdere programma's (programma's 0, 6 en 8). Per saldo resulteert dit in 2023 en 2024 in een nadeel van respectievelijk € 260.000 en € 723.000 en in 2025 en 2026 in een voordeel van respectievelijk € 445.000 en € 439.000.

Budget intensiveren participatie bij ruimtelijke plannen en wonen	20	0	0	0
--	-----------	----------	----------	----------

In de meerjarenbegroting 2023-2026 is, als onderdeel van het collegeprogramma, vanaf 2023 een structureel budget van € 50.000 beschikbaar gesteld om inwoners meer te betrekken bij ruimtelijke ordening en wonen voor o.a. gebiedsgericht werken, de omgevingsvisie en bouwplannen. In 2023 zijn twee pilots gedraaid met ondersteuning van een bureau. De kosten hiervoor vallen lager uit dan begroot. De reden hiervoor is dat de voorbereiding deels al in 2022 heeft plaatsgevonden. Een eenmalig voordeel van € 20.000.

Fasering dorpendeal Lathum	275	-275	0	0
-----------------------------------	------------	-------------	----------	----------

De dorpsraad Lathum heeft samen met het bestuur van dorpshuis 'Het Gebouw' en het kerkbestuur van de NH-kerk en het naastgelegen gebouwtje De Wheme, SpectrumElan en de provincie Gelderland een start gemaakt met een dorpenplan Lathum (Lathum Later). Voor de verdere uitwerking van de plannen is door de provincie Gelderland een subsidie toegekend van € 400.000. Deze subsidie loopt tot en met 31 december 2024. Het betreft een subsidie op basis van de zgn. 50%/50% regeling. U heeft in de begroting 2023-2026 ook € 400.000 beschikbaar gesteld. In totaal is € 800.000 beschikbaar. Het project is ondertussen van start gegaan en zal ook in 2024 doorlopen. Om die reden hevelen wij € 550.000 over naar 2024. Op basis van de 50%/50% regeling hevelen we in die verhouding ook de subsidie voor € 275.000 over. Per saldo een voordeel in 2023 van € 275.000 en een nadeel in 2024 van € 275.000.

Middelen voor de beëindiging ontzanding in bestemmingsplan Rhederlaag	375	-375	0	0
--	------------	-------------	----------	----------

In de raadsvergadering van 19 december 2017 is € 375.000 beschikbaar gesteld uit de algemene reserve ter compensatie van gederfde inkomsten van niet te winnen zand in Rhederlaag onder de voorwaarde dat het bestemmingsplan onherroepelijk moet zijn. Dit is nog niet het geval en dit wordt niet eerder verwacht dan in 2024. Om die reden schuiven wij het bedrag door naar 2024.

5. Vervolgtraject kadernota

Inzetten doorstroommakelaar	45	45	0	0
------------------------------------	-----------	-----------	----------	----------

In het collegeprogramma staat vermeld dat we gaan experimenteren met een doorstroommakelaar. Wij achten het juiste moment nog niet aangebroken om hiermee van start te gaan. Ons eerste doel is om het woonbeleid te actualiseren met een nieuwe woon(zorg)visie. Aansluitend gaan we in kaart brengen welke woningen geschikt (te maken) zijn voor de doelgroep en hoe we nieuwe woningen kunnen realiseren om doorstroming te bevorderen. Nadat deze stappen zijn gezet, kunnen we onderzoeken op welke manier de doorstroommakelaar het meest effectief kan worden ingezet. Om die reden ramen we in zowel 2023 als 2024 € 45.000 af met dekking uit de algemene reserve. Per saldo budgettair neutraal.

Vrijval budget inhuur derden op budget beleid wonen	8	8	8	8
--	----------	----------	----------	----------

In het budget beleid wonen wordt het budget voor inhuur derden niet ingezet. Om die reden laten we dit bedrag vrijvallen. Een structureel voordeel vanaf 2023 van € 8.000.

Totaal mutaties	909	-982	243	8
------------------------	------------	-------------	------------	----------

Toelichting reservemutaties

Reservemutaties (bedragen x € 1.000)	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
---	---------------------------	---------------------------	---------------------------	---------------------------

2. Actualisatie bestaand beleid

Actualisatie fasering budget invoering Omgevingswet	-150	150	0	0
--	-------------	------------	----------	----------

In totaal was begin 2023 nog € 579.000 beschikbaar voor de invoering van de Omgevingswet. Hiervan schuift € 150.000 door naar 2024. Dekking vindt plaats uit de algemene reserve waardoor de mutatie budgettair neutraal is.

Aframen budget woonrijpmaken Vierkenshof	0	0	0	0
---	----------	----------	----------	----------

De werkzaamheden voor het woonrijpmaken Vierkenshof zijn nagenoeg afgerond. De verwachting is dat de kosten € 40.000 lager zullen uitvallen. Dekking vindt plaats uit de algemene reserve waardoor deze mutatie budgettair neutraal is.

Middelen voor de beëindiging ontzanding in bestemmingsplan Rhederlaag	-375	375	0	0
--	-------------	------------	----------	----------

In de raadsvergadering van 19 december 2017 is € 375.000 beschikbaar gesteld uit de algemene reserve ter compensatie van gedeerde inkomsten van niet te winnen zand in Rhederlaag onder de voorwaarde dat het bestemmingsplan onherroepelijk moet zijn. Dit is nog niet het geval en dit wordt niet eerder verwacht dan in 2024. Om die reden schuiven wij het bedrag door naar 2024.

5. Vervolgtraject kadernota

Inzetten doorstroommakelaar	-45	-45	0	0
------------------------------------	------------	------------	----------	----------

In het collegeprogramma staat vermeld dat we gaan experimenteren met een doorstroommakelaar. Wij achten het juiste moment nog niet aangebroken om hiermee van start te gaan. Ons eerste doel is om het woonbeleid te actualiseren met een nieuwe woon(zorg)visie. Aansluitend gaan we in kaart brengen welke woningen geschikt (te maken) zijn voor de doelgroep en hoe we nieuwe woningen kunnen realiseren om doorstroming te bevorderen. Nadat deze stappen zijn gezet, kunnen we onderzoeken op welke manier de doorstroommakelaar het meest effectief kan worden ingezet. Om die reden ramen we in zowel 2023 als 2024 € 45.000 af met dekking uit de algemene reserve. Per saldo budgettair neutraal.

Totaal reservemutaties	-570	480	0	0
-------------------------------	-------------	------------	----------	----------

FINANCIËN

ALGEMEEN

Inleiding

In dit onderdeel gaan wij in op de ontwikkelingen in de financiële situatie van onze gemeente. Wij presenteren het overzicht van baten en lasten, de financiële ontwikkelingen uit deze rapportage en het actuele financieel meerjarenbeeld.

Beleidskaders

Voor wat betreft de financiën van onze gemeente gelden de volgende beleidskaders:

- Financiële verordening 2023
- Nota activerings- en afschrijvingsbeleid 2022
- Nota reserves en voorzieningen 2018

OVERZICHT FINANCIËLE MUTATIES IN DE 2E VOORTGANGSRAPPORTAGE

In onderstaande tabel staat een overzicht van alle financiële baten en lasten, zoals die zijn opgenomen in deze rapportage. In de tabel worden baten en lasten apart gepresenteerd.

Na de tabel geven wij de toelichtingen op alle financiële mutaties. Deze toelichtingen staan op alfabetische volgorde, maar er is geen indeling op baten en lasten. Elke wijziging wordt daarmee eenmalig ("netto") toegelicht.

Exploitatie (bedragen x € 1.000)	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
BATEN				
1. Autonome ontwikkelingen	13.292	-23.806	11.822	-13.218
Aanpassing raming herziening grondexploitatie Zevenaar-Oost bedrijven	13.247	6.859	132	0
Aanpassing raming herziening grondexploitaties woningbouw	-383	-34.936	6.813	-16.277
Actualisatie budgetten onderwijsachterstandenbeleid	38	38	38	38
Actualisatie budgetten sportbedrijf	625	0	0	0
Actualisatie uitkeringslasten en -baten (BUIG)	-110	0	0	0
Dividend Ataro B.V.	-138	0	0	0
Meicirculaire 2023	14	4.493	4.859	3.041
Meicirculaire 2023 hervormingsagenda jeugd	0	-260	-20	-20
2. Actualisatie bestaand beleid	-525	-1.165	719	937
Actualisatie reisdocumenten en rijbewijzen	130	0	0	0
Actualisatie rentekosten en rentetoerekening aan taakvelden	-6	0	0	0
Bezuinigingsopgave vastgoed - actualisatie planning	-260	-1.425	734	952
Fasering dorpendeal Lathum	-275	275	0	0
Inruilwaarde voertuigen	16	0	0	0
Leerlingenvervoer	-8	0	0	0
Mutaties afvalstoffenheffing 2023	-12	0	0	0
Mutaties rioolheffing 2023	0	-15	-15	-15
Parkeren	-110	0	0	0
5. Vervolgtraject kadernota	42	13	14	14
Actualisatie investeringen openbare verlichting en verkeersregelinstallaties	3	3	3	3
Beheer gemeentelijke gronden	35	0	0	0
Onderwijshuisvesting primair onderwijs actualiseren opbrengst verhuur	4	10	10	11
Totaal mutaties 2e voortgangsrapportage - Baten	12.810	-24.958	12.554	-12.267

LASTEN

1. Autonome ontwikkelingen	13.881	-23.660	11.309	-11.836
Aanpassing raming herziening grondexploitatie Zevenaar-Oost bedrijven	13.247	6.859	132	0
Aanpassing raming herziening grondexploitaties woningbouw	-383	-34.936	6.813	-16.277
Aanpassing rente grondexploitatie Zevenaar-Oost bedrijven	-148	0	0	0
Aanpassing rente grondexploitaties woningbouw	68	0	0	0

Actualisatie budgetten onderwijsachterstandenbeleid	38	38	38	38
Actualisatie budgetten sportbedrijf	768	0	0	0
Actualisatie budgetten voor het minimabeleid	-26	0	0	0
Actualisatie uitkeringslasten en -baten (BUIG)	50	0	0	0
Afrekening ESF (Europees Sociaal Fonds) subsidie RSD 2020-2022	-336	0	0	0
Appa / reïntegratie politieke ambtsdragers	25	0	0	0
Bijdrage Scalabor	167	178	203	203
Bijdrage SDL - onderdeel Inkoop	25	0	0	0
Kwijtscheldingen belastingen	-25	0	0	0
Maatschappelijke begeleiding inburgeringsplichtige asielmigranten	28	0	0	0
Meicirculaire 2023	386	4.292	4.292	4.292
Overheveling middelen combinatiefuncties	-100	-100	-100	-100
Tweede Kamerverkiezingen	90	0	-77	0
Wet nieuwe procedure vaststelling verkiezingsuitslag	8	9	9	8
2. Actualisatie bestaand beleid	-972	1.308	515	531
Aanwending bestemmingsreserve statushouders	12	0	0	0
Actualisatie afschrijvingslasten 2023 programma 8	-16	0	0	0
Actualisatie afschrijvingslasten programma 0	-114	0	0	0
Actualisatie afschrijvingslasten programma 4 en 6	-75	0	0	0
Actualisatie budget Wet goed verhuurderschap	-20	0	0	0
Actualisatie fasering budget invoering Omgevingswet	-150	150	0	0
Actualisatie reisdocumenten en rijbewijzen	30	0	0	0
Actualisatie rentekosten en rentetoerekening aan taakvelden	-343	0	0	0
Bezuinigingsopgave vastgoed - actualisatie planning	0	-702	289	513
Bouwkostenindexering herinrichting markt en Muldershof	0	1	3	3
Brandstofkosten	-80	0	0	0
Budget intensiveren participatie bij ruimtelijke plannen en wonen	-20	0	0	0
Elektriciteitskosten gemeentehuis	70	0	0	0
Energietransitie: bewustwording en gedragsverandering eigen organisatie	-10	10	0	0
Extra inzet energiearmoede	111	0	0	0
Fasering dorpendeal Lathum	-550	550	0	0
Fasering reserve centrummanagement	-40	40	0	0
Grondruil Prins Clauslaan Giesbeek	-28	0	28	0
Inhuur bij afdeling vergunningverlening, toezicht en handhaving	120	0	0	0
Inzet middelen tijdelijk noodfonds	100	0	0	0
Inzet resterende middelen bestemmingsreserve DoeDuiten	49	0	0	0
Juridisch extern advies	75	0	0	0
Juridische zaken - inhuur	300	0	0	0
Kosten uitvaarten Wet op de lijkbezorging	15	10	10	10
Leerlingenvervoer	72	0	0	0
Middelen voor de beëindiging ontzanding in bestemmingsplan Rhederlaag	-375	375	0	0
Motie Stolpersteine	-17	17	0	0
Mutaties afvalstoffenheffing 2023	63	0	0	0

Mutaties rioolheffing 2023	0	-15	-15	-15
Nieuwe visie en integrale beleidsnota sociaal domein	173	0	0	0
Onderzoek naar HUB 7Poort	-50	50	0	0
Opstellen beleidsnotitie erfgoed	-50	50	0	0
Opvang zwerfdieren	10	0	0	0
Overheveling middelen voor Pilot Jongerenwerk op Straat	-75	75	0	0
Parkeren	35	0	0	0
Pilot inzet jeugdboa's	-95	0	0	0
Plaatsen carillon en aanlichten gemeentehuis	0	4	4	4
Project zorg & veiligheid	175	0	0	0
RID - doorontwikkeling en informatiebeveiliging	387	0	0	0
Samenwerking Ataro	80	0	0	0
Sportterreinen	30	0	0	0
Structurele kwaliteitsimpuls maatschappelijke dienstverlening	275	0	0	0
Subsidie monumentenklassendag	-3	0	0	0
Subsidie ondersteuning mantelzorgers	16	16	16	16
Uitvoeringskosten energieneutrale organisatie	-82	82	0	0
Uitvoeringskosten klimaatakkoord	-244	244	0	0
Uitvoeringsprogramma bestemmingsreserve duurzaamheid	-322	172	150	0
Verbeteren dienstverlening op het gebied van armoede en schulden	89	0	0	0
Vergoeding ontheemden uit Oekraïne	82	0	0	0
Vrijval budget "Op weg naar aardgas vrij": onderzoek naar betaalbaarheid voor inwoners uitfaseren aardgas	-75	0	0	0
Vrijval drie budgetten economische zaken	-115	0	0	0
Vrijval stelpost indexatie 2023	-386	0	0	0
Warmtenet stad Zevenaar fase 4	-158	158	0	0
Warmtewet 2.0	-50	20	30	0
WOZ afhandeling bezwaarschriften	200	0	0	0
5. Vervolgtraject kadernota	-915	-839	-497	-424
Actualisatie budget buurtbemiddeling	-6	-6	-6	-6
Actualisatie budget jeugdgezondheidszorg	-9	-10	-10	-10
Actualisatie budget jeugdgezondheidszorg (JOGG)	-4	-4	-4	-4
Actualisatie budget lokaal onderwijsbeleid	-3	-3	-3	-3
Actualisatie budget sportactiviteiten/-materialen	-3	-3	-3	-3
Actualisatie budget subsidie voor stedencontacten	-2	-7	-7	-7
Actualisatie budget subsidies minderheden	-60	-60	-60	-60
Actualisatie investeringen bedrijfswagens	-3	-74	-27	-3
Actualisatie investeringen groen	0	-35	-14	19
Actualisatie investeringen openbare verlichting en verkeersregelinstallaties	-2	-9	-5	-4
Actualisatie investeringen Ruimtelijke Ontwikkeling programma 2	-33	-25	-23	-11
Actualisatie investeringen Ruimtelijke Ontwikkeling programma 3	0	-5	0	0
Actualisatie investeringen speeltoestellen	0	-11	-22	-2
Actualisatie investeringen vastgoed	-3	-4	0	0
Actualisatie investeringen wegen en civiele kunstwerken	-27	-23	21	-17

Afdrachten Rijk in het kader van VOG en naturalisatie	-10	-10	-10	-10
Aframen voormalig personeel	-47	-27	-27	-27
Beheer gemeentelijke gronden	0	-4	-4	-4
Bestuurlijke samenwerking	-25	-25	-25	-25
Bezuinigingsopgave vastgoed - gerealiseerde verkoop	-3	-3	-3	-3
Budget bedrijfscontactfunctie	-2	-2	-2	-2
Doorbelasting overhead grondexploitatie begroting 2023-2026	-1	50	-22	-10
Gedeeltelijke vrijval budget duurzaamheidsfonds en kansrijke duurzaamheidsinitiatieven samenleving	-29	-29	0	0
Gedeeltelijke vrijval budget stimuleren verduurzaming bij bedrijven en organisatie	-31	-16	0	0
Geraamde frictiekosten laten vervallen	-110	-110	-110	-110
Handhaving Openbare orde en veiligheid Fashion Outlet Zevenaar	-80	-80	-40	0
Hardware aframen exploitatiebudget	-10	-10	-10	-10
Inzetten doorstroommakelaar	-45	-45	0	0
Onderzoekskosten bezuinigingsopgave vastgoed	-10	-10	20	0
Pensioenvoorziening wethouders	-100	-100	-25	-25
Regionale aanbesteding gas	-33	-33	-33	-33
Uitvoeren beleidskader vrijetijdseconomie Zevenaar	-100	-60	0	0
Uitvoering van de routekaart, op weg naar een energieneutraal Zevenaar	-38	0	0	0
Vervallen stelpost vrijval afschrijvingslasten	-35	-40	-37	-46
Vrijval budget campagne "Kids groen en duurzaam"	-43	0	0	0
Vrijval budget inhuur derden op budget beleid wonen	-8	-8	-8	-8
Totaal 2e voortgangsrapportage - Lasten	11.995	-23.191	11.327	-11.729
Totaal mutaties 2e VGR voor bestemming	815	-1.766	1.227	-538
Mutaties reserves				
Onttrekkingen	-327	772	166	2
Toevoegingen	496	0	0	0
Totaal mutaties reserves	-823	772	166	2
Totaal mutaties 2e VGR na bestemming	-7	-994	1.393	-537

TOELICHTING MUTATIES IN DE EXPLOITATIE

Mutaties exploitatie (bedragen x € 1.000)	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
1. Autonome ontwikkelingen				
Aanpassing raming herziening grondexploitatie Zevenaar-Oost bedrijven	0	0	0	0
De raming van de grondexploitatie Zevenaar-Oost bedrijven is aangepast op basis van de herziene grondexploitatie per 1 januari 2023 zoals vastgesteld in de raadsvergadering van 28 juni 2023, aangevuld met actuele ontwikkelingen. Er heeft een verschuiving plaatsgevonden in het jaar van de verwachte grondverkoop.				
Aanpassing raming herziening grondexploitaties woningbouw	0	0	0	0
De raming van de grondexploitaties Zevenaar-Oost wonen, Middag-Oost & Zwanenwaay, Waaijakkers en Mercurion zijn aangepast op basis van de herziene grondexploitatie per 1 januari 2023 zoals vastgesteld in de raadsvergadering van 28 juni 2023, aangevuld met actuele ontwikkelingen. Bij Zevenaar-Oost wonen en Middag-Oost & Zwanenwaay heeft een verschuiving plaatsgevonden van de verwachte sluiting van deelgrondexploitaties. Dit is terug te zien in de mutatie van de voorziening.				
Aanpassing rente grondexploitatie Zevenaar-Oost bedrijven	148	0	0	0
De ramingen van de grondexploitatie Zevenaar-Oost bedrijven zijn aangepast op basis van de herziene grondexploitatie per 1 januari 2023 zoals vastgesteld in de raadsvergadering van 28 juni 2023. Door een hogere boekwaarde van de grondexploitatie Zevenaar-Oost bedrijven wordt meer rente toegerekend aan deze grondexploitatie wat een voordeel betekent voor het begrotingssaldo.				
Aanpassing rente grondexploitaties woningbouw	-68	0	0	0
De ramingen van de grondexploitatie Zevenaar-Oost wonen, Waaijakkers, Middag-Oost & Zwanenwaay en Mercurion zijn aangepast op basis van de herziene grondexploitatie per 1 januari 2023 zoals vastgesteld in de raadsvergadering van 28 juni 2023. Door een gunstiger verloop van de boekwaarde en een lager rentepercentage wordt minder rente toegerekend aan deze grondexploitatie wat een nadeel betekent voor het begrotingssaldo.				
Actualisatie budgetten onderwijsachterstandenbeleid	0	0	0	0
De rijksbijdrage (specifieke uitkering) voor het onderwijsachterstandenbeleid wordt jaarlijks geactualiseerd op basis van de door het CBS bepaalde achterstandsscore van elke gemeente. De ramingen voor 2023 e.v. jaren zijn hierop aangepast.				
Actualisatie budgetten sportbedrijf	-143	0	0	0

In juni 2023 is het voorschot ontvangen voor de specifieke uitkering (SPUK) 'stimulering sport 2023' (voor compensatie van kostenverhogende btw). Het aangevraagde bedrag is niet volledig gecompenseerd doordat het totaalbedrag van alle aanvragen (landelijk) hoger is dan het vastgestelde uitkeringsplafond. Daarnaast is in 2023 een nabetaling ontvangen n.a.v. de vaststelling van deze SPUK over het jaar 2021. In totaal is een bijdrage ontvangen van € 625.000.

Naast de bijdrage houden wij rekening met hogere lasten i.v.m. raming van de kostenverhogende btw inclusief de bijgestelde indexeringsindexering voor de dienstverlening o.b.v. de afspraken vastgelegd in de DVO (dienstverleningsovereenkomst met Ataro BV). Totaal hogere lasten bedraagt € 768.000.

Actualisatie budgetten voor het minimabeleid	26	o	o	o
---	-----------	----------	----------	----------

Het budget voor de collectieve zorgverzekering wordt niet volledig ingezet. Dit blijkt uit de prognose van de uitgaven over het 1e half jaar. Rekening houdende met de nog te verwachte uitgaven voor collectieve zorgverzekering/participatie arme kinderen (Gelrepas) worden de structurele lasten voor 2023 verlaagd met € 26.000. De structurele mutatie na 2023 wordt verwerkt in de meerjarenbegroting 2024-2027.

Actualisatie uitkeringslasten en -baten (BUIG)	-160	o	o	o
---	-------------	----------	----------	----------

De raming van de uitkeringslasten en de baten (BUIG bijdrage van het rijk) zijn geactualiseerd. Hierbij is uitgegaan van de prognose volgens de rapportage van de lasten/baten tot en met juni 2023 van de RSD. Het incidenteel nadeel bedraagt € 160.000.

Afrekening ESF (Europees Sociaal Fonds) subsidie RSD 2020-2022	336	o	o	o
---	------------	----------	----------	----------

De definitieve rapportage voor de ESF-subsidie is bekend. Hierdoor heeft de RSD het volledig toegezegde subsidie ontvangen en daarnaast is nog extra bijdrage toegezegd omdat andere gemeenten deels subsidie onbenut hebben gelaten. De subsidie is voor een deel opgenomen in de jaarrekeningen 2020-2022 (looptijd project). N.a.v. de definitieve rapportage resteert een bedrag aan af te rekenen subsidie over vermelde periode voor deelnemende gemeenten. Voor Zevenaar is dit een bedrag van € 336.000.

Appa / reïntegratie politieke ambtsdragers	-25	o	o	o
---	------------	----------	----------	----------

Voormalige wethouders hebben op grond van de Wet Appa (Algemene Pensioen- en uitkeringswet Politieke Ambtsdragers) recht op planmatige begeleiding bij re-integratie en outplacement. Voor 2023 ramen wij deze kosten incidenteel op € 25.000.

Bijdrage Scalabor	-167	-178	-203	-203
--------------------------	-------------	-------------	-------------	-------------

De hogere lasten voor de uitvoering van WSW (sociale werkvoorziening/contract met Scalabor BV), voor de begeleiding en ontwikkeling van SW-medewerkers, voor de periode 2023 t/m 2025 worden veroorzaakt doordat abusievelijk niet de juiste bedragen zijn opgenomen in de Kaderbrief 2023. Een deel van de hogere bijdrage is een gevolg van een hoger aantal fte dan het aantal waar oorspronkelijk rekening mee is gehouden (132 i.p.v. 118 fte).

Bijdrage SDL - onderdeel Inkoop	-25	o	o	o
--	------------	----------	----------	----------

Er is nog onduidelijkheid over de toekomst van Inkoop. De posities van de vertrokken inkoopspecialisten zijn op dit moment niet structureel ingevuld. Zoals in de meerjarenbegroting reeds is aangegeven wordt door SDL in 2023 tijdelijk ingehuurd. Dit leidt tot een nadeel van € 25.000 voor onze gemeente.

Dividend Ataro B.V.	-138	o	o	o
----------------------------	-------------	----------	----------	----------

We melden een nadeel van € 138.000 in de afrekening van het dividend over 2021 en 2022 van Ataro. In de aandeelhoudersvergadering van 16 juni 2023 is besloten 85% van het dividend uit te keren. Daarnaast is door lagere bedrijfsresultaten minder dividend uitgekeerd.

Kwijtscheldingen belastingen	25	0	0	0
-------------------------------------	-----------	----------	----------	----------

Het aantal kwijtscheldingsverzoeken blijft achter bij de verwachtingen. Dit is gerelateerd aan de huidige economische situatie van krapte op de arbeidsmarkt waarbij de financiële situatie van huishoudens over het algemeen is verbeterd. We ramen daarom voor 2023 een voordeel van € 25.000.

Maatschappelijke begeleiding inburgeringsplichtige asielmigranten	-28	0	0	0
--	------------	----------	----------	----------

De decentralisatie-uitkering (onderdeel van de algemene uitkering) voor uitvoering van de Wet inburgering wordt jaarlijks bijgesteld. De hogere bijdrage van € 28.000 is gebaseerd op het aantal inburgeringsplichtige asielmigranten en hun gezinsleden.

Meicirculaire 2023	-372	201	567	-1.251
---------------------------	-------------	------------	------------	---------------

De meicirculaire 2023 laat in alle jaren een groei zien. Voor de jaren 2023 tot en met 2027 achtereenvolgens € 14.000, € 4,5 miljoen, € 4,9 miljoen, € 3,0 miljoen en € 4,9 miljoen.

De groei van de algemene uitkering bestaat voor een groot deel uit compensatie voor inflatie. Om ook onze budgetten te kunnen verhogen met inflatie hebben wij in 2023 € 386.000 en vanaf 2024 € 4,3 miljoen apart gezet in een stelpost inflatie.

Vooruitlopend op een nieuwe financieringssysteem heeft het rijk vanaf 2027 een structurele rijksbijdrage van € 2.175.000 toegekend. Eerder was hiervoor in 2026 al een incidentele bijdrage beschikbaar gesteld.

Daarnaast wijzigt de algemene uitkering door taakmutaties. De gemeente krijgt meer of minder geld als er taken bijkomen of af gaan. De belangrijkste taakmutaties zijn dit jaar:

-Flankerend beleid energiearmoede € 111.000 in 2023.

-Jeugdzorg. Het rijk heeft in 2024 en 2025 de compensatie jeugdzorg in de meicirculaire beschikbaar gesteld (€ 3.765.000 en € 2.282.000). Eerder waren hiervoor stelposten opgenomen.

- Wmo en jeugd. In de algemene uitkering zijn diverse mutaties verwerkt vanwege het abonnementstarief en de eigen bijdragen huishoudelijke hulp. Dit betekent voor 2025 een extra bedrag van € 548.000. Vanaf 2026 wordt de algemene uitkering weer gekort vanwege herinvoering van de eigen bijdragen Wmo en Jeugd. Dit leidt vanaf 2026 per saldo tot een geringe korting.

-Combinatiefuncties/buurtspportcoaches. -€ 150.000 vanaf 2023. Deze post wordt uit de algemene uitkering gehaald en wordt omgezet naar een specifieke uitkering.

Voor zover noodzakelijk worden bedragen voor taakmutaties apart gezet. Deze bedragen vindt u in deze 2e voortgangsrapportage onder de diverse programma's. Per saldo resteert een netto resultaat van de algemene uitkering van € 372.000 negatief (2023), € 201.000 positief (2024), 567.000 positief (2025), € 1251.000 negatief(2026).

Meicirculaire 2023 hervormingsagenda jeugd	0	-260	-20	-20
---	----------	-------------	------------	------------

In de meicirculaire 2023 is de hervormingsagenda jeugd een jaar uitgesteld. De begrote inkomsten in de vorm van eigen bijdragen komen daardoor ook niet binnen. Deze post is overigens budgettair neutraal omdat het uitstel door het rijk in de algemene uitkering is gecompenseerd.

Overheveling middelen combinatiefuncties	100	100	100	100
---	------------	------------	------------	------------

De middelen voor de Brede Regeling Combinatiefuncties zijn, vanaf 2023, overgeheveld van een algemene uitkering (decentralisatieuitkering) naar een specifieke uitkering. De geraamde lasten voor de combinatiefuncties en de baten (algemene uitkering) zijn hierdoor verlaagd met € 150.000. In samenhang met de algemene uitkering betreft dit een budgettair neutrale mutatie.

Het rijk heeft gelijktijdig de co-financiering voor dit onderdeel gewijzigd. Tot 2023 was de rijksbijdrage 60%, dit is nu gewijzigd naar 40%. De gemeentelijke bijdrage stellen wij nu bij naar de nieuwe verhouding. Dit betekent een verhoging van het gemeentelijke deel van € 50.000 naar € 100.000.

Tweede Kamerverkiezingen	-90	0	77	0
---------------------------------	------------	----------	-----------	----------

Door de val van het kabinet vinden op 22 november 2023 vervroegde Tweede Kamerverkiezingen plaats. De kosten voor deze verkiezingen, € 90.000, zijn niet begroot. Vanuit het ministerie van BZK hebben we bericht ontvangen, dat hiervoor geen aanvullende vergoeding wordt verstrekt. Door deze vervroegde verkiezing vervalt de reguliere Tweede Kamerverkiezing in 2025. De begrote kosten voor 2025 kunnen daarom vrijvallen.

Wet nieuwe procedure vaststelling verkiezingsuitslag	-8	-9	-9	-8
---	-----------	-----------	-----------	-----------

Op 1 januari 2023 is de Wet nieuwe procedure verkiezingsuitslagen in werking getreden. Bij de meicirculaire zijn hiervoor structurele middelen beschikbaar gesteld. Voor de gemeente Zevenaar is hiervoor € 8.000 beschikbaar.

2. Actualisatie bestaand beleid

Aanwending bestemmingsreserve statushouders	-12	0	0	0
--	------------	----------	----------	----------

Voor de implementatie van de nieuwe Wet inburgering zijn extra werkzaamheden in 2023 nodig. De kosten worden ingeschat op € 12.000 en kunnen worden gedekt uit de bestemmingsreserve statushouders. Voor zover de middelen in deze bestemmingsreserve statushouders eind 2023 niet zijn ingezet, worden deze in de jaarrekening (resultaat) toegevoegd aan de algemene reserve en zullen wij deze bestemmingsreserve afsluiten.

Actualisatie afschrijvingslasten 2023 programma 8	16	0	0	0
--	-----------	----------	----------	----------

De investering met betrekking tot de voorbereiding herontwikkeling locatie Vestersbos is nog niet afgerond waardoor de afschrijvingslasten (€ 16.000) doorschuiven naar 2024.

Actualisatie afschrijvingslasten programma 0	114	0	0	0
---	------------	----------	----------	----------

De afschrijvingslasten van de investeringsbudgetten voor mobiele hardware ramen we in 2023 af. De investering staat gepland in 2023 en de bijbehorende lasten doen zich een jaar later voor. Dit levert een eenmalig voordeel op van € 114.000.

Actualisatie afschrijvingslasten programma 4 en 6	75	0	0	0
--	-----------	----------	----------	----------

Door fasering van de voorgenomen investeringen in de jaarrekening 2022 en de begroting 2023 worden de ramingen qua afschrijving geactualiseerd en aangepast. De mutaties hebben betrekking op de gewijzigde fasering van de ontwikkeling locatie Vestersbos (voor twee basisscholen) en verschuiving van de lasten van programma 4 (onderwijs) naar programma 6 (sociaal domein). De verschuiving betreft de lasten voor de locatie Kinderopvang in de basisschool in Oud Zevenaar. Dit levert een eenmalig voordeel op van € 75.000.

Actualisatie budget Wet goed verhuurderschap	20	0	0	0
---	-----------	----------	----------	----------

Op 1 juli 2023 is de Wet Goed Verhuurderschap in werking getreden. Vanaf deze datum gelden nieuwe algemene regels voor verhuurders die huurmisstanden moeten voorkomen. Bijvoorbeeld tegen intimidatie en woondiscriminatie. Indien de verhuurders zich niet houden aan deze regels dan kan de gemeenten sancties opleggen. Zevenaar gaat hiervoor een meldpunt inrichten, vanaf 1 januari 2024 zijn gemeenten hiertoe verplicht. In 2023 verwachten wij minder kosten. Een voordeel in 2023 van € 20.000.

Actualisatie fasering budget invoering Omgevingswet	150	-150	0	0
--	------------	-------------	----------	----------

In totaal was begin 2023 nog € 579.000 beschikbaar voor de invoering van de Omgevingswet. Hiervan schuift € 150.000 door naar 2024. Dekking vindt plaats uit de algemene reserve waardoor de mutatie budgettair neutraal is.

Actualisatie reisdocumenten en rijbewijzen	100	0	0	0
---	------------	----------	----------	----------

Wij zien nog steeds dat door het vrijlaten van de corona maatregelen een inhaalslag plaatsvindt voor het vernieuwen van de reisdocumenten en rijbewijzen. Daarnaast zien we dat door de Brexit er een toename is in het vernieuwen van de paspoorten. Voor 2023 levert dit een voordeel op van € 100.000.

Actualisatie rentekosten en rentetoerekening aan taakvelden	337	0	0	0
--	------------	----------	----------	----------

De fasering van de investeringen veroorzaakt een rentevoordeel. Ook zijn de rentepercentages gestegen. We verwachten een voordeel van € 337.000.

Bezuinigingsopgave vastgoed - actualisatie planning	-260	-723	445	439
--	-------------	-------------	------------	------------

Ontwikkelingen op het vlak van ruimtelijke ordening leiden ertoe dat de verkoop van de locaties Reisenakker 14 en 14a Zevenaar en Engeveldweg 10 en 12 Zevenaar tot nader order wordt uitgesteld. Vermoedelijk zijn de opbrengsten pas in 2025 haalbaar. De bijbehorende afschrijvingslasten zijn hier ook op aangepast. Daarnaast worden de panden op de locaties Markt 8 Lobith, Steenhuizen 6 Zevenaar en Nieuwe Komstraat 19 Lobith pas verkocht als het bestemmingsplan onherroepelijk is en de gronden bouwrijp zijn gemaakt. Winstneming kan pas plaatsvinden binnen de gezamenlijke grondexploitatie als ook de kosten zijn gerealiseerd. Dit betekent naar verwachting dat de winstneming pas mag plaatsvinden wanneer de kosten (plankosten, bouw- en woonrijp maken) zijn gerealiseerd. Hierdoor verschuiven we de opbrengsten met betrekking tot Markt 8 naar 2025 en van de andere twee panden naar 2026. De bijbehorende afschrijvingslasten zijn hier ook op aangepast. Tenslotte is de boekwaarde van de Nieuwe Komstraat 19 Lobith in 2022 abusievelijk te laag opgenomen. Een nadeel van € 99.000.

Deze wijziging raakt meerdere programma's (programma's 0, 6 en 8). Per saldo resulteert dit in 2023 en 2024 in een nadeel van respectievelijk € 260.000 en € 723.000 en in 2025 en 2026 in een voordeel van respectievelijk € 445.000 en € 439.000.

Bouwkostenindexering herinrichting markt en Muldershof	0	-1	-3	-3
---	----------	-----------	-----------	-----------

In het corona herstelplan zijn twee investeringswerken opgenomen, namelijk herinrichting Markt Zevenaar en herinrichting Muldershof. Voor beide werken is in het herstelplan een bouwkostenindexering opgenomen. Met deze begrotingswijziging wordt dit administratief verwerkt. Het gaat in totaal om een investeringsbedrag van € 100.000, € 25.000 voor de Markt en € 75.000 voor Muldershof. De daarmee gepaard gaande afschrijvingslasten (afgerond € 3.000) worden verrekend met de daarvoor bestemde reserves.

Brandstofkosten	80	0	0	0
------------------------	-----------	----------	----------	----------

In de meerjarenbegroting 2023-2026 hebben we rekening gehouden met een verhoging van de brandstofprijzen. Deze vallen, met name in het eerste halfjaar, lager uit dan vorig jaar verwacht. Hierdoor houden we nu rekening met een incidenteel voordeel van € 80.000.

Budget intensiveren participatie bij ruimtelijke plannen en wonen	20	0	0	0
--	-----------	----------	----------	----------

In de meerjarenbegroting 2023-2026 is, als onderdeel van het collegeprogramma, vanaf 2023 een structureel budget van € 50.000 beschikbaar gesteld om inwoners meer te betrekken bij ruimtelijke ordening en wonen voor o.a. gebiedsgericht werken, de omgevingsvisie en bouwplannen. In 2023 zijn twee pilots gedraaid met ondersteuning van een bureau. De kosten hiervoor vallen lager uit dan begroot. De reden hiervoor is dat de voorbereiding deels al in 2022 heeft plaatsgevonden. Een eenmalig voordeel van € 20.000.

Elektriciteitskosten gemeentehuis	-70	0	0	0
--	------------	----------	----------	----------

We verwachten een eenmalig nadeel van € 70.000 op de elektriciteitskosten gemeentehuis. In de periode april t/m medio juli is er namelijk geen elektriciteit opgewekt doordat de omvormers van de zonnepanelen zijn uitgeschakeld. Dit is inmiddels opgelost, er wordt nog onderzocht hoe dit heeft kunnen gebeuren. Vanaf heden gaan we de opwekking van de installatie periodiek controleren.

Energietransitie: bewustwording en gedragsverandering eigen organisatie	10	-10	0	0
--	-----------	------------	----------	----------

In de tweede helft van 2023 werken wij aan het opstellen van een strategie op bewustwording en gedragsverandering binnen de organisatie mogelijk te maken. Deze werkzaamheden lopen deels door in 2024. Om die reden schuiven wij € 10.000 door naar 2024. Een eenmalig voordeel in 2023 van € 10.000, een eenmalig nadeel in 2024 van € 10.000.

Extra inzet energiearmoede	-111	0	0	0
-----------------------------------	-------------	----------	----------	----------

In de algemene uitkering (meicirculaire 2023) zijn aanvullende middelen beschikbaar gesteld om een stapeling van sociale en maatschappelijke problemen als gevolg van hoge inflatie te voorkomen. De beschikbaar gestelde middelen (€ 111.000) worden gebruikt voor extra inzet op het gebied van vroegsignalering en om gemeenten tegemoet te komen in het verwachte extra beroep op bijzondere bijstand.

Fasering dorpendeal Lathum	275	-275	0	0
-----------------------------------	------------	-------------	----------	----------

De dorpsraad Lathum heeft samen met het bestuur van dorps huis 'Het Gebouw' en het kerkbestuur van de NH-kerk en het naastgelegen gebouwtje De Wheme, SpectrumElan en de provincie Gelderland een start gemaakt met een dorpenplan Lathum (Lathum Later). Voor de verdere uitwerking van de plannen is door de provincie Gelderland een subsidie toegekend van € 400.000. Deze subsidie loopt tot en met 31 december 2024. Het betreft een subsidie op basis van de zgn. 50%/50% regeling. U heeft in de begroting 2023-2026 ook € 400.000 beschikbaar gesteld. In totaal is € 800.000 beschikbaar. Het project is ondertussen van start gegaan en zal ook in 2024 doorlopen. Om die reden hevelen wij € 550.000 over naar 2024. Op basis van de 50%/50% regeling hevelen we in die verhouding ook de subsidie voor € 275.000 over. Per saldo een voordeel in 2023 van € 275.000 en een nadeel in 2024 van € 275.000.

Fasering reserve centrummanagement	40	-40	0	0
---	-----------	------------	----------	----------

De werkzaamheden centrummanager worden gedekt uit de bestemmingsreserve centrummanagement (saldo per 1 januari 2023 € 80.000). Deze werkzaamheden lopen ook door in 2024. Om die reden wordt een bedrag van € 40.000 toegerekend aan 2023 en een bedrag van € 40.000 doorgeschoven naar 2024.

Grondruil Prins Clauslaan Giesbeek	28	0	-28	0
---	-----------	----------	------------	----------

Woningstichting Plavei is voornemens ter plaatse van de Prins Clauslaan 12 woningen te slopen en 14 levensloopbestendige woningen te realiseren. Om dit mogelijk te maken is de uitruil van gronden in eigendom van Plavei en de gemeente (groen) en de aanleg van elf parkeerplaatsen noodzakelijk. Doordat de bouw van de woningen later wordt gerealiseerd dan gepland, en daarmee de aanleg van elf openbare parkeerplaatsen naar achteren schuift, stellen wij voor om het budget hiervoor (€ 27.500) door te schuiven naar 2025.

Inhuur bij afdeling vergunningverlening, toezicht en handhaving	-120	0	0	0
--	-------------	----------	----------	----------

Bij de afdeling VTH wordt, als gevolg van het niet ingevuld krijgen van vacatures en begeleiding van junioren, gebruik gemaakt van inhuur. De kosten van inhuur liggen door de krapte op de arbeidsmarkt aanzienlijk hoger dan dat aan budget beschikbaar is. Om de vereiste werkzaamheden uit te kunnen blijven voeren is extra budget nodig: € 120.000 in 2023. Op dit moment kan nog niet ingeschat worden of meeropbrengsten aan bouwleges als dekking gebruikt kunnen worden. Dit zal blijken bij de jaarrekening 2023. Daarom leidt inhuur nu tot een nadeel in 2023 van € 120.000.

Inruilwaarde voertuigen	16	0	0	0
--------------------------------	-----------	----------	----------	----------

In het najaar verwachten we dat meerdere bedrijfswagens geleverd worden. De oude voertuigen willen wij inruilen. Dit leidt tot een eenmalig voordeel van € 16.000.

Inzet middelen tijdelijk noodfonds	-100	0	0	0
---	-------------	----------	----------	----------

Door de raad zijn middelen beschikbaar gesteld voor een tijdelijk noodfonds om toegenomen betalingsproblemen en financiële kwetsbaarheid van huishoudens te voorkomen. Voor 2023 verwachten wij nu een bedrag van € 100.000 uit te geven. Deze kosten worden gedekt uit de daarvoor bestemde reserve. De mutatie is daarmee budgettair neutraal.

Inzet resterende middelen bestemmingsreserve DoeDuiten	-49	0	0	0
---	------------	----------	----------	----------

De kosten met betrekking tot de DoeDuiten wordt dit jaar ingeschat op afgerond € 49.000. Deze kosten worden gedekt door een onttrekking uit de daarvoor bestemde reserve. Voor zover de middelen in deze bestemmingsreserve DoeDuiten eind 2023 niet zijn ingezet, worden deze in de jaarrekening (resultaat) toegevoegd aan de algemene reserve en zullen wij deze bestemmingsreserve afsluiten.

Juridisch extern advies	-75	0	0	0
--------------------------------	------------	----------	----------	----------

We melden een nadeel van € 50.000 op de kosten van juridisch advies. Deze houden grotendeels verband met de inzet van onze huisadvocaat op complexe dossiers zoals de raadsenquête en regievoering veelschrijvers.

Juridische zaken - inhuur	-300	0	0	0
----------------------------------	-------------	----------	----------	----------

We zijn genooddaakt de externe inhuur op juridische zaken voort te zetten. Het betreft capaciteit in de komende maanden op de dossiers klachten, bezwaar en beroep, raadsenquête, afhandeling WOO en regievoering op een aantal complexe en intensieve dossiers. Hiernaast moeten de reguliere werkzaamheden ook doorgaan. Met de aanhoudende druk op de capaciteit bij juridische zaken borgen we met deze inzet een (minimale) basis in de juridische kwaliteit van gemeentelijke diensten en producten. Een deel van de kosten dekken wij af met vacatureruimte echter er blijft alsnog een verwacht nadeel over van € 300.000.

Kosten uitvaarten Wet op de lijkbezorging	-15	-10	-10	-10
--	------------	------------	------------	------------

De Wet op de lijkbezorging gaat ervan uit dat de nabestaanden zorgdragen voor de uitvaart. Zijn er geen nabestaanden of is er geen geld beschikbaar dan betaalt de gemeente de uitvaart. Dit is een wettelijke taak. Wij zien een toename van deze kosten. Om die reden ramen wij in 2023 € 15.000 bij en vanaf 2024 € 10.000 structureel.

Leerlingenvervoer	-80	0	0	0
--------------------------	------------	----------	----------	----------

Bij leerlingenvervoer verwachten wij voor 2023 een nadeel van ongeveer € 80.000. De extra kosten doen zich voornamelijk voor bij vervoer in natura. Dit is de bekostiging van individueel vervoer van leerlingen. Door hun specifieke handicap of door de ligging van hun speciale school passen deze leerlingen niet in het gecombineerde leerlingenvervoer dat via de BVO DRAN gaat.

Middelen voor de beëindiging ontzanding in bestemmingsplan Rhederlaag	375	-375	0	0
--	------------	-------------	----------	----------

In de raadsvergadering van 19 december 2017 is € 375.000 beschikbaar gesteld uit de algemene reserve ter compensatie van gederfde inkomsten van niet te winnen zand in Rhederlaag onder de voorwaarde dat het bestemmingsplan onherroepelijk moet zijn. Dit is nog niet het geval en dit wordt niet eerder verwacht dan in 2024. Om die reden schuiven wij het bedrag door naar 2024.

Motie Stolpersteine	17	-17	0	0
----------------------------	-----------	------------	----------	----------

In de raadsvergadering van 24 februari 2021 is raadsbreed een motie aangenomen om in de gemeente Zevenaar Stolpersteine te leggen om zo de slachtoffers van het nazisme uit de Joodse gemeenschap in de gemeente een naam te geven, te herdenken en bewustwording te bevorderen. Daarnaast krijgt de herdenkingsplaquette die in het gemeentehuis aan het Raadhuisplein hing een nieuwe plek. Hiervoor is in de begroting 2023-2026 voor 2023 € 17.000 beschikbaar gesteld. Het project wordt door vrijwilligers van de cultuurhistorische vereniging Zevenaar opgepakt en heeft door gezondheidsredenen vertraging opgelopen. Om die reden schuiven wij het budget door naar 2024. Een voordeel in 2023 van € 17.000, een nadeel in 2024 van € 17.000.

Mutaties afvalstoffenheffing 2023	-75	0	0	0
--	------------	----------	----------	----------

In 2023 verwachten wij een nadeel van € 75.000 op de kosten van afvalverwerking. De grootste posten die wijzigen zijn verwerkingskosten restafval en de inzamelkosten PMD. De daling van de hoeveelheid te verwerken restafval heeft zich niet in die mate voorgedaan die we verwacht hadden. Hierdoor stijgen de verwerkingskosten restafval. Daarnaast komt de stijging van de inzamelkosten PMD voort uit de aanschaf van de inzamelzakken. Door sterk gestegen grondstofprijzen en hoger gebruik van het aantal zakken, zijn deze kosten gestegen.

Het nadeel van € 75.000 onttrekken wij uit de bestemmingsreserve afval. In de meerjarenbegroting verwerken we de structurele wijzigingen binnen afval.

Mutaties rioolheffing 2023	0	0	0	0
-----------------------------------	----------	----------	----------	----------

We hebben de riool gerelateerde investeringen nagelopen en een aantal opnieuw geraamd. We verwachten bijvoorbeeld dat de investeringen 'gemalen mechanisch/elektrisch en IBA's 2023', 'minigemalen 2023' en 'Lathum (Koestraat)' niet in dit jaar wordt afgerond. Dit leidt in 2023 en 2024 tot een eenmalig positief resultaat van respectievelijk € 4.000 en € 42.000.

Daarnaast blijkt volgens de meest recente planning dat de investeringsbudgetten voor vernieuwen rioolstelsel voor de Zwanenwaay en Lathum (Koestraat) te laag zijn. Dit leidt tot een negatief resultaat van € 1.000 in 2025 en 2026 en van € 3.000 structureel vanaf 2027.

Bovenstaande wijzigingen verrekenen we binnen de voorziening riolering.

Tenslotte verwachten we een voordeel op de exploitatiekosten. Zo verlagen we bijvoorbeeld de communicatiekosten omdat we deze dekken uit de specifieke investeringsbudgetten. Dit resulteert in een structureel voordeel van € 29.000 die we verrekenen binnen de rioolheffing. Hiermee gaat het om een budgettair neutrale wijziging.

Nieuwe visie en integrale beleidsnota sociaal domein	-173	0	0	0
---	-------------	----------	----------	----------

In 2023 loopt van een aantal beleidsdocumenten binnen het sociaal domein de geldigheidsduur af, waaronder de visie sociaal domein. In plaats van alle documenten apart te herijken geven wij de voorkeur aan het opstellen van een nieuwe visie en integrale aanpak binnen het sociaal domein voor 2024 e.v.. Een gewenste doorontwikkeling zowel op beleid als uitvoering.

Voor ieder mens zijn verschillende leefgebieden onlosmakelijk met elkaar verbonden. Leefgebieden lopen ongemerkt in elkaar over. Het is dé uitdaging om het sociaal domein zo in te richten dat schotten wegvallen en de belevingswereld van mensen centraal staat: integraal samenwerken dus. Om deze nieuwe visie en integrale aanpak vorm te kunnen geven zijn er medewerkers vrij gemaakt, is een extern bureau aangetrokken om het proces te begeleiden en de visie en integrale beleidsnota op te stellen. Tot slot is er een plan van aanpak opgesteld hoe e.e.a. vorm te geven.

De totale kosten ramen wij op € 173.000 (€ 143.000 personele kosten en € 30.000 voor communicatie materiaal, zaalhuur, etc.).

Onderzoek naar HUB 7Poort	50	-50	0	0
----------------------------------	-----------	------------	----------	----------

In de kadernota 2022 is € 50.000 beschikbaar gesteld om de mogelijkheden voor een HUB op de locatie 7Poort nader te verkennen. De Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen heeft een verkennend onderzoek opgesteld van de potentie van HUB Zevenaar Oost. Op basis van de uitkomsten van dit rapport bepalen wij welke aanvullende acties nodig zijn. Op dit moment is er echter nog steeds geen duidelijkheid over het project ViA15 waardoor aanvullende acties nog niet mogelijk zijn. Daarom stellen wij voor om het budget door te schuiven naar 2024.

Opstellen beleidsnotitie erfgoed	50	-50	0	0
---	-----------	------------	----------	----------

Voor het opstellen van de beleidsnotitie erfgoed inclusief het participatietraject is in de begroting 2023-2026 € 50.000 beschikbaar gesteld in 2023. De opdracht wordt in 2023 verstrekt maar de werkzaamheden worden in 2024 opgepakt. Om die reden schuiven wij € 50.000 door naar 2024. Een voordeel in 2023 van € 50.000, een nadeel in 2024 van € 50.000.

Opvang zwerfdieren	-10	0	0	0
---------------------------	------------	----------	----------	----------

Het dierentehuis Arnhem e.o. heeft een tariefsverhoging doorgevoerd van 10%. Daarnaast zien wij een toename in het aantal dieren in onze gemeente die opgehaald moeten worden door de dierenambulance. In afwachting van nieuwe tariefafspraken ramen wij nu alleen voor 2023 € 10.000 extra.

Overheveling middelen voor Pilot Jongerenwerk op Straat	75	-75	0	0
--	-----------	------------	----------	----------

In 2023 is gestart met de pilot jongerenwerk op straat. Deze pilot willen wij doorzetten in 2024. Afhankelijk van de uitkomsten zal het project daarna worden voortgezet.

Om de kosten in 2024 te dekken maken wij gebruik van preventiemiddelen voor het voorkomen van stapeling van problemen die in 2023 beschikbaar zijn, maar niet volledig worden benut. Wij vragen u om een deel van het budget (€ 75.000) over te hevelen naar 2024 voor de pilot.

Parkeren	-145	0	0	0
-----------------	-------------	----------	----------	----------

Op basis van de huidige cijfers wordt er op het product parkeren een tekort verwacht van € 145.000.

Naar verwachting zullen de inkomsten van de parkeergelden over 2023 € 170.000 lager zijn dan de begroting.

Een aantal factoren/werkzaamheden die zich hebben afgespeeld binnen het betaald parkeergebied, hebben de inkomsten beïnvloed. De markt is ± 4 maanden verplaatst van het Raadhuisplein naar de parkeerplaats van de Oude Doesburgseweg. I.v.m. werkzaamheden aan de Babberichseweg en Vondellaan is de parkeerplaats op de Didamsestraat deels afgesloten en/of moeilijk bereikbaar. Daarbij nemen de opbrengsten van de parkeergelden de laatste jaren af t.o.v. de begroting.

De inkomsten op de fiscale naheffingen leveren een voordeel op van € 60.000 t.o.v. de begroting.

De aanschaf en implementatie van de nieuwe applicatie voor parkeervergunningen en fase 1 van de digitalisering voor de parkeervergunningen voor bewoners in zone A is afgerond. Dit project heeft tot € 35.000 meer -en onvoorziene kosten geleid. Oorzaken zijn o.a. extra externe inhuur, audits die uitgevoerd moesten worden en het aanschaffen van licenties.

Pilot inzet jeugdboa's	95	0	0	0
-------------------------------	-----------	----------	----------	----------

In de begroting 2023-2027 is € 140.000 beschikbaar voor een pilot met de inzet van jeugdboa's. In verband met de beperkte beschikbaarheid van externe deskundigheid wordt deze pilot beperkt tot het najaar van 2023. Het benodigd budget bedraagt naar verwachting € 45.000. Het resterende bedrag valt vrij. Een eenmalig voordeel in 2023 van € 95.000.

Plaatsen carillon en aanlichten gemeentehuis	0	-4	-4	-4
---	----------	-----------	-----------	-----------

In 2022 hebben we onderzocht of het carillon op de 4e verdieping teruggeplaatst kan worden. Uit deze onderzoeken is gebleken dat we de bouwconstructie moeten aanpassen. Hierdoor vallen de kosten hoger uit. We verwachten € 85.000 hiervoor nodig te hebben. Daarnaast is de wens geuit om het gemeentehuis te verlichten. Onze inschatting is dat hiervoor € 45.000 nodig is.

Door bovenstaande ontwikkelingen is er onvoldoende investeringsbudget aanwezig. Om beide wensen te realiseren vragen we een verhoging van het investeringsbudget van € 80.000. Dit leidt vanaf 2024 tot € 4.000 hogere afschrijvingslasten.

Project zorg & veiligheid	-175	0	0	0
--------------------------------------	-------------	----------	----------	----------

Dit jaar is gestart met het project zorg & veiligheid. Zorgprofessionals moeten goed samenwerken met hun veiligheidspartners in het belang van veiligheid en leefbaarheid. Deze taak wordt nu projectmatig opgepakt, maar zal structureel ingebed moeten worden. Hoe dit moet gebeuren wordt nu onderzocht. Ook wordt een samenwerkingsconvenant voorbereid. Voor 2023 verwachten wij dat de projectkosten € 175.000 bedragen. Wij stellen u voor om dit bedrag beschikbaar te stellen.

RID - doorontwikkeling en informatiebeveiliging	-387	0	0	0
--	-------------	----------	----------	----------

De 1e tussenrapportage van SDL laat voor de RID een incidenteel nadeel zien van € 765.000. In hoofdzaak betreft het de doorontwikkeling van de RID, zoals in de 1e voortgangsrapportage reeds aangekondigd. De bestaansonzekerheid van de RID heeft geleid tot een grote uitstroom waarvoor tijdelijk personeel wordt ingehuurd. Daarnaast komen extra kosten die een vervolg zijn op de zogenoemde Brief van Van Zanen in het kader van de informatieveiligheid. Ook stijgen de huisvestingslasten. Voor Zevenaar melden we in totaal een nadeel van € 387.000.

Samenwerking Ataro	-80	0	0	0
Wij onderzoeken mogelijkheden om de onderlinge samenwerking met Ataro te optimaliseren. Hierbij wordt gekeken naar duidelijke en werkbare afspraken tussen gemeente en sportbedrijf. Voor dit onderzoek vragen wij u om € 80.000 beschikbaar te stellen.				
Sportterreinen	-30	0	0	0
Eerder dit jaar zijn we, door de slechte technische staat, overgegaan op de plaatsing van een nieuwe ballenvanger bij GSV in Giesbeek. Vanuit veiligheidsoverwegingen was het belangrijk om dit te doen omdat het desbetreffende veld evenwijdig aan de provinciale weg loopt. Daarnaast heeft Ataro meer sportvelden in onderhoud genomen, waardoor deze kosten gestegen zijn. Bovenstaande ontwikkelingen leiden tot een nadeel van € 30.000.				
Structurele kwaliteitsimpuls maatschappelijke dienstverlening	-275	0	0	0
Dit jaar wordt ingezet om de kwaliteit van de toegang te optimaliseren zowel rechtmatig als doelmatig. Dit doen we met de ontwikkeling naar Sterke Lokale teams. Er wordt geïnvesteerd in professionalisering van de consultants. Extra ondersteuning bij complexe en veiligheid casuïstiek en de nodige (verplichte) deskundigheidsbevordering. Voor dit project vragen wij om een budget van € 275.000.				
Subsidie monumentenklassendag	3	0	0	0
Het budget dat beschikbaar is voor de monumentenklassendag wordt in 2023 niet besteed. Dit heeft als oorzaak dat er een tekort aan vrijwilligers is en door de aanstelling van de nieuwe directeur van het Liemers museum. Een eenmalig voordeel in 2023 van € 3.000.				
Subsidie ondersteuning mantelzorgers	-16	-16	-16	-16
Uit de gerealiseerde productiecijfers van 2022 en januari-februari 2023 blijkt dat GGNet de laatste jaren een passende begroting indiende. Deze werd slechts deels gehonoreerd omdat het budget niet toereikend is, waardoor ze in de loop van het jaar mantelzorgers moesten gaan teleurstellen. Inmiddels is er in het drie maandelijks overleg afgesproken, om elkaar beter op de hoogte te houden van de ontwikkelingen. Voor 2024 dient GGNet daarom een vergelijkbare subsidieaanvraag in als voorgaande jaren. Om de aanvraag volledig te kunnen honoreren, zodat alle mantelzorgers de steun krijgen die nodig is, is extra budget nodig van € 16.400.				
Uitvoeringskosten energieneutrale organisatie	82	-82	0	0
In 2024 zetten wij in op het opstellen van uitvoeringsprogramma's op gebied van broeikasgasreductie en energiereductie, beheersmaatregelen voor interne borging van de opgave en een plan van aanpak voor het realiseren van de ambitie en doelstelling om een CO ₂ -neutrale organisatie in 2026 te realiseren. Om die reden schuiven we een bedrag van € 82.000 door naar 2024. Dekking vindt plaats uit de algemene reserve waardoor de verschuiving budgettair neutraal is.				
Uitvoeringskosten klimaatakkoord	244	-244	0	0
In de meicirculaire 2022 is € 294.000 opgenomen voor de uitvoeringskosten van het klimaatakkoord. Wij zetten in 2023 in op het opstarten van burgerberaad en een klimaatcampagne. Hiervoor is in totaal in 2023 € 50.000 nodig. Het resterende bedrag van € 244.000 schuiven wij door naar 2024. Dit bedrag zetten wij in voor het uitvoering geven aan burgerberaad en de duurzaamheidscampagne. Een voordeel in 2023 van € 244.000, een nadeel in 2024 van € 244.000.				
Uitvoeringsprogramma bestemmingsreserve duurzaamheid	322	-172	-150	0

In het uitvoeringsprogramma duurzaamheid dat u op 21 september 2022 heeft vastgesteld zijn diverse onderdelen opgenomen voor uitvoering in 2023. Diverse onderdelen schuiven wij om diverse redenen door:

1. Subsidie groene daken: In de tweede helft van 2023 wordt de vacature voor beleidsmedewerker Klimaatadaptatie en biodiversiteit opengesteld. De invulling van de groene daken subsidie wordt opgepakt zodra deze functie is ingevuld. Om die reden schuiven wij € 15.000 door naar 2024.
2. Warmtetransitie warmtenet stad Zevenaar: Vanwege de landelijke ontwikkelingen op het gebied van het publieke aandeel bij warmtenetten zijn de onderhandelingen met het warmtebedrijf (Vattenfall) on-hold gezet. Voor het warmtenet stad Zevenaar onderzoeken we een alternatief. Hiervoor is extra capaciteit en specifieke (technische) kennis (o.a. opstellen businesscase) nodig. Het eenmalig beschikbaar gestelde bedrag is niet toereikend waardoor aanvullend € 65.000 uit de bestemmingsreserve duurzaamheid wordt ingezet. De werkzaamheden lopen door in 2024 waardoor ook dit bedrag wordt doorgeschoven naar 2024.
3. Stimuleren energiebesparende maatregelen samenleving: De verbreding van ondersteuning bij het realiseren van energiebesparing in de woningvoorraad verloopt niet volgens de oorspronkelijke planning. Samen met betrokken partners wordt ondermeer gekeken naar het inrichten van fysieke ondersteuningspunten in gemeente Zevenaar om inwoners te ondersteunen bij energiebesparing in de woning. Dit vergt meer tijd. Om die reden schuiven we € 50.000 door naar 2024.
4. Inkoop- en aanbestedingsbeleid eigen organisatie: In 2024 zetten wij in op het verduurzamen van ons inkoop- en aanbestedingsbeleid door onder andere het opstellen van een actieplan 'Maatschappelijk verantwoord opdrachtgeven en inkopen', gebruik maken (implementeren) van de Aanpak DuurzaamGWW en de Milieukostenindicator (MKI). Om die reden schuiven wij € 17.000 door naar 2024.
5. Wijk van de toekomst: aardgasvrij Angerlo: De afronding van het wijk uitvoeringsplan Angerlo aardgasvrij loopt niet volgens de oorspronkelijke planning. Samen met de betrokken partners zijn we de nieuwe kansen die op ons pad zijn gekomen aan het verkennen. Dit vergt iets meer tijd. Het budget hiervoor faseren we daarom op andere manier. € 175.000 minder in 2023, € 25.000 meer in 2024 en € 150.000 meer in 2025.

In totaal verschuiven wij € 172.000 naar 2024 en € 150.000 naar 2025. Dekking komt uit de bestemmingsreserve duurzaamheid.

Verbeteren dienstverlening op het gebied van armoede en schulden	-89	o	o	o
---	------------	----------	----------	----------

Voor de aanpak van geldzorgen, armoede en schulden is een bedrag aan de algemene uitkering (meicirculaire 2023) toegevoegd van € 89.000 om gemeenten de mogelijkheid te bieden (extra) te investeren in betere dienstverlening op het gebied van armoede en schulden. Deze middelen zetten we in om aan de slag te gaan met de prioriteiten van de aanpak van geldzorgen, armoede en schulden, zoals het verdubbelen van het gebruik van de schuldhulpverlening en het tegengaan van kinderarmoede.

Vergoeding ontheemden uit Oekraïne	-82	o	o	o
---	------------	----------	----------	----------

In de meicirculaire zijn bedragen opgenomen voor ontheemden uit Oekraïne. Het betreft vergoedingen voor taalonderwijs (€ 36.000) en voor leerlingenvervoer (€ 46.000). Het taalonderwijs richt zich op het stimuleren van een hogere arbeidsparticipatie door het leren van de Nederlandse taal.

Vrijval budget "Op weg naar aardgas vrij": onderzoek naar betaalbaarheid voor inwoners uitfasen aardgas	75	o	o	o
--	-----------	----------	----------	----------

In de 2e voortgangsrapportage 2022 hebben we aangegeven dat het onderzoek naar de betaalbaarheid van het uitfasen van aardgas vertraging heeft opgelopen. Dat is nog steeds het geval. Er is op dit moment geen zicht op hoe en wanneer dit onderzoek wordt vormgegeven. Om die reden laten we in 2023 een bedrag van € 75.000 vrijvallen. Wij komen in een later stadium bij u op dit onderwerp terug.

Vrijval drie budgetten economische zaken	115	o	o	o
---	------------	----------	----------	----------

In de meerjarenbegroting 2023-2026 is vanaf 2023 een structureel bedrag opgenomen van € 20.000 voor samenwerking in een toekomstig centrum. Hiervan zal € 10.000 in 2023 niet worden besteed. Daarnaast is met de Liemerse Ambassade overeengekomen dat voor zowel de uitvoering Liemers economische visie als de deelname aan de Liemerse Ambassade de kosten met betrekking tot 2023 niet in rekening gebracht worden. Hiervoor gebruiken ze de bijdrage 2022. Een voordeel in 2023 van € 105.000. In totaal een eenmalig voordeel in 2023 van € 115.000.

Vrijval stelpost indexatie 2023	386	0	0	0
--	------------	----------	----------	----------

In de meicirculaire 2023 is compensatie ontvangen voor gestegen inflatie 2023. Deze compensatie verwerken wij niet meer in de afzonderlijke budgetten, maar laten we nu vrijvallen ter compensatie van overschrijdingen die zich voordoen in deze ze voortgangsrapportage. Het gaat om een bedrag van € 386.000.

Warmtenet stad Zevenaar fase 4	158	-158	0	0
---------------------------------------	------------	-------------	----------	----------

Vanwege de landelijke ontwikkelingen op het gebied van het publieke aandeel bij warmtenetten zijn de onderhandelingen met het warmtebedrijf (Vattenfall) on-hold gezet. Voor het warmtenet stad Zevenaar zijn we een alternatief aan het onderzoeken. Dit zijn extra werkzaamheden die doorlopen in 2024. Om die reden schuiven we € 158.000 door naar 2024. Een voordeel in 2023 van € 158.000, een nadeel van € 158.000 in 2024.

Warmtewet 2.0	50	-20	-30	0
----------------------	-----------	------------	------------	----------

Voor de actualisatie warmtevisie op de Warmtewet 2.0, het aanwijzen en uitwerken van warmtekavels en het aanwijzen van een warmtebedrijf op grond van de warmtewet 2.0 heeft uw raad in de kadernota 2022 een bedrag van € 50.000 beschikbaar gesteld voor 2022. De wetgeving is echter uitgesteld waardoor het bedrag is doorgeschoven naar 2023. Vanwege de landelijke ontwikkelingen in de warmtetransitie is er weinig capaciteit beschikbaar bij de marktpartijen. De planning is dat na marktconsultatie de opdracht voor het actualiseren van de transitievisie warmte in het vierde kwartaal 2023 wordt verleend. Uitvoering in 2024. Om die reden schuift € 20.000 door naar 2024. Door landelijke ontwikkelingen (val kabinet en wens kabinet warmtenet in publieke handen) ligt het aanwijzen en uitwerken warmtekavels en het aanwijzen warmtebedrijf stil. Wij voorzien de kosten hiervoor in 2025. In totaal een voordeel in 2023 van € 50.000, een nadeel in 2024 van € 20.000 en een nadeel in 2025 van € 30.000.

WOZ afhandeling bezwaarschriften	-200	0	0	0
---	-------------	----------	----------	----------

Op het budget van de wet WOZ (Wet Waardering Onroerende Zaken) verwachten wij een nadeel van € 200.000.

Het aantal ingediende bezwaar- en beroepschriften tegen de WOZ-waarde loopt in 2023 verder op naar meer dan 1.000. De toename van bezwaren zien we met name bij de no-cure-no-pay bedrijven die namens belastingplichtigen bezwaren indienen. In Zevenaar is ruim de helft van het aantal bezwaren ingediend door deze bedrijven die hier winsten mee maken. De gemeente betaalt zo'n bureau een verplichte proceskostenvergoeding indien het bezwaar of het beroep gegrond is. Uiteindelijk betaalt de gemeenschap dan de kosten van die bureaus. Het zorgvuldig en tijdig behandelen van het grote aantal bezwaar- en beroepsschriften vergt veel capaciteit. Hiervoor zijn wij genoodzaakt externe ondersteuning en inhuur in te zetten.

5. Vervoltraject kadernota

Actualisatie budget buurtbemiddeling	6	6	6	6
---	----------	----------	----------	----------

Gebleden is dat de lasten structureel lager zijn dan de raming. In de uitgaven voor buurtbemiddeling voor Zevenaar zien wij, in de laatste drie jaren, geen fluctuaties. Het structureel voordeel bedraagt € 6.000.

Actualisatie budget jeugdgezondheidszorg	9	10	10	10
---	----------	-----------	-----------	-----------

Het budget voor Jeugdgezondheidszorg - leveringen en diensten derden wordt niet volledig ingezet. Rekening houdend met de structurele verplichtingen kan een deel van het budget worden afgeraamd. Deze wijziging leidt tot een voordeel in 2023 van € 8.500 en structureel, met ingang van 2024 een voordeel van € 10.000.

Actualisatie budget jeugdgezondheidszorg (JOGG)	4	4	4	4
--	----------	----------	----------	----------

Het budget voor Jeugdgezondheidszorg t.b.v. JOGG projecten (Jongeren Op Gezond Gewicht) wordt niet volledig ingezet. Rekening houdend met de verplichtingen kan een deel van het budget structureel (voordeel € 3.500) worden afgeraamd.

Actualisatie budget lokaal onderwijsbeleid	3	3	3	3
---	----------	----------	----------	----------

Het budget voor lokaal onderwijsachterstandsbeleid wordt niet volledig ingezet. Rekening houdend met de verplichtingen kan een deel van het budget structureel (voordeel € 3.000) worden afgeraamd.

Actualisatie budget sportactiviteiten/-materialen	3	3	3	3
--	----------	----------	----------	----------

Het budget voor leveringen en diensten door derden (activiteiten en sportmaterialen) wordt niet volledig ingezet. Rekening houdend met de verplichtingen kan een deel van het budget structureel (voordeel € 3.000) worden afgeraamd.

Actualisatie budget subsidie voor stedencontacten	2	7	7	7
--	----------	----------	----------	----------

Het budget voor subsidies stedencontacten wordt niet volledig ingezet. Van comité Mátészalka is voor 2023 een aanvraag ontvangen voor een beperkte bijdrage. De stedenband met deze stad wordt dit jaar afgebouwd, terwijl die met Weilburg wordt gecontinueerd. Gelet op de afbouw van de band met Mátészalka kan een deel van het budget structureel worden afgeraamd. M.i.v. 2024 is dit voordeel afgerond € 7.000.

Actualisatie budget subsidies minderheden	60	60	60	60
--	-----------	-----------	-----------	-----------

Het budget voor subsidies wordt niet volledig ingezet. Een deel van de subsidie kan worden verantwoord onder de specifieke uitkering (Wet inburgering). Rekening houdend met de structurele verplichtingen kan een deel van het budget structureel (voordeel € 60.000) worden afgeraamd.

Actualisatie investeringen bedrijfswagens	3	74	27	3
--	----------	-----------	-----------	----------

We hebben de investeringsbudgetten voor de aanschaf van bedrijfswagens nagelopen en een aantal opnieuw geraamd. Zo verwachten we de rioolcombi, een aantal wagens en de hefbrug één jaar later af te sluiten. Dit leidt tot een eenmalig positief resultaat van € 3.000 in 2023, € 74.000 in 2024, € 27.000 in 2025 en € 3.000 in 2026.

Actualisatie investeringen groen	0	35	14	-19
---	----------	-----------	-----------	------------

We hebben de groen gerelateerde investeringen nagelopen en een aantal opnieuw geraamd. We verwachten bijvoorbeeld dat de werkzaamheden omtrent de reguliere vervanging groen en bomen in 2023 nog niet zijn afgerond. Wij verwachten dit doordat we in het eerste halfjaar 2023 de aanbestedingen in de markt hebben gezet. Hierdoor kunnen we in het najaar pas starten met de vervanging van bomen en groen. Daarnaast houden we er rekening mee dat de groen en bomen gerelateerde investeringen voor de revitalisatie Angerlo, in tegenstelling tot wegen en riolering, begin 2024 wordt afgerond.

Deze wijzigingen leiden tot een positief resultaat van € 35.000 in 2024 en € 14.000 in 2025 en tot een negatief resultaat van € 19.000 in 2026.

Actualisatie investeringen openbare verlichting en verkeersregelininstallaties	6	12	8	8
---	----------	-----------	----------	----------

We hebben de openbare verlichting en verkeersregelininstallaties gerelateerde investeringsbudgetten nagelopen en een aantal opnieuw geraamd. We verwachten dat we een deel van de werkzaamheden omtrent 'vervangen armaturen 2023', 'vervangen verkeersregelininstallaties 2023' en 'verlichting duurzaam en circulair 2023' later zullen verrichten. Gezien de huidige inschattingen op basis van ouderdom en technische staat hebben we ervoor gekozen om een deel van het investeringsbudget 'vervangen armaturen 2023' toe te voegen aan gelijknamige investeringsbudgetten voor 2025. De andere twee investeringsbudgetten hebben we één jaar doorgeschoven. Daarnaast hebben we de pachtopbrengsten voor lichtreclame geactualiseerd. Bovenstaande leidt tot een positief resultaat van € 6.000 in 2023, € 12.000 in 2024 en € 8.000 in 2025 en 2026.

Actualisatie investeringen Ruimtelijke Ontwikkeling programma 2	33	25	23	11
--	-----------	-----------	-----------	-----------

De afronding van het project "Advies/planvorming spoorverdubbeling Zevenaar-Didam" wordt voorzien in 2024.

De afronding van project "onderzoek PlanMER Witte Kruis" wordt voorzien in 2024. Naast nog wat kleine aanpassingen resulteert de actualisatie in 2023 tot een voordeel van € 33.000 tot uiteindelijk een voordeel in 2026 van € 11.000.

Actualisatie investeringen Ruimtelijke Ontwikkeling programma 3	0	5	0	0
--	----------	----------	----------	----------

Het project Bruisend maken centrum Zevenaar wordt naar verwachting pas in 2024 afgerond omdat gewacht moet worden op het afronden van de pleinen. Een voordeel in 2024 van € 5.000.

Actualisatie investeringen speeltoestellen	0	11	22	2
---	----------	-----------	-----------	----------

De speeltoestel gerelateerde investeringen hebben we nagelopen en een aantal opnieuw geraamd. We verwachten bijvoorbeeld dat we werkzaamheden omtrent 'vervangen speeltoestellen 2023' en 'duurzaam materieel speelvoorzieningen 2023' vertragen doordat we in het eerste halfjaar 2023 de aanbestedingen in de markt hebben gezet. Hierdoor kunnen we in het najaar pas starten met de vervanging van speeltoestellen. Daarin hebben we vervolgens ook te maken met relatief lange levertijden. Het budget van vervanging speeltoestellen 2023 hebben we verplaatst naar vervanging speeltoestellen 2027 zodat we een meer gelijkmatige spreiding over de jaren hebben. Dit leidt tot een eenmalig positief resultaat van € 5.000 in 2024, € 22.000 in 2025 en € 2.000 in 2026.

Verder hebben we de investering 'speelvoorzieningen voor kinderen met een beperking' (2024) een jaar doorgeschoven. Deze wordt gedekt door een bestemmingsreserve afschrijvingslasten. Dit heeft daarom geen effect op het resultaat.

Actualisatie investeringen vastgoed	3	4	0	0
--	----------	----------	----------	----------

We hebben de vastgoed gerelateerde investeringen nagelopen en een aantal opnieuw geraamd. We verwachten bijvoorbeeld dat de verduurzaming brandweerkazerne meer tijd in beslag neemt. Deze wijzigingen leiden tot een eenmalig positief resultaat in 2023 en 2024 van respectievelijk € 3.000 en € 4.000.

Actualisatie investeringen wegen en civiele kunstwerken	27	23	-21	17
--	-----------	-----------	------------	-----------

We hebben de wegen en civiele kunstwerken gerelateerde investeringen nagelopen en een aantal opnieuw geraamd. We verwachten bijvoorbeeld dat we de werkzaamheden omtrent 'revitalisatie wegen Spijk' en 'vervangen Brug Eltenseweg' in respectievelijk 2024 en 2026 afronden. De werkzaamheden in Spijk hebben bijvoorbeeld vertraging opgelopen doordat het vervangen en versterken van kabels en leidingen door Vitens en Alliander langer heeft geduurd dan verwacht. Daarnaast hebben we een aantal kleinere investeringen doorgeschoven, zoals de herinrichting Nieuwstraat Pannerden naar 2024.

Deze programma overstijgende wijziging (programma 2 en 3) leidt tot een eenmalig resultaat van € 27.000 in 2023, € 23.000 in 2024, - € 6.000 in 2025 en € 17.000 in 2026.

Verder hebben we de investeringen 'fietspad Geitenwaard' en 'herinrichting Muldershof' een jaar vervroegd. Beide verwachten we in 2024 af te ronden, waardoor de afschrijvingslasten in 2025 met € 15.000 toenemen. Deze investeringen worden gedekt door diverse reserves. De onttrekking hebben we hierop aangepast. Dit heeft geen effect op het rekeningresultaat.

Afdrachten Rijk in het kader van VOG en naturalisatie	10	10	10	10
--	-----------	-----------	-----------	-----------

De laatste jaren liggen de afdrachten in het kader van de VOG en de naturalisatie tussen de € 30.000 en € 35.000, terwijl een bedrag van € 44.000 is begroot. Wij stellen daarom voor om deze structureel met € 10.000 te verlagen.

Aframen voormalig personeel	47	27	27	27
------------------------------------	-----------	-----------	-----------	-----------

We verlagen de raming voor lasten van voormalig personeel gezien de arbeidsmarkt en de kansen van voormalig medewerkers om weer aan het werk te gaan bij een andere werkring. Dit resulteert in 2023 in een voordeel van € 47.000 en in de jaren erna in een structureel voordeel van € 27.000.

Beheer gemeentelijke gronden	35	4	4	4
-------------------------------------	-----------	----------	----------	----------

We verwachten in 2023 een incidenteel hogere opbrengst van € 35.000 op de verkoop van gemeentelijke gronden. Dit heeft te maken met het verkopen van diverse groenstroken. Daarnaast verlagen wij de raming van de door ons betaalde pachten van gemeentelijke gronden. Dit resulteert vanaf 2024 in een structureel voordeel van € 4.000.

Bestuurlijke samenwerking	25	25	25	25
----------------------------------	-----------	-----------	-----------	-----------

In de vorige bestuursperiode is € 25.000 structureel geraamd voor uitgaven om de bestuurlijke samenwerking uit te bouwen en om binnen samenwerkingsverbanden gezamenlijk doelstellingen te halen. Gebleken is dat dit budget de afgelopen jaren beperkt is ingezet. Activiteiten worden in de bestaande formatie uitgevoerd. We ramen € 25.000 structureel af met ingang van 2023.

Bezuinigingsopgave vastgoed - gerealiseerde verkoop	3	3	3	3
--	----------	----------	----------	----------

In 2022 hebben we de locatie Kerkstraat 16 Zevenaar verkocht. De bijbehorende lasten, zoals verzekeringen en onderhoud, halen we uit de begroting. Dit resulteert vanaf 2023 in een structureel voordeel van € 3.000.

Budget bedrijfscontactfunctie	2	2	2	2
--------------------------------------	----------	----------	----------	----------

Na beoordeling van de budgetten voor de bedrijfscontactfunctie kan € 2.000 vrijvallen. Een structureel voordeel vanaf 2023 van € 2.000.

Doorbelasting overhead grondexploitatie begroting 2023-2026	1	-50	22	10
--	----------	------------	-----------	-----------

In de meerjarenbegroting 2023-2026 is abusievelijk de doorbelasting van de overhead naar de grondexploitatie Zevenaar-Oost bedrijven naar programma 0 niet verwerkt. Dit corrigeren we met deze begrotingswijzigingen. Een nadeel in 2024 van € 50.000, een voordeel in 2025 van € 22.000 en vanaf 2026 een structureel voordeel van € 10.000.

Gedeeltelijke vrijval budget duurzaamheidsfonds en kansrijke duurzaamheidsinitiatieven samenleving	29	29	0	0
---	-----------	-----------	----------	----------

Jaarlijks is € 58.000 beschikbaar voor duurzaamheidsinitiatieven uit de samenleving. In 2023 en 2024 verwachten wij minder initiatieven die vragen om een bijdrage van de gemeente. Een voordeel van € 29.000 in 2023 en 2024.

Gedeeltelijke vrijval budget stimuleren verduurzaming bij bedrijven en organisatie	31	16	0	0
---	-----------	-----------	----------	----------

In de meerjarenbegroting 2023-2026 is € 31.000 structureel vanaf 2023 beschikbaar gesteld om bedrijven en organisaties te stimuleren om actief met verduurzaming aan de slag te gaan. Vanuit de Groene Metropool Regio zal hier vanaf 2024 op worden ingezet. Daarom laten wij het gehele budget 2023 en de helft van het budget 2024 vrijvallen. Een eenmalig voordeel in 2023 van € 31.000 en in 2024 van € 16.000.

Geraamde frictiekosten laten vervallen	110	110	110	110
---	------------	------------	------------	------------

Er zijn nog frictiekosten (€ 110.000) opgenomen voor een was- en strijkservice in het kader van de Wmo. Wij stellen voor om deze specifieke frictiekosten te laten vervallen. Op het moment dat er nieuwe plannen/projecten aan de orde zijn, leggen wij dit separaat voor aan uw raad.

Handhaving Openbare orde en veiligheid Fashion Outlet Zevenaar	80	80	40	0
---	-----------	-----------	-----------	----------

In het collegeprogramma is 1 fte toegekend voor handhaving van de openbare orde & veiligheid rondom de Fashion Outlet. Formatie is beschikbaar gesteld vanuit afdeling Bedrijfsvoering vanaf 2023. De FOZ zal in 2025 klaar zijn. Het bijbehorende formatie-budget laten we ingaan vanaf medio 2025. Dit leidt tot een voordeel in 2023 en 2024 van € 80.000 en € 40.000 in 2025.

Hardware aframes exploitatiebudget	10	10	10	10
---	-----------	-----------	-----------	-----------

In de exploitatiebegroting is een jaarlijks budget beschikbaar voor hardware van € 10.000. Vanwege de toegenomen digitalisering en uitbreiding van dienstverlening zijn sinds 2022 investeringsbudgetten voor hardware beschikbaar. Het exploitatiebudget zetten wij niet meer in en we ramen € 10.000 structureel af met ingang van 2023.

Inzetten doorstroommakelaar	45	45	0	0
------------------------------------	-----------	-----------	----------	----------

In het collegeprogramma staat vermeld dat we gaan experimenteren met een doorstroommakelaar. Wij achten het juiste moment nog niet aangebroken om hiermee van start te gaan. Ons eerste doel is om het woonbeleid te actualiseren met een nieuwe woon(zorg)visie. Aansluitend gaan we in kaart brengen welke woningen geschikt (te maken) zijn voor de doelgroep en hoe we nieuwe woningen kunnen realiseren om doorstroming te bevorderen. Nadat deze stappen zijn gezet, kunnen we onderzoeken op welke manier de doorstroommakelaar het meest effectief kan worden ingezet. Om die reden ramen we in zowel 2023 als 2024 € 45.000 af met dekking uit de algemene reserve. Per saldo budgettair neutraal.

Onderwijshuisvesting primair onderwijs actualiseren opbrengst verhuur	4	10	10	11
--	----------	-----------	-----------	-----------

Met ingang van 1 augustus 2023 wordt tijdelijk, voor een periode van vijf jaar, een ruimte verhuurd in de onderwijslocatie van de SBO de Schilderspoort. Een deel hiervan wordt door schoolbestuur afgedragen aan de gemeente in het kader van instandhouding. We hielden nog geen rekening met deze extra huuropbrengst (hogere baten). Het voordeel in 2023 bedraagt € 4.000 en structureel vanaf 2024 afgerond € 10.000.

Onderzoekskosten bezuinigingsopgave vastgoed	10	10	-20	0
---	-----------	-----------	------------	----------

In 2020 is budget beschikbaar gesteld ten behoeve van bodemonderzoeken en juridische kosten voor het afstoten van vastgoed in het kader van de bezuinigingsopgave. Doordat de volgorde van de af te stoten objecten gewijzigd is, schuiven we de middelen uit 2023 en 2024 door naar 2025 (€ 20.000).

Pensioenvoorziening wethouders	100	100	25	25
---------------------------------------	------------	------------	-----------	-----------

Voor de huidige en voormalige wethouders die nog niet de pensioengerechtigde leeftijd hebben bereikt is een voorziening gevormd. Eén van de grondslagen die gehanteerd wordt bij de berekening van het benodigd doelvermogen van de pensioenvoorziening is de rekenrente, afgeleid van de marktrente. Jaarlijks ramen we € 100.000 als "standaard" toevoeging aan de voorziening. Nu de rente volgens prognose nog stijgende is, is het aannemelijk dat de toevoeging aan de voorziening lager uit valt.

We verlagen de toevoeging in 2025 en verder naar € 75.000. Dit levert een voordeel op van € 25.000. In 2023 en 2024 verwachten we geen toevoeging te hoeven doen, de voorziening is dan nog op peil. In deze twee jaren resulteert dit in een voordeel van € 100.000.

Regionale aanbesteding gas	33	33	33	33
-----------------------------------	-----------	-----------	-----------	-----------

In de kadernota 2022 is vanaf 2023 structureel € 33.000 beschikbaar gesteld voor de financiële consequenties verduurzaming/vergroenen van het gascontract. In de begroting 2023-2026 respectievelijk 1e VGR 2023 zijn de budgetten voor gas verhoogd. Daarin is ook de prijsstijging voor duurzaam gas opgenomen. Om die reden kan het budget van € 33.000 vrijvallen vanaf 2023.

Uitvoeren beleidskader vrijetijdseconomie Zevenaar	100	60	0	0
---	------------	-----------	----------	----------

In de meerjarenbegroting 2023-2026 heeft de raad ermee ingestemd om het totale bedrag dat wordt ontvangen voor toeristenbelasting in te zetten voor het uitvoeren van het beleidskader vrijetijdseconomie. Pas begin 2023 konden we starten met het invullen van de uitgebreide uitvoeringsagenda. Daarnaast lopen diverse projecten vertraging op omdat met veel partijen overleg gepleegd moet worden en dit kost veel tijd. Hierdoor loopt de planning uit. Om die reden laten wij voor 2023 eenmalig € 100.000 en voor 2024 eenmalig € 60.000 vrijvallen.

Uitvoering van de routekaart, op weg naar een energieneutraal Zevenaar	38	0	0	0
---	-----------	----------	----------	----------

In de algemene reserve is een bedrag van € 38.000 gereserveerd voor uitvoering van de routekaart, op weg naar een energieneutraal Zevenaar. Dit bedrag is ondertussen op een andere manier in de begroting opgenomen waardoor het bedrag weer kan vrijvallen ten gunste van de algemene reserve.

Vervallen stelpost vrijval afschrijvingslasten	35	40	37	46
---	-----------	-----------	-----------	-----------

Doordat het proces van ramen van afschrijvingslasten in het afgelopen jaar is gewijzigd, is het niet meer noodzakelijk om een stelpost voor het vrijvallen van afschrijvingslasten op te nemen. We laten deze stelpost dan ook structureel vrijvallen. Het gaat om een voordeel van afgerond € 40.000 in 2024, oplopend tot € 46.000 structureel vanaf 2026.

Vrijval budget campagne "Kids groen en duurzaam"	43	0	0	0
---	-----------	----------	----------	----------

In het kader van de ambitie "energie- en CO₂-neutrale samenleving 2040", is in de Kadernota 2022 € 43.000 beschikbaar gesteld voor de "Kids groen en duurzaam campagne". Het is de verwachting dat dit project niet door Kunstwerk!-NME gestart zal worden. Om die reden laten we € 43.000 vrijvallen ten gunste van het begrotingsresultaat.

Vrijval budget inhuur derden op budget beleid wonen	8	8	8	8
--	----------	----------	----------	----------

In het budget beleid wonen wordt het budget voor inhuur derden niet ingezet. Om die reden laten we dit bedrag vrijvallen. Een structureel voordeel vanaf 2023 van € 8.000.

Totaal mutaties	815	-1.766	1.227	-538
------------------------	------------	---------------	--------------	-------------

TOELICHTING RESERVEMUTATIES

Reservemutaties (bedragen x € 1.000)	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
---	---------------------------	---------------------------	---------------------------	---------------------------

2. Actualisatie bestaand beleid

Aanwending bestemmingsreserve statushouders	12	0	0	0
--	-----------	----------	----------	----------

Voor de implementatie van de nieuwe Wet inburgering zijn extra werkzaamheden in 2023 nodig. De kosten worden ingeschat op € 12.000 en kunnen worden gedekt uit de bestemmingsreserve statushouders. Voor zover de middelen in deze bestemmingsreserve statushouders eind 2023 niet zijn ingezet, worden deze in de jaarrekening (resultaat) toegevoegd aan de algemene reserve en zullen wij deze bestemmingsreserve afsluiten.

Actualisatie fasering budget invoering Omgevingswet	-150	150	0	0
--	-------------	------------	----------	----------

In totaal was begin 2023 nog € 579.000 beschikbaar voor de invoering van de Omgevingswet. Hiervan schuift € 150.000 door naar 2024. Dekking vindt plaats uit de algemene reserve waardoor de mutatie budgettair neutraal is.

Bouwkostenindexering herinrichting markt en Muldershof	0	1	3	3
---	----------	----------	----------	----------

In het corona herstelplan zijn twee investeringswerken opgenomen, namelijk herinrichting Markt Zevenaar en herinrichting Muldershof. Voor beide werken is in het herstelplan een bouwkostenindexering opgenomen. Met deze begrotingswijziging wordt dit administratief verwerkt. Het gaat in totaal om een investeringsbedrag van € 100.000, € 25.000 voor de Markt en € 75.000 voor Muldershof. De daarmee gepaard gaande afschrijvingslasten (afgerond € 3.000) worden verrekend met de daarvoor bestemde reserves.

Fasering reserve centrummanagement	-40	40	0	0
---	------------	-----------	----------	----------

De werkzaamheden centrummanager worden gedekt uit de bestemmingsreserve centrummanagement (saldo per 1 januari 2023 € 80.000). Deze werkzaamheden lopen ook door in 2024. Om die reden wordt een bedrag van € 40.000 toegerekend aan 2023 en een bedrag van € 40.000 doorgeschoven naar 2024.

Inzet middelen tijdelijk noodfonds	100	0	0	0
---	------------	----------	----------	----------

Door de raad zijn middelen beschikbaar gesteld voor een tijdelijk noodfonds om toegenomen betalingsproblemen en financiële kwetsbaarheid van huishoudens te voorkomen. Voor 2023 verwachten wij nu een bedrag van € 100.000 uit te geven. Deze kosten worden gedekt uit de daarvoor bestemde reserve. De mutatie is daarmee budgettair neutraal.

Inzet resterende middelen bestemmingsreserve DoeDuiten	49	0	0	0
---	-----------	----------	----------	----------

De kosten met betrekking tot de DoeDuiten wordt dit jaar ingeschat op afgerond € 49.000. Deze kosten worden gedekt door een onttrekking uit de daarvoor bestemde reserve.
Voor zover de middelen in deze bestemmingsreserve DoeDuiten eind 2023 niet zijn ingezet, worden deze in de jaarrekening (resultaat) toegevoegd aan de algemene reserve en zullen wij deze bestemmingsreserve afsluiten.

Middelen voor de beëindiging ontzanding in bestemmingsplan Rhederlaag	-375	375	0	0
--	-------------	------------	----------	----------

In de raadsvergadering van 19 december 2017 is € 375.000 beschikbaar gesteld uit de algemene reserve ter compensatie van gederfde inkomsten van niet te winnen zand in Rhederlaag onder de voorwaarde dat het bestemmingsplan onherroepelijk moet zijn. Dit is nog niet het geval en dit wordt niet eerder verwacht dan in 2024. Om die reden schuiven wij het bedrag door naar 2024.

Mutaties afvalstoffenheffing 2023	75	0	0	0
--	-----------	----------	----------	----------

In 2023 verwachten wij een nadeel van € 75.000 op de kosten van afvalverwerking. De grootste posten die wijzigen zijn verwerkingskosten restafval en de inzamelkosten PMD. De daling van de hoeveelheid te verwerken restafval heeft zich niet in die mate voorgedaan die we verwacht hadden. Hierdoor stijgen de verwerkingskosten restafval. Daarnaast komt de stijging van de inzamelkosten PMD voort uit de aanschaf van de inzamelzakken. Door sterk gestegen grondstofprijzen en hoger gebruik van het aantal zakken, zijn deze kosten gestegen.

Het nadeel van € 75.000 onttrekken wij uit de bestemmingsreserve afval. In de meerjarenbegroting verwerken we de structurele wijzigingen binnen afval.

Uitvoeringskosten energieneutrale organisatie	-82	82	0	0
--	------------	-----------	----------	----------

In 2024 zetten wij in op het opstellen van uitvoeringsprogramma's op gebied van broeikasgasreductie en energiereductie, beheersmaatregelen voor interne borging van de opgave en een plan van aanpak voor het realiseren van de ambitie en doelstelling om een CO₂-neutrale organisatie in 2026 te realiseren. Om die reden schuiven we een bedrag van € 82.000 door naar 2024. Dekking vindt plaats uit de algemene reserve waardoor de verschuiving budgettair neutraal is.

Uitvoeringsprogramma bestemmingsreserve duurzaamheid	-322	172	150	0
---	-------------	------------	------------	----------

In het uitvoeringsprogramma duurzaamheid dat u op 21 september 2022 heeft vastgesteld zijn diverse onderdelen opgenomen voor uitvoering in 2023. Diverse onderdelen schuiven wij om diverse redenen door:

1. Subsidie groene daken: In de tweede helft van 2023 wordt de vacature voor beleidsmedewerker Klimaatadaptatie en biodiversiteit opengesteld. De invulling van de groene daken subsidie wordt opgepakt zodra deze functie is ingevuld. Om die reden schuiven wij € 15.000 door naar 2024.
2. Warmtetransitie warmtenet stad Zevenaar: Vanwege de landelijke ontwikkelingen op het gebied van het publieke aandeel bij warmtenetten zijn de onderhandelingen met het warmtebedrijf (Vattenfall) on-hold gezet. Voor het warmtenet stad Zevenaar onderzoeken we een alternatief. Hiervoor is extra capaciteit en specifieke (technische)kennis (o.a. opstellen businesscase) nodig. Het eenmalig beschikbaar gestelde bedrag is niet toereikend waardoor aanvullend € 65.000 uit de bestemmingsreserve duurzaamheid wordt ingezet. De werkzaamheden lopen door in 2024 waardoor ook dit bedrag wordt doorgeschoven naar 2024.
3. Stimuleren energiebesparende maatregelen samenleving: De verbreding van ondersteuning bij het realiseren van energiebesparing in de woningvoorraad verloopt niet volgens de oorspronkelijke planning. Samen met betrokken partners wordt ondermeer gekeken naar het inrichten van fysieke ondersteuningspunten in gemeente Zevenaar om inwoners te ondersteunen bij energiebesparing in de woning. Dit vergt meer tijd. Om die reden schuiven we € 50.000 door naar 2024.
4. Inkoop- en aanbestedingsbeleid eigen organisatie: In 2024 zetten wij in op het verduurzamen van ons inkoop- en aanbestedingsbeleid door onder andere het opstellen van een actieplan 'Maatschappelijk verantwoord opdrachtgeven en inkopen', gebruik maken (implementeren) van de Aanpak DuurzaamGWW en de Milieukostenindicator (MKI). Om die reden schuiven wij € 17.000 door naar 2024.
5. Wijk van de toekomst: aardgasvrij Angerlo: De afronding van het wijk uitvoeringsplan Angerlo aardgasvrij loopt niet volgens de oorspronkelijke planning. Samen met de betrokken partners zijn we de nieuwe kansen die op ons pad zijn gekomen aan het verkennen. Dit vergt iets meer tijd. Het budget hiervoor faseren we daarom op andere manier. € 175.000 minder in 2023, € 25.000 meer in 2024 en € 150.000 meer in 2025.

In totaal verschuiven wij € 172.000 naar 2024 en € 150.000 naar 2025. Dekking komt uit de bestemmingsreserve duurzaamheid.

5. Vervoltraject kadernota

Aanpassing afschrijvingsreserves i.v.m. fasering investeringen	0	3	-1	-1
---	---	---	----	----

Door de fasering van investeringen en de wijziging van de afschrijvingslasten worden de ramingen van de onttrekkingen uit enkele reserves voor afschrijvingslasten aangepast

Actualisatie investeringen Ruimtelijke Ontwikkeling programma 2	-8	0	0	0
--	----	---	---	---

De afronding van het project "Advies/planvorming spoorverdubbeling Zevenaar-Didam" wordt voorzien in 2024.

De afronding van project "onderzoek PlanMER Witte Kruis" wordt voorzien in 2024. Naast nog wat kleine aanpassingen resulteert de actualisatie in 2023 tot een voordeel van € 33.000 tot uiteindelijk een voordeel in 2026 van € 11.000.

Actualisatie investeringen speeltoestellen	0	-6	0	0
---	---	----	---	---

De speeltoestel gerelateerde investeringen hebben we nagelopen en een aantal opnieuw geraamd. We verwachten bijvoorbeeld dat we werkzaamheden omtrent 'vervangen speeltoestellen 2023' en 'duurzaam materieel speelvoorzieningen 2023' vertragen doordat we in het eerste halfjaar 2023 de aanbestedingen in de markt hebben gezet. Hierdoor kunnen we in het najaar pas starten met de vervanging van speeltoestellen. Daarin hebben we vervolgens ook te maken met relatief lange levertijden. Het budget van vervanging speeltoestellen 2023 hebben we verplaatst naar vervanging speeltoestellen 2027 zodat we een meer gelijkmatige spreiding over de jaren hebben. Dit leidt tot een eenmalig positief resultaat van € 5.000 in 2024, € 22.000 in 2025 en € 2.000 in 2026.

Verder hebben we de investering 'speelvoorzieningen voor kinderen met een beperking' (2024) een jaar doorgeschoven. Deze wordt gedekt door een bestemmingsreserve afschrijvingslasten. Dit heeft daarom geen effect op het resultaat.

Actualisatie investeringen wegen en civiele kunstwerken	0	0	15	0
--	----------	----------	-----------	----------

We hebben de wegen en civiele kunstwerken gerelateerde investeringen nagelopen en een aantal opnieuw geraamd. We verwachten bijvoorbeeld dat we de werkzaamheden omtrent 'revitalisatie wegen Spijk' en 'vervangen Brug Eltenseweg' in respectievelijk 2024 en 2026 afronden. De werkzaamheden in Spijk hebben bijvoorbeeld vertraging opgelopen doordat het vervangen en versterken van kabels en leidingen door Vitens en Alliander langer heeft geduurd dan verwacht. Daarnaast hebben we een aantal kleinere investeringen doorgeschoven, zoals de herinrichting Nieuwstraat Pannerden naar 2024.

Deze programma overstijgende wijziging (programma 2 en 3) leidt tot een eenmalig resultaat van € 27.000 in 2023, € 23.000 in 2024, - € 6.000 in 2025 en € 17.000 in 2026.

Verder hebben we de investeringen 'fietspad Geitenwaard' en 'herinrichting Muldershof' een jaar vervroegd. Beide verwachten we in 2024 af te ronden, waardoor de afschrijvingslasten in 2025 met € 15.000 toenemen. Deze investeringen worden gedekt door diverse reserves. De onttrekking hebben we hierop aangepast. Dit heeft geen effect op het rekeningresultaat.

Inzetten doorstroommakelaar	-45	-45	0	0
------------------------------------	------------	------------	----------	----------

In het collegeprogramma staat vermeld dat we gaan experimenteren met een doorstroommakelaar. Wij achten het juiste moment nog niet aangebroken om hiermee van start te gaan. Ons eerste doel is om het woonbeleid te actualiseren met een nieuwe woon(zorg)visie. Aansluitend gaan we in kaart brengen welke woningen geschikt (te maken) zijn voor de doelgroep en hoe we nieuwe woningen kunnen realiseren om doorstroming te bevorderen. Nadat deze stappen zijn gezet, kunnen we onderzoeken op welke manier de doorstroommakelaar het meest effectief kan worden ingezet. Om die reden ramen we in zowel 2023 als 2024 € 45.000 af met dekking uit de algemene reserve. Per saldo budgettair neutraal.

Uitvoering van de routekaart, op weg naar een energieneutraal Zevenaar	-38	0	0	0
---	------------	----------	----------	----------

In de algemene reserve is een bedrag van € 38.000 gereserveerd voor uitvoering van de routekaart, op weg naar een energieneutraal Zevenaar. Dit bedrag is ondertussen op een andere manier in de begroting opgenomen waardoor het bedrag weer kan vrijvallen ten gunste van de algemene reserve.

Totaal reservemutaties	-823	772	166	2
-------------------------------	-------------	------------	------------	----------

FINANCIEEL MEERJARENBEELD

Exploitatie (bedragen x € 1.000)	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Baten				
Primitieve begroting 2023-2026	155.174	166.355	135.705	149.357
1e voortgangsrapportage 2023	8.912	4.742	5.514	5.998
Kadernota 2024	0	1.180	1.975	2.549
Wijzigingen tot de 2e voortgangsrapportage 2023	402	127	127	127
Totale baten tot de 2e voortgangsrapportage	164.487	172.404	143.321	158.030

Mutaties in deze voortgangsrapportage (baten)

1. Autonome ontwikkelingen	13.292	-23.806	11.822	-13.218
Aanpassing raming herziening grondexploitatie Zevenaar-Oost bedrijven	13.247	6.859	132	0
Aanpassing raming herziening grondexploitaties woningbouw	-383	-34.936	6.813	-16.277
Actualisatie budgetten onderwijsachterstandenbeleid	38	38	38	38
Actualisatie budgetten sportbedrijf	625	0	0	0
Actualisatie uitkeringslasten en -baten (BUIG)	-110	0	0	0
Dividend Ataro B.V.	-138	0	0	0
Meicirculaire 2023	14	4.493	4.859	3.041
Meicirculaire 2023 hervormingsagenda jeugd	0	-260	-20	-20
2. Actualisatie bestaand beleid	-525	-1.165	719	937
Actualisatie reisdocumenten en rijbewijzen	130	0	0	0
Actualisatie rentekosten en rentetoerekening aan taakvelden	-6	0	0	0
Bezuinigingsopgave vastgoed - actualisatie planning	-260	-1.425	734	952
Fasering dorpendeal Lathum	-275	275	0	0
Inruilwaarde voertuigen	16	0	0	0
Leerlingenvervoer	-8	0	0	0
Mutaties afvalstoffenheffing 2023	-12	0	0	0
Mutaties rioolheffing 2023	0	-15	-15	-15
Parkeren	-110	0	0	0
5. Vervolgtraject kadernota	42	13	14	14
Actualisatie investeringen openbare verlichting en verkeersregelininstallaties	3	3	3	3
Beheer gemeentelijke gronden	35	0	0	0
Onderwijshuisvesting primair onderwijs actualiseren opbrengst verhuur	4	10	10	11
Totaal gemuteerde baten	12.810	-24.958	12.554	-12.267

Totale baten in deze voortgangsrapportage	177.297	147.446	155.875	145.763
--	----------------	----------------	----------------	----------------

Lasten

Primitieve begroting 2023-2026	160.011	164.753	131.487	151.876
1e voortgangsrapportage 2023	16.681	6.227	7.771	5.660
Kadernota 2024	0	5.096	5.787	5.928
Wijzigingen tot de 2e voortgangsrapportage 2023	614	239	173	173
Totale lasten tot de 2e voortgangsrapportage	177.305	176.316	145.219	163.637

Mutaties in deze voortgangsrapportage (lasten)

1. Autonome ontwikkelingen	13.881	-23.660	11.309	-11.836
Aanpassing raming herziening grondexploitatie Zevenaar-Oost bedrijven	13.247	6.859	132	0
Aanpassing raming herziening grondexploitaties woningbouw	-383	-34.936	6.813	-16.277
Aanpassing rente grondexploitatie Zevenaar-Oost bedrijven	-148	0	0	0
Aanpassing rente grondexploitaties woningbouw	68	0	0	0
Actualisatie budgetten onderwijsachterstandenbeleid	38	38	38	38
Actualisatie budgetten sportbedrijf	768	0	0	0
Actualisatie budgetten voor het minimabeleid	-26	0	0	0
Actualisatie uitkeringslasten en -baten (BUIG)	50	0	0	0
Afrekening ESF (Europees Sociaal Fonds) subsidie RSD 2020-2022	-336	0	0	0
Appa / reïntegratie politieke ambtsdragers	25	0	0	0
Bijdrage Scalabor	167	178	203	203
Bijdrage SDL - onderdeel Inkoop	25	0	0	0
Dividend Ataro B.V.	0	0	0	0
Kwijtscheldingen belastingen	-25	0	0	0
Maatschappelijke begeleiding inburgeringsplichtige asielmigranten	28	0	0	0
Meicirculaire 2023	386	4.292	4.292	4.292
Meicirculaire 2023 hervormingsagenda jeugd	0	0	0	0
Overheveling middelen combinatiefuncties	-100	-100	-100	-100
Tweede Kamerverkiezingen	90	0	-77	0
Wet nieuwe procedure vaststelling verkiezingsuitslag	8	9	9	8
2. Actualisatie bestaand beleid	-972	1.308	515	531
Aanwending bestemmingsreserve statushouders	12	0	0	0
Actualisatie afschrijvingslasten 2023 programma 8	-16	0	0	0
Actualisatie afschrijvingslasten programma 0	-114	0	0	0
Actualisatie afschrijvingslasten programma 4 en 6	-75	0	0	0

Actualisatie budget Wet goed verhuurderschap	-20	0	0	0
Actualisatie fasering budget invoering Omgevingswet	-150	150	0	0
Actualisatie reisdocumenten en rijbewijzen	30	0	0	0
Actualisatie rentekosten en rentetoerekening aan taakvelden	-343	0	0	0
Bezuinigingsopgave vastgoed - actualisatie planning	0	-702	289	513
Bouwkostenindexering herinrichting markt en Muldershof	0	1	3	3
Brandstofkosten	-80	0	0	0
Budget intensiveren participatie bij ruimtelijke plannen en wonen	-20	0	0	0
Elektriciteitskosten gemeentehuis	70	0	0	0
Energietransitie: bewustwording en gedragsverandering eigen organisatie	-10	10	0	0
Extra inzet energiearmoede	111	0	0	0
Fasering dorpendeal Lathum	-550	550	0	0
Fasering reserve centrummanagement	-40	40	0	0
Grondruil Prins Clauslaan Giesbeek	-28	0	28	0
Inhuur bij afdeling vergunningverlening, toezicht en handhaving	120	0	0	0
Inruilwaarde voertuigen	0	0	0	0
Inzet middelen tijdelijk noodfonds	100	0	0	0
Inzet resterende middelen bestemmingsreserve DoeDuiten	49	0	0	0
Juridisch extern advies	75	0	0	0
Juridische zaken - inhuur	300	0	0	0
Kosten uitvaarten Wet op de lijkbezorging	15	10	10	10
Leerlingenvervoer	72	0	0	0
Middelen voor de beëindiging ontzanding in bestemmingsplan Rhederlaag	-375	375	0	0
Motie Stolpersteine	-17	17	0	0
Mutaties afvalstoffenheffing 2023	63	0	0	0
Mutaties rioolheffing 2023	0	-15	-15	-15
Nieuwe visie en integrale beleidsnota sociaal domein	173	0	0	0
Onderzoek naar HUB 7Poort	-50	50	0	0
Opstellen beleidsnotitie erfgoed	-50	50	0	0
Opvang zwerfdieren	10	0	0	0
Overheveling middelen voor Pilot Jongerenwerk op Straat	-75	75	0	0
Parkeren	35	0	0	0
Pilot inzet jeugdboa's	-95	0	0	0
Plaatsen carillon en aanlichten gemeentehuis	0	4	4	4
Project zorg & veiligheid	175	0	0	0

RID - doorontwikkeling en informatiebeveiliging	387	0	0	0
Samenwerking Ataro	80	0	0	0
Sportterreinen	30	0	0	0
Structurele kwaliteitsimpuls maatschappelijke dienstverlening	275	0	0	0
Subsidie monumentenklassendag	-3	0	0	0
Subsidie ondersteuning mantelzorgers	16	16	16	16
Uitvoeringskosten energieneutrale organisatie	-82	82	0	0
Uitvoeringskosten klimaatakkoord	-244	244	0	0
Uitvoeringsprogramma bestemmingsreserve duurzaamheid	-322	172	150	0
Verbeteren dienstverlening op het gebied van armoede en schulden	89	0	0	0
Vergoeding ontheemden uit Oekraïne	82	0	0	0
Vrijval budget "Op weg naar aardgas vrij": onderzoek naar betaalbaarheid voor inwoners uitfaseren aardgas	-75	0	0	0
Vrijval drie budgetten economische zaken	-115	0	0	0
Vrijval stelpost indexatie 2023	-386	0	0	0
Warmtenet stad Zevenaar fase 4	-158	158	0	0
Warmtewet 2.0	-50	20	30	0
WOZ afhandeling bezwaarschriften	200	0	0	0
5. Vervolgtraject kadernota	-915	-839	-497	-424
Actualisatie budget buurtbemiddeling	-6	-6	-6	-6
Actualisatie budget jeugdgezondheidszorg	-9	-10	-10	-10
Actualisatie budget jeugdgezondheidszorg (JOGG)	-4	-4	-4	-4
Actualisatie budget lokaal onderwijsbeleid	-3	-3	-3	-3
Actualisatie budget sportactiviteiten/-materialen	-3	-3	-3	-3
Actualisatie budget subsidie voor stedencontacten	-2	-7	-7	-7
Actualisatie budget subsidies minderheden	-60	-60	-60	-60
Actualisatie investeringen bedrijfswagens	-3	-74	-27	-3
Actualisatie investeringen groen	0	-35	-14	19
Actualisatie investeringen openbare verlichting en verkeersregelininstallaties	-2	-9	-5	-4
Actualisatie investeringen Ruimtelijke Ontwikkeling programma 2	-33	-25	-23	-11
Actualisatie investeringen Ruimtelijke Ontwikkeling programma 3	0	-5	0	0
Actualisatie investeringen speeltoestellen	0	-11	-22	-2
Actualisatie investeringen vastgoed	-3	-4	0	0
Actualisatie investeringen wegen en civiele kunstwerken	-27	-23	21	-17
Afdrachten Rijk in het kader van VOG en naturalisatie	-10	-10	-10	-10

Aframen voormalig personeel	-47	-27	-27	-27
Beheer gemeentelijke gronden	0	-4	-4	-4
Bestuurlijke samenwerking	-25	-25	-25	-25
Bezuinigingsopgave vastgoed - gerealiseerde verkoop	-3	-3	-3	-3
Budget bedrijfscontactfunctie	-2	-2	-2	-2
Doorbelasting overhead grondexploitatie begroting 2023-2026	-1	50	-22	-10
Gedeeltelijke vrijval budget duurzaamheidsfonds en kansrijke duurzaamheidsinitiatieven samenleving	-29	-29	0	0
Gedeeltelijke vrijval budget stimuleren verduurzaming bij bedrijven en organisatie	-31	-16	0	0
Geraamde frictiekosten laten vervallen	-110	-110	-110	-110
Handhaving Openbare orde en veiligheid Fashion Outlet Zevenaar	-80	-80	-40	0
Hardware aframen exploitatiebudget	-10	-10	-10	-10
Inzetten doorstroommakelaar	-45	-45	0	0
Onderwijshuisvesting primair onderwijs actualiseren opbrengst verhuur	0	0	0	0
Onderzoekskosten bezuinigingsopgave vastgoed	-10	-10	20	0
Pensioenvoorziening wethouders	-100	-100	-25	-25
Regionale aanbesteding gas	-33	-33	-33	-33
Uitvoeren beleidskader vrijetijdseconomie Zevenaar	-100	-60	0	0
Uitvoering van de routekaart, op weg naar een energieneutraal Zevenaar	-38	0	0	0
Vervallen stelpost vrijval afschrijvingslasten	-35	-40	-37	-46
Vrijval budget campagne "Kids groen en duurzaam"	-43	0	0	0
Vrijval budget inhuur derden op budget beleid wonen	-8	-8	-8	-8
Totaal gemuteerde lasten	11.995	-23.191	11.327	-11.729
Totale lasten tot de voortgangsrapportage	189.300	153.124	156.545	151.908
Resultaat voor bestemming	-12.003	-5.678	-671	-6.146
Onttrekkingen				
Primitieve begroting 2023-2026	4.617	2.108	1.290	572
1e voortgangsrapportage 2023	3.656	-145	756	44
Kadernota 2024	0	307	20	20
Wijzigingen tot de 2e voortgangsrapportage 2023	11.602	66	0	0
2e voortgangsrapportage 2023	-327	772	166	2
Totaal onttrekkingen reserves	19.548	3.108	2.233	638
Toevoegingen				
Primitieve begroting 2023-2026	172	0	0	0
1e voortgangsrapportage 2023	1.407	0	0	0

Kadernota 2024	0	307	0	0
Wijzigingen tot de 2e voortgangsrapportage 2023	11.390	0	0	0
2e voortgangsrapportage 2023	496	0	0	0
Totaal toevoegingen reserves	13.465	307	0	0
Saldo reserve mutaties	6.083	2.800	2.233	638
Resultaat na bestemming	-5.920	-2.878	1.562	-5.508

OVERZICHT VAN BATEN EN LASTEN

Exploitatie (bedragen x € 1.000)	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
BATEN				
0. Bestuur en ondersteuning	108.766	116.124	118.048	111.304
1. Veiligheid	141	127	127	127
2. Verkeer, vervoer en waterstaat	828	268	268	268
3. Economie	30.041	9.032	1.958	492
4. Onderwijs	1.261	1.074	1.070	1.071
5. Sport, cultuur en recreatie	2.455	1.411	1.406	1.399
6. Sociaal domein	17.924	13.681	16.008	16.696
7. Volksgezondheid en milieu	10.413	9.858	9.790	9.069
8. Volkshuisvesting, RO en stedelijke vernieuwing	5.469	-4.130	7.199	5.337
Actuele stand begroting - baten	177.297	147.446	155.875	145.763
Lasten				
0. Bestuur en ondersteuning	28.902	31.738	31.029	31.349
1. Veiligheid	4.514	4.636	4.623	4.623
2. Verkeer, vervoer en waterstaat	7.415	6.725	6.689	6.569
3. Economie	31.281	9.680	2.467	1.027
4. Onderwijs	5.991	5.984	6.052	6.237
5. Sport, cultuur en recreatie	12.986	11.351	11.217	11.078
6. Sociaal domein	76.739	70.749	71.860	72.252
7. Volksgezondheid en milieu	12.912	13.113	13.091	11.390
8. Volkshuisvesting, RO en stedelijke vernieuwing	8.559	-852	9.517	7.384
Actuele stand begroting - lasten	189.300	153.124	156.545	151.908
Saldo voor bestemming				
0. Bestuur en ondersteuning	79.864	84.386	87.019	79.955
1. Veiligheid	-4.374	-4.509	-4.496	-4.495
2. Verkeer, vervoer en waterstaat	-6.587	-6.456	-6.421	-6.301
3. Economie	-1.240	-648	-508	-534
4. Onderwijs	-4.731	-4.910	-4.982	-5.166
5. Sport, cultuur en recreatie	-10.531	-9.940	-9.810	-9.680
6. Sociaal domein	-58.815	-57.069	-55.853	-55.556
7. Volksgezondheid en milieu	-2.498	-3.254	-3.301	-2.321
8. Volkshuisvesting, RO en stedelijke vernieuwing	-3.090	-3.278	-2.318	-2.047
Saldo 2e voortgangsrapportage voor bestemming	-12.003	-5.678	-671	-6.146
Mutaties reserves				
0. Bestuur en ondersteuning	943	177	111	111
1. Veiligheid	0	0	0	0
2. Verkeer, vervoer en waterstaat	252	202	139	39
3. Economie	927	55	0	17
4. Onderwijs	1.568	193	193	193
5. Sport, cultuur en recreatie	759	562	454	254
6. Sociaal domein	680	24	24	24
7. Volksgezondheid en milieu	552	562	812	0
8. Volkshuisvesting, RO en stedelijke vernieuwing	401	1.025	500	0

Totaal mutaties reserves	6.083	2.800	2.233	638
Saldo 2e voortgangsrapportage na bestemming	-5.920	-2.878	1.562	-5.508

BIJLAGEN

OVERZICHT BEGROTINGSWIJZIGINGEN TOT DE 2E VOORTGANGSRAPPORTAGE

In deze bijlage nemen wij het overzicht op van de wijzigingen van de begroting die nog niet in de meerjarenbegroting 2023-2026 zijn verwerkt tot deze voortgangsrapportage. Dit betreft de wijzigingen tot de 2e voortgangsrapportage en de administratieve wijzigingen.

De wijzigingen tot de 2e voortgangsrapportage betreffen de verwerking van uw besluiten in de afgelopen maanden die nog niet in de meerjarenbegroting verwerkt konden worden. In de administratieve wijzigingen nemen wij aanpassingen op de vastgestelde begroting op, zonder financieel effect.

Wijzigingen tot de 2e voortgangsrapportage

Exploitatie (bedragen x € 1.000)	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
BATEN				
o. Bestuur en ondersteuning				
Bijdrage noodhulp slachtoffers aardbevingen Turkije en Syrië	0	0	0	0
Verhogen budget rekenkamer	0	0	0	0
Verordening op de raadscommissies	0	0	0	0
Totaal programma o.				
1. Veiligheid				
Centrale blusvoorziening	15	2	2	2
Totaal programma 1.	15	2	2	2
2. Verkeer, vervoer en waterstaat				
Bijdragen nutsbedrijven voor verhardingen	67	0	0	0
Totaal programma 2.	67			
4. Onderwijs				
Herstel dak en kozijnen basisschool de Bem	0	0	0	0
Totaal programma 4.				
7. Volksgezondheid en milieu				
Inzet reserve riolering	-233	0	0	0
Totaal programma 7.	-233			
Totaal baten	-151	2	2	2
LASTEN				
o. Bestuur en ondersteuning				
Bijdrage noodhulp slachtoffers aardbevingen Turkije en Syrië	45	0	0	0
Verhogen budget rekenkamer	0	20	20	20
Verordening op de raadscommissies	0	24	24	24
Totaal programma o.	45	44	44	44
1. Veiligheid				
Centrale blusvoorziening	15	2	2	2
Totaal programma 1.	15	2	2	2
2. Verkeer, vervoer en waterstaat				
Bijdragen nutsbedrijven voor verhardingen	67	0	0	0
Totaal programma 2.	67	0	0	0
4. Onderwijs				
Herstel dak en kozijnen basisschool de Bem	0	3	3	3
Totaal programma 4.	0	3	3	3
7. Volksgezondheid en milieu				
Inzet reserve riolering	0	0	0	0
Totaal programma 7.	0	0	0	0

Totaal lasten	127	48	48	48
Saldo voor bestemming	-278	-47	-47	-47
Mutaties reserves				
Onttrekkingen	11.674	0	0	0
Toevoegingen	11.396	0	0	0
Totaal mutaties reserves	278	0	0	0
Saldo na bestemming	0	-47	-47	-47

Toelichting financiële ontwikkelingen

Mutaties exploitatie (bedragen x € 1.000)	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Bijdrage noodhulp slachtoffers aardbevingen Turkije en Syrië	-45	0	0	0

Uitvoering van de motie uit de raadsvergadering van 1 maart 2023. Namens de gemeente Zevenaar een donatie van 1 euro per inwoner te doen aan Giro 555 ter ondersteuning van de noodhulp in de getroffen gebieden en dit bedrag te dekken uit de algemene reserve.

Bijdragen nutsbedrijven voor verhardingen	0	0	0	0
--	----------	----------	----------	----------

Nutsbedrijven leveren een bijdrage voor de verhardingen. Deze ontvangsten doteren we aan de voorziening wegen. Gezien de resultaten in het eerste halfjaar 2023 verwachten we dat deze bijdragen in 2023 € 67.000 hoger zijn dan geraamd. De storting in de voorziening verhogen we met hetzelfde bedrag.

Centrale blusvoorziening	0	0	0	0
---------------------------------	----------	----------	----------	----------

Vanwege het project 7Poort is in 2020 een aantal externe partijen aangesloten op de centrale blusvoorziening. Voor deze aansluiting betalen ze een vergoeding. Vanwege een vertraging in de contractuele onderhandelingen zijn in 2022 niet alle aansluitbijdrages in rekening gebracht. Dit jaar doen we dat met terugwerkende kracht, waardoor we rekening houden met een eenmalig hogere opbrengst van € 15.000. De kosten voor groot onderhoud laten we met hetzelfde bedrag stijgen. Het gaat om een budgettair neutrale wijziging.

Herstel dak en kozijnen basisschool de Bem	0	-3	-3	-3
---	----------	-----------	-----------	-----------

Voor het herstel van constructiefouten bij basisschool de Bem in Zevenaar is, in de raadsvergadering van 28 juni 2023, een bedrag beschikbaar gesteld van € 100.389. De jaarlijkse afschrijving bedraagt € 2.510.

Inzet reserve riolering	-233	0	0	0
--------------------------------	-------------	----------	----------	----------

Bij de vaststelling van de belastingverordeningen 2023 is besloten € 233.000 van de reserve riolering in te zetten om daarmee de tarieven in 2023 gelijk te houden. De onttrekking aan de reserve was nog niet in de begroting verwerkt.

Verhogen budget rekenkamer	0	-20	-20	-20
-----------------------------------	----------	------------	------------	------------

De raad heeft op 26 april 2023 een brief van de rekenkamer ontvangen, met het verzoek het budget van de rekenkamer vanaf 2024 structureel te verhogen naar € 45.000 per jaar. Op 28 juni 2023 heeft de raad besloten om dit budget te verhogen.

Verordening op de raadscommissies	0	-24	-24	-24
--	----------	------------	------------	------------

In de raadsvergadering van 28 juni 2023 is de derde wijziging van de Verordening op de raadscommissies Gemeente Zevenaar 2018 vastgesteld. De gewijzigde verordening treedt in werking op 1 september 2023. Het aantal vergaderingen waarvoor commissieleden presentiegeld ontvangen is verhoogd naar maximaal twee vergaderingen per maand. Daarnaast wordt de presentievergoeding aangemerkt als een vrijwilligersvergoeding. Structureel is een extra bedrag van € 24.000 nodig.

Totaal mutaties	-278	-47	-47	-47
------------------------	-------------	------------	------------	------------

Toelichting reservemutaties

Reservemutaties (bedragen x € 1.000)	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Bijdrage noodhulp slachtoffers aardbevingen Turkije en Syrië	45	0	0	0

Uitvoering van de motie uit de raadsvergadering van 1 maart 2023. Namens de gemeente Zevenaar een donatie van 1 euro per inwoner te doen aan Giro 555 ter ondersteuning van de noodhulp in de getroffen gebieden en dit bedrag te dekken uit de algemene reserve.

Inzet reserve riolering	233	0	0	0
--------------------------------	------------	----------	----------	----------

Bij de vaststelling van de belastingverordeningen 2023 is besloten € 233.000 van de reserve riolering in te zetten om daarmee de tarieven in 2023 gelijk te houden. De onttrekking aan de reserve was nog niet in de begroting verwerkt.

Totaal reservemutaties	278	0	0	0
-------------------------------	------------	----------	----------	----------

Administratieve wijzigingen

Exploitatie (bedragen x € 1.000)	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
o. Bestuur en ondersteuning				
Actualisatie doorbelasting ICT kosten	0	58	58	58
Budget BAG naar wet WOZ	-8	-8	-8	-8
Budget kliklijsten	-2	-2	-2	-2
Doorbelasting materieel openbare werken	-98	-86	-27	11
Formatie communicatie t.b.v. projecten	0	0	-75	-75

Groenbestek	0	0	-24	-24
Impulsgelden	0	0	0	0
Inhuur openbaar groen	-40	0	0	0
Intern beheer - verschuivingen	0	0	0	0
Investeringsbudgetten	0	0	-14	-14
inzet dekking tbv 1,5 fte bestrijden ernstige overlast	0	-40	-80	-120
Inzet uren bij GMR Groene groeiregio inzet gebiedsuitwerking	0	0	0	0
Overboeken reserve onderhoud gebouwen naar voorziening onderhoud gebouwen	66	-66	0	0
Presentatieboekings gemeenschappelijke regeling ODRA	0	0	0	0
Preventieve maatregelen	48	48	48	48
Subsidie Vitaal Openbaar bestuur	0	0	0	0
Vacatureruimte naar inhuur derden	0	0	0	0
Van salarissen nieuw beleid naar salarissen regulier	-40	0	0	0
Vastgoed	13	13	13	13
Verdeling budget inhuur wegens ziekte	0	0	0	0
Verdeling compensatie OR	0	0	0	0
Verdeling raming cao-effect	0	0	0	0
Verdeling rente aan taakvelden	-38	0	0	0
Vergoeding voor personeel RDL	0	0	0	0
Totaal programma 0.	-98	-83	-110	-112
1. Veiligheid				
Doorbelasting materieel openbare werken	1	1	0	0
inzet dekking tbv 1,5 fte bestrijden ernstige overlast	0	40	80	120
Presentatieboekings gemeenschappelijke regeling ODRA	0	0	0	0
Preventieve maatregelen	-48	-48	-48	-48
Van salarissen nieuw beleid naar salarissen regulier	40	0	0	0
Verdeling rente aan taakvelden	0	0	0	0
Totaal programma 1.	-7	-7	32	71
2. Verkeer, vervoer en waterstaat				
Doorbelasting materieel openbare werken	15	13	4	-2
Investeringsbudgetten	0	-9	-21	-21
Vastgoed	-3	-3	-3	-3
Verdeling rente aan taakvelden	7	0	0	0
Totaal programma 2.	18	1	-20	-26
3. Economie				
Actualisatie doorbelasting ICT kosten	0	-17	-17	-17
Budget kliklijsten	1	1	1	1
Doorbelasting materieel openbare werken	2	2	1	0
Investeringsbudgetten	0	9	35	35
Verdeling rente aan taakvelden	0	0	0	0
Totaal programma 3.	3	-6	19	19
4. Onderwijs				
Verdeling rente aan taakvelden	9	0	0	0
Totaal programma 4.	9	0	0	0
5. Sport, cultuur en recreatie				
Doorbelasting materieel openbare werken	57	51	16	-6
Groenbestek	0	0	24	24
Informatiepunt digitale overheid	0	0	0	0
Inhuur openbaar groen	40	0	0	0
Ondersteuningsbudget GALA (Gezond en Actief Leven Akkoord) / uitvoering Lokaal Sportakkoord	0	0	0	0
Presentatieboekings budget uitvoeren beleidskader	0	0	0	0

vrijtijdseconomie				
Subsidie provincie Gelderland inzake 'Gelders winterfonds'	0	0	0	0
Vastgoed	3	3	3	3
Verdeling rente aan taakvelden	1	0	0	0
Totaal programma 5.	101	54	42	20
6. Sociaal domein				
Actualisatie doorbelasting ICT kosten	0	-14	-14	-14
Actualisatie exploitatiekosten gemeenschappelijke regeling SDL-RSD / Participatiebudget	0	0	0	0
Budget kliklijsten	1	1	1	1
Doorbelasting materieel openbare werken	1	1	0	0
Herschikken budgetten kinderopvang	0	0	0	0
Vastgoed	-14	-14	-14	-14
Verdeling rente aan taakvelden	-1	0	0	0
Totaal programma 6.	-13	-26	-27	-27
7. Volksgezondheid en milieu				
Actualisatie doorbelasting ICT kosten	0	-1	-1	-1
Doorbelasting materieel openbare werken	21	19	6	-2
Investeringsbudgetten	0	0	0	0
Presentatieboekings gemeenschappelijke regeling ODRA	0	0	0	0
Verdeling rente aan taakvelden	30	0	0	0
Totaal programma 7.	52	18	5	-4
8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing				
Actualisatie doorbelasting ICT kosten	0	-26	-26	-26
Budget BAG naar wet WOZ	8	8	8	8
Formatie communicatie t.b.v. projecten	0	0	75	75
Presentatieboekings gemeenschappelijke regeling ODRA	0	0	0	0
Uitvoeringskosten Omgevingswet	0	0	0	0
Vastgoed	1	1	1	1
Verdeling rente aan taakvelden	-9	0	0	0
Totaal programma 8.	1	-17	58	58
Totaal Administratieve wijzigingen exploitatie	66	-66	0	0

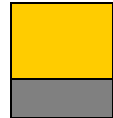
Reserve mutaties (bedragen x € 1.000)	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
o. Bestuur en ondersteuning				
Investeringsbudgetten	10	0	0	0
Overboeken reserve onderhoud gebouwen naar voorziening onderhoud gebouwen	-66	66	0	0
Totaal programma o.	-56	66	0	0
4. Onderwijs				
Investeringsbudgetten	0	0	0	0
Totaal programma 4.	0	0	0	0
5. Sport, cultuur en recreatie				
Investeringsbudgetten	-19	0	0	0
Totaal programma 5.	-19	0	0	0
6. Sociaal domein				
Investeringsbudgetten	9	0	0	0
Totaal programma 6.	9	0	0	0
Totaal administratieve wijzigingen reserves	-66	66	0	0

INVESTERINGSOVERZICHT

In het investeringsoverzicht bij deze voortgangsrapportage presenteren wij de investeringen die afwijken van de planning. Dit kan een financiële afwijking zijn, maar ook een afwijking op de tijdsplanning. Tevens presenteren wij de investeringen waarvan wij u voorstellen deze af te sluiten.

Let op, deze investering dreigt qua planning of financieel uit de pas te gaan lopen of er is een risico ontstaan, bijsturing is noodzakelijk

De investering is afgerond en wij stellen voor deze af te sluiten

	Afsl. J/N	Krediet U 2023	Krediet I 2023	Uitgaven 2023	Inkomsten 2023	Restant uitgaven 1-8-2023	Restant inkomsten 1-8-2023	Saldo krediet 1-8-2023	Status
<u>Gemalen bouwkundig</u> In de raadsvergadering van 29 maart 2023 hebben wij het voorstel "beschikbaar stellen investeringen voor de uitvoering van geplande vervangingen van de openbare ruimte" aan u voorgelegd. O.a. het restant van dit investeringsbudget hebben wij herverdeeld naar de nieuwe plannen. De investering hebben we afgerond en kunnen we afsluiten.	Ja	0	0	0	0	0	0	0	
<u>Gemalen - mechanisch/elektrisch en mini-gemalen</u> In de raadsvergadering van 29 maart 2023 hebben wij het voorstel "beschikbaar stellen investeringen voor de uitvoering van geplande vervangingen van de openbare ruimte" aan u voorgelegd. O.a. het restant van dit investeringsbudget hebben wij herverdeeld naar de nieuwe plannen. De investering hebben we afgerond en kunnen we afsluiten.	Ja	0	0	0	0	0	0	0	
<u>Drukriolering bouwkundig 2018 Rijnwaarden</u> Investeringsbudget uit het watertakenplan van de voormalige gemeente Rijnwaarden. In de raadsvergadering van 29 maart 2023 hebben wij het voorstel "beschikbaar stellen investeringen voor de uitvoering van geplande vervangingen van de openbare ruimte" aan u voorgelegd. O.a. dit investeringsbudget hebben wij herverdeeld naar de nieuwe plannen. Dit investeringsbudget kunnen we afsluiten.	Ja	0	0	0	0	0	0	0	

	Afsl. J/N	Krediet U 2023	Krediet I 2023	Uitgaven 2023	Inkomsten 2023	Restant uitgaven 1-8-2023	Restant inkomsten 1-8-2023	Saldo krediet 1-8-2023	Status
<u>Bruisend maken centrum Zevenaar (o.a. straten etc)</u> De bestelling van de boombank voor de Markt pakken wij op korte termijn op. Dit is 'on-hold' gezet tot de voorbereiding van de herinrichting van de Markt ver genoeg gevorderd is. De herinrichting van Muldershof is in voorbereiding. De nabijgelegen boombank wordt op deze plannen ingepast. Indien er een definitief besluit is dat Muldershof wordt heringericht, nemen wij ook deze boombank in bestelling. Vanuit de centrumondernemers is het verzoek gedaan voor plaatsing van drie extra banken in het centrum. De mogelijkheid voor plaatsing op deze locatie wordt onderzocht en indien mogelijk, worden de banken geplaatst.	Nee	43.391	0	355	0	43.036	0	43.036	
<u>Haalbaarheidsonderzoek huisvesting de Tamboerijn/de Wissel</u> Het budget voor onderzoek naar onderwijshuisvesting op Vestersbos is beschikbaar gesteld. Na afronding van het aanvullend onderzoek is een extra onderzoek gestart naar alternatieve locaties (voor 2 basisscholen, IKC en gymaccommodatie). Na besluitvorming dient verdere uitwerking plaats te vinden. Afhankelijk van de nog te kiezen koers is voor de verdere uitwerking extra budget nodig.	Nee	156.558	0	39.498	0	117.060	0	117.060	
<u>Startersleningen woningen (via SVN)</u> Vanaf medio 2020 verleent de gemeente Zevenaar de Starterslening. Inmiddels is voor bijna 3 miljoen aan leningen verstrekt. Begin 2023 is nieuw budget (1 miljoen) aangevraagd, dat budget was eind juni op. In het derde kwartaal van 2023 vragen wij opnieuw budget aan de raad.	Nee	655.731	0	757.314	0	-101.583	0	-101.583	

	Afsl. J/N	Krediet U 2023	Krediet I 2023	Uitgaven 2023	Inkomsten 2023	Restant uitgaven 1-8-2023	Restant inkomsten 1-8-2023	Saldo krediet 1-8-2023	Status
<u>Vervanging armaturen (vm Rijnwaarden) 2021</u> Conform beleidsplan openbare verlichting. De werkzaamheden zijn afgerond, we kunnen deze investering afsluiten.	Ja	0	0	0	0	0	0	0	
<u>Herstel putkoppelen diverse locaties (riolering)</u> Deze investering komt voort uit het Watertakenplan 2021. In de raadsvergadering van 29 maart 2023 hebben wij het voorstel "beschikbaar stellen investeringen voor de uitvoering van geplande vervangingen van de openbare ruimte" aan u voorgelegd. O.a. dit investeringsbudget hebben wij herverdeeld naar de nieuwe, geactualiseerde plannen. Deze investering sluiten wij af.	Ja	0	0	0	0	0	0	0	
<u>Herstel straatkolken Guido Gezelle - Zevenaar</u> Deze investering komt voort uit het Watertakenplan 2021. In de raadsvergadering van 29 maart 2023 hebben wij het voorstel "beschikbaar stellen investeringen voor de uitvoering van geplande vervangingen van de openbare ruimte" aan u voorgelegd. O.a. dit investeringsbudget hebben wij herverdeeld naar de nieuwe, geactualiseerde plannen. Deze investering sluiten wij bij de jaarrekening 2023 af.	Ja	0	0	0	0	0	0	0	
<u>Markt Zevenaar: vernieuwen riool-stelsel etc.</u> In de raadsvergadering van 29 maart 2023 hebben wij het voorstel "beschikbaar stellen investeringen voor de uitvoering van geplande vervangingen van de openbare ruimte" aan u voorgelegd. O.a. dit investeringsbudget hebben wij herverdeeld naar de nieuwe, geactualiseerde plannen. Deze investering sluiten wij af.	Ja	0	0	0	0	0	0	0	

	Afsl. J/N	Krediet U 2023	Krediet I 2023	Uitgaven 2023	Inkomsten 2023	Restant uitgaven 1-8-2023	Restant inkomsten 1-8-2023	Saldo krediet 1-8-2023	Status
<u>Meerkosten Revitaliseren Angerlo ivm hogere marktpr</u> Deze investering komt voort uit het Watertakenplan 2021. In de raadsvergadering van 29 maart 2023 hebben we voorgesteld om dit investeringsbudget toe te voegen aan 'verbetering riolering Angerlo rioolvervanging 70 jaar'. Dit investeringsbudget sluiten we af.	Ja	0	0	0	0	0	0	0	
<u>Muldershof Zevenaar: vern. rioolstel-sel, RWA etc</u> In de raadsvergadering van 29 maart 2023 hebben wij het voorstel "beschikbaar stellen investeringen voor de uitvoering van geplande vervangingen van de openbare ruimte" aan u voorgelegd. O.a. dit investeringsbudget hebben wij herverdeeld naar de nieuwe, geactualiseerde plannen. Dit investeringsbudget sluiten we af.	Ja	0	0	0	0	0	0	0	
<u>Vervanging fietstunnel onder de weg 7Poort</u> Dit project heeft een directe relatie met VIA15 en de aansluiting van de Hengelderweg op de A12 (aansluiting Zevenaar-Oost) en in het verlengde daarvan 7Poort. Dat is de reden dat dit project tot nu toe niet is opgestart. Als er zicht is op een definitieve planning vanuit Rijkswaterstaat dan zal de vervanging van deze fietstunnel ingepland en opgepakt gaan worden. Vanwege de kostenstijgingen in de markt bestaat er een reële kans dat het krediet onvoldoende zal blijken te zijn.	Nee	32.500	0	0	0	32.500	0	32.500	
<u>Vervanging armaturen (voormalig Rijnwaarden) 2022</u> Conform beleidsplan openbare verlichting. De werkzaamheden zijn afgerond, we kunnen deze investering afsluiten.	Ja	0	0	0	0	0	0	0	

	Afsl. J/N	Krediet U 2023	Krediet I 2023	Uitgaven 2023	Inkomsten 2023	Restant uitgaven 1-8-2023	Restant inkomsten 1-8-2023	Saldo krediet 1-8-2023	Status
<u>Verkeersregelininstallaties 2022</u> Beschikbaar gesteld in IBOR. Voor een betere spreiding over de jaren hebben we dit investeringsbudget toegevoegd aan de investeringsbudgetten 'verkeersregelininstallaties 2024' en 'verkeersregelininstallaties 2025'. Hierdoor kunnen we het investeringsbudget 'verkeersregelininstallaties 2022' afsluiten.	Ja	0	0	0	0	0	0	0	
<u>Verlichting duurzaam en circulair 2022</u> Beschikbaar gesteld in IBOR. In de 1e voortgangsrapportage 2023 hebben we dit budget ingezet voor een duurzamere uitvoering van een vrachtwagen. Hierdoor kunnen we het investeringsbudget 'verlichting duurzaam en circulair 2022' afsluiten.	Ja	0	0	0	0	0	0	0	
<u>Minigemalen 2022</u> Beschikbaar gesteld in het Watertakenplan 2022-2026. In de raadsvergadering van 29 maart 2023 hebben wij het voorstel "beschikbaar stellen investeringen voor de uitvoering van geplande vervangingen van de openbare ruimte" aan u voorgelegd. O.a. dit investeringsbudget hebben wij herverdeeld naar de nieuwe, geactualiseerde plannen. Dit investeringsbudget sluiten we af.	Ja	0	0	0	0	0	0	0	
<u>Vrijerval rioolvervanging 2022</u> Beschikbaar gesteld in het Watertakenplan 2022-2026. In de raadsvergadering van 29 maart 2023 hebben wij het voorstel "beschikbaar stellen investeringen voor de uitvoering van geplande vervangingen van de openbare ruimte" aan u voorgelegd. O.a. dit investeringsbudget hebben wij herverdeeld naar de nieuwe, geactualiseerde plannen. Dit investeringsbudget sluiten we af.	Ja	0	0	0	0	0	0	0	

	Afsl. J/N	Krediet U 2023	Krediet I 2023	Uitgaven 2023	Inkomsten 2023	Restant uitgaven 1-8-2023	Restant inkomsten 1-8-2023	Saldo krediet 1-8-2023	Status
<u>Renovatie 2022</u> Beschikbaar gesteld in het Watertakenplan 2022-2026. In de raadsvergadering van 29 maart 2023 hebben wij het voorstel "beschikbaar stellen investeringen voor de uitvoering van geplande vervangingen van de openbare ruimte" aan u voorgelegd. O.a. dit investeringsbudget hebben wij herverdeeld naar de nieuwe, geactualiseerde plannen. Dit investeringsbudget sluiten we af.	Ja	0	0	0	0	0	0	0	
<u>Gemalen elektr./mechan. 2022</u> Beschikbaar gesteld in het Watertakenplan 2022-2026. In de raadsvergadering van 29 maart 2023 hebben wij het voorstel "beschikbaar stellen investeringen voor de uitvoering van geplande vervangingen van de openbare ruimte" aan u voorgelegd. O.a. dit investeringsbudget hebben wij herverdeeld naar de nieuwe, geactualiseerde plannen. Dit investeringsbudget sluiten we af.	Ja	0	0	0	0	0	0	0	
<u>Gemalen bouwkundig 2022</u> Beschikbaar gesteld in het Watertakenplan 2022-2026. In de raadsvergadering van 29 maart 2023 hebben wij het voorstel "beschikbaar stellen investeringen voor de uitvoering van geplande vervangingen van de openbare ruimte" aan u voorgelegd. O.a. dit investeringsbudget hebben wij herverdeeld naar de nieuwe, geactualiseerde plannen. Dit investeringsbudget sluiten we af.	Ja	0	0	0	0	0	0	0	

	Afsl. J/N	Krediet U 2023	Krediet I 2023	Uitgaven 2023	Inkomsten 2023	Restant uitgaven 1-8-2023	Restant inkomsten 1-8-2023	Saldo krediet 1-8-2023	Status
<u>Wegen 2022</u> Beschikbaar gesteld in IBOR. In de raadsvergadering van 29 maart 2023 hebben wij het voorstel "beschikbaar stellen investeringen voor de uitvoering van geplande vervangingen van de openbare ruimte" aan u voorgelegd. O.a. dit investeringsbudget herverdelen wij naar de plannen in de kernen Angerlo, Lobith, Pannerden, Bloemenkamp en Schrijvershoek. Dit investeringsbudget sluiten we af.	Ja	0	0	0	0	0	0	0	
<u>Straatmeubilair 2022</u> Beschikbaar gesteld in IBOR. In de raadsvergadering van 29 maart 2023 hebben wij het voorstel "beschikbaar stellen investeringen voor de uitvoering van geplande vervangingen van de openbare ruimte" aan u voorgelegd. O.a. dit investeringsbudget herverdelen wij naar de plannen in de kernen Angerlo, Lobith, Pannerden, Bloemenkamp en Schrijvershoek. Dit investeringsbudget sluiten we af.	Ja	0	0	0	0	0	0	0	
<u>Bomen 2022</u> Beschikbaar gesteld in IBOR. In de raadsvergadering van 29 maart 2023 hebben wij het voorstel "beschikbaar stellen investeringen voor de uitvoering van geplande vervangingen van de openbare ruimte" aan u voorgelegd. O.a. dit investeringsbudget herverdelen wij naar de plannen in de kernen Angerlo, Lobith, Pannerden, Bloemenkamp en Schrijvershoek. Dit budget kunnen we afsluiten.	Ja	0	0	0	0	0	0	0	

	Afsl. J/N	Krediet U 2023	Krediet I 2023	Uitgaven 2023	Inkomsten 2023	Restant uitgaven 1-8-2023	Restant inkomsten 1-8-2023	Saldo krediet 1-8-2023	Status
<u>Groen 2022</u> Beschikbaar gesteld in IBOR. In de raadsvergadering van 29 maart 2023 hebben wij het voorstel "beschikbaar stellen investeringen voor de uitvoering van geplande vervangingen van de openbare ruimte" aan u voorgelegd. O.a. dit investeringsbudget herverdelen wij naar de plannen in de kernen Angerlo, Lobith, Pannerden, Bloemenkamp en Schrijvershoek. Dit budget kunnen we afsluiten.	Ja	0	0	0	0	0	0	0	
<u>Diversiteit groen 2022</u> Beschikbaar gesteld in IBOR. Dit investeringsbudget gebruiken we om een duurzame impuls te geven aan bestaande plannen. In de raadsvergadering van 29 maart 2023 hebben wij het voorstel "beschikbaar stellen investeringen voor de uitvoering van geplande vervangingen van de openbare ruimte" aan u voorgelegd. O.a. dit investeringsbudget herverdelen wij naar de plannen in de kernen Angerlo, Lobith, Pannerden, Bloemenkamp en Schrijvershoek. Dit budget kunnen we afsluiten.	Ja	0	0	0	0	0	0	0	
<u>Speelvoorzieningen 2022</u> Beschikbaar gesteld in IBOR. In de raadsvergadering van 29 maart 2023 hebben wij het voorstel "beschikbaar stellen investeringen voor de uitvoering van geplande vervangingen van de openbare ruimte" aan u voorgelegd. O.a. dit investeringsbudget herverdelen wij naar de plannen in de kernen Angerlo, Lobith, Pannerden, Bloemenkamp en Schrijvershoek. Dit budget kunnen we afsluiten.	Ja	0	0	0	0	0	0	0	

	Afsl. J/N	Krediet U 2023	Krediet I 2023	Uitgaven 2023	Inkomsten 2023	Restant uitgaven 1-8-2023	Restant inkomsten 1-8-2023	Saldo krediet 1-8-2023	Status
<u>Ambities speelvoorzieningen 2022</u> Beschikbaar gesteld in IBOR. Dit investeringsbudget gebruiken we om een duurzame impuls te geven aan bestaande plannen. In de raadsvergadering van 29 maart 2023 hebben wij het voorstel "beschikbaar stellen investeringen voor de uitvoering van geplande vervangingen van de openbare ruimte" aan u voorgelegd. O.a. dit investeringsbudget herverdelen wij naar de plannen in de kernen Angerlo, Lobith, Pannerden, Bloemenkamp en Schrijvershoek. Dit budget kunnen we afsluiten.	Ja	0	0	0	0	0	0	0	
<u>Grond en flexwoningen Reisenakker Zevenaar</u> Voor de locatie Reisenakker is de gemeente samen met Baston bezig te onderzoeken of daar 30 flexwoningen geplaatst kunnen worden. Verwachting is dat deze er in de eerste helft 2024 kunnen staan. Momenteel zijn we bezig met het onderzoeken van de businesscase en het uitvoeren van de onderzoeken. Daarnaast heeft Baston de aanbesteding voor het realiseren van de woningen in gang gezet.	Nee	531.748	500.000	50.613	23.760	481.135	476.240	4.895	